Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vita Jesu Christi - Cod. Offenburg 1

Ludolphus <de Saxonia>
Bartholomaeus <Anglicus>
Iordanus <de Quedlinburgo>
Augustinus <Triumphus>
Robertus <Holcot>

[Schaffhausen u.a.], 1415-1470

Ludolphus de saxonia, vita Jesu Christi

urn:nbn:de:bsz:31-161089

Visual Library

Prologus in vitam Jhesu Christi in ewangelio traditam

ff. Mix.

Conv. Offenburge.

Fundamentum aliud nemo potest ponere ut ait apostolus prima ad corinthios tertio

Cum dicat beatus Augustinus

Videns quod res summe sufficiens ... summe deficienti et quod tale bonum quod deest ut nemini deficienti cum ... sit, ideo quicumque ... defectum suorum evadere ... desiderat, necesse est ei ut a fundamento ... non recedit ... remedia ... invenies. Primo igitur peccator ... peccatorum suorum deponere et ad requiem ... pervenire, audiat dominum peccatores ad veniam ... vocantem: Venite ad me omnes qui laboratis, scilicet labore viciorum, et onerati estis onere peccatorum, et ego reficiam vos ... et in ... requie ...

[illegible]

Prologus

comes magis comunitas placidet confor
tacio ac turis fructuosus a fine
batulatione et temptacionis p̄ceps hor
e vita plena et fidelis ad contemplandū
creatorem de qua nulla excusare se p̄t sic
de templacōe sūme maiestatis ad qua
nemo raptim p̄t p̄duci nisi p̄mitis nos
p̄sentia adeam dulcem meū redemptorē
hanc quoq; mopiente et humili cordi
p̄sencie et p̄fecti p̄ter gr̄e tue venie
bunde mihi sibi volui compunctus reponit
et abstendunt cast amicie pullos suos ipse
p̄ sua compassione hoc vita multis reddit
p̄ce dei memorabilis p̄ces et benignos
cultores suos ip̄m qui vat̄ est ait cōe
e grandi cōsolacōe. Rogo bti virgo mr̄
me pietatis et gr̄e porrexit dexteram nl̄
oculos suos a te auertas quib; sic p̄cor
in videnit no solū semel i die sed sepius
filiū suū quē sup oia dilexit i brachijs
tuis et unū vbiem tua gremio. Rogo
potenit te cū filio suo quē portasti desere
ipm videnit te p̄dicto mō filiū suum
tam pliate et singla comitante et eū
pietatis officia deuotis misterijs p̄ces
singulos exhibente nullo mō sic et
ceteri sancti libenter me respicient illos cū
quibz deus placatus habitare dignet cū
ista vita sacrata celestes sibi consortes
illos qui de vita vite hoc vite
e vita vite mrie xpi vbi sedule mistes
tamis pueritijs et simulantis hoc exta
xpo xpo similiter adherendo et cū
eo fideliter p̄severando. Hec e vita cui
um sup̄nor xpo finem et eis apa
rabilia admirando et sibi venient i
etnū assistendo. Hec e optima vita p̄
se sedere ad pedes xpi et audire vbū eius
Cui merito a possessore suo ipam no
p̄ gram celeste magistet ipa e vita
bona illa i suo fideli et prudenti p̄
titis et hic incipiens i etnū p̄fruet.
Hanc vitā nulla lingua laudare sufficit
a deo bona et sc̄a et sup oēm vitā digna
missa cū sit mirū cuiq; altiora promitti
tur ac vite angelice et etne q̄ sūme
in patria Ad̄ pax. e tibi gratias cū
ce. in qua desiderant angeli p̄spicere. Ey
vis in etnū regnare cū xpo nosce nos
regnare et noli desinere cū cui sūme reg
nare e. Ingressus ihs ad xpm pio cordi ait
dextendere se. de sum p̄ns in virtute dei
quasi alt testis cū angelo sic concepisti
existis in pura fide et gratulare dñm
mari sic p̄ te fecundate. Adeste cū ne
nutrimula et cetu sororum bona materia
cū Joseph. Vade cū magis i bethleem

In vitam

et adora cū eis humilis regem. Admira
cū parentibz potare puerum et sentire
i templo. Accipe cū symeone cū i side
mis brachia tua. Comitare cū aphe pu
p̄storem glorioso miraculo sanctorum
Adesto moriaue cū bti dñice mrie cui
et yhe ad p̄cipiendū et gaudendū sibi et quas
pia cum sciente palpando tractu singula
vulnera salvatoris tui p̄ te sic suscepta.
Quere resurgentem cū maria magdale
Donec mercatus venias. Admire me
i celū ascendentem p̄ mit discipulos i monte
oliueti existentes. Sede cū aphe i galaam
et abstendere ab exteriorib; singl ut venie
p̄pus ait exaltet i dñi mercatus et si
pis ac fluth et deuoto ande sic cū
modico tempe fuerit p̄sentis mitis spe
te sublenabit ad se sedere in dextra dei
p̄tis i celis sūm. p̄ p̄misit fideli petri
sibi adherenti. Qui in nōie me sūpse
et ego in illis et ūsp̄ mecū est. Quicq̄
fidel petro huic vite amicabilis im
plecatis fuerit nō dubitet in xp̄o et i filio
adoptiuem in spū. Ego diligentes
me diligo. Et bti Johes. Qui non
placet deo nō p̄t illi placere deus. Nam cū
deus placet deo p̄ dilectē nō p̄t. Cone
at tu fidel et p̄sens petro ut magis i sonis
stans fuerit assidendo i suis mentis gaze
et tanq̄ mendicus pauperib; gro nudissimus
de etiam dñicam mendicanda semp vacuus
accedat hoc at sacrat nos. exhibitore
sitta merita sua abstendendo p̄ certissime
sciendo q̄ nō impetrabit i aspectu dei quo
vnicuq; bona sua cogita cōsi nec non
possimus redde. si ipe voluerit no
bisq; indicio prestō. Ipso at nō p̄ducti
se in gaudio cū pio tu timore et reuerentia
ad bonū dñi. p̄decessor vestrum p̄ suptuo
sus nō reputabit sic pauper sedulus suos
nudiores se cū sedulo tanq̄ dignis p̄ tan
ti nī sponsis dñi in gaudio ad etiam
dnicis dñi mendicandā p̄ suptuosi al
pbi nō dicunt. p̄ a benignis dnicis
mi misericordia respicient. Hanc vitā bti
Bernhardus plurimū frequentauit in prospectu
mrie. cuius amaritudines cerebri et
laborib; xpi collegendo et int vbera
sua. int affectiones suas collocans sic
Tuchs si sepius mutuberis pauperis pruden
ciam atq; mitē tam caute fastidiū de
pinquali tui pectoris. nec ad gaudia paradisi
anelli. Anima illa quā i p̄te p̄tulit p̄.
Tue memoria retinebit et assidua meditatio
ede voluptuose quo possit. Dicit tu sapi
entia mitis dilecta mea in me vbi mea
manebit. Et ego fideli admonente
mea gr̄ione et actus meritos i magi

Decessū

de esse sciebam hunc mihi fasciculum colligare et inter ubera mea collocare curavi collectum ex omnibus anxietatibus et amaritudinibus domini mei primum videlicet infantilium illarum necessitatum. Deinde laborum quos pertulit in praedicando, fatigationum in discurrendo, vigiliarum in orando, temptationum in ieiunando, lacrimarum in compatiendo, insidiarum in colloquendo. Postremo periculorum in falsis fratribus, conviciorum, sputorum, colaphorum, subsannationum, exprobrationum, clavorum horumque similium quae in salutem nostri generis silva euangelica copiosissime noscitur protulisse. Ubi sane inter tot odoriferae mirrae huius ramusculos minime praetermittendam putavi etiam illam mirram qua in cruce potatus est, neque illam qua unctus est in sepultura. Quarum in prima applicuit sibi meorum amaritudinem peccatorum, in secunda futuram incorruptionem mei corporis dedicavit. Memoriam habundantiae suavitatis horum eructabo quoad vixero. In eternum non obliviscar miserationes istas, quia in ipsis iustificatus sum. Haec meditari dixi sapientiam. In his iustitiae mihi perfectionem constitui, in his scientiae plenitudinem, in his divitias salutis, in his copias meritorum. Ex his mihi interdum potus salutaris amaritudinis, ex his rursum suavis unctio consolationis. Haec me erigunt in adversis, in prosperis deprimunt, et inter leta tristiaque vitae praesentis via regia incedenti tutum praebent utrobique ducatum, hinc inde mala imminentia propulsando. Haec mihi conciliant mundi iudicem, dum tremendum potestatibus mitem humilemque figurant, dum non solum placabilem sed etiam imitabilem repraesentant eum qui inaccessibilis est principibus, terribilis apud reges terrae. Propterea haec mihi in ore frequenter, sicut vos scitis; haec in corde semper, sicut deus scit; haec stilo meo admodum familiaria, sicut apparet; haec mea sublimior interim philosophia, scire Ihesum et hunc crucifixum. Nunc et vos dilectissimi tam dilectum fasciculum colligite vobis. Hunc medullis inserite cordis. Hoc munite aditum pectoris, ut et vobis inter ubera commoretur. Habete illum semper non retro in humeris sed ante in oculis, ne portantes et non odorantes et onus premat et odor non erigat. Mementote quod accepit eum Symeon in ulnis suis. Maria dilectissima gestavit in utero, in gremio fovit. Sponsa sibi inter ubera collocavit. Arbitror et Ioseph virum Mariae super genua saepe illum arrisisse. Hi omnes eum ante se habuerunt, nullus ~~[illegible]~~ retro. Exemplo sint vobis, et ut vos sic faciatis. Nam ante oculos si

habueritis quae portantes [illegible] videntes angustias domini levia vitiis portabitis. Haec Bernhardus. Quia si ipsa nobis minime cogitamus statim frangimur, sunt quasi si ista cogitaremus non ita cito de bonis operibus frangeremur. [illegible] exemplum virginis beate Ceciliae legitur habuisse. Nam inter alia virtutum laudes praeconia de ea scribitur quod evangelium Christi absconditum semper in pectore portabat. [illegible] videbis. Ipsa devota domini Ihesu Christi [illegible] quae devotiora sibi praeelegerat, in quibus die ac nocte corde puro et integro attentius [illegible] et ferventi meditabatur et complet oratione [illegible] repetens ac dulci et suavi gustu ruminans ea in archano pectoris sui pungenti consilio collocavit. Simile tibi suadeo faciendum. Super omnia namque spiritualis exercitii studia hoc magis necessarium credo magisque proficuum, et per [illegible] ad celsiorem possis perducere gradum [illegible]. Inveniens vero sic docere possit quae vana blandimenta et caduca, quae tribulationes et adversitates, quae hostium temptamenta [illegible] vincat [illegible] in vita domini Ihesu Christi fuit absque omni defectu perfectissima. Ex frequentia et assidua meditatione vitae ipsius ducitur anima in amorem eius et confidentiam et familiaritatem, ita quod stabilitur [illegible] vana et caduca ut ea vilipendat et contempnat. Sic utique beata virgo Cecilia quae ita cor suum de vita Christi repleverat quod per ipsam vana intrare non poterant. Unde in pompa nuptiarum ubi tot vana geruntur, cantantibus organis ipsa stabili corde deo soli decantabat dicens: Fiat domine cor meum et corpus meum immaculatum ut non confundar. Item perfecit quod tribulationes et adversitates ut ea minus timeat et sentiat, ut in beato Ignatio de quo legitur [illegible] sancti dei athleta [illegible]. Ideo denique inquit columba mea in foraminibus petre, quia in Christi vulneribus tota devotione versatur et iugi meditatione moretur in illis. Unde martirii tolerantia, inde illi fiducia magna apud altissimum. Vult benignus dux devoti militis oculos [illegible] in sua suspendi vulnera, ut illius ex [illegible] animum erigat et exemplo sui reddat fortiorem. [illegible] non sentiet sua dum illius vulnera intuebitur. Stabit martir tripudians et triumphans, licet toto sit lacerato corpore [illegible] latera [illegible] nec modo fortiter sed et hylariter sacrum carne sua conspicit ebullire sanguinem, ut in Vincentio [illegible] tormenta despiciens [illegible] martiris. Nempe in [illegible] nempe in petra [illegible] nempe Ihesu vulneribus [illegible] patentibus ad introeundum. Ibi [illegible] vulneribus [illegible] firmans ea [illegible] dolorem non sentit [illegible]. Non ut in petra habitans quamvis [illegible] transierit ac [illegible] minime si exeat a corpore.

dolores non sentiat corporis. Neque hoc facit stupor sed amor. Submittitur enim sensus non amittitur. Nec de est dolor sed contempnitur. Sequitur ex petra martirum fortitudo. Hec Bernardus. Unde quoque est quod multi etiam confessores et alii in laboribus et tribulacionibus et infirmitatibus suis non solum pacientes sed etiam hylares fuisse et esse reperiuntur, ut in Seraphico patre nostro Francisco. Qui corporis molestias hylariter dicebat. Dolores amantissimas esse suas quia ex devota meditacione vite et passionis Christi quam semper in corde habuit et alii habuerunt eorum. Nec non in eorum corporibus et visceribus sed Christi fuisse et esse videntur. Instruitur contra hostium temptamenta et vicia ut in faciendis et obmittendis errare aut falli non valeat cum ibi perfectionem omnium virtutum reperiat. Nam paupertatis humilitatis caritatis mansuetudinis pacientie obedientie. Ceterarumque virtutum exempla et doctrina. Unde sic invenies sicut in vita domini virtutum. Quid enim virtutum in ecclesia habetur ab ipso Christo per exempla operum illius trahitur. Unde Bernardus. Quid virtutibus qui dei virtute Christum ignoratis. Ubi nam quaeso vera prudencia nisi in Christi doctrina. Ubi vera iusticia nisi de Christi misericordia. Ubi quaeso vera in super temperancia nisi in Christi vita. Ubi fortitudo vera nisi in Christi passione. Soli igitur qui eius doctrina imbuti sunt prudentes dicendi sunt. Soli iusti qui de eius misericordia veniam peccatorum consecuti sunt. Soli temperantes qui eius vitam imitari student. Soli fortes qui eius paciencie documenta fortiter in adversis tenent. Incassum proinde quis laborat in acquisicione virtutum si aliunde eas sperandas putat quam a domino virtutum cuius doctrina seminarium prudencie cuius misericordia opus iusticie cuius vita speculum temperancie cuius mors insigne est fortitudinis. Unde et Gregorius. Quid est quod dilectum suum sponsa non mirra sed fasciculum mirre nominat nisi quod dum sacramentum Christi vitam ex omni parte considerat. Contra omnia vicia eius imitacione virtutes repugnancia congregat ex quibus sibi fasciculum aptat quo carnis sue sempiternam putredinem abstergat. Unde etiam Augustinus. Cum omnibus modis medeatur animis deus pro temporum opportunitatibus quam mira sapiencia eius ordinantur nullo modo beneficiencius consulit generi humano quam ipsa dei sapiencia. Filius unicus consubstancialis patri et coeternus totum hominem suscipere dignatus est ut ubi caro sit et ha. in nobis. Satellites voluptatum divicias pernicioso populi appetebant. Pauper esse voluit. Honoribus et imperiis inhiabant rex fieri noluit. Carnales filios magnum bonum putabant tale coniugium plenius contempsit. Contumelias superbissime horrebant omne genus contumeliarum sustinuit. Iniurias intollerabiles esse arbitrabantur quam maior iniuria innocentem et iustum dampnari. Dolores

corporis execrabantur. Flagellatus atque crucifixus est. Omnia que hominis cupientes non vitabamus. Carendo vile sunt et vile fecit. Omnia que vitare abstudio deviabamus perpetiendo deiecit. Non enim ullum potest quantum potest nisi dum appetentur ea que ille contempsit aut fugiunt que ille sustinuit. Tota itaque vita eius in terris per hominem quem suscipere dignatus est disciplina morum fuit. Augustinus. Et iterum concedamus non apparere nunc homines dignos imitacione quisquis hoc putas mente deum intuere qui homo factus est ut hominem vivere doceret. Recordare quid sit illud quod Johannes ait qui se dicit in Christo debet quemadmodum ille ambulavit et ipse ambulare et ita nunc deerit tibi quem sequaris. Unde Beda venerabilis super Canonicos. Qui dicit se in Christo mane debet sicut ille ambulavit et ipse ambulare quod est non ambire terrena non caduca lucra sectari fugere honores omnem mundi contemptum procelesti gloria amplecti libenter cunctis prodesse iniurias illi inferre et sibi illatas pacienter sustinere sed et inferentibus a domino veniam postulare ex Stephani. Numquam sua sed domini sui semper gloriam querere et quos valet secum ad superna erigere hoc et huiusmodi gerere est Christi vestigia imitare. Hoc doctor ille venerabilis Cantabrigie primus. Christi itaque vestigia sequi debemus quia ut ait Ambrosius in Ambrosius in Agnicione Christi omnem salutem et sapienciam habemus. Et iterum omnia habemus in Christo et omnia nobis Christus. Si vulnerum curatorem desideras medicus est. Si febribus estuas fons est. Si gravaris iniquitate iusticia est. Si indigeas auxilio virtus est. Si morte timeas vita est. Si tenebras fugis lux est. Si celum desideras via est. Si cibum alimentum est. Hoc doctor Mediolanensis. Et ideo bene quod quendam sapientem dicit hoc est nescire sine Christo plurima scire. Si ipsum bene scis satis est si cetera nescis. Utinam sapientes huius mundi hoc saperent et intelligerent et sciencia sua in hac commutarent. Qui ergo Christum sequitur errare vel falli non potest ad eius virtutes imitandas et adipiscendas ex frequenti meditacione vite ipsius cor accendit et animatur et divina virtute illuminatur a deo ut plures fuerint illitterati et simplices qui magna et profunda dei in de maxime cognoverunt quia ibi invenitur unctio que paulatim purificans animam et elevans docet de omnibus. In omnibus itaque virtutibus et bonis moribus semper propone tibi illud clarissimum speculum et totius sanctitatis exemplar. Si vitam et mores filii dei domini nostri Jhesu Christi qui ad hoc nobis de celo missus est ut preiret nos in via virtutum et legem vite et discipline suo nobis daret exemplo et erudiret nos sicut semetipsum ut sic ad ymaginem eius naturaliter creati sumus ita ad morum eius similitudinem per imitacionem virtutum pro nostra

Bernardus in libro originale de virtutibus Christi

Gregorius in libro originale

Augustinus

Beda

Ambrosius

possibilitate

possibile te refrenem à qui eiq ygno tuo
p pñs sedamus ¶ Cm aut quisq se ei m
vtuti mutare ffirmare studuerit ñm ei
in pñti ñglone durante ¶ mq nos et
et stuz ente ¶ omes gr singulab ifti eta-
tes & ordines p eiq ¶ singulab sic fidel di-
scipuli ¶ ross studeb mutare ¶ ulabore
eaq exercere & in tenore recordare labi ¶
et adñstratõe xpi ¶ & quoq grauarig
in aliquo statum adipsa ñm prem pauper
tanq humilq admitis gnm emittet totum
illi euacuat totum amittet totum ipm uicta
& pace et rpe & cui dubio tempestatem
sedabit & relenabit te ¶ an filii at vigi-
lanq dñi ihũ intendat & ei corpus straz
recollige & caput reclinatoriũ imponis
sit tibi p eo bñ felix sup petri ihũ.
recumbere & sic q recumbens sup petri
ihũ. singe vbã eiq & in pace i id ipm dor-
miet & requiescis ¶ & vim salue dñe
dictis & factis tuis q ad exemplar respi-
cias in ihũ in cedens & stans sedens &
iacens q medens & bibens loquens & tacens
solus & cũ aliis exh magis cũ diligẽs
et familiaritatis eiq gñm & fiducia ma-
iorem conspicis et ei ore vtute p fectoz
eius ¶ & h sit scripta tua & studiũ tuũ
semp d ihũ aliq agitare cũ quo cons ad
mutuũ nl affabilis ad amandũ ñm talia
ne meditando & tempq vtile expendere
dñe comparis ihomy studuis et dimittis
cũ dñm ihũ et mores tuos cũ labore ad
formã vite xpiq dñe tibi regendi tuis
semp adipsa reppias eis p fectis proficiẽs
& exẽ & ex isto magis & magis frequentabis
meditationes tuas magis eas tibi reddes
familiares & fidaliq tibi occurrere & io-
cundiq te refacient ¶ Videris adq ad
excelsũ gradũ meditandi vite & p duci,
ne ipas meditationes te aliquat ñtione
temptatio nõ oia q ieronimꝰ scripta sua
p tractando & quedã deuocioza ex his eloquẽ-
do ¶ Nec credas q oia q xpm dixisse ul
fecisse meditari possimus scripta sunt ñ
ad maiorẽ impssionẽ ea tibi sic narrabo
ut aliqñ ut aggressi pie credi ñt
ñm quasdã ymagines eaz ab his quas
ñmq dñs modo scripsit ¶ Ita cũ dñica
scripturã meditaris intellige & exponere mi-
hi pharie possimus ut credimus expedire
dñe nõ nõ sic ad vitam nitere ut ñsistere
a doctrine q nõ sit q fidem & bonos mores
¶ Quicunq vo asserit sentire & deo aliq
q nõ a sibi ẽm a p ñalem rationẽ ul sui-
pse sim ul p fidem ul sacra scripturã ñsumit
& peccat dñe deus me nouerat tem-
nicet ira dixit ul fecit dñs ihũs sen-

aliq qui me ignorant si id p scripturã plane nõ
sic nõ aliter accipiat ac si dicerem medium q
ita dicet ul scribit dñs ihs ¶ Tu ut si exhis
fructum sumere cupis toto mentis affectu dili-
gent & delectabiliter et morose illis aliis cum
et scripturis tuis obmissionis p fectum
te exhibeas hoc q p dñm ihũm dicta ul
scripta et hoc q narrantur ac si ea tuis auribus
audire & oculis videres p suauissimum p
ea desiderio cogitanti et multo magis gustanti
& to quis nullus exhis tanq p comes
facta narrantis tu tibi sic tanq p nocia foret
meditaris q exhis maiorem sine dubio
suauitatem gustabis ¶ Dege gr q sic scripta tanq
fiant pone ante oculos gesta p eorum lectionem
p sona & sic sua magis sapida suaues
et vomida ¶ Vn aliquis amoenum locum
in quibus hec ul illa facta sint q ut libi valeat
hoc ei audienti ewm legi et hoc ut ad finem
tibi ut tali loco gestum sit cum gestum
& loci situm maioz deuocionis capiet ad-
miratiõem nram quia venisse xpi carne nocte
dicit suaue also desinit quia bonus ille thesaurus
in quo absconditi & clausi sunt omnes
suo sanctissimo sanguine asperasse delectabiliter
& appareat & delectabiliter & ei sanctis conscientiis
tuis et menti intellectui tuo hec
& loca singul tua mens satiari sic suis spiri-
tibus ¶ Quibus exemplis sufficiet & deuoti spi-
ritus p loca singula ipsum velut contri-
lauz tuam amplectendum locat quibus dicat
ihũs ul processit ul sedisse ul alia aliud egisse
audiret ne tu nisi fletus ne fletus
gemitus ne suspiria emittere ex gestu
corporis et de uocabo quia sanus audet et absq
dubio mens hinc inde cum & pauore plenis
cetu uas Damascenus ¶ Quid dicit de patria-
rchis Jacob & Joseph & filiis eiq qui quã
unus mens illa ce nõ potuerit eloquendo ea
mortui sepulcra ¶ Quid plura tu dicas
& gemiscenda & xpianoz in temporis qui
tot exempla fidei tue & tardi sit, de ma ubi ti
moris exul tuam qua xpi sanguine suo asperat
recudisse sepius ne se bellis lacessentes
et emisse xpi inimici parcentes ¶ Et p.
regula generali p ubicunq & quotiens me-
ditaueris sufficiet tibi
p rem & dñm ihũm dictã ul gestum an mẽ
oculos ponas et eo ei sensu ac similitudine
ei fiat ¶ Ita in hoc videbit spi tui maior
dulcedo & deuotio efficacior et quasi totus
fructus hay meditationum assistere ut ubiq
et semp in tuis actibus cũ deuote & actu suo
& moribus ut qui stat cũ despul sus quido
cũ p cedens qui loquit et p dicens cũ vadit
dñm sedens cũ dormit & cũ vigilat cũ co-
medit & cũ aliis negotiat cũ denuit egre-
tos si alia miracula fiant despiens tibi

n. 8

n ¶ R:
q l' regula generalis
& p mandi

in corde tuo mores eius et dum ipse sanctificat se sanctificat hominem. Ipse benigne te discipulos qui misericorditer sunt sibi populo quibus se silentio fama fecit et gratia eius simulacra spectant indulgentia quomodo nullum spectent nil horum nec ea se legisse essi ipso dumtaxat non adulabatur. Ipse libri sunt domini nostri mei precepis nequaquam ipse pagineus ad gratias actus et ipse mitis respondit modum studuit se ubi mordaci et amaro vindicta blandus et gratia vultus alius maledicta famae te ipse compositus tibi gestibus suis sunt ipse sollicitus de mari salutis quasi erga amore disputabilis de morte quomodo septem plenitudine ex dei bonis. Ipse gaudens sunt afflictus quo misericordiae in effectu se defendit ut de ipsa pulsus sunt potentibus vindictam sapientiae de quo ipse domine quo non spernet peccatores quia clementer penitentes suscepit ipse obedientiae sunt potentibus ipse promptae mutandi alii ipse alii sue. Ipse medio vim sunt sic qui mutat quomodo est detractionem singulariter ostentationem declinant ipse os studiosa tacuit ipse modeste tu deinde et bibendo se gustet ipse secundo divisit ipse studioso ad orationem ipse solvens adversitate ipse pagenus laborus et pernicie et ipse blandus tibi sunt et stet ipse mihi, modi tibi dativi et finitis si de ipse legis ut audiens meditatur mores et gestus. suos quasi ipse se tibi quae ut hic potest ipse tua estimationem ipse tibi sunt optima optimus nec se gerebat qui tibi sunt. speciosa ipse effectu nec ante aspectu dulcis colloquio suavitate et ei commendo benigne et maxime gratemplace suavis si potest ea ymaginari ipse sunt ea videtur difficilis ipse forte respice secundi. Et si sit tibi ipse doctrina viceversa sui que scimus ut ubique dicti ut sunt. nam habit si alii singulares meditantes nec fuerunt exisse ut ceteri ipse generaliter fuerunt dimisit viceversa ad hanc locum ipse sufficit tibi ipse hic generaliter dum. Et ante ipse sacer et sapientia sui figurat ei cui totum et ex hoc actu ipse mores ipse gestus suos melius valeas. meditari quod de hoc alibi scripta utile hic in sacra indicans. Legit nec tibi ipse animalibus apud deos existentibus ipse hic qui dicti sunt a gentibus ipsa dicitur sunt fratres pares mediocres et spectabiles multa hinc verabiles que possent invenes et diligere et pernidus capillos hinc admodum meis nullane pudicitiae sere usque admodum amicis etiamsi exspes alicui tula, cerulea abhinc eis ventilancea destinem eis spectet hinc inedio capiti

* Ipse sanctus ac contemplatis dei creaturis dei in sanctis salvatoris a mundi et septem a deo gentibus

nec mores nazarenes fronte planus et serenissimus ea facie sit rugis et sit macula. qua rubor moderans ventilamus nasi prosus et eius nulla sunt reprehensio habens barba opposita in pulvem capillus convolutem nec longus ipse in monte hyspidatum aspectu simplicem et naturam oculis glandibus et varius expectantibus dantur. Immaculate erat terribil. In amoenos thamnus et amabil hylaris suavis gratia utinam. Nequam flemit ipse mihi vestis gratia corpus pugnatis et recti agamus et laudibus visui delectabilia quibusque gravibus ea admirabil varius et modestus eius meritis sum ipse. Ipse ipsa sensus forma ipse si holyce ipse sui. Inter omnes te septimus propheta omnium. Ad sum augustinus omnes divinas auctoribus et sacris litteris gratiae meritis facilit laudeas psalmis semper hic et mercede tuo augue confortare ipse te de vera et moribus dum mihi illum. et de ipsis adstantibus precibus clarius edoceo. Nam sui ipsius tuum et tuorum ipsis ecclesiis ne visual summa quae et sui verbum evangelica legis impleto se et in hinc propria et exempla vivendi plenissime se digesta in christo. Adtuetur quid nisi nos indigne angelus cum et tum mihi tibi hoc. intrans ut illam vere sua suus verecundia et se pertinento pagine ita corde mea instituere. Sui. Quia vo tunc a notexclusimus gratiis age ut sedat dominus exspectamus et intendamus hinc si propitia si Nonam ipsa date si scripture ut libris sibi gaudium et verbis conglutinemus eas. Cum dominus venit cum. postea non audebit accede quod meo. magis aiam intelligentias habeo tales et conferens no tangat unus nec sine. venere ei demon nec per natus sanctificia et mihi corpus tuum hoc thus et corde semper hinc. Cum templo quia sedebat et demones venere manifesti ad simul locus sanctificat et sunt offere gratia. Attendamus et dilecti propinqui de scitis aliud evangelia saltem circumstudiosa. nobis fiat hic poma mihi gaudium sonipsum expandens libram si promisedis usque ad sine ora respice mundana oia. deus dabit si hic si et si duos faciebat reprobis dominus et si ipse si faciebat non. propria Non respice no mundi oris et concupiscet ens magis propria et despicatus dominus cum vo hi sicut oia. estimat mala multa est alia quo non pest ne si pecora dico. Sunt aut qui experi

Crisostomus

tiam suscepere. Et iterum. Quid vnquam igitur ewangeliis equale fiet, vtique deus comi-
satur in terra, homo ascendit in celum, et facta
est omnium vna permixtio, angeli cum hominibus chorum
faciebant, homines angelis conuocabant, et alius
celestibus supernis quam virtutibus. Et erat vi-
dere antiquum repente plenum dissolutum,
veni hominibus reconciliatum, diabolum confusum,
demones fugientes, mortem peremptam,
paradisum apertum, maledictionem remotam,
peccatum de medio sublatum, errorem expulsum,
veritatem reuersam, iudicatis sermone vnquam
seminatum et vegetatum, celestem conuersationem
in terrena regione plantatam, supernas vir-
tutes familiariter nobiscum loquentes, et sepe
ad terras angelos ventitantes, ex his omnibus
spem firmare certissimam futurorum. Propterea
igitur Ewangelium ista vocatur historia, quia omnia
alia verba in ania doceantur, quibus solent presen-
tia ista promitti. Que vero prostratorum sunt
annunciata sermone, ipse ac vere ewangelia
nominantur, quia cum omni nobis facilitate donata
sunt. Non enim laboribus nostris atque sudoribus
non doloribus et erumpnis, sed per dei in nos
tantum modo caritatem tam grandia hec promi-
ssa suscepimus. Ex Johanne Crisostomo. Unde et
Augustinus lux doctorum, Ewangelii nomen bonus
nuncius latine interpretatur, vel bona annunciatio
quidquid cum aliquid bonum nunciatur semper
dici potest, proprie tamen hoc vocabulum optimum
annunciatio saluatoris narratores quippe
originis factorum dictorum passionis Jhesu Christi
ipse dicti sunt ewangelistae. Sed antequam ad ewan-
gelii historiam accedamus scias quod quedam
per ewangelistas salubriter directione spiritus
sancti aliquando anticipando vel preoccupando que
post dicenda erant, aliquando rememorando vel
~~repetendo que dicta fuerant~~ vel que obmissa
fuerant, et aliquando recapitulando vel re-
petendo que dicta fuerant posita sunt. Que
quamuis aliter conscribi non deberent quam per eos
summe utiliter dictata sunt. Quia secundum beatum
Augustinum probabile est quod vnusquisque ewange-
listarum eo se ordine debuisse credidit narra-
re quo deus voluit eius recordationi
suggerere, ne tamen turbari possit deuotio
per mulorum quod ordine alio prout res gesta
vel dicendi congruentia exigere videbatur
in sequentibus seruantur. Non tamen affirmo
quod hic sit verus ac certus et debitus rei
geste ordo descriptus, quia talis vix ab aliquo
inuenitur expressus. In ipso autem ewangelio
reperies verbi incarnati historiam, mandata
et promissa, in quibus habes vitam, veritatem
et vitam. Cristi igitur exemplo nosce quia bene
viuere possis, preceptis bene viuere scias, pro-
missis bene viuere velis. Ius itaque tribus tria

Augustinus

Augustinus

Augustinus

Auctor

propulsari necesse est impotentia, ignorantia et ne-
gligentia. Ignorans enim ignorabitur, negligens
vero nesciet, neque simulator impotentie
nichilominus erit. Expergiscere ergo anima Christo
deuota. Singula omnia anima Christiana et singula
que de Christo Jhesu dicuntur diligenter discute, con-
sidera attente, moro se protracta, et domini tui
mutare vestigia. Ille propter te de celesti sede
descendit ad terrena, tu propter te fuge terrena,
appete celestia. Ex dulcis est mundus dulcior
est Christus. Ex amarus est mundus omnia propter te sola
sustinuit Christus. Surge et ambula, noli pi-
grescere in via, nec locum perdas in patria. Amen.

Exhortatio auctoris ad animam

Oratio prima Theuroma:

Domine Jhesu Christe, fili dei viui,
concede mihi fragili et misero peccatori
vitam et mores tuos et occulis cordis
semper habere et pro mea possibilitate imi-
tari, facque me in ipsis proficere et crescere in virum
perfectum et in templum sanctum in domino. Illustra aque-
sorum meum lumine gratie tue, que me ingerit preue-
niat et sequatur, ut te ductorem in omnibus
viis meis habeam, cuncta que tibi placent
implere, et que tibi displicent vitare possim.
Dirige obsecro cogitationes et sermones et
actus meos in lege tua et in preceptis tuis
altissime ut in omnibus voluntatem tuam faciens
hic et interim per te merear saluus esse. Amen.

Explicit Prologus:

Incipit liber de vita Christi in eius
tradita de diuina et eterna
Cristi generatione benedicta
Primum Capitulum:

Plenitudine Ewangelii viui
Scilicet boni quod
usque adhuc tem-
pus gratie
dominus Jhesus leru-
auit quasdam
guttas hauri-
re cupientes:

Sumamus principium et initium a diuina eius gene-
ratione. De qua Ewangelista Johannes specialiter loquitur
quia omnia ad hoc inducit ut diuinitas verbi ma-
nifestetur, et maxime quia quidam heretici de
Christum purum hominem solum esse et per quos pro-
temporalem eius natiuitatem nec semper nec ante
mariam fuisse. Etiam de eternitate verbi in-
cipit ostendens diuinam Christi natiuitatem in qua

Ad

exprimiss(?) [illegible] intencio [illegible]
[illegible] erat verbum et deus erat verbum
Item si vis scire de omni actione tua interiori
et exteriori utrum sit divina et utrum deus ipsam
operetur in te et per ipsum sit facta vide si finis
intencionis tue sit deus. Quod si sit ita actio
tua est divina [illegible]
deus. Postea ergo [illegible] declarant
ipsum verbum et [illegible] generacionem [illegible] de-
clarat [illegible]
[illegible] Omnia per ipsum
facta sunt [illegible] a patre [illegible] in ipso [illegible]
est [illegible] a patre sive visibile sive invisibile
sive intelligibile [illegible] quia omnia in sapientia fecit
deus et in sapientia [illegible] fecit creature
[illegible]

Angeli

Angeli

Origenes

Comprehensio

5v

lucet et apparet in adversis et oppositis nam virtus
in infirmitate perficitur. Unde Gregorius. Nemo quantum
profecerit nisi adversitate agnoscit qualis sit. Quisquis
apud se lateat illata contumelia probat. Et
quia nulla adversitas potest superare sanctos et separare
ab adversario amore Christi ideo dicitur et tenebre eam non
comprehenderunt. Boni enim viri et si tangantur
adversitatibus non tamen frangunt. Ac vincunt
primo in eis gaudent et letantur. Vel lux in
tenebris lucet quia deus per consolationem illu-
cet his qui adversi et tribulationes sustinent
ut patet in beata Agatha quam petrus consolatus
est in carcere unde Ps. Iuxta est dominus quibus qui
tribulato sunt corde. Et iterum cum ipso sum in tribu-
latione. Tenebre eam non comprehenderunt quia non
sunt condigne passiones huius temporis ad futuram
gloriam. Semper enim deus remunerat supra condignum
et punit citra condignum. Lux enim in tenebris
huius mundi lucet quia creator in creaturis apparet.
Sicut enim in patria deus est speculum creaturarum in quo
creature relucent et in quo omnia videbimus
que ad gaudium nostrum pertinebunt sic in via eius creature
sunt speculum creatoris in quo creatorem nostrum speculamur
quia ut ait apostolus videmus nunc per speculum in enig-
mate et obscure et invisibilia dei per ea que facta
sunt intellecta a creatura mundi conspiciuntur. Deum
enim esse non solum fides nostra recta contestatur
sed etiam scriptura sancta loquitur. Comparatio rerum
ad ipsum indicat. Ratio dictat sanctique predi-
cant. Verum etiam creature clamant. Omnia namque
suo modo dicunt. Ipse fecit nos et non ipsi nos.
Quia deus est vox natura. Qua omnia pulchra testantur
ipsum esse pulchrum. Dulcia dulcissimum. Lumina
altissimum. Purissima purissimum. Fortia forti-
ssimum. Et de aliis. Cave cum audis in premissis
filium ex deo patre genitum. Cave ne mentis tue
oculis infirmum aliquid carnalis cogitationis occurrat
qui potius columbino et aquilino intuitu simpliciter
ac perspicaciter contemplare quod ab illa luce simul
immensa et simplicissima fulgentissima et summe
archana coeternus coequalis et consubstantialis splen-
dor exoritur. Qui est virtus summa et sapientia
et in quo pater omnia disponit ab eterno per quem fecit
et secula factaque gubernat et ordinat ad gloriam
suam. Primum per naturam. Primum per gratiam. Primum
per iusticiam. Primum per penitentiam ita ut nichil in mundo
inordinatum relinquat. Unde Augustinus. Sicut splendor
ex substantia solis nascitur ita et filium ex substantia patris
genitum intelligamus. Et sicut non est sol nec ignis
prius splendore suo sed ex ipso nascitur sed
ex quo sol aut ignis processit simul cum eo et splendor
eius apparuit. Nec dici potest splendor sole nec igne
posterior. Cum tamen ut dixi ex ipso nascatur. Ergo
in creaturis aliquid invenitur quod sic nascitur
et posterius non sic genitore suo. Cur hoc
fieri a creatore desperes. Sicut splendor a
sole natus replet orbem terrarum et tamen a
genitore suo non abscidit aliquid nec recedit

ita et filius a patre genitus verbum dei sit in patre semper
permanet. Et sicut substantialiter splendor in sole est
et sol in splendore ita substantialiter pater in filio et
filius in patre est. Et sicut soli et splendori una
sunt dum sit non tamen una persona nec enim solem esse
nec splendorem dicimus solem ita et pater et
filius cum sint unius essentie non sunt unius persone.
Et sicut sol splendore calefacit et illuminat
et siccat solvit excandidat et denigrat et
omnia que ei a deo iniecta sunt operatur ita et patrem
per unigenitum filium suum omnia legimus fuisse operatum.
Unde Augustinus. Et ut dicit idem Augustinus hoc in initio sancti
evangelii quidem Platonicus aureis litteris prescribendum
per omnes ecclesias in locis eminentissimis preponendum
esse dicebat. Unde Dorotheus vergilius Anno 66.

Amen Deus pater omnipotens

qui coeternum et coequalem et consubstantialem
tibi ante omnia secula ineffabiliter filium
genuisti cum quo et cum spiritu sancto omnia que celi ambitu
continentur et me creasti. Te adoro te laudo
te glorifico esto propitius in peccatis et ne despicias
me opus manuum tuarum sed salva et adiuva
per sanctum nomen tuum me. Opera manuum tuarum
dexteram porrige carnali fragilitati succurre
qui me fecisti refice in fectum vitiis qui
me formasti reforma corruptum peccatis ut
secundum magnam tuam misericordiam salves animam meam
miseram. Amen.

Ioh. Schletstat

De inventione remedii pro salvatione generis humani et nativitate virginis Marie.

Secundum Capitulum.

A principio cum lucifer esset

creatus erexit se contra deum creatorem suum et
in ictu oculi de excelso celorum proiectus est
in infernum et ob hanc causam decrevit deus
genus humanum creare ut per ipsum possit casum
luciferi reparare. Qua propter dyabolus invidens
homini sibi insidiabatur et ad precepti trans-
gressionem ipsum ducere nitebatur. Et ad hoc
genus serpentis sibi elegerat qui tunc erectus
gradiebatur et caput virgineum habebat
in hunc fraudulentus deceptor intravit
et per os eius loquens verba deceptoria mulieri
narravit ac eam decipiens super omne
genus humanum mortem induxit. Et oppte-
bat nos omnes carcerem inferni ingredi de
quo non poterimus alicuius adiutorio eripi.
Sed tandem pater misericordiarum et deus totius consola-
tionis clementer respexit statum nostre damp-
nationis et nos per unigenitum filium suum liberare
decrevit super quo signum nobis per olivam
dedit quam columba inclusa in archa deculit

quemadmodum dei

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Scripsit autem sententiam sic continentem. Hec dicit Perij
sic Adam non moriatur. Et hec dicit Perij si mandatum
non consequatur. Fiat mors bona et habet utique
quod postulat ut et Adam moriatur et mandatum con-
sequatur. Obstupuerunt omnes in verbo stupentes et consen-
serunt quod moriatur Adam mandatum consequendo. Sed
quaerunt quomodo mors possit fieri bona cum horribilis
sit ipso auditui. Respondit Rex mors peccatorum
pessima sed sanctorum est preciosa et vite Janua.
Inveniatur ergo qui ex caritate moriatur non obnoxius
morti et sic mors non poterit tenere noxium.
Sed faciet in ea foramen per quod transeant liberati.
Placuit sermo sed ubi aut talis poterit in-
veniri. Circuit ergo orbis terrarum ventis et nemo
mundus a sorde nec infans unius dei. Sed et mundi
plustrat celum et neminem invenit qui sufficienter
ad hoc habeat caritatem. Ei ergo hec victoria debebatur
quo nemo maiorem caritatem habet ut animam
suam pro suis inutilibus poneret. Redemit itaque
ad constitutum diem anxie plurimum non invento
qui desiderabant. Tandem seorsum pax eas conso-
dixit. Respicitis quod non est qui faciat bonum non
est usque ad unum. Qui dedit consilium ferat auxilium.
Intellexit hoc Rex et ait. Penitet me fecisse
hominem. Pena iniquitatis me tenet. Penam sustinere
incumbit mihi pro homine quem creavi. Et vocato
Angelo Gabriele dixit. Vade dic Filie Syon
Ecce rex tuus venit festinavit ille et ait
Adorna thalamum tuum et suscipe regem. Hec Bern.
Videtis ergo quam magni periculi et quam fuit peccatum
et magna difficultas sit invenire remedium.
In hoc itaque consenserunt predicte virtutes. Et cum
implet id prophetarum. Misericordia et veritas obviaverunt
sibi iustitia et pax osculate. Unde et Leo papa. Quia
non ita in primum hominem diabolus violentus extiterat
ut eum in partes suas in arbitrio consensione trans-
ferret sic destruendum peccatum fuit voluntarium
et hostile consilium ut dono gratie non obesset nor-
ma iustitie. Intocius in humani generis strage com-
munis solum fuit remedium sub divine rationis occulto
quod posset subvenire prostratis si aliquis filiorum Adam
originalis prevaricationis alienus et innocens nasceretur
qui ceteris exemplo prodesset et merito. Sed quia hoc
naturalis generatio non sinebat. Dominus David sanctus
est filius David et de promissis generis fructu proles
est ortus sine vitio. Nata nostra iniquitas Ansel. hic cur-
deus. ad similitudinem dei in plurimis creata fuit. Ita
indesinenter ipso deo fruetur et eius gloria sine
omni corruptione et mutabilitate aliquando potiretur. Hoc
tam grande bonum statim in primis parentibus per-
didit atque in hoc mundi miserias infelix et pre-
ceps ruit in eternas miserias. Decursu vite la-
bentis articulo multo infelicius ruitura. Tran-
sierunt multa secula et dampnationis ipsius in ma-
nibus super filios hominum semper est in deterius robor-
ata. Nec enim summi sapientia deiulla in massa creationis
humane viam invenit per quam ut disposuerat

in mundum veniens tam luctuose perditioni subve-
niret donec ad ipsa deque loquimur virginem
deventum fuisset. Sed hoc mox ut in mundum venit
per humane generationis lineam tanta omnis boni
virtute atque constantia perfecte resplendere ut
eam ipsa dei sapientia vere dignam iudicaret
per quam in homines veniens non tantummodo reatum
primorum parentum sed et totius mundi peccata deleret
deleret atque diabolum sui operis inimicum cum suis
elideret. Nec non dampnum patrie celestis
hominem illuc reducendo reintegraret. Quis
enim ista perpendens estimare queat qua laude digna
sit que cantorum bonorum sola precunctis mediatrix
effici meruit. Hec Ansel. Nec fuit ista virgo
subito et a casu inventa sed ab eterno predestinata
Unde Damascenus. Ipsa dei genitrix ab eterno
et previso tempore dei consilio predestinata
et diversis ymaginationibus et sanctificationibus prophetarum
per spiritum sanctum preymaginata et predicata fuit
Exurgamus ergo in gratiarum actiones et pro tanta
dei circa nos dignatione laudes referamus. Unde
Ansel. dicentem. Adoramus te rex israel christe lux
gentium princeps regum terre domine Sabaoth
virtus dei omnipotentissima. Adoramus te pre-
cium mee redemptionis hostiam pacificam
que sola odoris tui inestimabili suavitate patrem
qui in altis habitat ad respiciendum humilia
inclinasti et filius ire placabilem reddisti.
Tuas christe misericordias predicamus tue suavitatis
memoriam cum habundantia eructamus tibi
christe sacrificium laudis immolamus pro multitudine
bonitatis tue quam ostendisti nobis senum nequam
filius sceleratus et perditus. Sed unde ad hunc eorum
inimici tui domine et mors antiqua in omnem carnem iniquum
exerceret dominium. Cui omne semen Ade lege primordialis
culpe obnoxium erat recordatus es ubertime
misericordie tue et prospexisti de sublimi habitatione tua
in hanc plorationis et miserie vallem. Vidisti
domine afflictionem populi tui et tactus dolore cari-
tatis intrinsecus apposuisti cogitare super nos cogi-
tationes pacis et redemptionis. Hec Ioh. Tactis ergo
illis que ab initio omnis creature usque ad sancti filii sui
adventum de hac beata virgine prophetatur sanctus tam
per eos qui ante legem quam per eos qui sub lege iusti
erant de nativitate huius quam quidem ex linea generationis
humane descendisse scimus et nonnulla quidem mi-
randa signorum in dicta precurrisse credimus.
Consequenter aliqua videamus. Virgo itaque glo-
riosa ex qua incarnatus filius dei facta est de tri-
bu Iuda et stirpe David exorta est. Nam ut
ait Crisostomus. Dignum atque quemadmodum erat
celesti misterio ut eadem Maria que mater domini
sanctum carnem esse meruit et ex regali genere et
ex sacerdotali origine nasceretur. De qua filius
dei qui rex et sacerdos eternus est corpus humane
carnis assumpsit. Anno autem Ruperti Augusti
circiter 24 nata est glosa virgo Maria ex patre
Joachim de Nazareth et matre Anna de Sephor
oppido distante ad duas leucas a Nazareth
ambobus iustis cum deum. Qui per annos 20 prole-
carentes per habunda sobole oraverunt noventes
se illam domino oblaturos. Cum autem videret eum
Ysachar summus sacerdos inter gentes suos cum oblatione

Leo papa

Ansel. hic cur deus homo

Dam. mastenus

Hic de concep. virginis gloriose

Crisost.

In qua virgo beata nata est

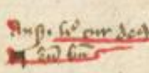

consistens steterit illam inspiciens sterilitatem. Qui
ingressus pudore ad pastores pecorum suorum se con-
tulit. Ubi sibi apparuit angelus domini confortans eum
et dicens orationes eius exauditas et elemosinas
ascendisse in conspectum dei. [illegible]
sic dabat pauperibus tertiam templi ministris et
aliam tertiam pro se [illegible] cum familia sua
[illegible] ait ei angelus uxor tua pariet tibi
filiam vocabisque nomen eius Mariam. Consecrata
erit deo ut voluisti et spiritu sancto replebitur
[illegible] et in templo domini erit [illegible]
[illegible] angelus nuntiavit Anne [illegible]
angelus ambo ascenderunt in ierusalem [illegible]
gratias deo agentes in templo regressi sunt ad
propria. Concepit itaque Anna et peperit filiam
quam vocavit Mariam. Ab originali autem quodam
singulari privilegio [illegible] utero preservata fuit

Richardus [illegible]. Igitur virgo Maria hoc titulo
commendata procul dubio ante fuit sancta quam
nata. [illegible] sanctificationis
benedictio ab utero [illegible] descendit quod non solum
ipsam [illegible] sanctificavit [illegible]
[illegible]
[illegible] ut singulari privilegio [illegible]
[illegible] mortis [illegible]
[illegible] vite [illegible] plus omnibus optinuit

Aug. [illegible] Anselmus [illegible] virgo in con-
ceptione filii dei sanctificata fuit [illegible]
peccare non potuit [illegible] mortaliter [illegible]
virgo gloriosa Maria cum tamen esset [illegible]
[illegible] templo oblata
intra septa templi cum aliis virginibus collo-
cata ut [illegible] et deo serviret [illegible]
usque ad annum xiiii permansit [illegible]
[illegible]
[illegible] in templo [illegible]
in corde suo [illegible]
[illegible] dei legem [illegible] devote et frequenter
cogitabat [illegible] deo gratias ut gratiam
suam sibi dare dignaretur. Petebat [illegible]
[illegible] a deo [illegible] mandata et
precepta legis et ut faceret eam amare omne
quod ipse amat et odire omne quod ipse odit. [illegible]
[illegible] virtutes [illegible] efficeretur ipsa
graciosa ante conspectum suum et melius ac
melius in dei opere proficiebat [illegible] tempore
contemplacioni orationi et lectioni et operacioni
se dabat pro salute [illegible]
[illegible] scripturis [illegible]
[illegible]
[illegible] amplex-
ando relegebat [illegible]
[illegible]
[illegible]
in caritate [illegible] puritate purior
[illegible] constans et
immobilis et cottidie melius et melius pro-
ficiebat [illegible] vidit [illegible]
audivit [illegible] plena
[illegible] cognoscebat [illegible] et erat

Inspice nota qualiter virgo devote se habuit [illegible] legebat
aliquid de incarnatione ubi [illegible] templo
ad [illegible]

[illegible]

[illegible] ne aliquid ex eis [illegible]
[illegible] ne aliqua [illegible] vocem suam
exaltaret ne aliquis [illegible] sua [illegible]
existeret et ne in aliquo peccarent. [illegible]
[illegible] dicebat [illegible] ne forte in salu-
tacione [illegible] a laudibus dei tolleret [illegible]
salutabat [illegible] salutacione deo gratias
respondebat [illegible]
[illegible] ut [illegible] salutant
deo gratias dicunt [illegible] vir-
ginitatis [illegible] sollempne votum emisit
[illegible]
[illegible] ad virginem Mariam [illegible] septem ut
[illegible] virginitatem [illegible] deplorarent
[illegible] non [illegible]
[illegible] tam devote [illegible] vita ipsius
[illegible] cunctis [illegible] vite eius
[illegible] ad virgines [illegible] vita
Marie [illegible] velut in speculo
refulget [illegible] forma virtutis [illegible]
corpore et mente [illegible] gravius
prudens [illegible] legendi studiosior
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non gestu [illegible]
[illegible]
ut ipsa [illegible] mentis
et forma [illegible] Maria ut eius
[illegible] vite [illegible] disciplina sit [illegible] non
displicet [illegible] ut quamquam sibi exoptat
[illegible] exemplum. Hec ille doctor mediolanensis.
Et Ans. [illegible] similes annos [illegible]
[illegible] deo digne vitam [illegible]
[illegible] cogitatione [illegible]
[illegible] constantissima [illegible]
[illegible] sanctissima [illegible] fuisse [illegible]
[illegible] angelorum custodia [illegible]
[illegible] creator dei [illegible]
[illegible] habitacionis [illegible] in sue
[illegible]
[illegible] ob-
tinuit [illegible] ad celestia [illegible]
illa [illegible] aliquid [illegible]
aliquid [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] celestis
et eterni regni in corde [illegible] virginis
que illa non [illegible] transitione
[illegible]
[illegible] Considera hic attente virtutes et mo-
res virginis Marie [illegible]

De Marie Conceptione est Sciendum

Fr.

Ambrosius de virginibus

Ans.

Ans.

Figura

Figura

Figura

Figura

Ly

Hec de mensa in mari inventa et soli consecrata ut habetur in historia scolastica

Fr. Joh. Schlettstat

Oblatio vere Marie in templo fuit

Primo monstrata per mensam solis in sabulo de qua mensa dicitur in scolastica historia. Distatores ... quidam retemmare mittentes casu mira bili mensam auream extraxerunt que ipsi soli materiali que gens illa tamquam deum coluit oblata fuit in templo. Quam in lectore maris in sabulo constructum erat. Per illam mensam que in templo solis malis est oblata bene est Maria figurata que vero soli ... summo deo et in templo solis ... oblata. Et pulchre per mensam Maria est figurata quia per eam celestis esca nobis est collata. Nam ipsa filium dei Jhesum Xpm nobis generavit qui nos suo corpore et sangue refocillat.

Item per monstrantes fuit per Jepte filiam. Illa per abrupto et in districte oblata deo servire postea nequivit. Maria vero rite et districte oblata per oblationem suam semper deo servivit. Illa per victoriam hostium temporalium pro gratiarum actione. Maria autem victoriam pro victoria hostium infernalium collatione. Qualiter autem deo servivit et quam vitam habuit hoc in orto illo suspensi demonstratum fuit quem rex Persarum uxori in alta structura plantavit. De quo patriam suam

de longe contemplari affectavit. Per quam contemplativa vita Marie designatur que in templo domini contemplationi insistens semper patriam celestem contemplabatur. Ad

Virgo virginum Maria que

nec prima similem visa est nec habere sequentem que prima inter feminas servande virginitatis votum vovisti et gloriosum nunquam deo obtulisti cum hoc a nullo homine nec verbo didicisses nec exemplo ad imitationem. Et vivitata fuisses hacque virtute et ceteris ornata deo placuisti et vivendi exemplum omnibus reliquisti. Deprecor bonitatem tuam in mensam ut tu summum meum solacium vitam meam dirigas. Meque tuas virtutes et exempla proposse mutari facias et gratiam tuam semper in ad esse concedas. Amen.

De desponsatione virginis Marie. Tertium Capitulum

A

Virgo itaque domini Maria

cum etatis processu cottidie etiam cum virtutibus proficiebat et quia pater et mater eam derelinquerunt dominus omnium assumpsit eam. Cottidie namque ab angelis officiosissime frequentabatur. Cottidie omnia visitatione fruebatur que eam a malis omnibus custodiebat et bonis omnibus redundare faciebat. Itaque sic usque ad annum XIIIum pervenit. Dominus pontifex publice denunciavit ut virgines que in templo constitute hanc etatem implessent domini venerentur et nuptiis operam darent. Cui mandato cum cetere pro ne parvissent sola virgo Maria se hoc facere non posse respondit. Si quidem et parentes suos se dixit domini servicio mancipasse et insuper se ipsam domino virginitatis vovisse. Pontifex in angustia positus quoque nec in scriptura quod dicit Vovete et reddite votum infringendum putaret neque morem genti insuetum introducere auderet consilium habuit cum senioribus quod esset faciendum omnibusque in hoc placuit dominum super hoc esse consulendum. Et ceteris quidem orationi incumbentibus pontifex ex more domini consulendum accessit. Nec mora et cunctis audientibus de propiciatorii loco vox facta est. Ystrie vaticinio requirendum esse cui virgo commendari et desponsari deberet illo. Egredietur virga de radice Jesse. Cunctosque de domo et familia David nuptiis abiles non coniugatos virgas suas ad altare iussit allaturos. Erat autem inter ceteros homo nomine Joseph qui cum virgam suam attu-

lisset tripa aliter florem germinasset, atque in eius cacu-
mine columba de celo veniens descendisset
liquido omnibus patuit eidem virginem desponsandam
fore. Unde in numeris legitur capitulo. Quod cum Moyses
invenit virgam Aaron germinasse et turgen-
tibus gemmis flores erupisse, qui foliis dila-
tatis in amigdalas deformati sunt. Ista
intelligi potest beata virgo que in stirpe virge fuit
gracilis per paupertatem et flexibilis per humilita-
tem et directa per intencionem et caritatem.
Ista virga inventa est gemmis turgentibus quando filium
dei in suo utero concepit, ex qua flores fructi-
feri emperunt, quando dei filius de ipsa manente
virgine natus fuit. Nam sicut flos non violat
arborem, sed ornat, sic dei filius non violavit
virginem, sed magis donis et graciis adornavit.
Crisostomus Secundum Crisostomum hec virgo est que in tabernaculo
testimonii posita sine humore terre fructum
nucis germinavit, quia sine virili semine filium
edidit, qui tamquam nux ligno passionis adhe-
sit. Et bene nec flos nunc vero fructus dicitur, quia
Ambrosius secundum Ambrosium veluti boni arboris fructus pro nostre
virtutis processu nunc floret, nunc fructificat in nobis,
nunc redimina corporis resurrectione reparatur.
Ideo etiam alibi flos alibi fructus dicitur, quia utriusque
testamenti paginis predicatur. Flos in littera
fructus in spiritu, flos in lege, fructus in gracia
et veritate, flos in priori tabernaculo, fructus
in secundo, flos in observacione carnalium sacrificiorum,
fructus in spirituali intelligencia misteriorum. Sicut
enim in flore fructus premittitur, sic in illis cere-
moniis Christus ventura significabatur. Patet itaque
quod Christus flos dicitur in prophetica veteris testamenti
promissione, qui et fructus vocatur testamenti gracie
perfectione. Sed sicut fructus non apparet viren-
te flore, ita nec Christi veritas patuit carnali
observacione durante, arescente vero flore
fructus videtur, quia decedente lege gracia et
veritas per Christum facta tenetur. Igitur virgo dum cum
quibusdam virginibus collactaneis suis quas
ob miraculi ostensionem et pudoris sui custo-
diam acceperat a sacerdote ad domum parentum
venit in Nazareth. Habens secum more solito
sui pudoris custodem et testes, in quo nunquam
processit. Unde Jeronimus. Cum ea semper singularis
virtutis pudicicia comes in remota mansit,
quia omnis pudor in divinis virginitati esse debet
sine quo castitas vera servari non potest. Nunquam
enim beata Maria sine pudoris sui custode pro-
cessit. Joseph quoque secessit ibidem et de-
sponsacione facta resedit in domum suam eam
dispositurus et nupciis necessaria provisurus.
Fuit itaque virgo Maria Joseph iuro sue
tribus desponsata, quia mulier viro alterius tribus
nubere non potest, quia ad ipsam hereditas pertinebat.
Beata autem virgo fuit unica Joachim
patri suo succedens et in hereditate et ideo
ex lege cogebatur viro sue tribus nubere

nubere. Ambo autem de eadem tribu erant, quia ambo a
David descenderant. Sed Maria per Nathan, Joseph
autem per Salomonem. Et licet Joseph etiam coge-
retur ad matrimonium contrahendum, secundum tempus illius modi
tamen habebat virginitatem in desiderio et proposito, sed non dum
expresserat in voto. Contraxit itaque matrimonium
cum virgine committens se voluntati divine. Et
postmodum ex divina revelacione cognovit propositum
Marie et tunc ex eius consensu noverunt ambo
virginitatem servare. Unde secundum Augustinum Maria et
Joseph antequam facta esset mutua desponsacio
virginitatem servare proposuerunt, et uterque consen-
sit in matrimonium revelacione spiritus sancti. Nec alter
consensisset in alterum nisi docente spiritu sancto, alter alterius
cognovisset propositum. Sed postea uterque propositum
suum exprimens verbo deo noverunt virginitatem.
Adhuc enim creditur Joseph virgo erat. Sed racio
hoc potest esse. Quia cum Christus in passione sua matrem
servandam tradidit nisi virgini non comprobabile
quod ante conceptum dum adhuc esset iuvencula tra-
deretur alicui custodienda nisi virgini. Fuit
autem beata virgo desponsata Joseph non
desponsacione futuras nupcias promittente, sed de-
sponsacione et consensu per verba de presenti et ita
verum matrimonium fuit inter ipsos consummatum. Soli
empnitates enim nupciarum non sunt de essencia matrimonii.
Unde et Joseph sponsus et vir eius solet. Unde
dicit Hugo quod cum beata virgo virginitatem vovisset
et parentes eam nubere iuberent, timens illa
inobediens esse parentibus, nec virginitatis propositum
deserere volens, per spiritum sanctum edocta commisit se
deo, certam habens fiduciam quod eam divina misericordia sic
custodiret, ut posset parentibus in contrahendo matrimonium
obviam exhibere, et tamen votum virginitatis non cogeretur
frangere. Et ideo dicti ponit exemplum de Abraham
qui repromissionem acceperat in semine Ysaac, quem
tamen postea iussus erat immolare cui iussioni pa-
ruit sciens procerto, quia et si secundum humanam racionem
promissioni contraria videretur iussio, secundum tamen illam
virtutem qua deo possibilia sunt omnia, cum obviam iussi-
onis impleri posset promissio. Sicque factum est ut obedi-
enciam inveniret meritum et promissionis consequeretur
effectum. Ita potuit esse in proposito de beata virgine.
Unde Anselmus. Et quidem hec duo ipsa io-
cundius amabat virginitatem et fecunditatem
virginitatem, quia hanc deo per omnia placere intellexit
fecunditatem, quia sine hac maledictionem legis que ad-
huc carnaliter servabatur incurrere metuebat.
Duo ergo erant in virginis animo invisibili, sed magno
concertancia prelio virginitatis amor et legalis ma-
ledictionis timor. Verumtamen liberato diu multumque
consilio vicit amor qui preponderabat et fugit ac
terga dedit timor qui incumbebat. Vicit in ea
amor servando virginitatem et exclusit ab ea timor
incurrende maledictionis. Virgo itaque tenera
et delicata regali extirpe progenita et specio-
sissima totam intencionem suam, totum timorem
suum, totum studium suum ad hoc intendit ut corpus

Augustinus

B

Hugo

C

Anselmus

animam suam deo perpetua virginitate consecraret. Sciebat enim quod quanto sanctius eam conservaret eo sublimius ei qui est omnium castissimus. Primo qui ipsa castitas est appropinquaret. Amplectendo ergo quod acceptabilius esse cognovit domino legis sperat et credidit se plene evasuram maledictionem date legis reputans secum illud tante bonitatis tante quoque sapientie ut dum se nullatenus iuxta conscientiam suam melius scire aut posse facere quam faciebat advertere tutum consilium ne quid peccati in istis subiret inveniret. Nec decepta est. Quis enim sperat in domino et derelictus est ab eo. Denique ubi tam sanctam intencionem eius tam castum propositum eius tam firmam fidem constantem spem et in deficientem videntem caritatem eius eo mine sue in tantum egit circa illam ut nec sanctitas intencionis eius frustraretur nec castitas propositi eius violaret. Ne aut firmitas fidei infirmata spei constancia titubaret aut caritatis in ea plenitudo deficeret. Occurrit dei auxilium qui ei et quod timebat expediret et quod amabat salvo signaculo non auferret. Dedit ergo quod illi ut et virgo quod et magis optabat permaneret et ut nemo illam a maledictione libertinam dubitaret fecunda fieret. Dedit ei ut esset et prole fertilis et virginalis dampnum immunis. Hec Aug. Et est hic sciendum propter marie cognacionem de qua in evangelio sepe fit mencio quod Anna tres viros successive habuit primo Joachim secundo Cleopham fratrem Joseph et tercio Salomam. De quolibet horum filiam unam suscepit et quamlibet Mariam appellavit. Hec tres marie tres viros habuerunt. Prima virgo et mater Joseph secunda Alpheum tercia Zebedeum. Prima parit Christum secunda Jacobum minorem et Joseph iustum. Tercia qui vocatur Barsabas ac Symon et Judam Thatthaeum. Tercia Jacobum maiorem et Johannem Aquilam. Jacobus autem Zebedei licet posterior natu tamen maior est dicta quia prior a domino vocatus ad eius distinctionem Jacobus Alphei minor dictus est. Hic Jacobus minor et tres sui fratres precetis consanguineis dicti sunt fratres domini quia non solum cognati erant de duabus sororibus sed et putabantur cognati tamquam ex duobus fratribus scilicet Joseph et Cleopham descendentes. Inter quos tamen Anthonamasice Jacobus frater dictus est domini quia erat ei in facie et liniamentis corporis similimus. Voluit autem dominus matrem suam habere virum et non de simplici sed desponsata concipi et nasci diversis ex causis. Quarum quedam accipiuntur ex parte pueri. Quedam ex parte matris. Quedam ex parte aliorum. Ex parte pueri accipiuntur rationes quinque. Prima secundum Jeronimum propter declaracionem originis ut per generacionem Joseph cum Maria cognata erat origo marie monstraretur et more scripturarum genealogia Christi per virum describeretur. Secunda secundum Ambrosium propter remocionem ne scilicet a legis iniuria incepisse videretur cum partus in nupte dampnaretur. Tercia secundum eundem propter remocionem suspicionis ne scilicet herodes et Judei Christum

Hic genealogia virginis et sororum sue ac apostolorum Jacobi minoris et Jude Johannis evangelistae et Jacobi

Hic dicitur inter cognatos et agnatos

Anthonamasice

Hic rationes quare Christus voluit nasci de virgine viro desponsata

Quinque rationes ex parte Christi

Prima ratio de Jeronimo

Secunda de Ambrosio

nisi per adulterio natum persequi viderentur et ab infidelibus tamquam illegitimus abiceretur. Quarta secundum Origenem propter sustentacionem pueri maxime cum deberet in egiptum portari ut scilicet a Joseph nutriretur. Unde et Joseph nutricius domini appellatur. Quinta secundum eundem et Jeronimum et Ambrosium propter occultacionem nativitatis Christi ut viz misterium et partus filii dei diabolo celaretur. Dum enim putaret non de virgine sed de uxore generatus. Item: Quinque rationes sumuntur ex parte matris. Prima secundum Ambrosium ne gravida apparens infamaretur. Et ideo permisit dominus quod pocius de suo ortu quam de matris pudore dubitaretur. Secunda secundum Bedam et Jeronimum ad vitacionem pene ne scilicet tamquam adulta a iudeis calumpnia et sic per altam Susanna lapidari iudicaretur. Tercia secundum Jeronimum et Origenem ad sustentacionem solacii ut scilicet viri ministerio et solacio ac maxime in egiptum fugiens et inde rediens foveretur. Quarta secundum Glosam ad roboracionem fidei ut scilicet marie verbis maior fides adhiberetur. Innupta enim pregnans mentiri videretur nec ei se si virginem asseret crederetur. Quinta ad participacionem singuli status scilicet virginitatis matrimonii et viduitatis. Item quinque sumuntur rationes ex parte aliorum. Prima secundum Ambrosium ad remocionem excusacionis peccati ne virginibus in paradisis et male viventibus velamen excusacionis preberetur ex quo mater domini infamata videretur. Secunda secundum Origenem ad confirmacionem matrimonii contra futuros hereticos volentes dampnare matrimonium ut per hoc quod de virgine et desponsata nasceretur uterque status et virginitatis et coniugatorum approbaretur contra hereticos alteri istorum detrahentes. Tercia ad sublevacionem obprobrii ut scilicet ab omni femina tolleretur obprobrium quod in cena incurrerunt omnes femine et tam virgines quam nupte quam etiam vidue ab omni obprobrio quod in cena contraxerunt eximeretur in persona marie. Quarta ad commendacionem exempli ut viz ostenderet sancta desponsacione ante commencionem liberam transitionem esse ad meliora vota sponsi ut requisito ut est in religionis ingressu ubi anima desponsatur deo sicut fuit in beata virgine. Quinta secundum Johannem Crisostomum ad declaracionem misterii quo scilicet ipsi Christo desponsatur ecclesia que virgo semper immaculata et sine ruga cum virginibus sumus filii in fide Jhesu Christi. Sexta secundum Leonem papam. Quo spiritu de virginis utero nascitur Christus eo nascitur de ecclesie utero Christianus. Ideo autem secundum Crisostomum beata maria fabro lignario desponsata fuit quia Christus ecclesie sponsus omnium salutem per lignum et clavos operari debebat. Et secundum Augustinum Christus natus de matre que fabro desponsata erat omnem carnalem nobilitatis tumorem extinxit. Hec fuit prefigurata per virginem Saram Raguelis filiam

Origenes

Jeronimus

Beda

Origenes

Glosa

Ambrosius

Origenes

Crisostomus

Leo

Crisostomus

Augustinus

thalie desponsata Iacob genuit Iudam
fuamq; nam fuit multo magis Ma=
ria desponsata et ego cum puerpe
rmaculata Congrue erat ego maria tmi
fortissimo q decebat Venire in ipsa
ligna. Et duobz respondeo defendi potest
alterius vincentia Tam patissima et in ve
rabili fuit ego maria ex costa Adam
Deus cena sapuit Et vita cena comparat
tum Dauid q mundi erat mille cliros
qui de ea descendebant et mille anos
tuo nil to plures Maria apparebant
quib; vita cu munda erat ita et sua
temperancia et pena superabat et no solu
ipa sed cetis ab alijs grauia sua i sundo
do repellebat Considera no quante de
mechane bonu ingnis et spes pa dat mulieri
et ingnes fructus Hec in sola vi dei
mernit fieri magna enim et ineffabilia qui
et ut uno et tanta sublimis eligit et do at
ctis et electa et omi alias sibi ata et nida
Antiphona Ecce tu pulchra es amica mea ecce tu pulchra es oculi tui columbarum
Cantic. ii. Cant. iii. Cant. iv. Cant. vi. Cant. vii. Cant. viii.
erubescit et ingenua Deus ex Deo ingenuis ingenuam
et habitaret in ea corporaliter quid iam plenius
pridem quod venturus foneliter et implere
bat Pulchra ante omnes mulieres
sanctitate preclarissima pietate et intelligi
qui mirabiliter Plane alia quod prece gratie
mereretur Amica et plena gratie ab angelo
salutatur Et ille. Ordo bona:

alue virga Aaron florida et
fructifera Maria ego tibi singulariis flos et
fructus pudor Deus virtutu gratiarum cre
pit flos suauissimus emittens odorem fru
ctus sapientissimos Emittens dulcedinem flos
et honestas expellit vetustate mestitie
Benedicta virga de radice yesse Benedicta et
flos pudoris mihi medice assistat Benedicta
arbor benedicta et arboris fructus tuo ge
nere me tenta Tuo fructu arbor misericordie
me libera virgo maria Cetera benedicta
sunt.

De Sacerdotio Johis Baptistae Quartus Capitulum.

Ant. Aut autem Iudeorum Herodis regis
Iudee sacerdos quidam nomine Zacharias de
vice abie et uxor ei de filiabus Aaron et
nomen eius Elizabeth Erant autem iusti
ambo ante deum incedentes in omnibus
mandatis et iustificationibus dni sine

Herodes

q̄ ad observanda cerimonialia Et querela ip̄
adhuc manebat iudicialia et possent se ad pu
nas habere Et ne ulla ei filia Et penitus
de causa sterilis mulieri de executem de
causa cui uno et mulieri Et quo apd omne
pōt pōnsus miraculo sup no ēt p natiuitatem
et p natiuitatem et gia diuina admira Et
deo d' pd dnus desponsus fuit Aliege
nigena et ia sceptra ablata fuit d' Iuda et
et ia temps aduentu xpi imminebat pd Iacob
Prophetia sicut ppheta signa aduentu xpi p.
dicent Sic regnū iudee ad aligenas translat
est dicens non auferet sceptrum de Iuda et
princeps de femore eius donec veniat Siloh et
ipsa erit expectatio gentium Secundu
sacerdotem qui nostro vsq; pontificem succedet
de quo volens impleri cultus domus dni de
filiis Sacerdotes sup quos tu vsq; maior
est et omnes omnes qui dicebat princeps po
sacerdotum Instituit etia ne viginti instrumentes
ebdomadas alternis vicibus in templo tempe
ricie sue singule castrametare et studere ne
interim idem ipsum interirent Ita dominici
ca templi institutis excedis vicinie cuba
rent Et sic sortes Dedit cuiq; vicis sue
ebdomadam et ordo sortis accidit sup Abia
de quo descendit ipse Zacharias Erat de cubu
lentes Lente erant ut ipsi quoq; cedentes
sortis mee moram sacerdotii extenso diebus mi
streret Zacharias aut in diebus vos

Beatus homo qui

B

sue sacerdotio fungebat sm exigentia sortis
sue ordine Erat de domo dei sic sacerdotibus
vestibus indutus ut ingressus fuerat ingressus templi
dni Die mensis septimi septembris
Intrans ipse suo sabbato ex templi quo
erat lectio ydolum ipse ingredi templi Et tm arcum
Quem videt Zacharias fuisse simplex sacerdos
no sinus quos figuram nō gerunt Et cetis blatte
arabicis ipsi Et canonica Et de hac p ingressu
sunt templi ad penendi incensu tm Et aut lig
ni erat mundicijs sacerdotibus sm q de Leuitico ad
Hebr. Primus quid tabernacule cottidie intrabat
sacerdotes sacrificia offerentes mystica Assumu autem
Quod sacrificia altaris holocaustoz et cet
meniis ubi ministrabant sacerdotes mundicijs
sm qui ibi instruebat accipiebat primas
de altare holocaustoz et in tribu prima pte
templi que versus sinu ubi stet gerebat
Illic sup altare incensi thimiama Et tue erat
sacerdotum assumat Et ho stebat ot dei Vulgo
ni erat consumacio scripturarum sacrificia veteris
legis no erant accepta ni ex fide Et deuotio
offerentis Dextro aut pte thymiamatis
significabat Sic in ho sacrificium assumabat
Ymitia vo ptem templi q dicebat sinu sacer
dotum sinu sacerdos intrabat cu sanguine
hirci et vitule Immolati p pcc pte ut exeuntes
adorent Quia Ignatius Et aut Zacharias
intrauerit cu sanguine tali no dr hic Et sola

ad ponendum incensum. Unde angelus apparuit ei a dextris altaris incensi. Erat enim duplex altare, unum scilicet altare aureum, aliud altare non fuit intra sancta sanctorum, sed in prima parte templi, ad quod simplices sacerdotes poterant ingredi. Aliud vero incensum quod solus summus sacerdos licitum erat imponere intra sancta sanctorum in die expiationis quod hic non imponebatur, ad offerendum sicut nebula inde consurgens operiret oraculum, sed pontifex aspergebat sanguinem hirci et vituli coram oraculo. Et nec aliquis historiographus describens sacerdotum iudeorum mentionem facit de summo Zacharia sacerdote.

Per Zachariam qui dei memor interpretatur, bonus prelatus significatur qui in suo pectore debet dei memoriam gerere pro sua et suorum salute. Hic autem in templum graditur pro diligentie divini cultus sollicitudinem et offitiorum pro devota oratione. Et ipsa orat pro eius informatione.

Triplex gratia debet de deo

habere memoriam scilicet
potentie eius quo ad opera creationis,
sapientie eius quo ad opera recreationis seu reparationis,
bonitatis quo ad opera retributionis. Apparuit autem primo ad preces Zacharie Gabriel angelus stans ad exitus altaris incensi quo visa timor irruit super eum [illegible] altioris et potentioris nature aspectum. Sed boni sanati [illegible] [illegible] nulla terrore quiescunt ipsi secundum Bedam nulla melior [illegible] fide intrepida superatur. Boni autem spiritus confortant et consolantur. Et angeli cum trepido confortantur dicens: Ne timeas Zacharia. Quia deus venit ad consolationem tuam. Ratio subditur: Exaudita est oratio tua. Orabat enim non pro prole de qua non sperabat prestitum cum de sua suarum uxoris etate diffideret. Unde angelo id promittenti non credidit, sed pro populi peccatis et redemptione et adventu messie. Et quia salus populi per Christum futura erat nuntiavit ei filium nasciturum qui primus fidem predicando plebi salvatoris preparavit. Nomen quoque pueri indicavit quod Iohannes vocari debuit.

Iohannes interpretatur in quo est gratia quia ipse vero Christum manifestavit per quem gratia et veritas facta est. Ubi Beda: Iohannes interpretatur in quo est gratia vel domini gratia, quo nomine declaratur primo parentibus eius gratiam quibus decrepitis eius filius nasceretur esse donatam. Deinde ipsi Iohanni qui magnus coram domino erat futurus. Adhuc etiam nobis sit nimie gratiande. Prosperans est filius israel quos ad dominum deum ipsorum erat conversurus. Hic illi erit quoque inde gaudium spiritualiter interius et exultationem exterius consummavit. Gaudium exultatio ex salvatione et hic exprimitur gaudium enim interius quod non potest contineri sed appodat. Leticiam etiam multis aliis in eius nativitate promisit quia in ortu eius non solum parentes sed et alii multi gratulabantur et nos in hodiernum diem videmus impleri quia dies sue nativitatis non solum festivatur ab omnibus christianis sed etiam a Sarracenis et quibusdam aliis non christianis. Unde Beda: Merito pater

gaudens quod in senecta natus est ei, et ut gratie accepit filium. Gaudent et alii quibus in auditum est eius evangelizantis regni celestis et ingressum. Unde Ambrosius: Sollempnis letitia est in ortu generatoris ipsorum, unde studeo non solum parentibus letitia sed etiam salutis est plurimorum. Unde admonemur quod hoc sanctorum generatorum letitie. Hic dicit.

Moraliter. In quolibet viro possumus invenire Zachariam et uxorem eius Elizabeth que parit ei filium cognomine debet Iohannes. Cuius gaudium et exultatio et multi in nativitate eius gaudebunt. Elizabeth uxor Zacharie potest intelligi anima copulata spiritui suo qui sic vir regit et caspit uxorem. Ita spiritus castigare et regere debet carnem ne lasciviat et incedat informatione vocatum. Hec parit ei filium cum spiritus pro carnis officium exercet opus bonum ut si dat elemosinam si vestit nudum. Debet esse dicta Ysmodi. Cum uxor ipsius sic viros habuerit laboribus domus sue. Unde filii nomen debet esse Iohannes. Vir dei gratia vocari pro nomine bonum opus sibi ipsi dicit apostolus quod est gratia dei. Intus sibi gaudium et exultatio quia de bono opere gaudebit et exultabit qui mente conspicit et servavit. Et multi tunc in eius nativitate gaudebunt omnes et proximi qui in bono eius sunt, lent[?]. Et multi in nativitate gaudebunt ad omnes virtutes corporis sui et regeneratio re mirabiliter. Ergo nos summo opere providendum ut qui gaudemus exterius tripudiantes in corpore gaudeamus interius exultantes in mente. Unde reliquie cogitationum diem festum agent domino. Non est impius gaudere dicit dominus. Ut prioribus a facie peccatorum. Unde etiam pergemus [illegible] maioribus ut tunc sollempnitatis gaudium digne celebrare possimus. Magnificentiam etiam pueri coram deo futuram in virtute sanctitate et dignitate angelus pronuntiavit. Eius magnitudo in quatuor consistit secundum quatuor dimensiones,

scilicet
in altitudine contemplationis, ut possit
in profunditate humiliationis, apprehendere cum
in latitudine caritatis, omnibus sanctis que sit
in longitudine finalis perseverantie. Salvatore

sunt vero per hoc attestante: Inter natos mulierum non surrexit maior. Et angelus insuper hanc eius magnitudinem describit exposuit et plura ipsius privilegia seriatim memorat. Primum vitam eius cum abstinentia predixit, scilicet vinum et siceram non bibet. Quod in ebreo per bibitur non esse quod non decet vas celesti mancipatum gratia sed illecebris desiri. Unde pater in [illegible] angelus quia ab ebriis vicios inde illecebris [illegible] mentis solent [illegible] esse in nimis. Dixit etiam angelus quod spiritu sancto et replendus esset quod ad purgationem originalis macule et ad operationem boni meritorii [illegible] effecto auditur quod natus in [illegible]

Zacharias dei memor interpretatur

Memoria 3x

Nota secundum Bedam quo melius demon superatur

Iohannes

Beda

Ambro

Sarraceni honorant et colunt Iohannem baptistam et alii infideles

cunctis virtutibus clarificandus foret. Videtur quoque quod multos filiorum Israel converteret ad dominum deum ipsorum quod et fecit predicando penitentiam et Philippo deo testimonium. Denunciat etiam insuper angelus quod ante dominum in spiritu et virtute Helie precessurus foret. Primo quantum ad similitudinem officii quia sicut Helias precedet adventum Christi secundum, ita Johannes precessit primum. Secundo quantum ad similitudinem vite quia uterque vixit in magna virtute et vestitus austeritate. Tertio quantum ad similitudinem doctrine quia constanter uterque redarguit vicia potestatum et sublimium. Ad hoc autem debebat precedere ut converteret corda patrum in filios, id est quantum ad spiritualem eorum intelligentiam et incredulos ad prudentiam iustorum et quo ad fidei obviam et pararet domino plebem perfectam quo ad evangelium et novi testamenti graciam suscipiendam quia neminem ad perfectum adduxit lex. Et sic hic illa lex dicitur lex timoris quia imperfectorum et timoris pena retrahit a malo. Evangelium autem lex dicitur amoris quia perfectorum et a malo retrahit amore boni. Hic inter de [illegible] sic sepe [illegible] bonis operibus sterilis ex dono [illegible] in ecclesia dei sic patet de Augustino et de [illegible] qui tandem venit [illegible] ad fidem Christi. Zacharias autem sterilitatem uxoris et utriusque senectutem considerans non credidit et ob hoc usque in diem partus obmutuit significans quod iam adveniente Christo lex et prophetie dicta adimpleta tacerent. Unde Crisostomus: Zacharias iudeorum sacerdos obmutuit quia iam cessare et obmutescere oportebat sacrificia eorum [illegible] [illegible] offerebant. Veniebat enim solus sacerdos qui in agno proprio ymolato semetipsum deo patri oblatum offerret. Per hoc quoque quod dubitans factus est mutus significatur quod lingua dubitantis in fide facta est muta quia eius oratio non est deo accepta. Per hoc autem quod post revelationem sibi factam obmutuit datur quod post revelationem sive visionem non debet homo [illegible] quasi mutus non se iactare tamquam elatus.

Ut autem impleti

sunt dies officii eius abiit in domum suam ad quam non licebat reverti durante officio. Vicis namque sue tempore sacerdotes castimonie studebant et secundum preceptum domini vinum et sicera non bibebant. [illegible] legales sacerdotes tenebantur ad continentiam et abstinentiam ac reverentiam [illegible] multo magis sacerdotes ewangelici qui tantum sunt [illegible]. Et [illegible] tota ebdomada qua in templo ministrabat sacerdos ad hoc deputatus manebat in templo et non exibat ad extra negocia intentus ad divina. Ex hoc tolevit consuetudo apud aliquos religiosos [illegible] et honestum [illegible] ille qui est ebdomodarius pro tota ebdomada manet infra claustrum non exiens ad exteriora negocia intentus ad divina.

In illo tempore medio [illegible] inter quentum et [illegible]. [illegible] apud quosdam etiam religiosos [illegible] abstinet illa ebdomada a communi colloquio [illegible] apud quosdam etiam seculares [illegible] dormit [illegible] [illegible]. Post hec Elizabeth concepit [illegible] octavo kalendas octobris et [illegible] sua [illegible] senex erat [illegible] quamquam membra contremuit donec Maria concipit et fetus eius exultans in gaudio prophetaret. [illegible] de [illegible] et de ablato obprobrio sterilitatis gaudet. [illegible] aliquantulum erubescebat ne in senectute videretur [illegible]. Antiquitus enim [illegible] non erat spes de prole non commiscebantur inter se. Unde Beda: Que [illegible] sit ne quid turpe de quo erubescere debebant admittunt ostendit Elizabeth [illegible] et de ipsis in tempore cupiebat domus erubescere. Considera ergo hic quod Elizabeth etiam delictis erubescebat coram hominibus. Et studeo tu de illicitis [illegible] erubescere et abstinere non solum coram deo sed et hominibus et angelis eius. Nam testante angelo Boecio: Magna est nobis necessitas recte vivendi et probitatis qui ante oculos iudicis cuncta cernentis [illegible]. Unde Augustinus: Cum igitur sciero deus assistit [illegible] [illegible] omnium cogitacionum [illegible] actionum mearum [illegible] diligenter considero timore parit et rubore confundor [illegible] et [illegible] oculta mea videntem [illegible]. Si [illegible] coram deo erubesco. Et [illegible] Augustinus: Ubi peccare [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quid verecundia. Cum quod turpe facis [illegible] me spectante rubescis. [illegible] spectante deo [illegible] magis [illegible] rubescis. [illegible] tantes [illegible] [illegible] una est verecundari in turpi [illegible] [illegible] verecundi sunt [illegible] emendabiles [illegible] aliquo [illegible] honore [illegible]. Proxima [illegible] [illegible] tamquam [illegible] inter homines [illegible] se habentes.

Theutunica

Ante Johes Baptista:

In eodem angelo quo Christus denunciante conceptus et primus ab ipso angelo [illegible] et laudatus [illegible] [illegible]. Tu de quo dixit deus inter natos mulierum non surrexit maior. Ad te [illegible] Beda [illegible] [illegible] dubius de salute mea [illegible] magna mea culpa [illegible] [illegible] gratia. Eligo apud deum [illegible] mea [illegible] apud eum [illegible] merita tua. Magna [illegible] magne [illegible] Johannes merita tua ut sufficere tibi possint et mihi et [illegible] nichil tibi [illegible] [illegible] tua [illegible] mea [illegible] [illegible] [illegible]. Amen.

De Conceptione Salvatoris

Quintum Capitulum:

Adveniente autem Sexto apre:

cursoris conceptione. Postquam venit plenitudo illa
sacratissimi et felicissimi temporis, scilicet principium
sexte etatis quo summa trinitas ex genere humano
per incarnationem verbi providere ante tempora ordina-
verat, vocavit deus omnipotens Gabrielem qui dei
fortitudo nuncupatur, unum de principibus primo regni
sui misit eum in civitatem Galilee dictam Naza-
reth ad virginem Mariam desponsatam Joseph
de suo genere, quia ambo erant de domo David
de familia regali de tribu et stirpe nobili
et precibus religiosa. Sicut dicit Bernardus placuit deo
eodem ordine et eodem modo hominem reconciliare quo
noverat ceciderat. Cecidit autem homo secundum Beda
Dyalogo destinante, serpente exequente, Dyalo-
go interveniente, muliere consentiente. Reparatus
est eodem ordine equario deo destinante, angelo
exequente, Dyalogo interveniente, et virgine consen-
tiente. Verba autem hec posita misterium sunt plena
ideo ut dicit Beda sollempniter sunt nominata tantoque
sollicitius cordi nostro inserenda, quanto manifestius
apparet in ipsis tota redemptionis nostre summa co-
piosa consistit. Debent enim debemus recordari
de principiis nostre salutis et ea devotione sincera
amplecti. Quando igitur de numero Senarius non
vacat a misterio. Unde Christus conceptus est in
sexta etate quia per ipsum debent omnia perfici numerus
Senarius perfectus est. Item 2° Liliade 1°
millenario qui est limes omnium numerorum et Christus
limes et finis omnium. Item 3° sexto mense
quia illo mense factus est mundus, scilicet in numero
computando a Januario vel in Marcio computando
ab octobri in quo Johannes baptista conceptus erat quia per
Christum mundus refici debebat sicut per ipsum factus
fuerat. Item sexta feria quia illa die homo
creatus est et per ipsum recreari debebat perditus
ideo sicut eadem etate et eodem millenario eodem
mense eadem vero feria passus est revolutis 33 annis.
Et forte ut omnia quaerentur dicta possunt quod eadem
hora sexta conceptus est quia ea hora passus est
sicut eadem hora homo ad arborem extendit
qua Christus in cruce extensus est. Unde sicut quidam
congruentia eadem hora qua una seducta fuerat
per dyabolum Maria docta fuit per angelum Dominum.
Missus est igitur Gabriel qui dei fortitudo
interpretatur ut dei virtutem et dei sapientiam carnem
suscipere nunciaret in qua humilis apparens aere-
as potestates debellaret. Et ideo merito de ordine
Archangelorum esse debuit quia magna nunciavit
Deus autem mittens angelum fuit tota trinitas
licet patri specialiter tribuatur. Dicitur quidem misit
quia ei incumbebat providentia de filio despon-
sato et de genitrice. Filius vero misit quia ventus
erat in virgine. Spiritus sanctus misit quia ipse san-
tificare et obumbrare habuit eam. In ci-
vitatem Galilee. Interpretatur transmigratio
quia transitum erat de incredulitate iudeorum et
perfidia ad fidem Joyn et gentium. Est autem
duplex Galilea una est gentium quinta tyris

quam Salomon dedit regi Yram et de illa
hic non dicitur Galilea est iudeorum. Cum nomine
Galilee et de illa hic intendit. Cui nomen
Nazareth. Quod interpretatur flos quia fuit
ut verus flos, id est Christus, conceptus in flore, id est in naza-
reth, et de flore, id est de flore virgine, et cum flori-
bus, id est tempore florum. Et sic accipiemus florem
de flore in flore et inter flores. Dicitur autem
Christus flos propter sancte conversationis plenitudinem
et decorem propter bone operationis suavitatem et
odorem propter passionis fructum et conversionis fidelium
utilitatem. Ipse flos floruit in conceptione
apparuit in nativitate, ermarcuit in passione et
refloruit tandem in resurrectione. Sic ergo vis
carpere fructum istius floris sequere decorem sue
conversationis, fodiens odorem operationis et sic habebis
fructum passionis. Voluit dominus sicut terreni re-
ges magnam civitatem eligere in nuptiis suis
quibus copulavit sibi naturam humanam, sed Nazaretis
civitatem parvam propter humilitatem exemplum ut nos do-
ceret semper humilia loca eligere. Sed in civitate
Jherusalem magna elegit pati ut nos doceret ob-
probria coram multis pro ipso non erubescere. Missus
est inquam ad virginem non qualemcumque sed virginem men-
te virginem corpore virginem professione. Voluit
autem Christus concipi et nasci de virgine. Primo
secundum Bernardum quia congruum fuit ut si deus concipi et
nasci debuit non nisi de virgine conciperet vel nasceret.
2a ratio est Damasceni ut qui in celis habet patrem
sine matre in terris habeat matrem sine patre. Sicut
si virgo non conceptura erat vel parita non nisi deum
conciperet vel pareret. 3a ratio secundum doctorem
doctorum Augustinum ut significaret membra sua
mistica de virgine ecclesia nascitur ideo decuit
caput de virgine nasci. Quarta ut sicut
primus Adam de terra virgine factus fuerat
ita secundus Adam de virgine homo fieret et ideo
sancti Andree in legenda sua. Quinta sicut Ambrosius
ut sicut per unam virginem facta fuit humani ge-
neris perditio ita per Mariam virginem eiusdem fieret
reparatio. Ad virginem inquam desponsatam viro.
Cur autem a desponsata
concipi et nasci voluit super patuit
virum vero nominat ut dicit Bernardus non quia maritus
sed quia homo virtutis et iustus erat et ideo fuit
testis legitimus. Unde et Joseph accrescens
sed per augmentum virtutum. Ideo per quod continuus
perfectus virtutum innuitur. Nota quatuor
famosos Joseph in Scriptura. Primus
fuit filius Jacob in quo notatur prudentia quia
sompnia Pharaonis prudenter exposuit. Secundus
fuit Joseph hic vir Marie in quo notatur
temperantia quia virginem resignavit. Tertius fuit
Joseph Abaramathia in quo notatur fortitudo
quia audacter intravit ad pilatum et petivit corpus
Jhesu. Quartus fuit Joseph iustus in quo iustitia
unde et iustus nuncupatur. Tale igitur decebat habere
nomen sponsum virginis in quo inveniretur misterium
omnis virtutis. Additur autem de domo David
ad ostendendum quod Christus descendit de semine David
sicut fuerat per prophetas predictum licet non Joseph

Bernhardus A

Beda

Bernhardus

Damascenus

Augustinus

Andreas

C

C

Galilea

F

Et nom virgis Maria hoc nomen
venerabile nom exprimens spem certam
interpres simpra Ecclesie nr mr stella
maris & illuminatrix Ostende te esse matrem
mihi sumat Suscipiat dns mumpsit
ppa ne sint stella maris & filij dei nam
tate tota mdo illuminat tur cum sit lucidum
nunc mane in filij sui passione & tur ppa
nam gladius doloris pertransiit & anam ejus
assumpsit ne ft sup thronos angelor & ecclesi
tu Item dicta e stella maris ppter
ductione & pduane hui sti cos dirigit
ad portu pace & ad filu pducendu Nam
est signu & natalitie & stella magi apparuit
et eos ad natu in fantem & puerum
genu adorandu pduxit Sic
Buhar? nunc ad stella dn ne mitis oculos
tuos a fulgore hui sidens si no eis alarmi
d'illis q; quo ip te in tellig mihi stella
& flumo magi nr & pellatur tempestates
fluc ip sup ip in ambulare vespire stella
vera nuncia Si tactatio sophie vndis
si ambitionis Si desiderio Si omulacio
vespice stella vera maria Si mundi ia
Buhar? nauia & carnal' alle celebris nauicula
p esse nr mentis vespice stellam Si omnia
tuu mutate in batu ne unde fedatur te
confusi Vanitas desperatio repuls ab
scribi vespice stellam vera maria pn
cipiu Pericul' in angustijs Nudubus rebus Maria
cogita maria in vera no recedat aboze
nec recedit a corde et ut impetrem ei
fragia ne desperem justis eis Cogita
Buhar? quis no deuias cogitans no desperes
vas cogitans no errabis cogita tenere
no corrumpis cogitante no meditis
hoc no fatigabis cogita piculos
transeppd expiri poteris sug mento dei
p nom dicitur maria nisi stella hui
Buhar? Item illustratrix interpretat & p splendore
hui & exemplis sue strissime vite nidu
illustrauit Un d'ca comit ecclia dn vita
in christo comitat illustrat hinc fit
dulle hi corpi solace quesp vdet tollo
maria hanc stella maris p mei caligine
Desiderio & umbra mortis nr desissime
tenebre relinquit hi alle venerabil
quippe stella maris hi trahi tenebrosi ma-
nis v reptilia ip no nisi Plures & ste-
llas hi celu mare vna i p orbis illuminet
et melior & minus mentis illustrans ex-
emplis desi ne una ostendi sol iustic
fulgore illustrauit qui qui sequit
no ambulat in tenebris habit lumen
p fulgoris illi stella & putamus p hanc
tm talem sol exprit mudo Cui hec

stella sequit demare no potest nr mare
Item e Maria mare myrrhe amarissime qua
dns imperat ut gustaret p tempus suo populo
aqua ab carnal' delectatione qui i vinu de
purgat Hoc e nom quem ei dns mare
Ppheta israhel i to vita sua finit sibi mare
in spiritu p desiderii videndi filiu i regno
Item latino derivat a mare i ip
influens aqua gratie sic ois fluvius fluit
ad mare Item e dna i temperies nr salu-
tione libertate gus d mgustrie suo tempo
re quod & subiungit volte p regina celi
& terre nunc hoc erit nom i dat a dn
nomen i ip ipi dat existit ns tm homi p
angelos i al' d eo nr i p fino & eis ad
temptacoes & mala i sepa eos demo nr
Invocande e maria Maria p p dm
Buhar? Bnhandu ne se timeat hostes visibiles
inimicos capros nl' etendit se ille Acerce
potestates male mane vocabulu pter
mu nr Ps Et on pulvis am faciem venti
spargit & sic eius in faciem ignis liquescit
sic & in vocatoem hui nois maria fugiut et
pent de dm Sicut nom nume notatur
ibi demonia effugat vetu virtus medela
egris pusill animo robur afflictis solacio
peregrinantibus adiutu dat hoc Ps
Buhar? dne pp acepi ut gerat typu Stephane stat
salvandor Nam ip maria mater gerit
typu actiu quesp ad stella ut illustratrix
ste illustrata gerit typu contemplatiue
ip dna gerit typu Platee Camillus
p angelo Ad mariam: ut ei
annunciaret dicet p dei filius spem tuam
accepit & te timorem sibi elegit in quam
dignat & in duxit ut cuius filius letetur
suspirat p eam tota gens humana salu-
Deus apari decreuisset Ps Fiat mihi secundum
Verm? tm nr humana defuit nr genitrix et
ei q sm sua conceptura erat pure et
pura sua esset corpe accepit dom virgi
ut esset mente accepit humilitate messi
tempe Hinc mirum virgo regia genitrix
ornata virtu gemmis p meres pure
corpis decore p pulchra fide sua & pulchra
tudine & celestibus cogmentis celu tuum in se
p uocauit Adcubuit et regis filius i sui con-
ceptum michi veret celestis nuncius ad se
descensus advocauit Et magnificat ad
eum Quo p ianuo i sterceum tubicini v
illa fenestris clausis sup se ostio orabat pten
sum i tabernaculo Nec suspicand' & p aperti
angelu i venit ostiu virgineu ingressus in p sistit edit
fuge sue gaudia hymnu Letitie colloquendo
vt animus p tumbaret silentium inl' timen
tes sinus temperet Adiuvit sua tacita illa
hora sum sup se habitatione p dei filius
virgo ne angelus hanc hi Dei Non i
plateis nunc aut no in publico mea
lux i mtus cubi in penetralibus sola sedebat
nec in sola tamen virtus exorta creatura

N. d. quare [illegible] dominus tecum ad laudem [illegible]

Crisostomus — In crisostomus inuenit angelus mariam non foris vagantem sed solitariam et contemplantem et quia non est inuenire gratiam apud mundum inuenit gratiam apud deum. Unde et

Ambrosius — Ambrosius. Hec ad ipsos ingressum angeli inuenta est domi in penetralibus sine comite ne quis intentionem abrumperet ne quis obstreperet. Neque enim comitatus feminas desiderabat que bonas cogitationes ~~desiderabat~~ habebat. Quin etiam sibi minus sola videbatur cum sola esset. Nam quomodo sola cui tot libri adessent tot archangeli tot prophete. Denique Gabriel eam ibi repperit ubi solebat reuisere. Unde

Jeronimus — Jeronimus: Habebis cellulam in qua te sola capiat. Numquam non enim solus angelica tecum turba versabitur tot socii quot sancti. Lege euangelium fabulatur tecum Christus. Replicabis apostolos et prophetas. Numquam poteris tale alium habere sermonem quibus conferre. Et

Bernardus — Bernardus: Numquam minus solus sum quam quando solus. Credendum autem quod tunc erat tota abstracta et deuotissima oratione et intima contemplatione [illegible] tunc forte specialiter et meditatione super salute generis humani qualiter de virgine debebat saluari. Unde quidam dicunt eam tunc actu legisse illud Ysaie: Ecce virgo concipiet etc. Et ipsa tunc actu in intima contemplatione qua erat deo totaliter coadunata ingressus est angelus ad eam. Rationabile enim videtur quod que totaliter voluit sibi iungi verbum eternum tunc ipsa sibi tunc specialiter fuerit unita in contemplationis actu. Et ~~ingressus ergo angelus~~ ad virginem in thalamo conclaui domicilii sue manentem et ei ad sensum corporali visione et humana specie apparens dixit:

k. — **Aue gratia plena dominus tecum benedicta tu in mulieribus.** Angelus in [illegible] forma apparens quia [illegible] pro domini incarnatione [illegible] corporali nunciauit. Quia enim ille nunciatus qui in se inuisibilis corpus visibile voluit ex virgine sumere congruum debuit corporali specie apparere.

Gabriel ... Formauit autem sibi angelus corpus lucidum. Et

Augustinus — Augustinus: facie rutilans veste choruscans virgini apparuit. Denunciauit vero [illegible] virgini incarnationem verbi ut prius ipsum conciperet mente quam corpore. Continens ergo angelus nomen Eue dixit Aue virginem indicans eam ab omni ve fore liberam. Aue ergo gratia plena [illegible] quia aliis per partes gratia datur marie vero se plenitudo gratie infudit. Et hec sola gratiam quam nulla alia consecuta est ut repleretur gratie auctore. Aue ergo gratia plena sit prius etiam quam conciperet per conceptionem quanta habundet gratia que [illegible] potentiam.

Jeronimus — Unde Jeronimus: Vere plenitudo gratie [illegible] qua [illegible] ymbre superfusa est omnis creatura. Que celis dedit gloriam terris deum pacem [illegible] refudit fidem gentibus finem viciis vite ordinem moribus disciplinam. Hec [illegible]

l. — ~~Dominus tecum~~ [illegible] qui prius tecum [illegible] plenat ventre qui tuam adimplevit mentem. Tecum non tantum per essentiam potentiam et presentiam quia est in omnibus rebus sed tantum per gratiam quo [illegible] in sanctis hominibus [illegible] etiam per carnis assumptionem de tuis purissimis sanguinibus. Ubi notandum quod in tota salutatione angelica sit virgini gratissima ista tamen clausula scilicet dominus tecum potissime eam delectat. Ideo singulari deuotione dicenda est. Benedicta [illegible] erat cum virgine [illegible] singulari voluit esse sponsum. Hec enim sola pre ceteris mulieribus et super omnes mulieres benedicta dicitur.

m. — [margin: Quod mulier fuit maledicta [illegible]] Quod [illegible] mulier subiacet maledictioni dei vel legis. Eua corrupta dei maledicto in dolore ut pareret. Virgo maledicto legis in qua erat maledicta sterilis. Sed maria utrumque maledictum euasit quia virgo permansit et filium habuit. Unde ipsa prima virginum deo primo virginitatem deo obtulit maledictum legis abolevit. Et merito benedicta dicitur quia per eam mundus a maledictione exemptus.

[margin: Nota de salutatione angelica quod nulla gratiosior [illegible] virgini [illegible]] Et nota quod numquam aliqua super hanc salutationem inveniri poterit nec aliquis excellentius dulcius et gratiosius beatam virginem salutare valebit quam ipse deus pater dictauit et per angelum ei destinauit. Unde ubi singula dulcisflua [illegible] imperia. Unde deus pater sua omnipotentia eam affirmauit ut esset in omnibus absque ve quod importat ipsum verbum Aue. Filius quoque dei sua sapientia sic eam illustrauit ut esset preclarum sidus quo celum et terra illustratur. Quod notat hoc nomen maria quod sonat idem quod maris stella. Spiritus sanctus sua tota sui diuina dulcedine eam penetrando sua gratia eam tam gratiosam effecit ut omnis qui quesierit per eam gratiam inueniat quod innuit per hec verba gratia plena. Unde [illegible] dominus tecum denotat illam [illegible] copulationem qua tota trinitas in ea perfecit cum sue carnis substantiam diuine nature [illegible] copulauit ita ut deus fieret homo et homo deus. Quid in illa hora gaudii et dulcedinis habuit nullus unquam hominum ad plenum exprimere poterit.

n. — Per hanc clausulam autem Benedicta tu in mulieribus omnis creatura [illegible] agnoscit et testatur eam benedictam et exaltatam super omnes creaturas tam celestium quam terrestrium. Per Benedictus fructus ventris tui benedicitur et extollitur excellentissimus fructus ventris virginalis qui omnem creaturam [illegible] sanctificauit et deum benedixit. Ipsa vero beata virgo cum salutationem angeli audiuit turbata est. [illegible] turbata [illegible] incredulitatis sicut Zacharias vel alia [illegible] culpabilis de visione angeli quam [illegible] videre solita.

Crisostomus erat sed turbata fuit. Primo secundum Crisostomum quia nova erat apparicio angeli secundum talem speciem et si consueta fuit eos visere, nunc tamen novo modo apparuit sumpta specie corporali et cum ingenti lumine ac splendore et ex hoc aliquam perturbata fuit. Unde cantat et exhaurit ergo de lumine. Secundo propter virginalem pudicitiam verecundiam quia ut dicit Ambrosius trepidare virginum est et ad omnes viri ingressus pavere omnes viri affectus vereri. Tercio propter novae salutacionis formam quam sermo eius ingerebat. Unde Ambrosius. Benedictionis novam formulam mirabatur quae in sexu est ante conceptum soli Marie hoc salutacionis servabatur. Quarto propter laudacionis excellenciam qua angelus in suo sermone eam laudavit. Ecce enim mentes humanae quanto amplius laudibus attolluntur tanto magis timent. Turbata fuit ex verecundia virtuosa et honesta sed non perturbata. Unde tamquam prudens et cauta et tota pudorosa nichil respondit. Cogitans intra semetipsam in novitate talis salutacionis et dicens examinans. Nam sic eam salutare angeli consueverant nec unquam talia loquentes audierat. In qua salutacione cum videt se detribus commendari non poterat humilis dominus non turbari. Commendatur enim quod esset gracia plena et quod dominus esset secum et quod esset benedicta super omnes mulieres. Ac humilis dominus non poterat sua commendacione sine rubore et commendacione et turbacione audire quia verus humilis de laudibus et honoribus erubescere solet ac dolere. Unde Bernardus. Quia turbata est fuit verecundie virginalis quia non perturbata fuit fortitudinis quia vero tacuit et cogitavit fuit prudencie et discrecionis. Tunc angelus intuitus Mariam virginem et varias eam secum volvere cogitaciones facilime deprehendens ac causam sue turbacionis cognoscens consolatur pavidam confortat timentem ac quasi notam familiariter ex nomine vocat ne timere debeat benigne persuadet et iubet dicens. Ne timeas Maria nec de laudibus quas tibi dixi verecunderis est enim veritas in eis. Nec solum es gracia plena sed etiam toti generi humano gratiam multiplicem recuperasti et re invenisti apud totam trinitatem quam nulla unquam reperit creatura. Quasi dicat secundum Crisostomum. Qui apud deum meretur gratiam non habet quod timeat. Invenisti inquit. Quo merito certe humilitate pudicitie castitate et consciencie puritate. De primo dicit Crisostomus. Quia quisquam gratiam reperiet nisi mediante humilitate. Nam humilibus deus dat gratiam. De aliis duobus dicit Gregorius vel ut puto magis Gregorius vicium scriptorum erat in exemplari. Invenit inquit gratiam virgo coram deo quia splendore pudicicie propriam exornans animam gratum se deo habitaculum preparavit. Et non solum celibatum inviolabiliter reliquit sed etiam immaculatam conscienciam reliquit et custodivit. Itaque invenisti gratiam scilicet dei et

Augustinus

Regula iuris de restitucione

Bernardus

Ieronimus

Crisostomus

Gregorius

hominum pacem mortis destruccionem et vite reparacionem ut per te deus mundum redimeret per te illuminaret per te ad te revocaret. Plena quoniam gratia invenit gratiam sed aliis et ad dispensandum. Unde Augustinus. Maria gratiam apud deum invenisti et hanc per totum mundum diffundere meruisti. Unde notanter dicit. Invenisti non dicit humilis vel acquisisti quia res habita vel iuste acquisita ut propria custoditur se inventa habens qui perdiderit restituit. Sic Maria invenit gratiam non sibi soli se retinendam sed tamquam aliis restituendam. Quia enim invenit perditum tenetur restituere gratiam vero quam Eva perdidit. Maria invenit non solum pro se sed et pro nobis. Immo et propter nos quia si nos peccatores non fuissemus deus ipsam naturam nostram non assumpsisset et ideo omnes qui peccando gratiam amisimus securi ad thronum accedamus et Maria inventricem gratie piis fletibus et devotis oracionibus pulsemus ut gratiam nobis reddat quam pro nobis et propter nos invenit. Ipsa enim est ita legalis iusta pia et propicia quod nulli querenti denegat gratiam. Unde Bernardus. Omnibus omnia facta est omnibus misericordie sum sum apparet ut de plenitudine eius accipiant universi captivus redempcionem eger curacionem tristis consolacionem peccator veniam iustus gratiam angelus leticiam denique totam trinitas gloriam. Et iterum filioli hec peccatorum scala hec mea maxima fiducia hec ratio spei mee. Dico vobis si pie a vobis pulsata fuerit si pie fuerit invocata compacietur vobis non deerit necessitati vestre. Sic nec quidem facultas deesse poterit nec voluntas quam regina celorum misericordie et mater misericordie. Et iterum. Alcius in tuenim quanto devocionis affectu a nobis eam voluit honorari qui totius boni plenitudinem posuit in Maria ut si quid spei in nobis est si quid gratie si quid salutis ab ea noverimus redundare. Nichil enim nos habere voluit deus quod per manus Marie non transiret. Unde Bernardus. Invenisti inquit gratiam totius auctorem concepta gratie et largitorem. Quam ecce concipies in utero sine peccato et macula ac paries filium sine dolore et tristicia virgo permanens in partu sicut et in conceptu. Et bene dicit concipies in utero iam enim per fidem et devocionem conceperat eum in corde suo. Et hoc modo debemus nos eum concipere scilicet per fidem et devocionem et parere per sanctam operacionem. Et vocabis nomen eius Ihesum. Et vocabis nomen eius Ihesum salvatorem. Non dicis imponens quia hoc nomen ab eterno fuit a deo patre impositum et ab angelo Marie et Ioseph ac per eos aliis divulgatum. Hoc et nomen impositum est secundum proprietatem futuram quia salus humani generis futura erat per Ihesum qui salus interpretatur et ideo subdit. Ipse enim salvum faciet non quemcumque sed populum suum ei scilicet per fidem adherentem et ipsum bonis operibus imitantem a peccatis eorum. Et per hoc notatur verus esse deus quia solus dei est salvare a peccatis.

Criso[stomus] — Et ait Crisostomus : Iesus [illegible] qui ad eum venient [illegible] agnicione dominice [illegible] me [illegible] dignetur dominus Ihesus [illegible] filio tuo ut salvum me facias a peccatis meis.

Q[uestio] — **Hic erit magnus** [illegible] quid ea magnitudine [illegible] Iohannes [illegible] fuerat

Ambro[sius] — [illegible] magnus coram domino [illegible] dixit [illegible] Ambrosius [illegible] magnus ut hic coram domino [illegible] magnus ut verus deus et dei filius [illegible] hic erit [illegible] magnus non fuerit [illegible] fuit magnus deus [illegible] magnus [illegible] magnificencia [illegible] filius dei [illegible] acceptus [illegible] filius virginis [illegible] et [illegible] habitu [illegible] persona deus et homo [illegible] magnus [illegible] filius altissimi vocabitur appellatur [illegible]

Et filius altissimi vocabitur : [illegible] filius dei qui solus est altissimus [illegible] homo [illegible] orationis corporales [illegible] angeli [illegible] altissimi [illegible]

Et dabit illi dominus deus sedem [illegible] regnum David patris eius [illegible] Bedam [illegible] angelus

Beda — [illegible] dixit [illegible] filium altissimi [illegible] David [illegible] persona [illegible] filius dei et [illegible] filius David [illegible] sedem David [illegible]

Ioh[anne]s — [illegible] David [illegible] temporale [illegible] regni gubernacula [illegible] exempla [illegible] modum [illegible] spiritualem [illegible] fidem [illegible] ad regnum celeste [illegible] mortale [illegible] dei [illegible] angelus [illegible] de regno temporali [illegible] coram Pylato [illegible] regnum Iudeorum [illegible] celesti [illegible] regnabit in eternum [illegible]

R[egnabit] — **Et regnabit in domo Iacob in eternum** [illegible] domus Iacob [illegible] eterna [illegible] domo Iacob [illegible] electos [illegible] Abrahe [illegible] Israhel [illegible] de domo Iacob [illegible] electos [illegible] Iacob [illegible] supplantator [illegible] supplantavit [illegible] regnat [illegible] supplantant [illegible] regnabit [illegible] domo David [illegible] tribu Iuda [illegible] domo Iacob [illegible] electis [illegible] fidei [illegible] regni

[illegible] David et Iacob [illegible] iusticia [illegible] sedem David et domus Iacob [illegible] sedebit et regnabit dominus deus [illegible] regnabit [illegible] regnabit

Et regni eius non erit finis [illegible] deus [illegible] regnabit [illegible] solum [illegible] angelos [illegible] regnum eternum [illegible] corrupcionem [illegible] imperium non deficiet et non auferetur [illegible] regnabit dominus in eternum et in seculum seculi [illegible] glorios[um] [illegible] regum [illegible] reges [illegible] ad laudandum [illegible] gloriosissimum [illegible] rex super reges [illegible] splendidissima [illegible] fulgebunt [illegible] regno [illegible] mei peccatoris [illegible] beneplacito [illegible] tu venit [illegible] regnum [illegible] in illa die [illegible] regnum [illegible] salutari [illegible] bonitate electorum [illegible] gentis [illegible] laudet [illegible]

Ambro[sius] — [illegible] Maria [illegible] angelo [illegible] Ambrosius [illegible] debuit [illegible] exemplo [illegible] virginitatis [illegible] quemadmodum [illegible]

Quomodo fiet istud [illegible] virum non cognosco [illegible] de sponsata [illegible] virum cognitura [illegible] virgo mente [illegible] Quasi diceret [illegible] dominus [illegible] non cognosco virum [illegible] ordine placuit ei ut fiat [illegible]

Ambro[sius] — Ambrosius Non dubitat esse faciendum [illegible] fieri possit inquirit [illegible] virgo concipiet [illegible] pariet filium [illegible] credidit [illegible] fieret [illegible] non legit [illegible] fieret [illegible] revelatum [illegible] mandati mysterium [illegible] angeli [illegible] angelus [illegible] virum [illegible] secundum [illegible] virgo [illegible] dei filio [illegible] perfectissima puritate [illegible] singulari [illegible] fecundabit et [illegible] virgo [illegible] concipies [illegible] **Spiritus Sanctus** [illegible] virgine veniet [illegible] [illegible] concepcio filii dei superveniet [illegible] veniet maiorem

gre plenitudine conferendo? nō plures eq
sanctificauit montes ꝙ z venere? Cupiens
z ꝙ sit Virgo fecunda? nō vtrū plus desi-
derat superexaltari filium? Dubi ille concipien-
di? Certum? Et licet ista ineffabilis concepcio
sit celebrata opacō totiꝰ trinitatis? Et opa
trinitatis sint indiuisa? Specialiter tñ spūi sc̄o
ꝙ opus sum sp̄ꝰ ꝙ plures vnus? Prima
e sm̄ augm̄? ꝙ ostensione gre? sm̄ merito
ut vñ ꝙ ꝙ dr? conceptus de spū sc̄o
fundatur? ꝙ sit exclusa? nulla ignis menta
ista asserunt? gra aut attribuit spūi sc̄o? Un
glie? spūs enim nō gre? sed os m ꝑmit?
ꝙ eda? e sm̄ augm̄? ꝙ Veritatem opacō
ipse Veritas et opacō spūs sc̄i? conceptio
e attribuit? ista clemencia? et pietati? ꝙ
est sm̄ augm̄? spūs sc̄i? ꝙ ꝙ? ꝙ ostensione
ex nihilo creauit? attribuit spūi sc̄o? ut ꝑ
undat? ꝙ vbi dei ano sm̄? ꝙ ineffabili ca-
ritate qua deꝰ dilexit mundū ut filiū sm̄
unigenitū daret? Et virtus altissimi? ꝓbi
spūs? et virtus obumbrabit tibi? de te
corpus ꝙ umbraculū assumet? mque deꝰ
ꝙ? quem? hominē sc̄o? absq; absconditō ꝓcreā
virginē sub umbra carnis latenter? Virtus di
tatis? Dum nitatis? eēn? obumbrata sint?
Virgini? ꝙ suspectos humanitatis ut ꝙ? ꝓ-
fint mortali? semel obiectu tñ vinisti
corpis? fieret ꝓ sancta mane? stos? z lucē
suspiret? ineffabile? sic? sol? qn̄ eni? su
tuere? nō possumus ob umbrat? nob? aliq?
velamē? Non? Nū? Quia deꝰ? ꝓ? est
nob? vera umbra corpis sui temperauit? ꝑ
nobis? ut oculos nr̄os infirmos carnis nubecula
obū? carne? solem? nube lucē? tegim?
cerea? cinerea? hr̄? Quant? ineffabi-
bile manet? quāt? z virginitas tua sc̄a
spūs obumbrando concipit? nō? spūs sc̄us
q̄ hic dr? obumbrando flori? ꝙ corpus? ꝙ
applicatio diuinū lumē? Et nam filius? ꝙ sic
deus sunt? ymago? ꝙ corpus? ꝙ vtriq;
vtriq; queunt filius tanq; cui? vitā? spūs sc̄i
tanq; agenti aptus formatur? ꝙ? ꝙ hic obumbra-
bitur tam filius? q̄ spūs sc̄i? Memore ꝙ?
Et attende quo hic angelus totā trinitatem
virginī edidit? Spūs? nam? spūs sc̄us
mihi? Deinde filius? sc̄i? nois? veritas?
altissimi? potētia? sc̄i? nois altissimi? Et celsit
nāli? carnalibus apus tota trinitas? sunt
? sic ꝙ sm̄ sic? volūtas trinitatis? Dūmodo
sc̄i? Sic? ꝙ ut notetur tota trinitas? posse
carnacōem? Apparet hic spūs sc̄us? carna-
cōnis cooperator? Et? dr? spūs sc̄us? ueniet
in te? z filius? carnis assumptionem? subdit?
virtus? altissimi? ob umbrabit? ꝙ ꝓ? auctori-
tas? Et? dr? altissimi? Quis? non? solus? filius? sic
carnatione? nō? nec? spūs? sc̄us? ut ꝙ? mul-
tiplicitatem? qua deꝰ mundū condidit? reparā
posset? et quantitate? ne filij? nomē? deū
mutaret? qui nō esset filius? etsi naturae
et genus? sile? intribus? unū? tres? ut de-

semerepit? deputēt? dia? ꝙ? q? omnes similes? unici
genis? sibi? ꝙ? ꝙ? sibi? vnus? creet? ꝙ? q? alios
in? sibi? similes? vnus? Sm̄ augm̄? ita singulos? (augm̄ q. deum in q. similes sum.
ꝙ? ꝙ? trinitate qua trinitas? apat? unicus? op-
timi? cooperatis? duobus? quemcūq? ꝙ? ꝙ? q?
ꝙ? vnus? designare efficaciā? ꝙ? augendā? z

Ideoq; z qđ nascetur ex te sanctū
vocabit? filius? dei? nō? adoptiuus? sic? alij? ꝙ?
natalibus? sm̄ tñ alienis? sunt? filij? ꝙ? nō? vocabā
ul? manifestabit? note alios? a? tempo? Ni-
dicet? Quia? sm̄? secundus? z? unus? sunc? sm̄? nō
solum? vir? generabit? ꝙ? filius? dei? ꝙ? nō? ex? hac? die
omnipotēs? nō? patrem? ꝙ? sm̄? genuit? ꝙ? sm̄? Vú.
sū? dolore? partus? in? Vulgata? Quid? est? dicit
sm̄? nō? deus? ꝙ? de? spū? sc̄o? omnipotēs? op-
timo? aut? veraci? altissimi? ꝙ? filius? dei? ꝙ?
ꝙ? nascetur? ex? te? ex? hac? Va? nata? sancta?
filius? dei? Vos? nō? plus? qui? d? sum? prius? z? uera?
tum? veniens? obumbrabit? tibi? ꝙ? caro? d?
ꝙ? de? tua? sua? sanabit? ꝙ? eccl? ut? vocabitur?
filius? dei? ꝙ? ad? nos? et? quia? qui? a? pte? est? in?
scula? genitus? tuus? quasi? tuus? reputabitur?
filius? sic? aut? ꝙ? nati? ꝙ? exp? ent? tuus?
et? ꝙ? ex? te? nascet? erit? ei? aut? nō? sint? duo
filii? ꝙ? una? et? licet? aliud? quid? ex? te? aliud? ex?
illo? sit? una? no? tñ? eqp? sunt? ꝙ? unus? utriusq; filius
erit? hr̄? Vr? Et? non? ꝙ? dicit? Sm̄? absolute
et? ꝙ? pauluꝰ? absit? determinate? ꝙ? sciret? ꝙ?
eius? sanctus? hr̄? ut? aliqd? consilē? ꝙ? videret?
Exsse? nō? expressisti? sanctificat? eq? complete
possint? ꝙ? nō? diffinute? sm̄? et? ꝙ? sint? ꝙ? virgo
genuit? ꝙ? nul? dubietas? singularit? sanctū? sint
et? ne? virgo? partu? aliquo? desperaret? et
ut? ꝙ? dom? ex? angelis? asserit? et? ꝙ? firmaret?
Sem? sterilis? unus? ꝙ? parentū? ignit? senio?
ris? ꝙ? femine? et? sterilis? ꝙ? nimiū? fecun-
tatem? virgini? minuant? ut? assereat? sua? dextra?
deo? possibilia? ꝙ? pleriq; ordini? nature? videnti?
Iuxta? et? qui? sine? natiū? concepit? dederat?
Iuxta? et? qui? sine? natiū? concepit? dederat?
Dating? nō? dubitaret? ꝙ? virgini? et? ut
sterili? credat? **Ecce? inquit? Elizabeth**
cognata? tua? et? ipsa? concepit? filium? in? senectute? sua? et? hic?
mensis? sextus? est? illi? q? vocabat? sterilis?
ꝙ? nomen? ei? dnō? erit? impossibile? apud? deum? omne?
verbum? ꝙ? ꝙ? apud? eum? sterilitatem? iam? sex? men-
sis? ꝙ? q? concepit? filium? ꝙ? dei? veritem? tam?
apud? se? nō? ꝙ? apud? quem? ꝙ? sm̄? ꝙ? manus?
virginem? conspexi? ꝙ? sterilem? id? angelus? iuxta
suis? officiam? ex? dei? imperio? **Quia**
non erit impossibile apud deum omne
verbum? ꝙ? dis? res? digna? ubique? ꝙ? placere? possit? omne?
verbum? suo? promissum? uel? verum? ꝙ? ꝙ? quod? sanctum?
dei? ꝙ? ipse? ꝙ? ꝙ? nā? dicō? dei? ꝙ? sacer? ꝙ?
illud? ꝙ? dicit? ꝙ? sacra? sc̄a? Quicquid? autem?
nō? implicat? tori? ē? deo? possibile? quoniam? ꝙ?
virginē? pare? ꝙ? nō? implicant? ꝙ? dictis? sm̄? ꝙ?
et? vñ? ꝙ? dictis? sicut? ꝙ? ea? ꝙ? facta? sunt? facta?
nō? facta? ꝙ? talia? nō? sc̄i? deo? possibilia? nō?
ꝙ? dei? in? potentia? ꝙ? ꝙ? possibilitate? dei? Quasi?
dicat? ꝙ? virginem? et? eandem? matē? et? sterilis?

Bn:

Ydem

Bn:

Aug9

Aug9

Aug9

Bn:

Aug9

Beda

Ar.m

Aug9

Ambr

Ambr

Bn:

Aug9

Beda

Ar.m

Auditu

Bn:

[illegible] repertum [illegible] visum de aliquo co-
gitatum [illegible] fide [illegible] Tria mirabilia
fecit deus in incarnatione. Coniuncta sunt quidem
ad invicem deus et homo, mater et virgo, fides et
cor humanum. Et hec quidem tertia coniunctio est in-
ferior aliis duabus, sed non minus fortis. Mirum ergo
est quomodo cor humanum huius duobus fidem accomo-
davit. Quomodo credi potuit quod deus homo esset quod
virgo fuerit que peperisset. Hec enim nequeunt com-
misceri, sed non misceat glutinum spiritus sancti. Igitur
hiis verbis dictis a virgine statim in illa hora
sanctissima spiritus sanctus in eam supervenit ac dei
filium virgo gloriosa concepit. Unde statim in hiis
verbis Marie filius dei totus intravit in uterum
eius et ex ea carnem assumpsit et totus in sinu
patris remansit. In instanti enim fuit totum
corpus Christi formatum et anima rationalis creata
et simul utrumque unitati divinitatis in persona filii
coniunctum ut idem esset deus et homo salva utriusque
natura proprietate. Fuit autem corpus Christi formatum
ex sanguine beate virginis non ex carne et fuit
in eo sanguinis separatio consolidatio figura-
tio animatio deificatio. Et in eodem tempore fuit plenus
et perfectus homo in anima et carne secundum omnia corporis
lineamenta sed parvulus valde ita ut membrorum
distinctio [illegible] vix possit humano
visu distingui. Postea vero naturaliter in utero
crevit ut alii, sed membrorum distinctio et anime
infusio dilatata non fuerunt sicut in aliis. Fuit
etiam perfectus deus sicut et perfectus homo secundum humanam
naturam ex anima rationali et humana carne
subsistens secundum divinam ex verbo utrisque in unitate
persone coniuncto. Sicut enim in deitate est una essentia
et tres persone, ita in Christo est una persona
et tres essentie scilicet deitas, anima et caro. Hoc est
eternum novum et antiquum. Est enim deitas eterna
anima nova quia in assumptione creata. Caro antiqua
quia ab Adam propagata et Christus secundum naturam dei-
tatis est generatus secundum animam creatus secundum corpus
factus. Et ideo fuit triplex unio in Christo scilicet deitatis
ad animam et equiparatio ac deitatis ad carnem et equiparatio
et anime ad carnem. Due priores uniones semper
mansere. Tertia vero fuit in morte separata. Unio
enim divinitatis ad humanam naturam non est in unitate
nature sed persone, non persone humane sed divine
non assumpte sed assumentis, nec persone cuiuslibet
sed solius verbi. Quia enim impossibile est quod natura
divina concurrat cum alia sicut pars ad tertii
constructionem vel quod ipsa transeat in aliam
vel alia in ipsam, ideo divinitas et humanitas
non uniuntur in unitate nature sed persone. Et quia
divina natura in nullo supposito potest subsistere
subsistere preter quam in propria ypostasi, ideo unio illa
non potest esse in persona hominis sed dei. Propterea deus
in una persona suarum fecit se ipsum supposito
humane nature. Cum tamen est ibi una personalitas
et unitas personalis scilicet ex parte assumentis, ideo
Hugo Christus secundum quod est homo non est persona. Unde Hugo
Ex quo hominem deus assumpsit totum assumpsit
carnem scilicet et sanguinem animam id est hominis naturam

non hominis personam sed hominem in persona. Caro enim illa
et anima antequam verbo uniuntur in persona non erant
inter se unita ad personam, una siquidem unio fuit
et ad unum verbi, carnis et anime, non prius verbum
et caro, nec prius verbum et anima, nec prius anima et
caro. Nec cepit esse persona verbum quando homo esse cepit
sed hominem sic assumpsit ut persona esse homo inciperet
nec alia persona quam erat illa que eum acciperet.
Itaque verbum persona suscepit hominem non personam
sed naturam ut qui suscepit et quod suscepit una
esset in trinitate persona. Ergo Christus persona ad infernum
descendit secundum animam solum et Christus persona in
sepulchro iacuit sed solum secundum divinitatem. Quid
est autem quod scriptum est quod cum Christus in sepulchro iacuisset
dicitur totum pro parte propositum est. Fortasse cogitas
quod tria quedam divinitate et anima carnesque com-
posuisse Christum. Absit [illegible] non enim pars Christi
verbum et pars homo sed totus Christus verbum et totus
Christus homo. Divinitas pars non fuit nec in ipsa
pars fuit in humanitate sola partes sunt anima et corpus
et ubi alterum horum est pars hominis est. Verum ergo est quod
in sepulchro Christus iacuit nec tamen ibi totus homo iacuit
quamvis totus homo Christus fuit. Anima enim et caro dei
verbo in persona unita fuit, ideo ubi caro erat verbum
deus esse non potuit. Hec Hugo. Hec autem verbi incar-
natione dicit sic Anselmus: Vidisti domine afflictionem populi
tui et tactus dolore caritatis intrinsecus cap-
posuisti super nos cogitare cogitationes pacis
et redemptionis et quidem cum esses filius dei verus
deo patri sanctoque spiritui coeternus et consubstantialis lucem
habitans inaccessibilem, pertransiisti omnia verbo virtutis
tue non despexisti in hoc nostre mortalitatis
ergastulum altitudinem inclinare tuam ut nostram
et gustares et absorberes miseriam nosque repa-
res ad gloriam. Propterea homo domine Ihesu fuit caritati
tue ad consummandum opus nostre salutis. Cherubim
vel seraphim de unum ex angelis destinare ipse
met ad nos venire dignatus est et permandat
patris cuius nimia caritatem experti sumus in te.
Venisti enim locum non mutando sed presentiam tuam
per carnem exhibendo, descendens a regali solio
sublimis glorie tue in humilem et abiectam
ancillam in oculis suis puellam, primo virginalis
continentie voto sigillatam, unus sacro sancto
utero sola sancti spiritus virtus inenarrabilis et con-
cipi te fecit et nasci in vera humanitatis natura
ita ut nec maiestatem divinitatis in te nec
integritatem virginitatis in se violaret natura-
litatis occasio. Idem ad sororem suam. Primum
cum beata virgo Maria ingressa cubiculum librum
quo virginis partus et Christi adventus prophetatur
evolve ubi adventum angeli prestolare ut vi-
deas intrantem audias salutantem et sic re-
pleta stupore et ex casu dulcissimam Mariam
dominam tuam cum angelo salutantem salutes clamans
et dicens Ave Maria mea. Hec Trebius repe-
tens que sit hec gratie plenitudo de qua totus
mundus mutuavit gratiam, quando caro verbum factum
est contemplare et admirare dominum qui terram
implet et celum intra unius puelle viscera.

Anselmus

Idem:

Capitu

h.m.

claudi qua p̄ sanctificauit filiu femdauit
spūs sūs obumbrauit ō dulcis dā pura
rebus aris dulcedine quo amoris igne
sancte ndebaris ōi sentires i mente & in ven-
tre tanta maiestas p̄suaderi de tua came
carne sibi assumere & membra pulz corpa-
ris plenitudo tanta tis habuisset decus
sanctis membris aptare hō Inp̄ si va-
leres vtinā sentire & lequi p̄ fuerit illud
celo dm̄ ꝑ tendu collatū re ꝑgere
in festa plata iuta sp̄lia vgnis mris
iuta nobilita humā generis iuta gdestensa
maiestate vgine canenti in publo p̄sbi
adire festinas p̄ in illa pant p̄ tanto bn̄ficio
mip̄ō iubilare & nō cessare deo debe
grās de cantare & p̄ ipi vginis tui gnā
reconare & ad memoriā reuocare valeas
robis cam· in dilo vsu angelico salutare
Ave vere salutis ois salue salue pdibz oi
in fide nō negligas Ave Maria
Vuhar Ave tibi ergo maria q̄ oppti
mum hui⁹ vsu angelica hac tecum
obsequium ofmalis quocie nō p̄ hanc deuote
salutacōis ꝑ fres him ad ymaginē eiq̄ acce-
dite genua flectite opula ei p̄ amite hanc
pulsum dicite & in cli videbit angeli
ꝑsilant mdq̄ cedent demones q̄ mutuo
in dico Ave Maria hō Ave Mozaltar
Mozaltras hic tangunt sex candelabra quib⁹ figit debz
pulebz aia deuota xp̄i spūalit̄ concepti
dabz in p̄mo habitare i quad spūalis
alienatōe ois create delectacōis ut sic
habitet i galilea q̄ interp̄tat transmigratio
illa in aia p̄fecte habitat i transmigratio
& transmigrauit omes cōtēptu delectacōis
ita q̄ nulla re creata amplius delectatur
in mp̄ Tra videret ymago trinitatis p
nā solū multa rem dilexit in mp̄ deum ita
ut ymago dei ut ymmediate ip̄ p̄ce acce-
pta ultimate salutis sue alias vel
debz eal aia habuerat i quad similitudine dei
formis operatōis gotgloger wrtetung utsi
habuerat nazareth id est flos vel florida
sanctitas vel conseratio cordis sic florida in
flore habitat & candore in concretis sit
ignitū deore & dulcore gnine i fluente
sanctitas seruoz cantatis & i habitet i quad
conseratione floridare voluntis Tertio
tales aia debz ee vgo ut ab oi motu nam
plus sensibili & cra omi alie virtutis sic reputria
ut nichil ei competens valeat similitudo
ne p̄ vias sensuū moueat aliqs p̄ moueat
ad carnalitatē ne p̄ vias vnū intellectuales
veniat aliq̄ p̄ tendit demonstrare & sic
Augsp Angeli tales sunt ad ego respexit
humus & fit decem vgines Quarto tal
aia debz despuere ut fidem & amorē ad
ueniēdum habitū restringat p̄ ē deus me i certo
angel me ipsum me illud amabo & sequi
dicat p̄ debz ee de numero festiuli qui intēr

ingressum & appsus ut in fide & amore
semp̄ p̄fecto augmentat & i talibz in
p̄fectū deficio Et sequat adhuc
de domo dauid ad ut p̄ manifestos qua
p̄ gressus spūales p̄ fortes conatus
& operacōs i spūtali exercio augmentat
Quinto describit hec aia ut tota illuminata
p nom eiq̄ maria q̄ sic i rep̄ta est sup̄
ut signatū sit sup eam lam multa dm
et habet licentia spūale i corde suo
describit ut a deo confortata p̄ nom̄ pth
tudis spe sit p̄ in gredi angeli gabriel
q̄ interp̄tat fortitudo dei & p̄ea in fit amica
sit ita stemplatiua sit respiciata adeo
ꝑfectam elevatiuam affectat gre plenitu
dine dñi p̄sencia & quando singularitat
bus rebus mt omi creaturas specialit
aut ea trans adhuc Et sicut p̄ mysti
cas p̄ceptus et formatis sint totius
vgnalis p operacōes spūs sc̄i signat p
spūtalis concepti & formati i mente
pura emissi spūs sc̄i q̄ reportat
in mente etiā vbi conceptum ee vginea
dā no stat a visibz si cetis absentibz rez
creatarū & ablatis spēb delectacōis & cor-
rumpi ee debet abstractis Cum oib⁹ cētu
vanitatis sit subiecta oib⁹ spēb a re creata ab-
stracta vanitatis & immediate ꝑ hanc mentis
ad diuina tendenter abducit quod nisi
corrupta Ad hanc mit mentis abstractis
hortat dyoni thymotheū dicens Tu
autē amice thymothee fortiter agonizare
sensus declinque et intellectuales ope
ones et oia sensibilia et intellectibilia
et ad eiq̄ vnionem ꝑ ea ꝑ ipi & sup omes
stram & vnionem hac dyoni Et ni-
hil ab primo ꝑfatem illa diuinitus dei
de hac mdo cordis intelligendo indum
cor illud q̄ ē ab oi exuta spūalitate
deles mit deū videbit & hic p̄ntiam
stemplatiuam et in pria ꝑfecta fruitionem
& tales vginee mentes sequit agnū
quocūq̄ pergit Vginei enim
sua & tali merte & aia sic dicit hō
Vuhar sua ꝑ semel dixerit assumpta a deo
in tranc ad semetipm et ei termin sub
dei ꝑsentia sustinere & ire spiritu eius
semp̄ tal mip̄ aia nepos ita vt nunq̄
hemita ad temp̄ exeūt hombuch penalty
de dicat q̄ ꝑ spūtual ꝑ studij gustata
semel suauitatem exire domo dilec-
tus & pacis molestias omnes sensuū
et phibilū vepres omnes tam
de voluntate nichil ei ꝑ tem formidet q̄ ab hac
intima semel recepta p̄ ne qua declinet
nec heat domū egredi ad carnis aplexū
vnde displicere mentis carnalem sensum
sustinere tumultus hec ōia Annunciatio
aut Annunciacio facta ē ſ. die mēſ

Ima·

Una vero erat domus in qua angelus ad mariam ve-
nit et annunciacionem fecit in qua et altare ma-
rie in loco vero orabat quando angelus ad eam ingressus
est eam salutavit et altare gabriel ubi
annunciacionem faciendo stetit. Alta vero domus
fuerat in qua dominus noster mitritus fuerat dum
in fine erat. Fuit autem concepcio dominica
in rubo ardenti prefigurata. Rubus enim sustinuit
ignem et non perdidit viriditatem. Ma-
ria concepit filium et non amisit virginitatem.
Dominus habitavit in rubo ardente et ipse id
habitavit in marie grandato ventre. De-
scendit in rubum propter Iudeorum liberacionem ut eos
educeret de egipto. Descendit in mariam propter
nostram redempcionem ut nos eriperet de inferno.
Sed autem incarnari voluit mariam sola pro omnibus
mulieribus prelegit. Et hoc fuit prefiguratum
in velle Gedeonis quod solum celestem rorem ca-
piebat et tota terra circumiacens sicca permane-
bat. Sic maria sola divino rore replebatur
et in mundo nulla alia digna inveniebatur.
Replecio velleris signum erat liberacionis filiorum
Israel ab hostibus suis. Concepcio marie signum
erat nostre de redempcionis. Vellus Gedeonis
est virgo maria de quo velle Ihesus Christus fecit sibi
tunicam. Vellus suscepit rorem sine lane ad-
lesione maria concepit filium sine carnis cor-
rupcione. Gedeon expressit rorem et concham
ex eo replevit. Maria enixa est filium qui totum
mundum rore gracie replevit. Hec autem concepcio
facta est per annunciacionem gabriel. Quod figurat
est in servo Abrahe et rebecca filia Batuelis.
Abraham misit servum suum ut de virgine filio
suo sponsam provideret. Rebecca autem nuncio
potum prebebat et ideo eam sponsam filio domini sui
eligebat. Sic pater celestis misit angelum
ut filio quereret virginem in matrem qui virginem
decentissimam scilicet mariam invenit qui sibi potum
id est nunciacionis sue consensum dedit. Rebecca non
solum nuncium sed etiam camelos eius potavit.
Maria tam angelis quam hominibus fontem vite
promanavit. Gabriel itaque pacto legacionis
sue officio reverenter se inclinans et domine
domini sui valefaciens dicessit ab ea et dispa-
ruit gaudens utique et exultans quia responsionem
dominus relaturus erat. Iam enim venerat
sponsus et ideo recessus necessarius erat paranimpho
dimittens sponsum in sanctissimo sponse
cubiculo matrimonio consummato. Dicessit quidem
ab ea angelus sed mansit cum ea dominus angelorum
et dei filius. Dicessit ab ea quantum ad apparenciam
sed remanserunt multi propter reverenciam
quam et sibi propter dignitatem mentis et suo regi
exhibebant. Recedens ergo pacto nuncio et
ad patriam rediens hoc quod narrans fecit novum
festum ibi et gaudium et exultacionem magnam
nimis. Considerare ergo debes quanta est hodierna
sollempnitas et iubilare in corde tuo et age
dies leticie. Inaudita enim usque tunc a seculis
nec umquam fuerat sollempnitas talis. Hodie namque
est sollempnitas dei patris qui filio suo in de-

sponsacione humane nature nupcias fecit quia hodie
sibi filius in sepabiliter univit. Hodie est sollemp-
nitas nupciarum filii dei in utero sed prima erat
ex utero. Hodie est sollempnitas spiritus sancti propter hoc
mirificum opus quod ei attribuitur et quia hodie incipit
ostendere benignitatem singularem humano generi.
Hodie est sollempnitas gloriose domine nostre que a patre
et filio a filio in matrem a spiritu sancto in sponsam
est recognita et assumpta. Hodie est sollempnitas
totius celestis curie quia inchoatur eius reparacio.
Hodie multo magis est sollempnitas humane nature
quia eius salus incipit et redempcio et totius mundi
reconsiliacio et quia ipsa est hodie sublimata
et deificata. Quisquam enim dei filius angelos apprehendit
hoc est non in unam personam sibi assumpsit sed semen Abrahe.
Hodie novam obviam suscepit filius a patre de
nostra peragenda salute. Hodie a summo celo egre-
diens exultavit ut gigas ad currendam viam
nostre salutis et se reclusit in claustro virginis. Hodie
factus est quasi unus ex nobis et frater noster et cepit peregri-
nari nobiscum. Hodie de celo lux vera descendit
ad fugandas nostras tenebras et tollendas. Hodie
panis vivus qui dat vitam mundo in utero
virginis est confectus sed in cruce quasi in clibano
de coctus. Hodie verbum caro factum est
ut habitaret in nobis. Unde vocatur eius nomen
quod dicitur nobiscum deus id est deus et homo. Hodie im-
pleta sunt preambula figurarum documenta scripturarum
ut desideria prophetarum propter quod eciam adventus Christi
plenitudo temporis dicitur. Clamabant enim desiderio
inenarrabili et hodiernum die vehementissime
expectabant. Hodie est principium et fun-
damentum omnium sollempnitatum et totius boni nostri
initium. Nam usque nunc indignatus erat dominus noster
contra genus humanum propter transgressionem primorum parentum
sed amo filium videns hominem factum non ulterius
irascetur in eternum. Vides quam admirabile opus et soll-
empnissimum festum sit istud totum est delectabile
et totum iocundum totum desiderabile et omni veneracione
dignissima cum omni devocione suscipiendum in iubi-
lacione ac leticia et exultacione ducendum. In hiis
ergo meditare in hiis delectare et iocundaberis
et forte ostendet tibi dominus ampliora si vigilaveris.

Oracio

Helu fili dei vivi. Qui ex voluntate patris
operante spiritu sancto de summo eius velut quidam flumen
de loco voluptatis egrediens per humilia declinans
convallium humilitatem ancille tue dilecte respi-
ciens in utrum virginis descendisti ubi conceptus
ineffabiliter carnem assumpsisti. Descendat domine
Ihesu misericors gracia tua ante per merita matris
et virginis super me indignum servum tuum per quam
te ipsum desiderem et amore intus concipiam
et per eandem graciam operantem in me fructus bonorum
operum salutares proferam. Amen. Qui desiderat
scribens frater Iohannes dehlestrat

De nativitate et Circumcisione
Precursoris Sextum Capitulum

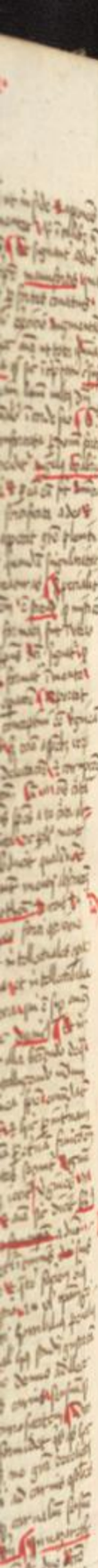

Capl'm

Sermo

vbi hec peregrinans maria de
vbis angelo i d' consobrina sua Elizabeth
dei at cam visitare adgratulandi et fruend'
eid' volebat vbio ei qui ei vbi illig erat
ysrem adhuc vbo sanctificare festinabat
Surgens ihesus de loco in quo erat
et a quietz contemplatiois in qua primo sedat
ab avoce q' illig opibg suis erat pugnat
delicencia ioseph a nazareth et abut vbo
aspiu i montana quia iudee i montanis
n' in alacri loco et ad asperu e respectu
salubre a qua vexabat maria et nichomin
domus zacharie i loco montuoso vbi mon-
tana iudee sc' erant sita et via ad ea est
petrosa et montuosa vnde vo' ei festina
cionis et fin in publico appare volebant
vndet p' vbo nd' in morali i publico n' ob
ihc collo qua ei alig' Et venit in ciuitatem
ciuitate iude p' hoc loco non ad vbig
p regni iudee perhibet vbi bona mun
cent p qua videt transisse ad oppidu in q'
dr hec habuisse zacharias et natus ioh.
ire vnlacris ultra iordanem fere q' ordeus
p aliq' tulit ad meridiem maria concepto
vbo ethno vnit ad visitand' Elizabeth.
Et sm Amb' hi egit ei ap' i cedula de-
oraculo esp' angelo dicty m' q' i certa d' nuncio
si sibi missa ap' dubitauit de ei' ese de-
lizabeth sibi dato sig' i cert p votu' i animu
su Reluisa p' offitio sobsp' iudi festina
p' grandiosi inde concepto Conspice quo
quo vadit regina celi et tyre no equitet p
pedes ei aliquibg d' i gimbg quas sedet dom
hebat et tam longa et asperam viam ut illa
erat sine d' nazareth usq; in civ. mi-
mia et inde ad oppidu zacharie quatuor
ut circa quod duo fuerut qua lucam
q' adiit aut ei ea pedisque eig vestigia
ueruntia humilitas et pauperie simplicitas
vtutes hue trib Est enim sedes ape dne v.
tutis magna et honorabile ciuitas
sino hi sibi vmanet pomposa Nec erat
a concepto filij gratulatur aut erat gemit alio
mulieribg nam fuit dns ihc vm glorioso
ouenit ipi Quia felix fuisti qui i illo utmo
ob nid maria humilis vocem salutacionis e
abea excepisti et intrauit dom zacha-
et elizabeth agnatte sue dom religiosa
visitat sueep gaudij et manifestis signis
manifestat Et p' salutauit et salutatiui
optauit Elizabeth q' congratulans ei de dono
q' ea accepisse dicerent p' ior opa ego
q' fort salutacionis ei dns sinul humilitate
q' humilis ego ei prestitisse superior prima
ro respicit mare illaq' regiones v' in fenores
plent salutare pius superiores si venerate
exhibitione ei respicit more illaq' regiones
vbi salutat et ferit q' naribg i signu q' eis bu-
gnitio desimpsit Hoc in moraliter
q' sic dicunt hic d' bri dgne q' et nos eq

mitate debemus fieri q' primo q' sumere
bus gemis nos a tot pore accidie et a deside
rio tedio nos elongemus q' quibg mundo
dor mimus Ad alia montana attendamus
nos i montana tendendo ad alcia vbi
et appetendo celestia et appetendo eis ad
festinanter festinemus nec ad bona accele
rando q' p' possimus instant opem q' ut ei
nichil i nob valeat vitiu mundi eius
ne op' actionu bonor dissimulare semp' displi
cencia quid aliq' bonis nos fecit cendo
quid quod bonu opus nisi differendo est
ne forte aliquis casus supremente impediat mu
nus vero dei gne semp' differi debet si fieri
aliquis casus supremens impediat Quarto
venit i montana indagrediam a nos m
montana inde q' confessionis et laudis dns
sit cetera ad laudand et abstinendu ubi et m
ciuitate templatem celestem plus adquisi
tend nec dn indagine confitens virtus
timuit i dom zacharie mtremq; nos dom.
zacharie no fingites cognitiones vmanas q' magis
memores mandator dei ad fidei ea gratia
nam mutue memoranda dm Eto salutem
Elizabeth salutemq; nos Elizabeth. Sca-
tuas postridie dns in silo deo sanctitate
in desideriis stabiendo Cui silo replet
in bonis desideriis mris Elizabeth ne dei ma
sanctis intus in sup gratia preparis cor
tuus pxmo sic maria fecit Elizabeth
et puero Quid. ait ut ego salutatio
Elizabeth repletus e spiritu sco q' vitio
pue repromissis fuerit ab angelo q' supra
dm pisanis p' gaudiu mris nec exultando
et saltando trepidauit ac quasi gestio ab
stinendi exultantis cepisse mit q' ne
lingua q' voce no prime no exultante
et motu saltatio Jacobus in vtero
q' gratiosa salutare q' duo sui assim grate
ac q' egredi velle ex vtero et otio
primo semp' sim ihc ppiam fere pu vtero
exhibendo ei adiuuto evangelizanti pe-
sonis sue offm nichomie q' erat mtis
vestra iam damaret Ecce agnus dei ecce qui
tollit pcm dm ausdi Que id fecit salutacio
maria Elizabeth ut sono precedens exem
mris vbi habitabat dns q' p' mes Eliza-
beth in gressu depredet ad ipsum q' alie
ei ingerat in ppiam Iam primu ut ve-
salutacois quemit ad aures eius exultatio
puer ppinat no vocis motu sed
die in sanis die ppiat maxime qui digne
sanie plus si ppia vocalens in ibi hec
exultatio no dn natu est in ppias dm
aduenum cognoscit que q' vce exultatio n.
valet exultando agit q' pcm Cui ceci
sibi natus ei videret in agnu aduentu ex-
ultando alma ne amaris de m de repleta
e cetera mr ei sm sic q' filiu meruit sibi q'
primo repleta e mr q' filiu repletio repleti

A Amb' Amb'

Auctor Auctor

b moralitas

Cristo? Cristo?

et mihi? Et plenitudine mee gre qua xp̃s ꝓ-
cepit in nobis effudit p salutem eoꝝ. Vgnis
gustu sanctificamur et p passionem ejus redem-
damur. Unctio vn centemur et totu exhila-
ramur. Non sic accusat simplex ait. Ignis
tenor meus et fgunde clamat magna voce
filij mihi hanc dog. Ipse mr exterius agere
debeat. Ihs aut in finis sit valens clama-
re. Loqui voce ꝑficere clamare impedi-
voce magna clamauit aut voce magna
Sonus i signu magne affectionis tm̃ magna do-
ni dei agnouit. Nam illud i vtero tenebat
pu vox verbi erat. Quasi ait magna di-
Elizabeth mihi gnota no solu vgnis ve-
salutauit. Sed ea voce magna clamat.
no tam clamosa p deuota p no clamoz si
moz sonat i aure dei. Ista magnitudo
magis in telligenda e. Inde duo cordis intenoris
et exterioris. Deuotio magno clamor
e ita ut affectus indicat. Quid est hoc
mox si tacens clamab ad me. Sin tu no
clamabat ad dñm clamore oris si desideri
cordis. Ait Clamor ad dñm e tremor
cordis et flagranoa dilectionis p semp pcor-
p optatum. Et dixit Elizabeth **Benedicta**
tu int mulieres Ide sup omnes mulieres
int benedictas benedicte in signis nulla
me tante unus god precepis fuit i ea pcepit
Benedicta ea et implion benedictio omni-
laboris et benedicti fructus ventris tui p-
que benedicto venit alijs. Cum sim p hoc
benedicti e benedicar. Que quippe plenu dono
sum crucifixi Benedicti ea? Benedicere gle-
p̃ dei. Deus ab eno usq; in eternu. Non ꝑ
tu benedicta nisi benedicti fructus ventris
tui. p alle prenie te i benedicibus dilec-
dimus te tu benedicta. Benedicta arbor
fundus et fructi arbois. Benedicat vgo de
radice vestre benedicti et florepni et de tali
ascendit radix. Benedicti tal mulier ben-
dicti et tal filij. Benedicta est maria ab an-
gelo sup. p prima euphemia cepit repetit
hic ab Elizabeth p multitudine eoꝝ.
p iam mortua sepultura. Et beata qui
voce abeh. Zabeth quasi gabriele benedi-
ctus. Angel et hoibus veniam da monstret
et nondu p simplicitate fructu collegimus exhibi-
vgnis. Nimis est ventus dei p gemitus
et quia fructu vite concupiuit. Sed et fructi
mentis hic quassio sua gratia affectus et
sup precedentia. Venit e orib. hic p ea.
Venturi e orib. hic e p terra. Venturi est
nouit et hic e denotio. Q. hic tm ex benedicti
noie eis cum a scriptoribus ut i ceteris pictis
ab orbis in poetis. De textu. **Et unde**
hoc michi ut veniat mr dñi mei ad me
Ide qua mea ista? Quibus meis fructul mentis
accidit hoc michi? Sterili et semel et sum homo
reputatom maledicta ut mr dñi mei ve-
niat? Ego fecunda et benedicta venisse sic

Christi

habitat deus te gratificent. ad me sint cumulati
sua. Quasi dicat nullis sacrificijs sanctitatibus
religio nec nobilitas aliqua hoc mihi impetrat
ut tanto honore tantoq; beneficio fieret
digna. Sola dei gra. Ego parum debui ne-
ad te. Tu tanta filij humilitate te coegit ad-
me veni. Et nisi p vim dñs venit adpe-
centoꝝ p passione mea. Et unde hoc
mihi ut veniat mr dñi mei ad me. Quia ecce
enim facta est vox salutationis tue in auribus
meis exultauit in gaudio infans in utero meo.
Et beata que credidisti quoniam perficientur
hec que dicta sunt ei a dño. Et dixit Maria
Magnificat anima mea dñm. Dein cum comple-
ns. secunditatis. Et gens cantem consuetu-
dine hebree. Carmen magnificentie. Quia
fuit dñs in mirabilia fecit eam ipse. Et pla-
cibq; te hoc ergo magnificare dñm. Vel
si quid. Ego tm ministerium sibi ee manife-
statu. Et gaudia p hoc esse mero humano non
statim revelante. Reuelauit p Elizabeth
revelat. absondite qua quia cognouit p-
mysterium spus sti credidit cognitum esse. Et colligens

dñm illud revelari velle tm̃d'ns qui revelat
dom̃ magnificat ꝙ magnū t̃ pbis laudis
et pdicat no magnificat ꝙ iste gaudet no
ꝑt̃ nr̃ ingēnū p̃ dem̃ens sumit Quasi
dicat Maria D̃ Elizabeth tu me magnificas
de bono q̃ videt in me q̃ mea mea dno et
ātori vn deo ꝑtin exiguo ꝙ mihi attribuens hꝰ
ꝑtim deo tocte & magnificat eiꝰ magnificē
tiam ꝑdicat no tm corde & lingua ꝓ-

Et exultavit Spūs meus in deo salutari
meo et salutari meo q̃ filio & qui salua
tor sit mihi aut salutari ego hn̄ hꝰ com̃
exultationis plus ꝙ omnes cōtinet ꝙ prophetie in filio
plene exultare & hꝰ ipe sit salutare omn̄
eorum singulorū tm sunt salutare vgō promit
tebat ꝙ singulares vgōs prerogatiuas ꝓ
pe & aīe intēdit tm dei ꝓtate ineffabile et
excellentia Anima nāq; humanitatem
ssumpsit in cognitione & intelligentia comprehendit
omnes vires hūn aīe Sub hac nāq; com-
prehendunt vires interiores in ꝓtate discre
tiua vt imperante eadē sensum ac ꝑceptis
sensibus ꝓbus capit sup̃ & dulce dñe stem-
placuit Sanctificat aīa et spūs deū deum
d'bito honore cum dimissa exhibitis
omnibus meritis suis tocta cum diuinitatis exhibitis
ei meritis laude dei ex-
pendit Quasi dicat p̃ tanto tanto
me dño sublimante ut nulle lingue offitio ex-
plicare possim ꝙtū animo tenorio affectu
tocta debito laudibus offero tocta ꝑ vnio
nē sancte & diuine & deitatis magnificandū stem-
plaudā tocta ꝓceptis obsequiis in pecto
magnificat anī ille dñm mea bonitate &
ꝓpria dilectione magnificat et laudat
dñm. Dicens in spūtu mgrū sic in pbis suis
artifices singuli laudant et magnificant
Magnificatur ꝙ deus in nob dñs noīa
ad dei ymagine facta & imprimis sc̃pm con-
formatur qui & ymago ꝓtis dñi ymago dei
ꝙ in ipa magnificat Et tutū magnificūm
magna efficitur dñs ꝙ ꝓcep̃ humana mi-
nia dñi bonis ꝙbus lucrum Et ideo ait ꝙbus
Magnificate & portate deū in corpe vro.

deus magnificat 3 c in hispānia

In nota ꝙ deus magnificat tripliciter
venerabilis sanctus Primo ipa bn̄dicta ei attribuendo
ꝙ ꝓpter deo grāt agendo & cetera in pbis nos
docendo Bonū est ꝙ bene vigo in isto cantico
dilatamur & in dei laude & gratiarū actione ꝓfi-
amur legat hic sibi ꝑsona lectoris n valde patu-

Maria s̃t per quinq; dies in uno mense tm̃ septem.
Item publice cibi leguntur ea lectoris ut exhibeat se
quodā dies

gēm septenarii plenit Quidā Et anglo bis lus-
tro Quomodo fiet apud & Ecce ancilla dñi Et
Elizabeth bis ternis Et dt ei salutationis et
in ccinit Magnificat Et filio Vbi primo
templo filii ꝙ festis nob̃ & in mense quinto
nō luce & semel in mense quinto ingressi
vot sancte quibus hūt ꝙ nisi locutus est
in brevi paucis nbis exceptis ꝙ hic in tanto
tantico se dilatauit & in deo locutus & ꝑ nō.

ꝙ hec septem dies horas & in septem xpi
tempa violavit no sn̄ euidens voluntate quib
vite. Anat & ꝙ bonis et xpi miraculis sue
generat̃ angelo annuente et sue concepte
dei in Elizabeth visitatione et tue exultant
infans dñi in utero in mysteriis et tue quietis ad
templū & tue erat filius dñi
nūd' cena q̃ mat̃ filiabus hebreis in xpi.
mis locutus e bñ ingressi in angelo & Eliza
beth nepula & agnata sua & filio & missus
ꝙque sedit publicum documentū ꝙ puella in
upnis & ꝓpinqua monialis d̃ vanissime loqui
n nō in angelo vidit in angelum predestinat̃
ꝙ angelis exemptum dñi & predestinatis malach.
& hꝰ ingressione ut in sta Elizabeth & in ve-
tula ut alia matri sua mulieres & hꝰ in vera
ysbone vt in filio dei & hꝰ in ore ut hebreus
ut in mysterio honestis et hꝰ in utero postu-
late Cōsidā ꝙ quod letant̃ mrēs multe
se laudant dñm de virtutibus conceptis et in gra
uidis assistentes agunt dicō hebreis dequal
dam ubi pauci conueniunt requiescunt
tales mrēs s̃t maria et Elizabeth tabiz filius
si hꝰ & volue secundate & si in dña tua
montana possit consendere si sterilis et vigō
mrēs suam uteri ꝓlexu et salutationis offi-
cium ꝙ cantico illud sacrum Magnificat ani-
ma dñm et bñdixit vgō suam in modu
latis genitis mirabi concepti vgōnem
una et alia ꝓmulo exultans & jubilans ado-
rauit in dño ad ꝓfectū sua ꝙ ne in dubi
tata dña tua montana ascende sterilis
et vigō utere ꝓlexu et salutationis offi-
cium quod simula dñm precor quod deus Aust.
int amica vtra clausa vigō vtr̃ clausa
et aperuit et in diebus gaudii ꝙhant ꝑ
beati ventres quibz porta mdi salus exorta
pulsis ꝙ tripliciter turbinis sempitina letitia
illustrat Rome ꝑ decreta tantis gaudiis
adiuste ꝓsterne adpedes xpi sancti & uug
uerpe sponsi tui amplecte amicū vō ei
dicto alibi venerare hꝰ dñi Attende hic
et mutare gutturis exem Ex. Maria ad
Elizabeth epus adsidem dña ad ancilla dñi
ad suam venire & maria Elizabeth seruire ne
dedignatur quid aliud ꝙ gutturis ex. audit
dequa & ꝑcialiter in cantico suo ꝑdicto
maria gloriat & plana sui ventris splā-
dorem gutturem recognoscit Dñi vespexit humi-
litatem ancille sue Ecce enim ex hoc beatam
me dicent omnes generationes Et dñs qui
potens est fecit mihi magna et sanctum nomen
eius Et misericordia eius a progenie in
progenies timentibus eum Fecit potentiam
in brachio suo dispersit superbos mente cordis
sui Deposuit potentes de sede et exaltauit
humiles esurientes implevit bonis et divites
dimisit inanes Suscepit israel puerum suum
recordatus misericordie sue Sicut locutus est
ad patres nr̃os abrahe et semini eius in
seculum Gutturis mensura ꝙ ea ꝓtempore no-
strum accedens nr̃ actio diminuit ꝓtemplorum
in et Exam̃ de mysterio Martyr et tem-
places maria legit̃ in quib assumpsit que
acta sunt nr̃ in hoc loco & templatim ꝙ con-
servabit sua verba hec offerens in corde

Lau

Sic ergo tribus mensibus mansit Maria cum Eliza-
beth donec pariendi tempus compleretur precursoris
domini sui et quando venit nativitatis videtur ut
ei eum obstetricaret. vnde in via et publico
non videretur ... et tanto tempore
Elizabeth ... creverit in gratia perfectius
quam si in primo adventu marie et etiam
quia dominus spiritu sancto sit repleta ... ille sit
addictum de gratia in tanta mora mansionis
Impletum est pariendi tempus peperit Elizabeth
primum filium ... octavo kalendas Iulii et sex fuit cum nato
...
exhibuit ... in domo eius ... ministrare
...
qui erant cohabitatores et ... cognati qui erant
consanguinei ... Elizabeth quia magni-
ficavit et manifeste fecit dominus misericordiam suam
cum illa ... magnam misericordiam ei fecit ... prolem
sterilitatis auferendo ... at talem filium ...
miraculo mirabili ... conceptum singulariter ei
dando et agratulabantur ei super tanto dono ...
angelus Zacharie dixerat multi in nativitate eius
gaudebunt. hoc autem gaudium sanctitatem ...
futuram signabat ... quibus debemus agratulari
de bono alieno ... gaudere ... qui de
malo alieno gratulantur ... de bono tristantur
Et non ... Iohannis ... de terra
... migravit ad celeste palacium letum
... angelis gloriosus intravit et ... ingenio
... potuit hodie festum eius celebrari
... natalis domini cele-
brari die tria sollempniter ... eadem die
fuit basilica dedicata ... in palacio
... in Asia Et sollempnitas
baptiste ... die ... gaudio
ab angelo gaudio nativitatis ... auten-
ticatus fuit. Igitur dilectissimi hodie ...
... dei ... in choro ... angelorum
laudes devotas hodie laudibus honorantes
... ad thronum dei mittamus ut ...
... in auxilio ... Nativitatem Iohannis baptiste ... celebramus ... Augustinus ...
... nativitatem ... fides
... nativitas
... militant Iohannis ... nativitate
prophetavit ... conceptum ... salutavit
... nativitas Iohannis celebratur ...
... dei gratia ... et natus ... tempus
... testamenti ... erat
... nativitas Iohannis ... lucerna ... accende-
... significabat ... nativitas ... dominus
dixit ille erat lucerna ardens et lucens ...
... octavo die ... venerunt
circumcidere puerum ... legis Et ...
circumcisione nomen puero ... imposuit ... in textu Et voca-
bant eum nomine patris sui Zachariam:

[illegible]
...
... et tabulam
... pugillaris ... tabula ad scribendum
... Iohannes ... nomen eius ...
... imposuit nomen
... ab angelo ... nomen ... impositum
... Iohannes fuit ei gratia
... plenitudine gratie ... habuit ...
... excellentia
gratie ... remissionis
... miraculi ... Vniversi
... Zacharie et resoluta est lingua eius
... incredulitatis fides solvit ...
... confessione ... fidei ...
... liberari ...
... novi testamenti
... manifestum ... Et loquebatur
benedicens dominum ...
... benedicat ... illud Benedictus dominus
deus ... Et facta est timor magnus super omnes vici-
nos eorum ... timor ... ad miraculum ...
... Iohannis ... de partu sterilis et
... impositione nominis singulari et de mira-
culosa restitutione locutionis ... timor ...
... videntes ... religiosus ... hesitacione
... timebant ... omnes ... Et super omnia mon-
tana ... circa divulgabantur omnia verba
hec ... predicta mirabilia Et posuerunt omnes qui
audierant in corde suo ... miracula que facta
fuerant ... eventum ...
... dicentes ... intra se Quis et qualis
putas puer iste erit Quasi dicerent valde magnus
et laudabilis erit Nec ... ita ...
... etenim manus domini ... divina et
... dei ... erat ... Iohannes ...
... consolabiliter ...
... magnitudo pueri ... Et Zacharias
impletus est spiritu sancto ... canticum divine
laudis fecit ... Benedictus dominus deus Israel
... magna est largitio divine laudis
... ipsi ... preparati
ad accipiendum ... ab-
... restituta ...
... habundavit ... superhabundavit
... Ambrosius ... deus ...
... Ambrosius ... bonus deus

Aug9

Ambro9

facil' indulgere p'ccatis non solum ablata restituit
sed etiam in sperata concedit. Ille rudem mutus
sphetat hec. Non gratia dei maxima quod eum qui ne-
gaverat confitetur. Nemo ergo diffidat. Nemo
veterum constitutus delictorum pro nimia dominia desperet.
Novit deus mutare sententiam si tu noveris emen-
dare delictum. Ut autem Maria vero tandem va-
lefaciens Elizabeth et Zacharie ac benedicens
Joh. redit ad domum habitationis sue in Nazareth
completo tamen prius ortu salvatoris precursoris
pro ut opinio magis tenet communis. Ph. autem quod pacto
obsequio pro parte cognate sue redit in domum suam
ostendit quod in honestum sit morari sine officio in
domo aliena. Libet nunc intueri quantas tunc
Zacharias quantas et Elizabeth lacrimas fuderunt
quando virgo Maria inde recessit quam mundi gaudium
et stella maris domum suam reingressa est. Johannes
quoque in eius recessu non parum doluit qui in illius
adventu tanto gaudio exultavit. Inversio-
ne autem Marie paupertatem eius ad memoriam
Auctor. studio. Redit ad domum in qua nec panem nec
alia necessaria erat reperta. Stetit quod tribus men-
sibus apud illos forte opulentus. Nunc autem redit
ad paupertatem suam ut propriis manibus laborando
victum procuret. Compatere cuius sibi et in amore
paupertatis accendere. Puer autem Joh. crescebat
quantum ad augmentum corporis et confortabatur
spiritu quantum ad augmentum gratie et virtutis quantum
crementum crescebat per augmentum virtutis
caro enim est infirma et ideo spiritu promptus est
Et erat quantum ad perfectionem conversationis in desertis
locis orationi et contemplationi aptis ibi enim ha-
bitavit a septimo anno etatis sue usque in diem
ostensionis sue ad Israel id est donec placuit
deo ipsum Israelitico populo demonstrare. Si venit
ut baptismum penitentie predicaret transiordanem.
Sed factum est anno XV. Imperii Tiberii Cesaris.
Tunc enim exiit de desertis ad predicandum populis
Consideratur in premissis magnificentia Johannis et
in multis aliis que de eo reperiuntur privilegiis. Ordo
Auctoris Johannes Baptista Tu-
prius plenus deo quam natus exutus pro-
nostrum deum quam notus in mundo ad te dum
quem gratia fecit tam amicum dei fugio anxius
quem iniquitas fecit tam reum dei. Memento
ergo dum sicut te gratia dei sic sublimavit sic
misericordia sua erigit quem sua sic culpa humiliavit
Mea iniquitas mea talem me fecit te-
tum talem non tu sed gratia dei tecum obtinere
quesito in indigno peccatori ut sic tu in primo
adventu nostri salvatoris magno gaudio
exultasti sic ergo in secundo adventu eius merear
gaudere et cum sanctis in gloria exultare. Amen

De genealogia Salvatoris

Capl'm Septimum

Scripto igitur ortu precur-
soris. Consequenter sequitur.

Genealogia Salvatoris qui hic eius ortum pre-
cessit de qua Matheus sic dicit. Liber
generationis sive temporalis Jhesu Xpi:
vel salvatoris vel uncti filii David filii Abraham
hic si est qui sequitur Mathei liber dictus est liber
generationis quia scripsit hebraice. Consuetudo
autem hebreorum est libros ab eorum principiis sive ab
eo de quo tractatur in principio denominare. Ideo a
Xpi genealogia quantum sum denominat seu
intitulat quia ab eo ipsum incipit et inchoat.
Posuit autem in prologo istos duos scilicet David
Abraham potius quam alios et horum duorum filius
specialiter dicitur Xpus quia unus inter patriarchas alter
inter reges fuit principalis. Et hiis duobus
solum in veteri testamento facta est expressa repromis-
sio de Xpo ex eis nascitur et ut dignitas sacer-
dotalis ex Abraham et regalis ex David originali
iure ostenderetur in Xpo. Preposuit vero Abrahe
cum eius esset secundum tempus quia dignitas
regni maior est quam pontificatus temporis. Et quia
David profundus fuit peccator ideo ut ex sola misericordia
Xpus natus ostendatur peccator iusto preponitur iuxta
publicani et meretrices precedent vos in regno
Insuper quia evidentius sepius et firmius promissio
facta est David ne ordo genealogie turba-
retur quia finis clausule unius est principium alterius
unde incipiens genealogiam subiungit Ihesu
Abraham genuit Ysaac et ceteri usque ad
Joseph descendendo. Sue generationes solum
narrantur propter illam qua Maria genuit Jhesum
qui vocatur Xpus de qua dicetur uberius infra
Et ideo dicit liber generationis singulis quia quamvis
multe generationes per ordinem replicentur unius
tamen scilicet Jhesu Xpi generatio queritur propter quam cetere
hic inducuntur. Cui Jhesus dicitur quo ad divinam
et Xpus quo ad humanam naturam unde nomen Jhesu
est nomen proprium Xpus autem est nomen commune et nomen
Jhesu est nomen glorie sed nomen Xpi est nomen gratie.
Considerandum autem quod Matheus descendendo
texit generationem Xpi quia agit de humanitate
qua Xpus ad nos descendit et assumpcionem in-
firmitatis nostre a deo ostendit unde et ab Abraham
incipit ostendens modum quomodo deus venit
in mundum a patribus descendendo et carnem
assumendo et procedit ad Joseph virum Marie
de qua sola virgine natus est Jhesus
materialiter quia de patre eterno essentialiter. Econ-
trario autem Lucas describit eam ascendendo
quia filios per Xpum ad regnum ascendere ostendit
et reductionem humane nature in deum deducit
unde et ab baptismo ubi filii gratie sunt incipit
et usque ad Adam procedit quia spiritualis generatio
omnes qui volunt in Xpo filii dei fieri comprehendit
unde autem dicit Hilarius gradum quem Matheus
in ordine regie successionis edidit Lucas
in sacerdotali ordine computat quem dum utrique
dimittit cognationem in duo utriusque tribus utrique
significat atque ita suis quique partibus domini
nostri Jhesu Xpi qui est eternus rex et sacerdos
etiam in carnali ortu utriusque generis gloriam.

Hilarius

Abraham

Aug⁹ Prohemio super [illegible] Augustinus dolus [illegible] tunc vigebat vox [illegible] sacerdos [illegible] duabus personis significabat [illegible] rex et sacerdos. Utrosque nunc unus christus regens et interpellans pro nobis fratres et membra sua ut in illo et nos christi essemus. Incipiens itaque Matheus ab Abraham et per iudaicam lineam veniens ad David primum regem in tribu Iuda totam sibi succedentem genealogiam usque ad Ioseph exordine texit ut salvatorem nostrum ex semine Abrahe qui principalis fuit inter patriarchas et de progenie David qui principalis fuit secundum carnem descendisse iudaicam [illegible] quam Abrahe et David christus duobus fuerat promissus et pro certo ex Iuda origine ducere fuerat prophetatum. Describitur autem hec genealogia christi per tres quaterdenas generationum quarum alia fuerat ante legem alia tempore legis et ultima christi generatio tempore gratie que incepit ab eius conceptione. Et per hoc significatur quod aliqui istis tribus temporibus salvati sunt per fidem christi. Item secundum

Criso⁹ Crisostomum completis ter quatuordecim generationibus mutatus est in deterius hominum status. Ab Abraham namque usque ad David fuere sub iudicibus; a David usque ad transmigrationem sub regibus; a transmigratione usque ad christum sub pontificibus. Ostendit per hoc quod sicut completis ter xiiii generationibus mutatus est hominum status, sic a christo hominum status mutatus est ut ipse iudex rex et pontifex. Item per hoc significatur quod qui decem consummat opera decalogi et virtutes evangelii in fide trinitatis qua dedit nobis potestatem filios dei fieri et per ipsorum observationem christus qui solus est in istis [illegible] in nobis per spiritualem illuminationem. Item tres quaterdene sicut xlii generationes per quas pervenimus ad christum qui promissus est nobis sicut filii Israel per xlii mansiones venerunt ad terram sibi promissam. Item tres quaterdene notant tria tempora ante legem sub lege et tempore gratie. Prima quaterdena est ab Abraham usque ad David inclusive; secunda a David usque ad transmigrationem Babilonis; tertia a transmigratione Babilonis usque ad christum. Prima continet patriarchas, secunda reges, tertia duces. In prima ponuntur primo nati ante ingressum Egipti, ibi Iudas autem; secundo nati in Egipto, ibi Phares autem genuit; tertio nati post egressum, ibi Naason autem. Prima quaterdena significat generationem christi in anima penitente, secunda in anima proficiente, tertia in anima perfecta. Prima generatio christi spiritualis in anima penitente dividitur secundum tres gradus penitentie. Primus est in inchoatione, secundus est in progressu, tertius in consummatione. Inchoatio penitentie implicat tria scilicet precedentia, continentia et consummantia penitentiam. Precedentia sunt duo,

scilicet fides bonitatis divine quod per Abraham; spes venie quod per Isaac. Continentia sunt tria: lucta detestando ipsum peccatum prius amatum quod per Iacob; confessio quod per Iudam; satisfactio quod per Phares [illegible] consummantia sunt tria: timor offense quod per Phares qui dicitur divisio; amor glorie per Zaram qui dicitur oriens; timor gehenne quod per Esrom qui dicitur sagitta. Secunda spiritualis generatio christi in anima in progressu penitentie que continet xiiii generationes secundum xiiii expedientia progressui. Primum est electio boni amabilis per Aram qui dicitur electus. Secundum est voluntas perfecta in bono exequendo quod per Aminadab qui dicitur spontaneus. Tertium est prudentia discernendi inimicos a notis quod per Naason qui dicitur serpentinus. Quartum est sensus gaudii in placendo quod per Salmon qui dicitur sensibilis. Tertia generatio christi in consummatione penitentie ad quam concurrunt xiiii generationes secundum xiiii expedientia. Primum est robur contra temptationes culpe quod significatur per Booz in quo robur. Secundum est [illegible] ad operationes quod significatur per Obed qui dicitur serviens. Tertium est constantia scilicet perseverantie [illegible] designatur per Iesse id est insule [illegible] insula [illegible] undis. Quartum est [illegible] spiritualis [illegible] quod signat David id est manu fortis.

Secunda quaterdena in qua significatur generatio spiritualis in anima proficiente [illegible] secundum xiiii gradus quorum primus in voluntate bona, secundus in declinatione malorum, tertius in impletione mandatorum, quartus in impletione consiliorum. Ad primum gradum pertinent tria: sanctitas cordis [illegible] quam designat Salomon id est pacificus; latitudo caritatis ad proximum quam designat Roboam id est latitudo populi; subiectio voluntatis ad deum quam designat Abia id est pater dominus in quo amoris et timoris subiectio intelligitur. Ad secundum gradum qui est perfectus in declinatione malorum pertinent septem: prima vitatio scandali quam signat Asa id est tollens; secunda vitatio [illegible] iudicii quam signat Iosaphat id est iudicans; tertia vitatio [illegible] quod signat Ioram id est excelsus [illegible] vitatio mali [illegible] [illegible] in affectu. Ad tertium gradum qui est perfectus in opere mandatorum pertinent [illegible] generationes scilicet [illegible] mandata in [illegible] adversitatis [illegible]. Ad statum [illegible] adversitatis pertinent duo scilicet fortitudo in aggrediendo difficilia quam signat Ozias id est robustus domini vel fortitudo [illegible] in sustinendo adversa quam signat Ioatham id est perfectus [illegible] operis [illegible]. Ad statum prosperitatis pertinent duo: continentia a delectando in bono [illegible] quam signat Achas id est continens; confortatio in bono [illegible] quod signat Ezechias id est confortavit me dominus. Ad quartum gradum qui est perfectus in adimpletione consiliorum concurrunt [illegible] [illegible] oblivio terrenorum gaudiorum quam signat Manasses id est oblivio. Secundum est [illegible] dominum [illegible] spiritualis [illegible] quam significat Amon id est [illegible] [illegible] alibi [illegible]

omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam
vos. Non est devotio respectu presentis meriti
quod signat Ysaias .i. in censu domini. Secundum est preparatio
respectu futuri premii quam signat Jeconias .i.
preparatio. Ultimo incipit 3 quaterdena que signat
generationem .x. per gratiam in anima perfecta secundum quatuor gradus
Primus attendit quantum ad perfectionem religiosorum. Quantum
ad perfectionem prelatorum. Quantum ad actiuorum. Quantum ad rudes
conuersationis .s. perseuerantiam. Post transmigra-
tionem Babilonis .i. post transitum a statu imper-
fectionis. Sed perfectio religiosorum ad quam quidem tria
pertinent. Sed bona prompta quam signat Jechonias
.i. preparatio mea deus. Paupertas voluntaria
que nichil aliud quam deum querit quam Salathiel
.i. petitio mea deus. Castitas quam signat
Zorobabel .i. magister confusionis quia disciplinat
confusionem peccati. Ad perfectionem prelatorum pertinent
quatuor .s. prima sollicitudo ad subditos quod
signat Abiud .i. pater meus iste. Doctrina ex-
citans peccatores quod signat Eliachim .i. resusci-
tans. Sciencia imperitis consulens quod signat
Azor .i. videns lumen. Sanctitas vite alios
informans quod signat Sadoch .i. iustus. Ad
perfectionem actiuorum pertinent quatuor .s. perfectio
caritatis ad xx minores quod signat Achim .i. frater
meus. Perfectio amoris ad deum quod signat Eliud
.i. deus meus. Perfectio fiducie in deum in aduersis
quod signat Eleazar .i. deus meus adiutor.
Perfectio humilitatis in prosperis ut omnia reputentur
dona dei quod signat Mathan .i. donum. Ad per-
fectionem vero eorum perseuerantiam pertinent tria
.s. supplantatio vitiorum quam signat Jacob .i.
supplantator. Continuus profectus virtutum quem
signat Joseph .i. accrescens. Constantia fidei
immobilis quod signatur in hoc quod vir Marie que
interpretatur stella maris que est polus qui non mo-
uetur. Hec tria sunt necessaria perseuerantie per
hos autem predictos omnes signatur Christus quia ei
conueniunt res interpretationum nominum predictorum.
Considera hic progenitores domini quia de exiguis
et peccatoribus dignatus est nasci. Et noli in progeni-
toribus gloriari. Neque enim in his neque ampli-
us quod est in virtutibus et operibus gloriari debe-
mus ne horum mercedem in aliquo minuamus
vel etiam in toto perdamus. Unde Crisostomus hic re-
fulget dignitas Christi non quia magnos progeni-
tores habeat ac potentes sed quia exiguos ac
viles. Sublimium nulla est maxima et mira-
bilis gloria est humiliari sponte submissus. Sic
enim admirabilis iudicatur non quia mortuus tantum
verum etiam quia crucifixus et sepultus. Sic etiam in ge-
neratione illius dici potest quod non solum quia suscepit
carnem et homo factus est admiratione sit dignus
sed etiam quia tales progenitores habere dignatus est
nichil de nostris vilitatibus erubescens. Et ista
procul dubio docens nos ut numquam de vitiis
erubescamus parentum sed unum illud queramus semper
nobilitari propriarum honore virtutum. Unde Poete
Ouidii. Malo tibi pater thersites dum se tacide
similis volcania arma capessas quam te thersites
similem producat Achilles. Non est omnino nec

nec de virtute nec de vitio parentum. Et laudandus
aliquis vituperandus nemo inde vere obscurus
vel clarus est. Immo ut consideratio aliquis dicamus
nescio quod magis ille resplendet qui ex parentibus
a virtute prorsus alienis exeunt ipse tamen fuerit
de virtute mirabilis. Nullus enim in superbiam de gloria
eleuetur parentum sed considerans progenitores
domini omnem euacuet et comprimat mentis tumo-
rem et de solis virtutibus gloriet. Primi ymmo nec
de istis quidem. Sic enim etiam Pharisei publi-
cano deterior effectus est. Noli cum ipse tuorum
corrumpere fructus laborum. Noli sudores tuos in
vacuum effundere. Noli cursum in aue dirigere
Post mille circuitus mercedem laboris euacuans
Nouit enim dominus tuus et quidem multo te melius
tuarum merita virtutum. Non enim in superbiam in-
tumescamus sed dicamus nos metipsos inutiles
ut in partes utilium transeamus. Sic enim laudandus
te esse dixerunt reprobus efficiens etiam
si fueras ante laudabilis. Sic vero te inutilem
proclamaueris factus es utilis etiam si ante re-
probus fueris. Propter quod necessarium est preteritarum
oblivio virtutum. Stabilissimum enim erarium virtutum
est oblivio virtutum. Itaque si eas in memoria que
venales assidue portemus armamus hostem
irritamus inimicum et dolosum inuitamus ad fu-
turum. Sic vero nemo alter homo sciuerit nisi quem nulla
occulta possunt latere tuto in loco preciosa consistent
Sed quia sicut homodi bona frequenter euentiles
nequis forte ea diripiat quod et Pharisei
passus est in lingua illa circumferens unde ea
et dyabolus rapuit. Tunc amus igitur de nobis
ipsis dicere aliquid gloriose hoc enim nos deo et
hominibus iodibiles nos reddit. Et ideo quanta
maiora fecerimus tanto de nobis minora
dicamus hoc enim modo maximam et apud deum
et coram hominibus gloriam consequimur nec solum gloriam
apud deum sed etiam mercedem retributionem quam ple-
nissimam. Quando enim sancta aliqua fecerimus habemus
eum procul dubio debitorem quando vero nichil nos
arbitramur operatos amplius et de tali mere-
mur effectu quam propter opera ipsa que fecimus. Itaque
virtutum omnium merita bonum humilitatis exsuperat
que si non assit nec ille poterunt esse lauda-
biles. Itaque si bona tua magna vis facere
noli illa magna putare aliter enim esse magna
non possunt. Sic enim centurio ait domine non
sum dignus et propterea dignus effectus est supra quam tunc
omnes Judeos iure mirabilis. Sic etiam Paulus
ait non sum dignus vocari apostolus et omnium primus
effectus est. Sic et Johannes non sum dignus in se
Idoneus ut soluam corrigiam calciamenti eius et ideo
amicus sponsi factus est et manum quam indignam
dixit calciamentis hanc Christus attraxit super caput
suum. Sic etiam Petrus ait Si ame quia homo
peccator sum domine et propterea factus est fundamentum
ecclesie. Nichil enim est ita amicum deo ut sicut se
aliquis minimum atque humilem reputet. Sic enim for-
tissimum in virgine gloriosa que se ancillam humilem
reputauit assumpta est in matrem animi. Que
quidem virtus non aliunde magis oritur nisi nutritur

qsi nudquid amice a ppositor et fri
dustissime dissuasit tui cui hmodi
vide atq cauteris ne offensi cu gliaz
nouitudie humore no veracidie furore
vexabit no aliq aliud sustinet passione
Dshte ongi a me qz nutis sed et ipsi
lis vide et meminerit eque acaby
vitis Et ego et hec et tbi requie
multa gestruam hmodi tate mercz
honozid meis penty austeritz aia
bus Hec cu et istius pice pelagus
sine fluctibus trasire potezimz at
ad tiquillissimu illid manigade qd
hi cepit

Manu

Nihil tbi qd spes et fiducia mea
mdor esto que p dilectione
mea sustepsisti mdor esto q ce
ator omi sustentor mea ne constrig
his dignatz et signaculi mei dignisi
and ppter peccatis ut omi pcta de
leas Aliud tbi dicturi sum qd hec
digne pr agi De laudo tbi tatis
cantibus gratis ago q amentis bnfi
ciis tuis quibz hmanis gnis me dedico sb
nemsti et spero te pissime deu ut
qui sic gnosibi flexus es ut homo fi
dignetis mihi nr nobis gratis pice
q docuisti misericordiam assumere et fac
me tbi gratu et debitu seruitore
exhibere Amen

Nonum Capm
De sanctitate Salvatoris.

gustat nec ostendit eius dulcedine
qd modo q capacis eius inhabilem
dicens Sed aut gradior sicut dei
de. no erat q deus sit gemitu ex
gemitione ouis et femine natus
p redemptis sed pcatis modo inhabi
li qm sequit Cum ei esset desponsa
ta maria ioseph et ipse de nazaret
ad domu sui in nazareth redisset
tandz ioseph a iudea in galileam
venies et despensatu sibi in domu
sua duce eodez anno quemadmodu an
qua imperiali sollepnia celebrarent
no q postea gubernauit sed audiit q xi
mus tpus imperiali sollepnis et
2 tropus loquidi hunc sibi aliqua
penitet morte pueriy 2 no q post
ea penitent Ait angl quemadmodu
hi tatus q aliqua simul in roma domo
habitarent Audito aut quemadmodu
sit habitabat ille in sua et illa ad hue

in sua domo manebat qz habitu no erat
apud iudeos q sponsa et sponsa alteri nup
tiaru celebratis simul quemadmodu
habitarent a pentia et cura 2 maria et
ioseph a uteo hmi et grauidi sed q
se nil timerit de agnoui manifeste
qz hoc ex de spu sco operat Deinde
git hec et ignoratis tanti secreti mis
terij dolebat et tabat ac nolens ea
tradere in publicu diu silentio et
diffimade ne tamq adulter lapidar
ut noluit ad tradere in domu sua ab
cohaburacoz assidui qz ppter mysterij
secretu quid nesciebat sic diu aliqua ad
eus gbrend estimabat uolut occulte
ab filio gentiby a quibus ea acupet
legat eni egressu uerga de radice
iesse et maria maria duxisse ori
ginis et legat crat Ecce ego concipiet
et hi de ea ebat pfecti qz pg gressoz
fructu eius ita explendit diuinitus ut
ppter dubitatoz sic uxor uxoriatis odio
et nil ni ei inmod posset mutuo deap
polut se ad tuenda gremia spiritus
indigna se aputris tante pignis ea
hitatore Ait ioseph hec testimonia maie
2 q ioseph sciens illius castitate et
admiratis q cuncta celat silentio cui
mysteriu nesciebat Deiu et ipsu
a estimabilis laus maie magistre
ebat ioseph castitati eius q ad uxore
20 et plus gre quid ne dubitepoz
videbat et fornicatoz suspicari no
potat possibilius end se ebat
dignu sine uxore posse gignere quia
maria posse pcreat h Christu Et nec
maria ptristat absit tribulatoe ppe
debat eni et videbat ioseph turbari et
de hac ipa tabat no modicu hinc
inter tri tacebat et occultabat donu
dei volens pcibus utilis et mala ri
putari quid ipm domu ipalat et
de se aliquid loqui q ad lactumed
putari ptinet Negabat aut diu
et ipse dignat quemadmodu apparet
et hanc sibi et uiro tribulacem auffre
ri deus quia magna tribulat et angu
stias eis erat et quo deus suos tribulat
nibus nexat et tigrat adiperu co
rona permittit Ait tandz deus ut q
quidit ioseph and dedimissoe ona
cie cogitatu et deliberandi tibi habes

-G.

Jeronim?

Exilo mg?

Crisos

Crisos

Exemplo manere licitum et coniugatos in continencia permanere Cecilia et Vale.

Dux et nativitas

nr̄m diu deliberandum esse in incertis et du
biis ne peccet temeritate levitatis. Misit
dns angelum suum s. gabrielem lib. ang. et
hoc fecit triplici rōne sm̄ tris. Primo ne
iustus homo faceret rem iniustam iusto
proposito. Secundo propter honorem matris s. ne
dimissa notaretur turpi suspicione. Tercio
ut intelligens ioseph cam conceptionis reveren
cius se haberet cum virgine hanc stolam gloriam ne
ultra premeret dubietas quam commendabat eq
tas. Qui apparuit ioseph in sompnis
non manifesta visione quia ipse dubieta
te animi premebatur velut sompno infide
litatis. Et dixit ei ioseph fili david pro
stolam tris reducit eum in memoriam promissio
nis facte david de ipso xpo q. d. sm̄
glosam. Recognoste promissionem facte david
de eius stirpe tu es et maria et vide
impletam in ea. Noli timere accipere et
domi retinere mariam coniugem tuam non ad
carnalem copulam sed ad cohabitacionem cum
ea et ministracionem devotam nec non af
fectu et copulacione animorum quod est vere co
iugium. Exemplo igitur marie licet fide
les coniugatos servato pari consensu in con
tinencia posse permanere coniugium posse
vocari non permixto corporis sexu sed
custodito mentis affectu. Unde et ioseph
vir marie dicitur quia verum coniugium est ubi
amoris affectus servatur et ex ea maria
fructus nupciarum invenitur. Qui dicit
angelus. Ne suspicaris quod hic intervenerit
humana conceptio. Quod enim in ea natum est
i. conceptum de spiritu sancto est i. virtute spiritus sancti
est factum. In ea quippe nasci est concipi
sed de ea nasci est in lucem proferri. Et
stolam hoc dicitur quod dux est nativitas sed in utero
et ex utero. Nascimur enim in utero cum concipi
mur sed ex utero cum in lucem educimur. Hic
ergo ponitur explicita revelacio facta ipsi io
seph ab angelo. Antea enim novat im
plicite quod dicta divinum est in virginis con
ceptu ut supra est dictum explicite tamen nes
civit factum et conceptionis modum seu
misterium et ideo hec explicite sibi re
velantur per angelum. Pariet autem filium qui
s. erit nativitas ex utero quam ipsa sicut
stella lucem sicut virga florem sicut terra
germen parita erat et vocabis nomen
eius ihesum i. salvatorem ipse enim salvum
faciet populum suum a peccatis eorum et non
est modicum quia nulla servitus miserior quam

servire peccatis et hoc propter vilitatem
ipsorum. Ubi ostendit angelus eum virum
hominem in partu virginis et verum deum
in salute populi a peccatis quia nullus potest
salvare a peccatis nisi solus deus. De hoc
latius videre poteris super de conceptione
salvatoris. Ioseph igitur certificatus de
conceptione et virginitate marie exurgens
a sompno dubietatis et ad mandatum angeli
accipiens sponsam in coniugem id est ad no
men coniugis et uxoris cum virgine. Ergo
permansit et ei obsequiose tamquam domine
ministravit. Hinc habemus arguitur quod quicquid
a deo movemur statim facere debemus.
Ergo si novisti deo aliquid statim si po
tes persolve si non potes quam cito facultatem
habebis statim implere tenebris.
Vota etiam que sine expressione certi
temporis sunt facta statim sunt implenda. Ar.
Crisos. Ioseph per angelum de sacramento
misterii celestis instruitur monitis
angeli letus obtemperat gaudens divina
missa prosequitur. Suscipit statim ma
riam et notis exultantibus gloriatur quia tan
te maiestatis virginem matrem coniugem
dici ab angelo meretur audire. Hoc crisos.
Per ioseph mariam cogitantem dimittere
qui certificatus de misterio per angelum
accepit eam ut dominam significat homo
dubitans in fide vel moribus qui per pre
dicatorem vel confessorem bonum solidatur
in istis et subiecit se mocionibus ipsius
et non cognovit i. non agnovit eam do
nec peperit filium suum primogenitum quia eo
nato dignitatem eius maxime agnovit.
Unde Crisos. Vere non cognovit eam
ante cuius fuerat dignitatis sed postquam peperit
tunc cognovit eam quia speciosior et dignior
facta fuerat quam totus mundus per quem
totus mundus capere non poterat in angus
to cubiculo uteri sui sola suscepit. Vel
non cognoscebat eam opere coniugali
propter ea que dedicarat donec per eterno sum
do i. numquam ut per parvi temporis significa
cionem omnis temporis significatum accipiatur.
Est enim hoc dictio donec quandoque significativa
determinati temporis quo transacto fit aliquid sicut dicitur
Iste non comedit donec esset hora sexta
qua completa comedit. Quandoque est affirma
tiva omnium temporum et accipitur pro semper ut ibi
Sede a dextris meis donec ponam

mi mecū tuos scabellū pedū meoꝝ
1 ss sede adextris meis Quidꝫ
abnegauerā dīm tempꝰ et accepi
nidquid ut hic in apposito Si cui
no cognouit ad an grad sultamaꝫ
nid cognouit ad post quod
tot signis et miracl̄is in iuuā et
ps intrauit dnd ggnoscēs dīm esse
natꝰ Aliqui exponūt hoc de
cognitione facti dicētes q ex pn
cia xpi in mēd plgimis tanta erat
claritas infanie eius q ioseph facie
ad faciē cum vide no potuit q sp
sua a corpore penitꝰ cumplendū se
dicit de claritate facieī magis exam
plario ꝑ nobis dīa q no potuit itendē
in ead filij ihū Et ideo ioseph no
cognoscebat faciē ad faciē quid dubio
quid donec uterus cuacuatꝰ esset
Remanet igit et stat gaudent ad sua
hūdicta gaudia et ait quid dei possit
ad cultū diligit amodꝫ et mēd spūs
gratie fabricat et dnd ea morat
gsidens et simul cū sua pauperate
gaudet letant Ad tribulatōne cū
sancta redijt magna gsolatio Nec et
nobis gaudēdū si in tribulacionibus patiaꝫ
hec Erat ocs dns dnus more
saluoꝝ usꝰ ad mane mestꝰ a uxore
q̄ manserat exclusus Et hanc qui admissus indi
gne dicebat infirmi clausi erat ad gsolandū no
nd ordinū angloꝝ reducet Erat
benigne ac pacient sustinet et tpus de
bitū expectat Computet sibi q ad tam
ad hūdeatis q fundatis deuenit ylla
debeny hac fraude affectat nec de
beny ad claritate ut mēd reputaꝝ
cuiꝰ triumphū ipe tm se uolut dns
manestare metuat Et qua de ih sple
bisceo hunc ad gloriā exclusioꝝ nid
quid ei digne satisfacē possiꝫ salte
corde hoc cognoscaꝫ et gratꝰ eidem
toto affectu agaꝫ q nos ex aliis
assumē dignatꝰ et ut ut ih̄s mādi
nō spendaꝫ eidem q exclusi sumꝰ
ad hec sermonū Spūs quippe bustiōn
e hec no nem meretꝝ ut quide bu
stiōn nihil acceptabile ac pensabile
et ꝑ quaꝫ Nō enī ad penā sed
ad cautelā stigꝫ exclusi et ī arce ce
lestis nutrissima collocati ad quid
hinc nidi recessimꝰ memoriose agite
ne tumultuosi mala pcelle ad mēd
tendē no pnt attingere Conuent
igit tota posse mente exclusa et ab

strata ab omnibus cadaueꝝ Eide cordis
puritate pacient cū cānis exclusio indi
gne pacient sine mētali vindicta desse
ad dnd gdeat soluendo corde ꝑ soli
tudo defuit mētis et cōgaudij dnd
gdeat corpi gnāli gaudio et mēte
vagari cū seculo Conuēn cū tribus
ei grab aged et exercede ad laudē dei
h̄ in cōtribus nobilissimꝰ et coram
deo splendidissimꝰ ut hanno testatur obe
dire in exilio in paupertate in gaudio
et pspuitate in spūlibꝰ studijs et
corpis tribulatōe pcul strat et possit
sin laudē et exercede laudē ac ei
ad gaudio grab aged desiderij sursū
erigꝰ et ad opibus collaudē dnd dñi
flexe qui passiōes corpis sui gre nusti
cū ordinat ut cōfōy pacat ppter dei
filiū pacat q̄ts et a corde tollat cū
mario et cū ore excepit gratꝰ acco
et nox laudis h̄ dnd Deus cui dnd
attendet q diligentibus dīm oia cooꝝ
cū bono ad magnū ac quiet q̄e
mētis uta q in eo loco lyra q sapiēs
ait nid structabit usꝰ dū q ei accidit
q̄ sicut Augꝰ dū accidit usto cōsoli
tati dīne deputabit nid pfati mi
nici et simulat ipe duce possit ad
tab strut duo placuit ut astim et sit
mōnē dnd buccelli Ingrē in tribula
cionibus seu flagellis et afflictionibꝰ
nō debes dubitare q deus no de
mittit eos ad finē vsqꝫ nō ꝓ
utilitate Aliqui dicē ut hanno a seculo
se audiens obtrectantia tempalia exspu
at et ad dīm se gaudens cetera despi
cat Dicit Augꝰ nō end gaudet aud
ad dēd nō end ab hoc seculo audiri nec
oportunū ab hoc seculo audiri ad qui
etis eius voluptatꝫ labores dolacibꝫ
ministrant Qui end cessāt dulcēdine
ministrē amaritudines felicitabiliꝫ sectā
ablusti dīn ad hec Augꝰ Et ad ait
Se ad implicari se cupiditatibꝰ corpis
pestes aculeū Aliqui ut pestis
sua nocumentū agnoscat et cū penitēt
et se erigat ꝑgrata et nūcius fiat
Et end ait Augꝰ q luna sereno
q̄ fornax q flagella grano ih̄s tribu
lacio curo usto Dicit frēs ioseph
dicebat Venito hec patrū q̄ pcauꝫ
nostrā cernā Aliqui ut sublato ad

1 ad dextris meis
Alia expo illiq; donec
Nota me
Ad dnm cum tribulacionibꝰ dō
cōsolatōe exclusos
Augꝰ
Ad flagella dei dnūs dnūs nō
tribulacionē p̄
Nono mēd
Augꝰ
2o mēd
3o flagellat deꝰ

adiutor[em] michi[us] magnificor[um] sicut cog-
dicat et sup[er]bum agnoscat [illegible]
dixi th[abitudi]nia mea no[n] manebit
michi[us] Dic ut me michi[us] nō offe-
deres audisti facie[m] tuā a me et factus
sū gtbat[us] Aliqū ppter hmilitate[m] ipi
vadat et denuo custodia me demu[n]
tus suis ppūmat et nr superbia se ex
tollat [illegible] apl[u]s Ne magnitudo reue
lacōnū exellat me datus 2 mihi
stimulus carnis mee angelus satha[n]e
qui me colaphiz[et] Aliqd ut stat
quid malū sit relinquisse dīm et ab
eo esse alienū [illegible] Scito et
vide q[uo]m amarū et malū 2 reliquisse
te dīm dīm tuū et no esse timorē
eius apud te Aliqd ut deus quae
cūq[ue] alicui declaret et gl[ori]ā exalta
bos ad patriā restituat dic[it] iob
hec sit mea consolatio ut affligens
me dolore non parcat nec [illegible]
sermonibus sū Aliqd ut alij magis
timeat et exp[er]ti mundi inde sumat
[illegible] sapiēs [illegible] flagellis stul
tus sapiēcior fit Aliqd ad dei salua
tis laudē et eius gliam manifestandā
se infirmatus Lazari
fuerūt ut in eis opa dei manifesta
rent et ipse deus glificaret Aliqd
ut amodo xp̄o insignia requirat et
miracula dei vera se cognoscat [illegible] ni
machab Item nullo tempore nō timere
pcoribus ex sua aīa sed stati ulcis
nec adhibere magnū inditij 2 mundi
cui [illegible] Magna mea
2 ad eius miāz no[n] ipsi et sū[m]
[illegible] magna vera dei 2 qui predam
no[n] corripit sed lucrū magnū in pēn
tudi[n]e mittit Aliqd ut spem suam
et ad dīm hoat et fiducia ampliorē
inde acquirat [illegible] Augē Cui timor
debes et qui tibi bñ est Nolite me-
tuere 2 expauescere gbari quid no[n] expauit
gbalad [illegible] et [illegible] tue magnificat
eū deus ad no[n] vrasti Non em ad nichi
sed ad senectutē vrata tua magnifice con
fido gaudiū extendi ad vratus fuit me
[illegible] cordabis Aliqd ut quid gratus sit ds
ad sacrificandū homo[n]at si tot ab eo
toto corde abscat [illegible] dīm
ad tribulationē clamauī et exaudiuit me

Aliqd ut homo gl[ori]et s[u]m amet
et sibi datus in se hoat [illegible]
Poena subrogat si quer[is] quis
dīm recedat amet Et tutus Nemo
in pace potest suas cupiditates di
cūt bella desinit [illegible] exanimata
sūt gderūt Aliqd ut homo inde
gbatus sat et gl[ori]am coronā
mansuē et meritū amplig acquirat
ut patet de iob et similibus [illegible]
Jacobus beatus vir qui sustinet tēp
tationē quā cognitus fuit acquiet
coronā vite quā promisit deus dili
gentibus se Item s[u]m ep̄m ut sup[er]
[illegible] durum 2 th[amo]rum 1 donum col
latum acquirat Accep[it] cū signum
set ei diabolus ad cū in manū ho
nō effectū valde ste[rn]ius quod adu
sus adam q[uo]d multa illud dignitate vidit
gspectum et cōm suū iob qui videbat
illa a deo muris laudibus coronatū
Justus quidē flagellis et tribulationibus
attritus sit ad spēm figuram et penā
sed ad gaudium et mundicē et ad etne
dampnationis mēpotentiam et augmentū gl[ori]e
eterne 2 spūs ste mundus et habes
ut quidā alij sp̄ passi et multi ad hūc
hodie videm[us] quib[us] gaudet illud gl[ori]e
Duplici cordone cuncti dns talibus cū
pnitis molestie sp̄ quidē humilitas et mi
cū penarū gehenne q[uo]d affluentiū mise
ria audiūt q[uo]d spectus in gehenna passi
ste cuncta sua vero sub omni mysteri
cordis celat et ad utilitatē cōm cuncta
disponat quid go ultius ut misereat
facit ut sicut p̄mittit sub et ita in ody
et 2 laudibus [illegible] Augē vera fidei
humilitas 2 in nullo superbire nullo omnino
tradi nec augēri esse nec quid sed
in omnibus dei auditores gratias deo age
Augē laudat cruciatus quid opa aut
ultra sit aut benigna Hi augē hijs
magis cōsolatis ste cor tuū firmiter
et ordinate studeas ut in augendis
adiutis et quibusdā dispositionibus
humiliter ac pacifice et tecum te habeas
et cū via sibi ut ita te exercebant
cum repletus fuerit et hi q[uo]d amodo
dīm atq[ue] appetitus in se et suis
hac viam excessum tenuit et mira
uit et esse audiendi q[uo]d cū alijs aliqū

flagellat deus

Ut

tribulationes affligit deus

Deus affligit

Augē

Augmentas

Datis aut sustinet ut electi et filij regni affligant hic in futuro hoie et exheredi sud stdm apli'm dni extra disciplinam fit non filij sed adulteri et stdm aug'm et dni exempty a passione flagellorum exceptus a omni filiorum dei aut idem aug'm Neno sibi promittat qd omnia non promittit Nec ut ipse in suis sanctis fieri ista sperare docuit Nec nobis promittit septem nec mihi hac secla ne tribulacoes angustias angustia dolorum habundantia temptacom ut ista quisque nos patienter sperare deberemus Sed aliqui peccatores in hac vita aut non aut minus flagellant qd ad desperata et correcto eorum ut ad illi quibus dat ira septima nec tuthie flagellent qd flagellat omnes filium quem recipit qui expertus et in hereditate ethnicum dicit quis enim quem non castigat qui sine peccato et dni ergo flagellat omnes filios peccato dum adoptando qd ad eos peccatores sine peccato nos tm sine flagello exire nobis proficit in passionibus suis Nec ego quibus debeo sed alios suis gratia et indigna percipit obtulit nos filij qui peccauit nostri nostrorum sanctorum qd sortis Quid enim eterna bona gessit ut ea q temporalia quereret et ad eterna mala sustinuit que sustinenda papiebat ut nec nullus queret scientias nec tristis timuit infelicitas Et dicit qd Expedit vobis ut tribulari hic et affligi et deo non debeo nullius frugi ut ignoretis esse sed pariter effectus et diligere qd sepe a malo nos retrahit et ad bonum inducit Contraria vero paciendo hic debeo et fugere qd gratia patientie in nobis efficiat

Ad hoc dnus · C · S qui a inexpugnabilis murus ait mihi te spantem esto in tribulatione mea dirigat cor tribulationes et angustias meas et mei misericordie qui misericordes tuas ad sanctos tuos respice quidem consummatas mea et penas misericordie me gregem ut tua sufficiens qui dicit quicquid tua destituat gloriadne et mea dne tuos dne eternitate tue et inimicos ad hostes a one capelle ut tua mia bonitatis tue dulcedine tue regnos ad et digne pias pro peccatis meis exoluat Amen

Capl'm decim: de natiuit' de Galuaw de Melyz ille maria · c · adhuc pignante

Exiit edictu a cesare augusto ut describeret vniuersum orbem hic quibus in natiuitate sua sanctum predicat apparuisse dat ait descriptus est omnis dnus mundus describi qui ille venie bat in edem qui electos suos ascribet in edem Quid dne illud de electis tuis me misericordi facias ut me in edicti tate astrias hinc regi nro debeam qui cesso fidei et nostre ghiam te de ore et ape hinc debeam denarium ymaginem huic solum cum inscriptam illi decalogi legis in quo scilicet scriptis nec ymaginem solidatis cum inscriptis te eum nullus a denario excipebat sic nullus ab obsidacia maiestatis excipi solui mundo qui ipsum imperator canonizet sunt inimici cesaris qui stdm ipsum eo cesar appellatur qui cesso me nostre mia tris utrum dubium gelatus qui sunt inimici qui ad cesaris quasi est inimici qui fortis hostes cedebat unde ab eo imperator est cesaris appellari Julius mundum subiecit sibi octauiam augustum nepotem suum imperator stdm qui ideo appellatur augustus qui maxime rem publicam auxit imperium quod ab eo imperator est dicti ipsum hinc etenim ignorauit predecessores sui cesare ymaginem suum augusto vocatus Cesar augustus a quo erat nascis qui primus vocabat populus deus augustus inimici qui eo nasci qui inimici de victoria redit ad tempus suum qui primus cepit imperii que ipse dicit monarchia et regnauit annis xxi et plenius hinc xxi annis era quas nascitur ipse quiescit aut eo tpus ipse cui pax ista familiabat nasci voluit qui pace nasci propter assunt et pacis custodes amatores et secutores qui misericordie dignatus Cesar em nascitur erat rex pacifici et principis pacis congruit ut ipse ad ornandum pacem qui primitus permittit qui erat pace ipse pugna vincet mundo donat et exigentes mundo discipulis reliquit Ex quo erat mortalium cultus qui vim erant non nasci ad mortem

Mgr d'Cesu denarij solueb. p tribut que ordie dat est

pacato Ordpb dta Jupiter fructus est
locus aub Dacatis gi ambus te
gromby q ozbem vniuss ad quietu
silentiu vniuslis pacis sub cesaribus
augusto impio ptbata pnus sola serie
nassit meozaty augusty ac publicu
legibus pacifice ad equas et nutrice
desiderib ptulit obedio et dest boret
omnibus ozbis Dolens en sbe omn
ozbem t ozbeque dicio subezat zone
cium erat cunctatio qui alz ozbe pnz
q tributu ssp nagat ou q libz cunctare
ut sbet que et pnta debent unce tri
buta dat et sic tributis debnis eo q
uarent et sbet q que modo single
de sub rono impio mehus agre
bz Sp erat ut de subnebanis opi
dis ac vicis et pagis ubiuq; hita
zent ad sud honez cunctare pfluezet
ubi terzutozud habant ad orignd trax
erat et quisq denariu ul nudmod ar
genteu p dej dece nudmozd usualiu
uel et denariu dicebat possidi gnalic
tradens q sbd ono impio ubiq; os
cet et ad solvendu tributa sc obligaret
Nam et nudmus pferebat cesaris
ymagnidat sbaib eius ssptrom dicebz
aut q fesso q nulloy qd redderat pbdi de
na aut ponebat illud sup caput suu
et qd ore fatebat se romano impio
et subiectu dicebat aut dsptio q
nus eozd qui tenet capute q tenet ut
dicunsti q singla capita et quasi sd
bant certo denarabat nuo et nusquis
rdigebat et sic explebat q ferebant i s
pro qua censu capitis imperato solue
bant eo q se et subiectos rono impio
ore fatebat q sbdo q eozd nouat se be
bant hec dispsio pma facta a cyri
no psidet syrie qui missus fuit a cesa
re augusto in syriam tamq; pfs et in
dex ad ipam ordinda Judea quippe ad
huc pstem gnis sed qd gerebat s syria
cuq; pb a Judea pma aut dui pt quod
ad cyrinu q. cui syria a gremia mag
medio a Judea p ambitu terre hab
tabis si quis esse et in ea aspiciat
aret et decij q ciuitates regiones alij
pplas qq; tenent Sed pma omnibus in
qua omnibus debis descript q aliqui
clarus pcessit memorie Sed pma capitu
in ciuitate sebat a qua de ea ciuitate in
in regione delegato cesaris tue regionis

Denarij valebat tcem numos usuales

Jn qua non pfecerat sub ce sare ditissimo

¶ A p'side Cyrino

in orbe coram cesare hec prima aug
facta a romanis tributaria seu stipen
daria hec descriptio quot annis singlis
annis postea facta videt q mensio
legit quia ad nos pbuit q duo tabu
lis et abant omnib ut gentes singli
in sua ciuitate ad suxant origine
ppinquite aut etnico nouo ascribi
astendit Joseph a na
zareth galilee ubi manebat ad maria
desponsata sibi uxore pregnante in beth
leh unde erat et domu et ubi nat et
ingressum queq; fuit de tua domo et
pgenie et familia erat Joseph et ea
maria ubi habitabat corpe grauq; et fa
milia ut et ipse cum ea faceret
professionem Jubi vidi dum ppter tre
cui capite conspici astbi in terris ut et
nouit tunc astbat in celis in quo de
aut ex Jnditurus pfecte a qua sal
uator nuncupat a nitente et ea genua
ut usq; ad mortem in qua Jnduiuit se
metipm pacq; obedit usq; ad crucis
ad lignu Cuius sue precedet tida tuq;
legna Jnditat Jnditas q nudu q ea sic
nud genibus sed et eo tepe dignu est
memoriali quo nunc nati consuli ecclie
astbet atq; ob inde habitatione ipse ser
uicio subdet Considd cui q licet
licet ego iam q crepuisset regem celi et te
rre ipse in terra ea sponsa sua Joseph in
quali edicto uoluit obedire ut posset
cu filio dicit Sic decet nos implere om
nia unde et q hoc dicit nobis Sic obe
dire ami quam superiori laborat go
und dnd hoc longo itinere Nam ana
zareth usq; bethlm Sc ciuitate Juliade et augure
dein in tribu nostre urbem ipius mei Jpsi
die bethleem sita que et efferata a
dicta distans a urbe q ab ea
ea hoc loco colligit q licet ego
licet grauda esset et ea uenia gra
uis tri ex hoc fruebat ni corpe qd
uet de gremio ad gremiu et una
nt die ubi ea esset ego gremida
salubri comitate plaudebat humi
ea q se licebat paudy hic ad parua
pecudo singla singlis Joseph cetus
solue census imperato reno astendit
de gremio ad gremiu sc de galilea
in iudea et de ciuitate in ciuitate sc
de nazareth in bethleem ¶ Moraliter
Joseph qui interpretat augmentu q habet

rem volens spiritu angelus stulit
volit consul denuncia edicto regi debi
re passibus ubiq; et ascende de ga
lilea ciu de nudo et volubilitate
mundane gaudiis ad indeca gressio
nis et laudis dñice nid galilea mu
tat hiesum gio in vota seu volubi
lis inden vero gressio et ste eudo as
cendet de nazareth in bethleem
a florida ubiq; acede ad pastu
greplacimis medie in qua ad esset
eo audio nacem nazareth em
plos et bethleem domus panis et do
mus ferocitatis mutat ostendit
aut ioseph ei maid p. gr debeng
nobei hic priaz ste et ioseph usq;
ad more hunt maria que mutta
mad amaria dicunq; in bethleem
esset q. pauper erat hospicii noc
ned no potuerunt ppter quenid et
strepid mitrid qui ob eadem eam
genetat Compate hic die et con
spice diligenter inuenie duoid xv
ex longo unde fatigatid et ei secun
dia aut hoiem desante grotte ioli ses
cat et no inuenietes Unde ei et so
ciu lucrenat et ste in eod hospitio in di
ssoid se depient q. nostra cuntates
in fine uiq; quid portaneid sub unpe
grana erat no hunt desup tertid nec
hodie cunt ad rupes de nide depedes
Beda tem Sdm beda duoid dspacid me
duos pedes ex utq; late hunt mensid
et ex utq; ppter portid ut ste inde sexty
tuttuqi uicid desup coopeid ppter
aciis templum ut nu festinus diebus
possint du hoies quenid ad colloquidu
et sdlandu et figat ecclam aut
gradsto et mudid exyltede nig dubi
ng ab erroibus mundi huig ibi ecc
hoies ad illa cuntate ppter negotid
alig uenietes multa ppter aciis in
templo locad gmeneat Qui et di
ssoid ducebat q. illuc hoies dudebat
forte ubi ioseph habet tignaria ppsepe
ferad boni et asno quos sepid dnzat
asnid quidu et ego pgnias sup eo
uehenet hanc fortent asnu uendet
ac censu gesse et gregne soluet et de
ipsius uictu uel forte aliquis alig
hanc addnzat ut illuc ibi uendet qui
tur eo asno in eode presepio manebat
Cristo uel forte ambo h. multa q. alios
fuerint adducta sed ps Cum igitur pau

p. 2 acquisiat gsolacium Joseph et maia
mater dni no habebat secundu no
cticia de galilea de nazareth pli
uenisse Non habent inuentu
ppe sunt dm et familia Item quod
ingedid audiuerid no ingedid in
cuntate q. angustas eni tunda aut
dumtes no audebat accede ubi ei
uenisset hoc ppter ps in media
nocte dei Unde dd nox medid
iter hiet sid ea die qua dnzit fiat
lux et facta e lux cessauit nob ozi
gens exalta Decret ego filiu suu
primogenitu In primogenitu no die
hic ordine expetu scripturis sed quarum
expetu dozis q. nullu hunt inuidia
Unde sdm bedam primogenitu di Beda
no postquid alius sed antiq nulli
et sdm eudem omnis primogenitus
primogenitus et omnis primogenitus
et se primogenitus et q. filius di
templid nasti uoluit ex more sdm
eadem ut ipe omnibus fieri adsert q.
regnatione ppter hmoi et qui ste me
lius et dem primogenitu quid unige
nitu et hoc q. dicit Beda et xps
et unigenitus in sua diuinitate sed p
primogenitus in susceptione humanitatis
In nocte nativitatis fuit q. aeculus uenit J
et ut eos qui in nocte erroibus exunt
ad lucem gratie reducet ppter quod
eid mat stabit et dm adorauit uol
untq; ppter mei tpanu pannis i. nubilus et
uestibus mundis Quid paruos dnos
pauperes qui pannis nudid uestibus
mundis et ornamentis ac possit
eid no in ornamentid amere sed nu p
speiz in medio duoid dicatid ppter q
sit mod bone et asnid qua no erat ei
loc sit alius in diuersio Ecce magi
na ppe pauperias et in opia q. no so
lid no hunt domid gliam sue nitatis
sed nec in eod diuersio parat hic lo
cu gaudiu et congruid et oportun
eid q. medialoi in presepio reponi
Quid significat est illud Vulpes fouea
am hunt et volucres celi nidos sibiq
aut haib qd tpe ubi capiat quid re
clinet Et mutatiue q. diuersoid et
lud et stabulu erat ata aedibus et
alys expleta ut no hiret locu nisi
aut brutalia actissimu Qui postq die

illud qđ Et numero factus sit apt
te et ego sp̃ tecu qđ queunt in
dignus alueolo cũ in vili psepio
Et teco in ceruis pabli cũ in se
pulchro erã alienis Dare ignita in
opia et qualia delinatoid Audite ex
pmissis q̃ ad merpiebat strenu effer
tionis ex doce qui gsistit in humilita
te austeritate et paupte ut posse
possit dice illud qđ sp̃ung sit ego
et in la. ain mea hic ergo dep
nat lyng mudi honoꝝ ac pompe
et pdarez ut̃q̃ delue ac mollicies
et cunis delectacoꝝ et ruffy dui
cie et habundãt ac superfluitat̃ ve
nustat Anselmꝰ amedda o amedda dig
nacio deus in mese glie vermis
grepibilis fy̅s no despexisti sub om
gsternus appere voluisti pro nob tibi
visti et prem nobis ꝛ et fy̅s mor
esse dignat̃ ꝛ Et tu dne omnibꝫ
qui nullam hãt indigẽtiã nisi apud
habitatis tue tuta sed hõ mustã ab
uetissime pauptatis degustat̃ mg
moda Et cũ ait sphera ubi ea naste
retis no erat locus in diuersorio nisi au
nabula q̃ remundnus tria accipent
hymsh sed mysli psepio sedentes sta
bli tu pn tra palmo gelidis mysolum
pauculis delmatis ꝛ Et hoc qm abru
tus aiãlibus mat̃na nutrimenta accipit
Consolamĩ gsolamĩ q̃ mi populꝰ pau
pt̃atis emulatricẽ pobysti Deus in
pauptate sto cubat in delicijs splen
didi cubilis nec mouẽt in ea sua
uit undecim tunc igit gloriis adeg
ras lucras in solutabo ta pudet et de
licat sed rex regũ sno edubitu stram
ta pauptatis honestat malunt dura
strata detritus edurer nsim
tulus nec̃ mand sp̃ unde regna tuis
seruis tuis plumeis lectis duras in
undecim scrupulas pelegit Dñe et qui
Non conplat xpo nascencia gaz̃ulos
no gsolam xp̃i laetne chathimatas
no gsolant pannis suis amictibus
on stolis no gsolant stablin et ipsepe
omedes penas cathedras in synago
gis Neglectibus pastoribus anno
erat g audiũ lucis et eis dic̃ de pauꝝ
salutes pauperibus atq̃ laboꝝantibus
no probis dnis sed qui veram hãt gsa

lacem no dnis sed Et quid Nasht di
filius mey arbitrio cãt gremij pellet
elegit pius elegit q molestiq̃ pser
tim famulo et pauper muris filio que
mx gradus hyet ad emolumẽtũ pse
pe ad retinendũ Et ẽ tanta cãt ire
sistens nullam audio fy̅s pellere me
tionẽ Neq̃ utiq̃ qui no fallit ele
git q̃ rãm molestus Dñe ergo me
lius ẽ uerlustũ ad pariq̃ eligendũ et
qđ gb aliud docear ut fugiendi ab eo ta
quid a seductore caueãm Et ad fcẽs
ipse Et promissus olim q̃ psalmis pnu
lus stret rẽ bac malo et eligẽ bonũ
ẽ alio ergo voluptas corpis Et bonũ
vero affluens Et quidẽ et had ele
git et illa rẽ habuit puer sapiens
cum insans caro fr̃i mea spiritus
tenera caro amat labore imperet ob
ops imperãt Itaq̃ ea malus hõ
fugit voluptate q̃ patia Et mors se
ns delectacoꝝ intrãtũ dãt pnias
q̃ re q̃llam eppugnat ergũ hor sta
bulũ illud pdicat hor psepe clamat
hor illa membra infantilia mudestie
amat hor lacrime Et vagitus evan
gelizant Et audia cordis mei quid
dne sed cum caro frm̃ Et ita cadnẽ fiat
et cor meũ Et quidẽ et hoc pollutus
es q̃ ephraim duresceꝝ pugens a nobis
cor lapideũ et dabo nobis cor cãdeũ
hoc sed audisti ortũ sup̃ssimi pudi
cis audisti simul et q̃d regnũ celestis
et in utiq̃ altissimũ pauptate attende
potuisti hec ostus Et illa euangelica
margarita q̃ qua emptã et grauda aũ
sp̃ vendẽdo et dando hec Et cetus spũ
lis edificij pmanũ fundamẽtũ hec Et spe
cialis via salutis tamq̃ hyduratis fundi
tus et pferentis radix cuq̃ Et fructy
multiplex sed oculis Et nisi cũ at
tendo in utiq̃ pfundissimũ hyduratẽ No
cum sp̃ stablin dedignati no postpe no
strum no certe pulia ad dandũ nobis
ex̃ pfecte hyduratẽ Nunc hec virtute
salus no Et q̃ nulla spacio mundi sup
bia. Deo placet qđ Nempe ut ostutes
certe dent̃ ul̃ accepte seruent aut ser
uate gsumẽt hyduratis mẽt et absti
nẽtia alleuiãt Et ostutes credent spũ
sto certũ attende in utiq̃ et maxie impiũ

Auctor

Vir

Anil

Crilo

Amb.

ipsd no quid corpis afflictoz Intectus
sunt hec cnd dna fiat p qm matrē
sua in ppetuo sd locquit at pulsa
nare ut aliud hui⁹modi no habeā
et caput suū findam Lapide sd si
grandi cedis amaritudie possit aut
patio forte fieno q ab aliis mouere
uerpit Et ut dr ad hmc ille lapidē
ad mensā numerat videt pauper
tate egit et humilitate afflictos corpis
suos dreās et tu apostle ampleti et nulli
spm p modulo tuo imitari Vir Chri
stianus exēplis quam nob ondit qua
cōstrictu debeā Ne pauperiē pr in
hac mundo diuicias hre uoluit p ex
cessū fact et expeditū ut erat Ne
humilitatis p mundi gloriā sprent p
quadā facta ut lateat Ne pene p
mala sustinut p fortē et robustū
fact ut sustineat hec Vir Dei in
auxilio dei creatoris laudibus
collatis siue mendacijs apposuit
ut qui diu in secreto manentes
fulgorem vite non potuimus in
hac uita et apparere offuscatis aspec
tibus ignorantie et grossitudo dilectionis
dilectio studio studio ad eius gloriā
queāt sustagadinq Quadrupedes
et nos ad spualia quaeq; inutabili
tate siue peregrinatis fructus et nos
sue pusillanimitatis p precepta facere
iudicamus se ad humilia mundi ut nos
ad excelsa sua sublimaret Et stim
Christi filius dei nālis cedi dauid fi
lius esse dignatus est ut nos filios dei
faceret Deinde sui hre prēij dignatus
ut nob̄ premia faceret dm modi seruit
tutis uane ad tanta humilitate ipe descē
dit sd ut nos de humili sublimaret
Natus est stim cedē et nos stim
spm nascēdi et p ppetuū scipm crescē
di ne fructu floridi ygrui sint p
quib qui concepti sunt in flore sc̄a
nazareth p; nutritat flos nascē in stabu
lo in bethleem q; nutrita dominicis
ut effectus q; ornat ad finem Cothi
due q; dns in nazareth creuit et in
bethleem nascit ad alia flore ubi
suscepto se dnus stim panis effecit
Bo cnd congruū fuit ut in bethleem
que domus panis interpretat ipse nascē
tur qua ipe est panis uiuus qui de celo
descendit qui electoz animas intima
sanctitate reficit Natus est in bethle
em que aut sub cunctis iudee erat
exigua uoluit quia de tam cun
tarū sublimati Quasi tam no m
pontū domo sed in ea nasci ut
se gregnd esse et regnū suū de hac
mundo nō esse ostenderet Et cnd dicit
Ego sū via qua ad patrē uenim
Cundisdrus se cepit ut nos no pa
labra sed industria in hac mundo quere
docet Stabulū ad nascēdū elegit ut
caducū tate edificioz et gloriā mundi
daret Quando fructu est ut nos nīg
nos ut uitioz effectos efficet et ne
ultra magnificare se homo super tram
apparet Infimus factus est ut nos
ad bona spa foueos et protectos faceā
Pauper factus est ut sua copia nos di
taret et ne doctrinis diuicijs quisq;
se extolleret pannis solutis inuolui
tus est ut nos lapide inde⁹ abstinere et so
la prima crudelitate indutos uestiret
et pedes eius gressibus dirigat ut mag uere
ad hui⁹ spualia laxent et pedes uri
am sui pueris dirigant Cundisdrus lo
co egit ut nobis in domo pris sui mul
tionib̄ uacet Et se in ppetuo
angusto patri⁹ est ut lectos delicatos
et ampla edificia deuitet et nos
p celestib regni gaudia dilatet et nos
loco cordis uri sibi gressus dilatādos
Quis illud fili pbe contra michi⁹
ppetuo cnd dixerit quia nos ppetua
malia cadis siue fructu efficet et ut
ebus esset immedicabile humo cnd pcis
et immedicabile p petrū stim illud humo
ed subhumide esse nō intellexit ppa
et in. et filius f. et illis Ideo dns fac
tus est frend et ebus immedicabilis qz
rum cazo stim et sibi cazo frend
Deus ppe qui designat pphm indeor
et asinus qui designat pphm gentiū
duos in medio hoīes et undeloste
grossitudes flexis genibus maiestati ei
adorabāt et cuncti laudabilē uocē da
bāt Deus humile infantie audis magis
nō audis banis dnm agnoscentis mu
gientis Asinus cognouit cui hos possessores sui
et asinus ppe sui sui et Israel
nazarey Mendacie ppe illud p q
ed esse pene iam mutuo dixit pastor
ab⁹ mee nō et uacue dei agnoste ut
hos possessores tuos et asinus ppe dns
tui siue tu mundorū dixitalud qui es
et eorū qui mundare nouit et mū

di ad mercatum quoque quique erant
finitimi saxonici atq; alterius aptis
sibi sermonibus ex mendacibus et nullius
et nisi ejus nisi saxonici denotare
et quod quando certa despiciad per
et ut ioseph sponsus eius cum ipsa
ut annuli ejus sic sponsus et sponsa
nuptiae perficiuntur sic non a ioseph
sponsa sed aspa sic sic et certa fe
cit dicitur quae ex a deo hoc ascendit
ecclesiae deo subtilitatem cuncta sua
sit celestis et efficient ainy nuptiarum
ex hyleth structuris Cum necessa
qualibet ad ipsum parit filium
qui haud plus gaudii et duxit ad
effectu et panis amplius qui ab
hiidnis laudibus hac abstinuit et nu
spero dilmat qui ex bono ope suo de
uat ecclesiae magis hyduat Magister
ariani dni anglii credidderunt et ma
ecclesiae adoraverunt et pastores mer
gione erant cibi vigiliarum sive gre
gem sua apercuisse sh nocte trium
quidem nisi bethlee et nelin ubi nati
dicens de mesopotamia morari e
ad ipsa sua ubi nubia et sepulta e
rachel et nubis egypti si obi erat
in terra ea pastoris illorum nostrum
nominata et erat anglis sed ea
quidem anglia nostris venit ad eos
Dumdi cum nox in quidem vigiliae
et steterit nisi illos in vesperae crudita
et facie vigiliae et secunda et tertia
fuisse gabriel qui regnum gaudii sui
nideruant qui ipse amplius certis gau
dens de simplicitate cum ij dixit
ad eum si agebat ne ipse nativitatem
ipsi diceret et laudans dei exhibuisse illos
laudibus exhibus in corpore et est treuga
videre insigne ij ortus est sol mus
tricie et in tenebris hunc rectis verbo
et appropinquabat claritas glie Do ergo in
and anglus attulit quod audire ne
mezat qui e hinc veni que annue ho
mines illuxit magis and apparuit an
gelus pastoribus ij dei quod lyrius sed
et pauper apter quos ipse remedium
sibi illud ipse apter mysteria incipid
et ne pavi ref Sedd et fuisset nisi
illud quod et ad simplicibus gubernacu
lo cum Tertio et angelus sibi illud

qui Cui quane anglaud ad me
facinet me Quadro apter mysterium
ut sufficeret q sanctus ij a pastoribus
et plane q quand ad subditos et
nuncet timuit magno apter mysterium
angli exclone et gaudium claudere ij
anglus est complia dies Voluerunt
ij ea subdit ad si Deum evangelio
et bonum audio nobis sh gaudium magnum
qui et est omni pola et certe de cunctis
gentibus sh indeorum et generum collegede
et nasci e nobis et ad unitate cruz
f hanc hodie et sto die nati nostri
precedent supputando ad diem presidem
sed exiit nox incepit precedere diem
et parcus est hodie ij hac nocte et
gaudium veniat indeorum et nox illa ste
dies illuxata fuit ex divina claritate sal
uatoris et salutis amatis et dispensatio
qui e xpus quo ad hyudrate dns quo
ad sanctate ij in cunctis dauid ij in bet
hlee sed dauid trax et origine xpus
gre sh ij sancty hre in vicis aut le
gre sanguebant sed agros et pastoreis
xpus sed rex e et pontifex et deo hui
dici xpus et sancty sed cunctis hina
na sed dina et in hyudrate gaudio
assumpta fuit cunctis a deo spe sine a to
sanctate plenitudine gre/stum beda Alii Beh
anglus quando alii ioseph alii pasto
ales instruit et gaudio et gaudet
et audeo dns testando ut et hanc suf
ficiens cubuat et sinu deo sanctum in
cessant impedit et hoc modus sit pig
sed cunctis indeorum qui signa quid
quacietis sh tamen abstinendum ne se
audeant infamet ne fraus et ho com
dei existat pudoris ne servis cuncto
luxu Christe cum pauperibus et habney in
uitus et pauper in pectoris sui mysteria
toti aureo Christe cunctis hyudeis ut
dns sue ad quelmadmodum se usti ad pastore
audiat hanc ordo Et mandat et ij pas ij q dep
tacti erant simplices pauper et hu
les seu graciosi ideo nec timent et
rebe dicit e eis signum infidie pau
peratis et hudeorum modo hoc est
signa adhuc ejus sed alia erant sig
na adhuc sibi moraliter melior in
strumin qualiter et a quibus xpus nas
ciat Nunc ne ad apostolos et simplicio

y respondat eius nefandae. et a paucis
pulus y audet paucos in voluer
et ab hinibus et graphibulis q rei
det eius in despectu estimacoi que
ma ephendit. cui bus diuersos at
ph existere fuerit ad primu[m] pauc te
fuerit ad stdm et obedire fuerit ad z
Et hui nato stdmo pastore anglus
pastoribus apparuit et vigilantibus in
similis quales debeat se pastorel
esse ph hiudes et angliden ephetice
ergo stdm bedd ph pastuch ẽgrd
signat doctores et rectores fidelium
ac in qui vigilant super gregem subdito
su ne delinquant et custodiunt vigi
lias noctis super gregem sibi ne anti
nalis lupus inpune morsibus grauet. Nec
enim quicq tepescendo iudicat a qui
bus se suos q subiectos eius qui pas
te vigilant custodie non cessat et
nisi illos stat anglus ad corda isto
rum et claudus dei ecclesiaster cor
ad sinu et subuertit diuersa ephesim
eidem bedd Nec sibi apd ebora
yacach ill rectores magistros pas
tores intelligendi sc sed eos eius
sidelis qui ill q mule domus sue cus
todiri gregis pastuch recte vocem
insinuet eidem sue domui sollicita
vigilantia esse et quemq salte ani
ll audacis finibus cottidiano pastu egi
nis debet eisdem pastuch officium
impleꝺ q iubet ou quod sufficit hos
ri dapibus pastu Innuo do eius ph
q qui erat quasi edit primi pas
toris officium gerit et spualis pastor
gregem vigilias noctis sup illud custo
dit si bonorum actum et mundarum
cogitationum sibi cultu[m] ingerat
ph iusto inadiamic gubnat et celesti
bus stipendiis ad pastum eternitatis q
gilig sollicita cum mundorum spiri
tuum instructa semad gaudit Cuius pastuch
de esse et auditis quibus venit ne
cessitas angli et testis auctoritat qua
nobis q sigmo et gaudia testimonij
subiecta sed eo anglo qui tanto pio
tpalis mei almi mundanae miserat
apd multitudo milicie celestis an
glorum qui naie milicie desiderio q
ppsalute hominu ad dominum gaudent
al q nasty e rex celestis deo milli
tudinis angloꝝ naie milicie de
signat q ad nos ad sinu nasty e

deo ad stdm alid bonum exercend appel
lat laudaueri dn ipsum pore de q
nasitate eo q q ipm strebat homines
ad salute deduci et ruinis angloꝝ
reparari et in honore dei cum laudibus
diuinis Gloria in excelsis deo. et au
q puer cum gliam ubiq gloriat nasce
tis in celo emperzeo ubi e angloꝝ
et stirps hebraica et qi ducit in tribus
a cultu despicat sed in celis ab angelis
glificat Et in tra pax hodibus bone
voluntatis sc eis
qui bona voluntate ipm nasci susci
piut non ipsi sed no[n] ou e pax in
pis sed pax iuxta diligentibus nomen
dn Nam stdm leone papa xpiano
pacta pax e a dei voluntate ad omi
di et in hijs pbis que dei sc diligendi
Ad dn quippe pace hre e nolle q
iubet et nolle q phibet Pax ergo
nuncat hodibus bone voluntatis A
hodibus bonis Q bonitate em volu
tatis di ho simplic bonus magis q q
bonitate aliand paternitate aic q
voluntas quoniam alias potestas ad
actus suos et ro bonitas eius ul ma
licia in eius alias edidat pbat ste
rilitera tasit manentis amotis ab
ipso malis aut hodibus sed e pax
et sed e pax impijs Et hoc erat
do angli patet q illa pax que pdix
et ephtas pdicta fuit futura aduen
tu xpi erat pax inter bone volu
tatis et stdm q di in qbi filio christia
bit unitas q ei acedit pax aut
tpalis que fuit in aduentu xpi pacem
omnibus gentibus sc imperio romano
fuit sigta hinc pax pdix intuente
Et hui dei gria deo et pax hodibus
et exposui e pax glificatis et pax sed
aut deo et hominem ac cui angli et
laiem et mundani et gentes Lauda
mus te et cetera que sequ[n]t[ur] in ecclesiis
edit hylarius addidisse et anastasius
papa stinis constituit apd cathedra[m] diuisa
dubus diuinis et festinis et cathedra
gaudij et exultacois De gaudio
hui dei die assumpti sup ethe
et duos qui sequ[n]t[ur] dies canit ecclesia
rectus dies cantus ingressi in hunc
diu fecisse di qui xpo dn nasce pace
ty e in quo quidq exultemq quasi et
letari qui in eo diabolus nos pdidit
et salute mundus accepit et mundi

y Gallio

Et multitudo celestis angelo nun-
cianti sociata est ut multitudo adve-
niens dictum angeli confirmaret. Et secundum
Bedam uno evangelizante angelo
multitudo in consonam laudem prorumpit
creatoris et officium suum deo impen-
dens et nos suo exemplo instruens
ut quotiens sacram eruditionem ex fratris
ore audimus vel ipsi que pietatis sunt
intra nos ad mentem reducimus statim
deo laudes corde ore et opere reddamus
et aperte demonstrans quia per hanc nativita-
tem homines ad pacem unius fidei spei et
dilectionis atque ad gloriam divine laudacio-
nis essent convertendi. Deinde asten-
dentes angeli in celum cum iubilo et can-
ticis nunciaverunt hec similiter concivibus suis.
Tota igitur superna curia exhilarata
magnoque festo facto ac laudibus et gra-
tiarum actionibus deo patri exhibitis vene-
runt omnes per ordines suos videre faciem
domini dei sui et adorantes eum et matrem
ipsius cum omni reverentia laudem eidem
personabant et cantica. Quis enim eorum
talibus auditis novis remansisset
in celo qui visitasset dominum suum sic
humiliter constitutum in terra. In nullo eorum
cadere potuisset hec tanta superbia. Unde
apostolus. Et cum introduceret primogenitum in
orbem terrarum dixit. Et adorent eum omnes
angeli dei. Unde Augustinus. In stabulo nas-
citur et a matre Maria vili fascia cingitur
et in presepio reclinatur. Non erat ei
cedrina domus nec lectus eburneus
in quo pereret creatorem et omnium poneret
redemptorem. Idcirco velut exul et pe-
regrina in aliena domo mundi dominum
peperit et tamquam feminam pauper non seri-
cis sed pannis vilibus involvit
et in presepio collocavit. Quem ut pe-
perit statim ut deum adoravit. O stabulum
felix presepe beatum in quo nasci Christus
et reclinatur omnium deus. Ibi fuerunt ob-
stetrices angelice potestates et solacium an-
gelorum ibi erant milia milium exultan-
tium. Ibi vagiebat Christus in stabulo et
fiebat leticia magna in celo. Plora-
bat in presepio Christus et tamen de ipso ex-
ultat multitudo celestis exercitus
resonans gloriam deo in altissimis et in
terra pacem annuncians hominibus bone vo-
luntatis quia bonitas celi nata erat in
terris. Descendit pax vera de celo
et inde angeli gratulantes decantant

gloriam in altissimis deo. Exultant angeli
contremiscit Maria mater dei effecta. Gau-
dent angeli de Christo tripudiando secure
an quem stat mater cum magno timore
et cum timore exultat et cum exulta-
cione timida personat. Hec Augustinus.
Post hec pastores loquebantur ad invicem
dicentes. Transeamus usque bethleem de qua
nobis dictum est et videamus ibi oculis
nostris hoc verbum id est istam rem dignam ratio-
nis vel recordacione que res facta et im-
pleta est quam rem dominus fecit quia alius
facere non potuit et ostendit id est revela-
vit nobis quod dicit. Videamus primum
natum per verbum angeli nobis signatum.
Verbum enim vel sermo in sacra scriptura sepe
pro re digna verbo accipitur ut in ysa-
ia. Non erat verbum in domo sua id est res
grandis quam non ostenderet eis. Vel
videamus hoc verbum quod erat in principio apud
patrem quo caro factum est quia cum caro
domini nostri videtur verbum videtur quod filius
est quod factum est quod tota trinitas incarnari
constituit et sic factum hominem scilicet mortale
ostendit nobis quia in deitate videri non
poterat. Et venerunt festinantes prin-
cipaliter ex vehementi gaudio et desi-
derio videndi infantem natum et sidera-
rio ut citius redirent ad gregem suum
sancti custodia dimissum. In quo non
eorum devocio et sollicitudo querendi.
Nemo enim cum desidia querens Christum
invenire meretur ad quem secundum
Bedam festinanter ire est non pedum
gressus accelerare sed in fide semper ac
virtute proficere. Et invenerunt Ma-
riam et Ioseph et infantem positum in
presepio. Et habundancia quippe pacis
qua tunc homines gaudebant et propter hospi-
tum supervenientium frequentiam porte non
claudebantur ideo pastores nocte intrare
et ad primum venire poterant. Inve-
nitur Christus cum Maria virgine et Io-
seph viro iusto et in presepio per quod
docemur quod qui vult invenire Christum
debet habere mundiciam cordis respectu
sui et per Mariam virginem iusticiam re-
spectu proximi quod per Ioseph iustum et
humilitatem ac reverenciam respectu dei
quod per humile presepium innuitur. Inve-
nitur autem Christus mente Maria et Io-
seph id est contemplacione et actione in eius figuram

Beda

Augustinus

Beda

A

B

Jacob qui et Israel videns dñm deum
stratu uxore sua rachel et liam
liam Videbat aut celib corpa
libus et externus primu sedm car
nis cognouerit cognitione intellec
tuali et q fidem interius de ihu
de filio dei dñi ei q dicit cat
illuc de quo hec et sic q cognito
nis liquoratis venerut ad cogni
tionem dei tatu q ut pdictu est
nid solid externus sed erid mtq
secuit illuminati de cognitione sibi
ipsi credituri et adorabant primu re
ferebant que ab anglis audierat
et omib qui audirent mudi sunt
et de mirabilib mysterio et de
pastorib attestant Quo facto cepe
runt ipsi ad inuicem loqui
gentem tria sc nativitatem xpi col
loquiu q meditationem scripturar fuisse
q recolendam erat. Intimauit q de
gustatum fuit Vel volentes in
uenire xpm debeng colloq et petere
gressum fuisse et cognitu et tpa
lia abiectoz sermone gesturis de
siderij accelerare et hoc usq in
bethleem i domu panis q diuino
degustatum et fuit inuenicq xpm
in presepio corde mto q deliciosum
sue pueri exhibitum cuig deliciu
fuit esse ad filiu hoim Quo audito
erid et magne q bethleem que nut
ritat dnm panis pris celestis desiderij
q dulcedine tanti patris a quo nostra
duci Beatus qui manducat panem
magni dei Ad hanc bethleem de
tripudi tristitia gaudent Gaudium
de uerbis ad uerbum Verbum de
uenit caro et de hoste mundo ad
pacem sunt de morte ad vitam Ipse
sedm quod dicit fidelis est nos
exemplo hoium gaudeam usq in bethle
em cuncte domu cognitionem de ihu
nostro annuntio et meditationem xpi
dignis honoribus celebrando Gaudeng
erid diuersis cognitionibus gaudio
desiderio mentis usq in bethleem pergam
adorando panem uiuum non manufactu
sed dictu in celis et exclamans annuntio
q uenit ad finem q illuc cum assidue
ubiq sedet in dextera patris illuc erid

tota deuotione mea cognitu et pollicita
cordis ac corporis castigatione gaudeng
et q illi in presepio sordes vagientem
non in pannis sordidis quidem pudendam
non tamen horridam nec despi
cia ac torpore aremota sed diuerter
sisse quod sequenda vestigia et sic videre
deb cognouerit sic et nos que dicit fuit
de saluatore nro plena dilectione festine
mus amplecti ac huc pertinere q fecte xpi
membris exsili et suspendere cadenus
Quid aut pdicentes ad gloriam
nostrum gaudebat ministerio pectoris sui omnia
tua hec sc. de
nudatione anglica de exultatione
solidus in nato de ortu saluatoris
de cantico angelo nud ac de aggressu et
fide pastoru sperare ea in corde suo
nd spiritu sanctu Vere ergo optima
sympla que audita gerebant meditabat
quidem et omia in oblumini addo
et gressibus obstinata secum ducebat
quod fuit archa gaudij diuort eloquio
nd archana Confluabat ergo omia
et meditabat quidem ut gesta quod
deceret et audite sibi et in cani
bus mundo predicarent Ab quidem ampli
plena de gestis dni audierat quam
ea que gesserat quid ab vocabat et
adgnum omib qui magis exercebant
et q stabulis stratis legunt et sanctis
sebat gerebat que secum sc acta
de nato nd hymnos que nouat agnitus
spera de eo attendens prudenter quod
sanctis implebant in predicato
Conferens ergo ea que in pectore secu
vebebat nd illos que de eo in oraculis
sanctis legat tanto vecig nd dnm
ei. recedebat gnito ea que de illo le
gerat in eo gaudij cendebat et ista
collacio erat ei delectabilis valde et
utilis cene q sedm eo quod pg mansuetu
nis filij sui audiebat ad quib in cib
nd apostu ut eos plenius instruat p
oid familiaq vadit et tractabat
inter q medius expinus poterat
non aliq modo q finem Quid ergo
dignalis gaudentie mira custodies
et eo magis pudica ore quid corpe
secta nd que nouat illi diuulgari
volebat sed tacto corde structas non
gerens quid quo dicat diuulgari velit

et quo vellet duceret et perduceret
ferens ea que vidit cetera se acta
et que in scripturis legerat agenda
legat eum in myssia Ecce ego mi
ttam et querit filium et videbat scis
grue et grepisse et pepisse legat
magnum hab possessore suum et
assig scripture dm sui et videbat
dei et suum filium inter hec alia
vagientem in scripturis legat ageret
ega de radice yesse et videbat se de stirpe David oriendi et natu
legat nazareng vocabit puer iste
et videbat se in nazareth de spu
sto gepisse legat et in betthlee
terra iuda ortu et videbat se in bet
thlee pepisse Congat ergo cetera
historia et que legat factis et his
que audiebat et videbat et oculis
quid vide sapie cernit gerdrud et
hec cetera fidei acquisita Ad quidni
gaudeat potat in se meritis dei cag
nosted et ut ans Solud de std nati
vitate dnice pdicat q dei nive et ex
celsi amen Attendunt que post din
dei ill cognitu pt Pastores aut
abeunt in gaudio nugenti et red
iit ad ouile et custodiu gregis sui
gliscentes corde et laudantes ore
dm tam pter auctoritatem apostoli quam
de cibus que audierat si ab anglis
et viderat in betthlee quas oculis
se dm et ab anglo ad illos dz i ly
gliam deo laudet et effectus quo
alius veniendo in mundu quid ste
ad illos dm erat Quid em de tam
eximio beneficio tuo mundo gratie
collato et eis pctis ostenso gaudii
exultet deuocio sua in laude dei
eructabit et dm gliscabit Inly
corde et parentu denoti qz post gtiq
lacrimose saluatoris visitu ad exer
cenda gerenda In quo dat forma
pastoribus cctis qui alys dormientibus debet vigilare et vte alienu
in betthleem gregi placuit et adstudiu
sue scripture et ubi pax celesti operan
et celesti pene doctine ad pascendu gre
gem didicit Videm ergo Maria
mat et videbat Gaude mire et tu
ad videndu dm pte cordis sitim et
grembg flexis adora dmu tuu et
eum mitis et videt salutare tu

Deum ostulat pedes
quid dnus iacentis in stipio et roga
tus et cui ubi placuerit ut acque
gemittat Accipe ergo eu ad te
et in brachia tua dnice Nutrica
tis facie eius diligenter et videt
deosculat et delectatis in eo corde
et confidenter hec facit potius pro re
salute eorum venit ad pastores et
eis hilari gressus et laude
se eis in aliud diuisit Quid benig
nus dns parcendi permittet pro tuo
velle et tangi nec imputabit pre
sumptioni sed amad Cum tame
ad ecclesia et timide hoc facias
qz ipse stupet et postea ad
de apud mirabile et ipse studiose
quid diligenter et sapienter ad tractat
et gubinat ac retro obsequia si facit
Ora et tu adstendendu patry et ad
iuua eam si potest In hijs delec
ri cordi et studiose meditari pre
cepto et spiritu patrie sue familiaris
pius et dns ihesus et nutricius fac
eius stipe magis desiderant angli ex
spicere qz tri ut dixi ad ecclesia et
timide ne pacatis repulsa de ipsius
cione Reputari em se debet in
digna in qua sedeat talia et tanta
Aud audisse Inde mirari ad ami de
uocare in betthleem gressire et in
hospicio studens ad illa assiste et ob
sequi pueri locutaqi in stipio et
mulo stupe in vace et ultra omnis
clamat ad ysaia Ecce virgo natye
nobis et filius datus et nobis et
amplecte illud Sinu et dulce ipse
pius ayhngat accendat amor tuus
et depellat affectu ut sacratissimus pu
pe dibus balna figas et ostula gressus
Deum prostrati exubias nidere gtrac
ta angloru exercitu exercitu ad
miratu celesti melodie tuas mitpome
pces sit corde et ore decantans Gloria
in excelsis do et in terra pax ho bo vo
Aug Quid et augt Angloru voce qui
dnus ihesus natus dignus gtre
pastoribus nuntiatus et ad eum tegd
audiuit gloria in excelsis do et in terra pax ho
bo vo Festa voce et gratulatad eum
no ueni premie quia ecclesie dedicatq
lem sed laudibus gnd eu dgo pepit

salvatorem Decamus ergo et nos
et gaudia possimus ore exultatione dica
mus Decamus regi et nos fideli cor
de debita pace Gloria in excelsis de
et in terra pax hominibus et hec quidi
nina lyas laudes dei hoc angelico
gaudio quia celum gaudet de nobis
tesserum fide et spe et caritate credentes
in eum est gaudium in conspectu domini
pastoribus primum venerat ore angeli
cis ymnum dicto ore auditum angelico
chorum ducato Exulta et si non pe
tes ut videat exulta ecce videt
david mesiam et accipe testamen
ti exordia Laudate pueri dominum
et quia recens natalitia omnibus
labentibus ab hac die Venias et non
mus cathedre ut videat illum et presepe
positum in altaribus eius sine fini
mundo mysteriis ore audientibus scribi
tur et prendit quia de christi nati
tas sit divina humana et eternum de
christo exordium alia ex mysteriis de
natalitia Ex mundi spondet et iste
tres nativitates sunt sedm tres
epocas quas sit dominus caro et spus
Deum ex patre natum ante omnia
secula et matrem ex matre natum in
fine temporum sedm humanitatem hoc
est quem ex patre natum ante secula et
matrem sine patre sedm humanitatem
et matrem sine patre in fine temporum
Tercio sedm illud evangelii quod ait
et nos a deo nativitatem
deputat ecclia nobis nativitatem eius
quod natalicie deputat in missa
que canta in nocte qui divina naturam
nobis ex ubere Sedm deputat in
missa que canta in aurora qui nati
tas humana fuit et tim ornata sit sa
cro ad nobis et etim manifesta sit
quem ad effectum Tercio deputat in
missa que canta in die eius nativi
tas manifesta est in qua christus
corpit et affectum nostrum et effectum
nostrum et optimum honorem nunc et
secundo cantare bethleem pusillam
et minimum et quidem ubi expressius pare
facta est ad gaudium et primum hec
tantas spacio modica spacio dicta et

effrata et postea facta est ibi stannum magnum que tu es bethleem facta es domus magna
habundans et hec vocata est bethleem
in domus panis et ecce quoniam habun
dance significans hec cantas
no est minima in principibus iuda est in
dignitate excellentia ecce ex te michi egre
dietur qui sit dominator in israel egressus eius
a principio a diebus eternitatis ideo ubi enim natus fuit
david ubi sacrificavit sollempnizavit ubi
gaudium et letitia et hodie celebratur in
quo significabat hyacinthus et dignitas
gaudium vero sacrificii et immutabi
lis edificii Hec omnia gaudiorum
in adventu xpi de quibus digne pen
set gaudium angelorum laudabant pas
tores gaudium edificii ydolorum adorabant gentiles
edificium Item gaudia maiora post
adventum xpi in hodiernis festis cum
tes occidi Sed magis hec magnifice
et iuste existit gaudium nobile sit dies
et tractor gaudium unde ecclesia optimi
sit De hymo cantatis laude sic dic
Hymnus O bethleem quia pedemagnum
sicuta a deo magnificant te qui stupes
cunte primum ex magno Hec omnia
tas si audiat non invideat presepi
illud stabulum et illum presepii gloria.
Ubique gloria dicta sit de te cantas
dei ubique canit omnia homo piaty
et in ea et ipse studiant ad altissimi
Hymnus Bethleem sicut et iuste
longo sed arto aborietur se extre
mis et accidentem in cyrine orien
tali sub nupe quadam et erat in edem
dudonio illuxit nobis sol iustitie xpus
cum deus ire et cum accidere ad
ortum ut quisque pedes erat presepe
unicetum in quo dulcis puer ille
fuerat et matry Hujus cantate et
sta et venalibus ac nunc pulchri
tudis et devotionis certa cathedral
sacrata in hanc hec nunc dignum
quid edificii fiunt helena nunc sta
tim imperatrix in qua corpta et in
illa pulchrum altare mundum
in loco ubi ego natus fuit et xpus
nasci resolvit Est ecce in quo ecce
capella pulchrima et devota in
qua erat illud presepe venerabile
et divinum In eadem ecce et sepulchra
et ecce et sepulchra ubi jeronimus
ubi eciam beat paula et eustachium

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

requescunt Ibunt & ostia in qua
stella dux magorum dicit constitit
Hanc stellam ut deo dilectam cunctis
hunt Jesu pelegit ut ibidem duo de
sernuet Beata ergo gemula et
eustachi filia eius tu multis aliis
legumby in magistio testimonium
dei servire et divine trinitati de
uotissime cupiebat regnum mundi
et omnia eius ornatu spreuit amoq
dni nri ihu xpi et leci deuotam q
tripsit Multi ex hys qui desi de
rio tre sce de tra et de cognatione
sua et de domibq prim suorum exie
unt lucas tha et cumby hoim plurimi
diuersi sunt impedimenta malueret
ad in turbas populoq cingulo hyene
quid stando contra quas & ihus spe
lus elegit ex vbm bethleem et na
zareth que tribus erant de galilea habitacula
quod In nazareth cum desponsata
et maria virgine fuit dns nr ihus
in bethlem cruty in urbe pernoctare
nec crucifixus inditus et sepultus
In bethleem ego sanctus adam et eua de
qua ad uiri iuliana ut eua et austru
et decem centum ubi in agro damas
ceno sunt primi adam de rubra terra
formati Ibi quo agro ad tactu
arcy et spelidu dux ubi ipse adam
ad quinge stadia ydrus et sepulcrum
et tres magni patriarche ex abrahe
ysaac et iacob ad quinq suis
Ihus itaq cruty aut captiuus
hanc libaret et pfugiend fuit
in finibus ephesinis cui in crucis
adebat q crucis se de tra erigebat
cuius huit tres pregnes surculos
que coepit florere et ramos producere
ne calice ephesini expulsis patrib ydo
lis offerebat qui stolam sacerdotis nitide
tactum post tres dies libabus est
Ibi ad ganus hyadum inestimabile
sustinet captiuitate cuius ihus
de tra sce maria expectabat
qui in se tres magistros suscipere
et ioan et petrum habebat ad tres
pagines se tres ecclesie sce edificate
Decima sed die postq venit sanctus

unus in cruce & expsso et ihs
celesti & oblato fuit gens hyaud
deceptum & egressus hac primo
regem celestem iterum ebriant q sic
offensa hyadum gens relaxant
hac primo nos sub sacramento di
quit ut cottidie rogat celesti gentis
offensa offerat et cottidie a nobis
offendit Ibid ad xpus nascit
ramee eugadi florescit et xpus
pecam ante nouem audent
Hyadus aut interius xpi figuratus
& in liga aaron que florut et
fructu amigdalum protulit Hec
en liga illa inanimata con natus
germinauit Hec maria sup ordinem
ne inanimata fructu ex produxit Hec
ga aaron protulit fructu ex planta
tione maria genuit filium sine uiri
hu semine In testa amigda
lina dulcis nucleus latebat mesta
edulis sed dulcissid dentes abstendi
ta aie In liga aaron omnium
frondium precedente floruit suauis
tate et fructus uberitate Hec maria
hinc inducitur cognitus suauitate
pietatis et uberitate pene sanctis
tis Non solu aut xpus indeis
sed et paganis ortu suo profuit
et q anus hoies salvos fieri uoluit
Ibid etruscus qui fuit tyri inuidio
indebat et eo a romanis tamq deo
& pueraba sibilla ex hyssam ysule
bat si in undo aliquis eo maior
futurus erat Eodem anno qd xpus
in iudea nascebat Sibilla rome
erithea annos uixit ydem greciabat
in quo edulo ego pulchrima esse
bat que prius speciosissima pregnio
grecebat Deo illa cessante etruscus no
struit et ydem potestate ipso natu
esse putauit Ex eodem ergo debes
ad gaudio gaza ex hyadum sollici
tatis hodie magi duxy & xpus
et ex eo dies natalis regis celi
et filij dei iam hodie puer natus
nobis et filius datus & nobis hodie
pol iustitie qui tenebris erat clare
effulsit hodie spiritus cone electorum
cupiit de thalamo sue processit
hodie speciosa forma ex filijs hoim

desiderium fruere sua audit hodie
illuxit nobis dies redemptionis nre
ecclesie antiq; felicitatis et nre
hodie pax et dilectata nob hod
nus at tamen in nympheo anglico
qui hodie et frus hodie ut edat
ecclia et tatu midio melliflui fi
sue cali hodie appuit benigtas
et humanitas saluatoris nri dei q
ut dicit Bñd potest appbat in
rerum ñcione sapiat vero vos
gubnacule pbenigtas que quam
que nunc appuit in humanitate ho
die adorata et deus manifestatus
ecclesie pleti hodie et nob ens xps
semp egenti et gridero spes ongo
et ppli xpiani hodie alla duo mdi
cula ghgelii que oim sequunt in
telligi et plasides applende pt
fr quia deus manifr et ego qui
hodie aliorum mdulorum clarius
multitudo denigrania qde mcm
nerit dra sr qui hic duximus cheru
cui ibi inchoata hic manifestata
videamus que alla ac ista gaudge et
applica hic uto ergo est ista dies
gaudii et exultacois ac letitie
magne nimis

Dominica iii

Tu dulcis qui de omnia humi
lib; nata de humili natu hu
manis pdus munoli et nupsipio
ethiad dulcissi da nob clemtyssi
me dne et tui timorabile mira
tem duasti nr nre nome vite sti
tue et sic sub ihsu et pdis nre
dnicis humiliad ut nre arta re
glaxis disciplne studia exclut in
quadd pstipio ethnaty adrelinq
nos humiliatis ad illud attingd et q
nos humiliatis et mdiatis sicu
dignaty es gtiosus da nob tue dul
nitatis et eruditatis esse gtiosus
Amen

Dominica Caplin

Dñe Circumcisione dñi

Ihesu autem circumcidit

puerum &c.

Sanctitate dni utriusq ex
timitate ppuendo ut cir
cumcisus puer sedm legis prop
hoc erat tpus eruditionis depu
tatus vocatus et declarat q nomen
eius de illius salvatoris q in cir
cisione solebat nomen imponi ipse
nomen iam impetrat a deo vocatus
et fundatus ab angelo dicitur
in utero sue matris dignus q repet de spu
sto Quis eruditionis abrahe
cha abrahe exordium sumpsit qui
et magis amplificatus accepit Mag
ni dignatio eruditionis augmentu
et admiratus q meruit magis ut q
primus erat abram quid equal
sibi dicens ab patriarcha fidei dicit
abrahe quid ultra ad genus Mer
sibi dicens sed ab pecuniis uxor
eius augmentu novis ad mutua
nare q meruit ut q primus erat
sarai quid princeps mea et domina mea
tui dicens dicit Sara quid prin
ceps eius recte ideo nomen fuerat
Ex hoc ergo in gloriosa dne ve
nit q ad hmoi rei mitatus nomen
impendunt pueris die eruditionis
eius et sic quid aliud q ihesu Ab
humiliate ergo q radix et origo
pueri ihesu similis mundi eruditi
onis accepit signanter ut gte signa
cium ut gte sanguis sui quem ad
eruditus effundit pt tui veritatis
saluatoris ostendat pueris ea qo
quid signo Quinquid est assimila
tio q nomen pt significatio et spectu
Deus magna hodie sr facta sum
t nomen sti ihesu et manifestatio q
obsequio sibi eis impetrat et ab an
gelo post mundi quem gentes vocatus
Angelus eius gabriel missus ad ma
riam ait Ecce concipies in utero
et paries filium et vocabis nomen eius
ihesu nomen eius dicitur sti a deo pre
sibi impetrat Sed in ysaia Vo
cabit tibi nomen nomen q ab eius
natalitio Sedm origi vocabulum ihesu dulce et gliosum amat adoratu
cultuq; dignissimum nomen q pe sup
omne nomen no decuit nomen ab
hominibus appellari nec ab ullis
humanis sed ab excellentia quadam
naturaq; sua Hoc nomen ei ina
tum est ut cum salvator sit appia nalis

Et quidē hoc nomē alijs ānis fuit
impatū tū fuit nomē xpō
cuiusdā fuit apatū ab hac ppietate
qz a saluato ām, que nullis nō
fuit licet saluāte in aliquo facto ꝙ
nomē hoc sortit. Ihūs ām hebraice
saluator interpretat latine. Dñs aut
saluator pōt a patre saluādi et sic
quidē si hoc nomē abeterno. Sed
ab ista saluādi et sic fuit ei apatū
ab angelo et quēt ei ad corpeduit
sue passionis. Secūo ab acto saluādi
et sic fuit vocatū nō in circūcisione
et quēt ei cruce passionis sue. Iesꝰ
scdm ipsū hō nomē dni quo alijs
scriptis ēpis indicupat. Nō nomē
ei a sed antiquū q alijs saluator
vocatꝰ a scdm ordinē qui ad salua
tor scdm diuinitatē. Sed ista sequi
tatē huius nois dicimo q hō nomē
fuit abeterno prordinatū et ostensu
Qz fuit diuo ore nūciatū. Qz apli
archis et prōbis viris desiderū
Qto a ꝑphis ꝓphetando. Qto ab angelo
thō ihu nāne qui et iosue dici
ꝓphetando. Sexto ab angelo ꝑgni
et iosephi pmulgatū. Septimo a beto ioh
ne ꝓdicatū. Octauo a iosephi hodie
impatū. Nono ab anglis diuulgatū
Decimo ab aplis magnificatū. Undecimo
a martiribus confessū. Xpi a confessoribus
collaudatū. Xpi a vis ecclesijs tocius
orbis effusū ꝓfitendū. Est aut scdm
augm dicta. Iesꝰ nomē ihu et nō xpi
qz sic ihu. Et aut ḡcum. Sed nō xpi. Et
nomē quod et salutiferū. Sed nō xpi. Et
nomē ecclie. Sed nomē ihu. Et nomē
glie. Dic em hoc ꝙ ꝓtam baptiste
a xpo dne xpiam sic in celesti glia
ab xpo ihu dicetur. Resurrectionis. Et salua
tores saluati. Et quita. Et dicta. Et nō
tum et gliam tenēta dei pt dicta aut
nomē xpi et nomē ihu. Morgue
scdm beda. Dic xpus in sua circū
cisione spualiter accepit hoc nō ihs
ita electi in sua circūcisione spualiter ꝙ
incipiunt ista nois ut sit xpi a xpo
uncti sit spualiter ista. Et a saluatione no
stra saluati. Sed cui nomē eius
nō ihs pusillis in mente cōe ꝓfite
antur pōt cor ad secula a deo no
stro. Et hoc. Et ergo nomē ꝙ. Et

unde nomē Nec em aliud nō ē
celo data hoīb in quo oporteat
nos saluos fi. Nomē ꝙ scdm bn Vn
et anel in ore tanta pudoris in
corde subito. Nomē ꝙ admistū olei
lucet ꝓdicatū pastū deuotionē ad
lenit et unxit ꝓuocatū. Et scdm
petrū et actuū hoc ē nō ꝙ debit Pr. In
ceris ostia surdis audiūt claudis
gressū sermone nutrit putā nu
tribus tutatꝰ diabli potestatem de ob
sessis corpibus. Deus huius nois ef
ficacit. Et hoc nōie dicat. Iesꝰ
Ihūs. Nomē dulce nomē delectabile
nomē ssortis gaudiū et nō bñ spei
ꝙ alijs. Et aliis. Nomē alijs
et dulce nūc illud apli abluti estis
sanctificati estis iustificati estis in nōie
dni nri ihu xpi. Habet em nō alijs
potestatē ablutiuā quo ad peccati
la. Et dulce sustentatiuā quo ad dulce
cum agit tria sunt in peccatis. Mā
la culpa et dulcis. Patet quo ad
primū ista admittit. Qz nō alijs. Sed
soli. Et nouū. Et nouis petrus ꝓfitet
nomē eius. In hoc nōie omne ge
nu flectat celestium terrestrium et infer
norum. Hoc nō dm quoniā omne
tantū salutis cōfert. Et hoc ꝙ nōie xpi
dus nit. Credēti perfectū ꝓfectū nouū
in nōie quoq dabit nobis hoc. Et
nomē in odibus creatuū uti debemus
ac petitiones in nōie xpi formāt
et ꝓfitet hoc oratōis cōe in fine for
mat in xpi nōie dicendo ꝓ eiusdm
dnm nrm ut aliqd simile. In hoc
nōie ille nō petit qui cōtra dei dis
positionē et cōmoditatē aliquid salu
tē petit. Primo pō quicquid petit
cū hoc nomē sō petit. Iubilo
et. Dicere ergo et ꝙd deus et
ihūs ꝙ nō id in hoc solo nōie salu
tē obtinere possit. Unde de ꝓpo
sito. Ego sū alpha et o ꝓncipium
et finis. Cuncta sic ꝙ cū creatū
deum omnia ꝓcedūt sic ꝙ cū creatū
uniuersa tendant. Permanent et finē
unt. Secūm ꝙ hodie sacrū et ꝙ capit
hodie dns ihūs sua sacratissima pas
sione pro nobis fundē in xpiana nō
culturella. Incidēt. Lapides. Depestiue

xpit pati pro nobis Et qui petin̄ n
fecit pena hodie portad incepit
ꝑ petis mib Non solu cū pn
uali sed etiā infantili etate
sanguē fud pnobis voluit fundē
plorauit aut pius ihc hodie ꝑ
dolore quid videbne senser Nam
pain cuncta passibile se ostēd
hominē habuit Sed eo plorādo
dis me ꝑ nob patuit lachrimab
gtiā ploraui ergo ꝑ ꝑ pa Com
pate ꝑ tu sibi ꝑ ploza sed eo
do ꝑ hodie fuerit ꝑ ploravit sed
in sollepnita⁹ sūs multū gaudē
debem ꝑter salute nram quā
quesiuit sed multo ꝑpati ꝑ dolē
ꝑter suas augustias ꝑ nobis
sustinuit Multo sed ex hoc nāri
debem ꝑ ad collaudā penas ꝑ petis
ꝑ ihc sed cruc ipm tantus collasse
galeatis Sed Sed cruc no cru
bescat ꝑfugē multo pudoz gesab
ꝑ petis fuit sed nouit xpm tāta ꝑ
tulisse no ꝑ suis sed gentib Et si
dicā ꝑ sue oculis sanguē fud si
ut ꝑ nobis ꝑmo in redēptione ꝑ
hoc fuit nec ꝑceptoris meū ꝑo
in orando ꝑ hoc fuit nec ꝑceptio
nis desiderū Cecero in flagellando
ꝑ ꝑ in coronando ꝑ hoc fuit nec
ꝑceptis meritū ꝑ hunc cum
sanati simus Cruce in crucifixione
ꝑ hoc fuit pne ꝑceptis ꝑmiū
tuit cū que no rapuit exsoluebat
Cepto in latericio oratione ꝑ hoc fuit
nec ꝑceptis fidei ꝑ ꝑ fugauit
nos ꝑ aqua baptismat dicē mud
dnd qui quide baptismat hinc erat
efficacia a sanguine xpi Sed ꝑmūd
dare nos publice credendē ꝑ pena
abiecta pdm medijs augustijs ꝑ
salute sed sustinet Postmo redūc
nram domat ꝑ ꝑmū adam nram
diuinis armat ꝑ ꝑmū medza
mediatoꝝ dei hūanū ꝑ sexū sol'
nezando cū in cultate dei hic vi
det ergo quantū xpus sud fudit
sanguē ꝑter nram redēptionē
Vbi ꝑ nec lachrime vbi gemitꝰ
vbi fletꝰ vbi ploratꝰ accedē ꝑ nam

copiosa sanguis effusio Venite ad
me⁹ ꝑ adam⁹ in ad ꝑ plo
me⁹ in me⁹ qui fecit nos ꝑ red
copiose redemit Et cū ait Vñ Vñ
Oportebat ad redēptionē orbis tua
preciosum sanguis gutta ꝑ sua
copia ut in subscripsi recordatio ꝑ
tus diligens da rapta copiosa cū
apte ad redēptio Et aut dictu
ꝑ rubꝝ ꝑ religio credentionis ab
abrahā supplē exordiū ꝑ ꝑmo
rum dei confessius ꝑ fidem Et
in signū hui ꝑmo accepit circū
cisione que fuit signū distinctiū
fideles ab infidelibꝰ Credenti
cū abrahā in speciē ad hoc po
stmo filiū se habituri ꝑ deus
ei ꝑmisit hui rei signū circū
cisionē accepit ut ꝑ credet instru
cta ꝑ se circuet Sunt ergo data
ꝑ instituta circūcisio ꝑmiū ꝑter
multā fidei abrahe ut se fide dis
tabat a nacionib⁹ cetib⁹ se distinc
ta circūcisio ꝑmut pl̄s
qui exoptabā ꝑgenie nastris cui ꝑ
circūcisis signū peruiabā deo ag
nosce⁹ ꝑ ab alijs nacionib⁹ distinc⁹
ac simul cum qui circūcisus deo hīpm
accepit ꝑ sibi ꝑ Item ut si qui
ex eadem ꝑplo in ꝑplio cōmisserint
hac signo circūcisionis meritū
ignoti ꝑ de sterpe sed descendant
sepulcr̄ tradit ꝑ Credo in hūmo
mū circūcisū dē ubi sibi sine grauib⁹
gūsabant Item mundū petri
ongualis ꝑ ad ꝑfessionē ꝑ ꝑpie
cinalis Quam ꝑ cap circūcisio in
ꝑceptione sacramenti fidei ꝑ circū
cisio ꝑ quedā professio mosaice legis
circūcidē sic ꝑ bap⁹mo ꝑ professio legis
cōm ꝑ ꝑ ꝑfessione illa distin
ctam ad ista Circūcisio igit̄ spūa
li ꝑib⁹ circūcisa sint ꝑ signū
promissi xpi qua usq ad xpm optat
auctoritate hyre ut qđ circūcisi dom⁹
xpus creato⁹ promissus abrahe quo
riato ꝑ promissus completa optat
circūcisionē ꝑ signū promissionis
cessāt Quid fiebat cultis petrus
ꝑ petra est xpus Salut ꝑ xpi

Quare xpc
circūcidi voluit

circūcidi ex cuī gl̄ibus ḡnis no cēt
legi subiecta Dmo aut indecē
st de grē abrahe / que circūcisio
nis mdm accepit et cu de
xpo ēuāgliō facta Dño ut
probat assūlatā mdcis suffract
ac stūdalū et cū ex cōsuetudīe
circūcidi et cū no circūcidi pūs
ūsuerat Dño aut lego pcepta et d
circūcisōne q̄d deus mōstrāt ḡpha
ret ac eam strictā mōstrā et hanc
flūxū mōstrāt Quādo ut obedī
et hūiliter q̄ deū nobis suo q̄d
dare ex pcepto legis cui in sub
iectā no cāt obstrūdāt Circūci
dit legem q̄d dedit abyss circūcī pe
mpleret et qui mōstrūdie circūcī
pūi nō in cūne pūi pcedāt
circūcīdi q̄d mādāt ḡ sue
nād nō dīsp̄uēt Dicto ut legis
ōnē ḡ st̄ sūstinēt alios a legis onē
ḡ potāt pcepta lubrāt q̄ frūs
ē sūb lege ut eos qui sūb lege cāt
circūcīdi Sēpīs ut q̄dō ēūgēlīce
sūa no sōlū retrāt cōsuli sed cēs
infantia sūadet et ēuāgēlīce gratī
cipiēt Petrus ut cū st̄ circūcī
cīdi q̄dāmo ut ā xpo circūcīsi circūcī
dere q̄dāliter circūcīsio fīnē et
spūalis circūcīsio sūet et nos fōs
spūalē circūcīsōnē demōstrāret
Et cū ait gēlīs hodiēno ūnḡ
die cessāt circūcīsio cōmālis et hē
mḡ q̄cta bāp qui ē mādō ḡrē
et mōdīs pene Nam ḡrā bap
tīsmi sūgrēcūs circūcīsionē
cuācuant q̄dmodū ḡrā adue
nīēte flōdū decēdīt et pūāricāt
cīdi q̄ḡ Dīc apud nos valet
aq̄ bāptīsmat̄ q̄ cēt apud circūcīsi ut
q̄ st̄ūlis sōla fīdē ut ḡ mādātīs
cētus sēcūrī ut ḡ hīs qui ex circū
cīsiōne sūpe pdīcūt mōstrāt circūcī
sionis Et sīc in bello Dein aūp
lius cūrat cōmūs milegā circūcīsio ḡ

ōrūgmat̄ pcī vol̄ng pūāricāt ḡ nec
bāp̄ tēmpe ḡrē affert ñ ḡ in
tratus mōdīs q̄dmodū pūāricāt
circūcīsīs ut q̄dā bāptīzatis Ut nō
nō sōlū bāp̄ūs hoc fācāt sed cēt
pressūmāt ḡnāto quē si circūcīsiōn
admīcta affert ut sūlit ubi fuit Do
mīno cū cēne ḡnōrī fuerat circū
cīsio q̄ mḡtē illa mag ḡ crepūt
dicāt ḡquid ōrūgmale pcēm ḡpa
gat Ubi ergo via pcī et ubi
apte sīgnabat pcī remēdiū Rūf X
fīrmāt ḡ circūcīsionē cōmūnē circūcīsio
nōbis qua mūdāt sūdā cōscīs
tīā Deo debēmus circūcīsionē sūadē
mūbus pūis et extra hoc ut ex
omī pte sūadēt mōīs circūcīsī cē
ē ūtēnēsīus cū ḡpūs ē ut omnā
pcēdāt circūcīsiōnē sūpflua hūcē
abyssū a se debē ḡcēdī Quāsdām VIII
Sīd Duplex circūcīsio q̄ circūcī
sio debet sī cūtidē et exterior ē
tēnor ḡsūtit in ḡbis sī mūtādi
nē sīt sūbulis in acūe nē sīt
ephesūbulis et mōstrūosē nē sīt
ḡrēptūbulis Interior sūlīcē in cōscī
tīā ḡsūtit sī in cogitatōe ut sīt sīd in affec
tāne ut sīt pūā in tūtōne ut sīt
verē hoc Sīd Debēmus ūgī cē
circūcīsī cordē a cogitatiōnibus noxīis
et mūdīs a mūdīīs fabūlis et tēme
rāsis ab mūdānis et voluptātibus
ūquis ut corā deo grātū mōstrēmus ēsse
in cordē q̄ corā hūmānis mūbēre
mūs sed ut facē q̄ q̄ dīcā ut fīrā
hūmānis sī sīt cogitatiōnēs deo Debeḡ
q̄ cē circūcīsī lūgūra a sūis nūpi
lūs Detractātīs mūdānīs cōmūnīs
et sūpflūis q̄ de omī cē cōmūnē cēs
ignorāmē q̄ātō sīt et de cogitatōe
mūnītūlā reddēda ē rāno in die
iudīcīī Debēmus cēs cē circūcī
cīdīs sēnsibus et mūdīs cogīs
tīā a ḡlūbus et alūtīs a cōmūn
nōsīs et sūpflūis omībḡ ashīe
do et nō sōlū a pcīo sed et ab
omī cūrā pcī vīdēs sī cīs cōdo
nīa ad sī ārdōrē pcī cōtēnūt
ūr pcēm dēclīnābit Tāl circūcī
sionē omīā vīcīā et pcīa tollā

Dabe

Beda

et excludd[a] Quid et acta die ctrd
esto ſanto fiebat in qua et ulterd
d[e] fiet qd nichil omnibus ctrd
eſte ⁊ operib[us] et peccis abſtſis tota
ex integro anoata omiq ſuperflu
itate mundata homo ad tmo ctultu
re d[e]ſtinget Octaua dies apd eſt
q et p[ri]ma in hac em mundu exiit
xp[u]s reſurrexit in hac et omnid
ſalus d[e] erit Dies etem ſt hmoi
ſecli ctates in q[ui]bus q deo babitabo
omſſte et q adpiſcenda ſempiterna
r[e]quie ad t[er]tiu aparu mere eſt
Septima ⁊ octaua ſno in hac ſd in
alia vita q[ue] ſignd uſq ad eq[ue]s
d[e]nis dim Octaua aut ctas apd
⁊ dies d[e]nis ſine ullo t[er]mi ſine
bed Quid aut no ſolu ctrdſt ſed
omnibus ab eis peccis abſtſis mundi
et tmaclati Deu ergo mala et
verba cogitare ul loqui aut facere
no apparet iſte mundy et extra xp[u]m
re mctrdſtis ⁊ Quarto aut pro
deſt ctrdſtis ⁊ exptte una et no
ex alia ut em aut p[ri]mus papa
nichil q deſt had ieiunad et orad
et alia eccligiones bona agere d mets
abſtinere et ab obtractatoribus lig
ua ꝓhibeat Nichil quide deſt
ſi q[ui]d ad virtu ctrd deſt em
que ad t[er]tia Quid et Beda Ne
mo ſane ad ctrdſtionis ꝓfectu du
dicit omiq ſolu nichil autumet
impari ſi ul a fornicatore tm ul li
cito p[ro]uigio tyranni utcunq ndi=
gnitate glosd exiſte adſtr aliqd
ſtrud abiector ſufficiat et no omi
nary quos corde ul corpe geſtamus
ſenſibil caſtigatam ꝓdpi Ille etiaꝫ
ad ctrdſtone mundary ⁊ qui obtu
rat aures ſuas ne audiat ſanguine
et claudit oculos ſuos ne videat ma
lu qui cohibet manus ſuas ⁊ ne declin
quat ꝓfectus ſuos et attendat ſibi ne
grauet cor eius in crapula et ebrie
tate qui lauit pedes discipulor suor
suas et ab omni mala ꝓhibet
pedes suos Qui sup add castigat cor
pus suu et seruituti subiicit omiq
custodia seruat cor suu q[ui]n ab ipso
vita p[ro]cedit Sed et ipa bona omo
ſua que t abſtinere ⁊ ctrdſtone no

miq indiget ut ad veniam ore cleo
ſinu facio gliam intrinſecy queꝝ
Deus ꝓcer et apl[u]s Absurdita
orde ctrdſtione ſedulo quiddat
an laus nd ex hoibus ſed ex deo
⁊ hoc Beda Debemq ergo ad
petra intra et extra vitae et exa
ꝓtegendas ctrdſt eſſe Docuis exp
hamo ctrdidit[ur] quoꝝ pp petra ad
pniaꝫ ducerit[ur] Hanc aut ctrdi
ſtone placide aperiet ostia ꝓnudes. ¶ octo ꝓpria[m] illuminatio
illuminationes dinarii ꝓpriaꝫ que ꝓ
octo dies intelligi[tur] ⁊ ſic octo ctrd
esto in aia celebrat[ur] vocabulu octo
rii ab im giusto Sicut denarius
g tricesſſo ſexageſimo centeſimo ꝓh detestato
in ſuis caucis et extra ottavus ſit
impij mundificatio qua ꝓra infidel[is]
et petra expellit et in ipso die octo
ꝓ in mundificatione impij celebrat[ur] ⁊
ctrdſto in aia penitentis Sine ꝓh
ctrdſto nos ⁊ aliud quid amputa[ti]o ui
troꝝ que hr fit ad cultellu p[er]tinet
Sic em in ctrdſtione exꝑpalisit
amputatio ſuperflue radius ſic in ctra
esione ſpiritalis fit amputatio vitioꝝ
et peccatoꝝ que ſolas hoc ſuperflua
dicta am alia cata in hac sunt
valde bona et in ista ctrdſto fiat
in aia ipsa ⁊ filia ꝓcedens Ordin
illud Deu Mastilis cum ꝓpriis eas
ctrdſta civitas fuit ꝓbuit de ꝓphe suo
Item octo dies sc octo illuminatio
nes sunt septiformis in septe donui
bus spiritalibus in septe virtu
bus spiritalibus ad ꝓfectionem spiritali
que ⁊ acta Et q in p[ro]phi petra
no tollat ipse ⁊ em agnus dei qui
tollit peccata mundi Deus ut dem ⁊
ctrdſto cultrus fiebat petrus ꝓpter
eam xp[u]m Haec illa ad quod ctrdi
ſto ꝓficiat et sit hanc ꝓficiatis in
virtutibus et petra xp[u]s ctrdſtus ⁊ in
ctrdſtionis ꝓficientem nobis gratiam
dare Cui em nobis ⁊ natus nobis
tra[ditus] et passus ista et nobis nd sibi
⁊ ctrdſtis Spiritalem quo ctrdſto
ne ꝓficiamus et cor eius hanc studeat
mundare illud spiritale quod a deo ꝓ=
mittit nobis fieri ⁊ ab omni cor

rupcõe culpe et pene ꝙsequi quod
m[ihi] Ceres itagi constat ee dñi
sliones Qua a sacram̃ pcidi
slo que ꝛ in corpe Que cũ st
res illius sacram̃ violauerit dñi
slo a pto que cathdre ꝛ in aud
ac dñi slo a pto et ab om̃ pena
pcti que in dñe cõmisit aud et
corpe Clara ē ḡ mulīꝫ pcrit ꝺ.
Hu clemens quidē dñe mary
sub lege edicti voluisti dñe de
hoc mecũ cogitaueri ita et
opa sciui tua ut nil tue cõsida
ti cõtrad cogitando loquendo operando
ꝙ agam Ds in scripsti pt om̃ cogi
tatus dei et omis scriptura pcea
in pceptis altissimi et in psalmis
quadrato tuo ad dirigendū omis
actus meos Vere dñe cord re plē
tor meū lingua mea spūs et
medulla cordis quide sed ꝙ se cõ
pit fare tu ꝙ ipse cõpit et ꝙfice
in bonis desiderii mei pcedas qui
ꝙsecuisti desiderii sui dñe iusta
Amen. De Appatione dñi
Caplm xlm Docamus tua dꝫ pcuer
sus Ihus manifestauit
se gentib; vider magis qui
ꝺ magis qui erat gentiles
Ego haec quippe seu patrina natu
tide ꝙ balaam ꝙphetam genitiū
ꝙ oriet stella ex iacob et ꝙsurget
homo de ist ubi audit ꝙ ortus no
ue stelle appetit est signū ꝙpd
nasceret Ysti ergo videntes nouā
stellā cognouert ꝙ inspiratione
diuina ꝙ illa dat que ꝙ balaā pre
dixerat et ideo statim mouert se
de locis suis ut ad venerandū pū
natū pcederet Ysti a balaā genꝰ
duxant et nos mīg fidei quid ge
ntes succedet et hēdes erant dñi
ni a magica arte ꝓd a magica
dnice stelle vocati st magi ꝙ in
sapiā magni et erat in stella
astrorū ꝙdā Deus dñs hebrei
scribas grecꝰ philos latini sapiē
tes hos ꝙ st magos appellant
et deo erat magi nō maleficī
sed sapientes principie fidei cre
dūt deo erāt dñs dñi sui
illo tempe ihs et sapientes eꝰ
rūt ꝙsecuti Unde de aurō
in cumpō fidei tātē ꝓnē st dñe Deus
Diuina felicitas dat genitū in
quib; nō potāt potentes de nō
pcedere Illo ergo stellā ꝙ annūt
ihabit officiū dat impare nō
regnū David erat regi sti ante
et sti difficultate sibi pcedere ali
ꝙ detractū Unde de quodā ihs
tue egenie strauit submigit Ipo
genes deabus ad videndū pmi
tana pcau aquā bibendo fregit
ꝙ trig exempō ꝓcula calid
hac obumgracione sui Quidā
homo stulte spuacuas patrimō
habuit Cum st epulant in dolio
et in eo cubitant Ihs stene O
quātū distat mūd rectores hui
temporis et illius ꝙ cuius aīd illis
ꝙdā sti dūcias honores et delicias
q̄ aut et ideo in futuro seculo pēs
gētilibus habut Et venerut ma
gi ab oriente a gentibus que re
spectu urbis stat versus orientem
et statim Caspar Unde duct nasci
tur de ꝙ cadit fidei cuncta ꝙ fides
lumē ꝓ clarū Et statim Baldasar
uro ab oriente venunt qui stelle ma
nifestie cunctis nobis ortū a nūciant
letitie gaudiū totū mundū illu
minant Deneut aut spaldus
de finibus ꝙsabā Unde et Saldeo
ru ubi flumig ꝓ saba a quo et sa
bea regio illa dicī unde ꝓ arabia
ubi magi aurgat fuisse cognō
uant Quid aut suo arabie dona
ꝙ thimiama et mirra, unde et re
spectu urbis ab oriente de qua videri
magi venisse Alia gemina in
die distans a urbe qui unig dñi
tatis et de hac nostra xpi dñe
tio parunt venire Sed tamigis
Credidit ꝙ aliqui stulte dicē ꝙ
puer ꝙ tue nasci ꝓ in tā breui spa

no tempis de ultimis finibz tre
eos ad se pduci potuit Et si sic
uel successibz balaam ergo ista
uel no longe distat a tra genis
slomb addo intra breui spacio
tempis uelin uenid poterunt
Item Tractd 2 aut ut ipsa
stella qui ex eo significaba sic sub
illustracoe mox intelligz xpm
ihm dm et hoiem nstella q̃ diat
quid dina inspiracone ꝑ stellas sig
nificad intelligebat Ista stella dif
ferebat ab aliis multiplicit Do
m sba q̃ aliarum stellarum natia
2 natie celestis at gide eaꝝ
hm aut de sba edupti sunt Sed
quo ad eos pdictos significand q̃
alie stelle a deo ꝑ pm cate sm
exponte nia sed ista nistid an
gli a deo sed 2 Tercio mon
stracoe q̃ alie a pdo midi sic eon
dari et inchoad quadrat Ista xpo
nato cata 2 et postea de desinit
Quado mistm q̃ alie sic nicelo
Ista aut no sunt stelle in firmamto
sed in aere nid longe a terra
Quido m magnidine q̃ stellaꝝ
ptinoied quelz stellaꝝ sm mamti
cos stabilis nobis quid 2 tota terra
forte ista no sunt ultra quinquagie
duozum ul trium cubitoꝝ Sexto
m motu q̃ alie mouẽ circulad
ter ab oriente in occidentem hec
aut sic fiebat motu recto ab aquilo
ne ꝓ midie Septo m statu q̃ em
manent motu q̃ nullo et quidquid
stant Ista aut ad magos comitib
ibat et ad stationes et quietes eoꝝ
ꝑsistebat Octo m processu die appi
citib et accessibz ad eum mutuet
uel nichil accultant sic deum ultri
hodiem eligeuit se apam intrauit
Nono m tempe q̃ alie lucent
solid de nocte hec ad m midie
sole lucere appebat quid luminis
na no impediebat q̃ stellaꝝ Cub
ipos ceꝑ solis radios quid fulgoris
ꝓferabat Decio m significacone
q̃ alie significat tempus et diuꝝ
distinctiꝝ Ista ad significabat cato
ribz natiuitatis Undecio m

effectu q̃ alie hint efficaciaꝫ et am
ad transmutacoꝝ istoꝝ mutuoꝝ
Ista aut nullam hint effectu ad q̃
uocant natiuã saluatoꝝ Duode
cio m ministerio cetꝰ eam astra
tant deus nutibz gestibz hic at
stella in ministeriis sibi xpi
edita Tercidecio m singularitate
appicoib q̃ quelz stella appet nisi
qui sit in emissio eius ded ista
causa 2 hinc ibz magis Quato
decio m motoꝝ q̃ alie stelle no
hint motuꝫ ppꝝ Ista aut hint
motuꝫ ppꝝ sic augin q̃ natiua
tis xpi pastoribz indicauit Gau
ta at magna hec die sed sic ꝑ dñi
hm at magie eda istam etiam
Quid 2 q̃ apd hodie maxima
magoꝝ ab eo in sponsa 2 adop
ta q̃ 2 ex gentibz quasi cumꝫ
gata Nam die natalis sue in
fantia pastoꝝ indeꝝ apparuit
De quibz nio ad pauca dum dei
adiuuant Hodie sed apparuit gentibz
que eam implerent q̃ in stelle
fulgoꝝ dei gra at magis magis
vocacio gentiu ꝓcessit Ipse em
magi primitie gentiu fuerunt et
gentes in xpm ꝑ eas signauerit
Unde festum hodiernum ipse 2 fes
tum ecclie et fidelium xpianoꝝ dicꝫ
2 q̃ ecclia hodie 2 ab eo disposita
et eidem q̃ baptizato sed gaudia q̃
tali die anno suo xxxo atque dig
nata 2 Et ideo letant cantã
hodie celesti sponso nuptu 2 dei
quid a iordane lauat ipsum cui
mid Nam in baptismo desponsa
uit ipso que ipsum assumpsit in
baptismo suo et in aquis baptiza
tam conuiuacio vocat ecclia
Septimo die sicut anno euoluto post
baptizatum fuit ad imperatum pmum mid
eulum q̃ ecclia ad ecclias et ipsales
imperatas adaptad q̃ aut mistra
suo loco apebit hinc ergo ut
cantat ecclia tribus quadrigis orna
ta sum diem colig Quid aut dicit
Magis ipsis et in antiphonis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

dies illa dr plr dies epłnazz' plin illustrionid xpi epłhanies ñ nl lustrione sonat ꝙ hyas in treb ona mistrancs ypis quid nobis dystingut Epłiam q̄rentes cam que ꝙ stellā facta ē ꝙ dasiresd stiam ¶ theophiam ed que in bas no ꝙ a deo ¶ a pre sstam ¶ bethphaz cam que ¶ empiris ꝙ in domo facta ¶ beth in dom sonat ¶ ete ꝙ tria hec uno in die acta nob mistrid pdicā qui dicitur ¶ effa bilis gaudiū ano dñi ꝙ marie ysterū hec quarta ¶ ipsum stū ergo ¶ ad hec die patet ¶ ri ar cula hom de septē pambiset pau cis pstolis ¶ Audes itagr quid secutabilis ē dies ista quid dns de git ad tot cruciat et magistra fuere dra ¶ Considrans ergo ñr tot nā tiuitia hodie sibi a sponso xpo buta gratia exulte volens exultat uerebat et iubilat hac die hanc magistre ¶ elephriat ¶ Dicamus itagr nunc de primo ꝙ de aliis dicē dū erit nostra ordine sno ¶ ad ꝙ sdm epłiam nuchee nati esset dñus in bethleem iude ꝙ ē in tribu iuda ꝙ sī ad distinctionē al terius bethlee que ē in galilea in tribu zabulon ¶ in diebus herodis regis stī ano regni sui xxx^o ꝙ ꝙ audit tempꝰ pfinitū xpi nascitis epłhanit ñr patriarcha iacob illo tempe xpm nascitū in desiret sceptrū siue rex et dux de pplo iudeozū ¶ hoc impletū est in herode astalonita qui fuit ydumeꝰ et ꝙmus regnauit alienigena ñre magi et gentiles venisse ad ortū fulgoris ex gentibꝰ epīnatos a pa tribus orientalibꝰ venerunt ierusalē ciuitate regia ibide de xpo nato inquirentes et dicentes ubi ē qui natus ē rex iudeozū ¶ ire ergo uidimꝰ a magis sic uidimus a in oriē ¶ ymus ¶ ubi noli stū ē rex iudeozū a spra ¶ firmatis ubi ꝙ sīpsi stīpsi ¶ Dadum ñr i orien te stellā eius stī epłiam ꝙ hanc ñr uit ad sui ostensionē ¶ et uenit

epłiam adorāc humlr ei ¶ anglāti ¶ uenit pastoꝝ ut discerent ut ad uenit regib ut reuerent ut hic uenit simꝝ ut gaudent ut mag nificet ad platos ¶ ad ꝓphetas ¶ ad gentiles ¶ Bini ui dent et audiat ¶ ut uenant et adorat ¶ ut amplexant et tenet ¶ Sdm quosdā magi indeq̄ nōnul lis stella disparuit ut amittēs utrū duce necesse habent ñre ad ciuitate regiam stī ihm et ubi dem requirē de rege nato ¶ Sedm ꝙd alios ex magi ihm ad quendā de puero ingressi fuis se stelle ducatū amplexant qm auxiliū humanū quereres iuste posse diuinū suscipere ꝙ rex dui no deserit auxilio qui humanū spe nitit diuino ¶ et ꝙ stella ysta illuia ro gare intelligi ꝙ dū boni a malis gstinū quid uam illuia cruce auertit ¶ Sed siue an ingressi in ihm siue ꝙ ingressi disparuit stim ē hoc a deo pbiby de cuius nomine ꝙpter quos magos ut qui primus fuerat quoniā te lesti signo ysraēlē ammonere ¶ cum deo epłico ex doctorū ubi ydeneum tuis ¶ Ipter xpm ut cuius natiuitas in ciuitate regia publi cat ¶ et ihia de loco natiuitis xpi impletā uidet ¶ terra ut studio magoꝝ dapnaret pigricia iudeoꝝ ꝙ gentiles sbl uente xpm querentibus epi ¶ ullo moti sunt ad quendū ¶ euadrant uidere xpm no expectēs ¶ exemp lules de aduentu eius naturā ac manere cū magi iudeis tpus ut uidere magi natiuitatis ostenderet ¶ ad hoc ex figurabat ꝙ fides xpi erat a gentibꝰ acute recipienda ¶ et a iudeis ꝙ nauo ꝙte ¶ infidelitate ignauitibꝰ ¶ ingratis ¶ Hsti magi fuerunt in trinio ¶ et in fide firmati ꝙ nō obstante ꝙ sinerent uxe edictū regnali tapi tale sua pueniā ¶ ꝙ ꝙ

alud quid subuertit Romano impio
Crisō noiā ret xpm tri interpidi sc. con
fessi Sed Crisō Sed nunquid
nostrebat q̄ pr̄ dr̄in regnabat
herodes Quidnd eo intelligebat
q̄ quicūq; regē nūdē alterū regē
p̄nūciat aut adorat p̄nūt cū
sanguine Sed sed gsidebant dīce
filium eo timebat puer Ad hec
eo videant xpm et iam grati erat
nozi q̄ xpo Ad hō magi q̄ am
gsperm crudelissimi regis plus quid
xpm videbāt xpi fuit sc gfessōes
q̄ec Crisō Audiēs aut herodes rex
talia de puero nato turbat timuit
ne regnatus esset q̄ eo se tanq̄
alienigena destituto Solū Augō
Crisō id tbunal iudicātis qn
suplos regēs cuncta trebat infans
timeat cuius regat ad pēs dextre
ad iam sedētem quē rex impij
timuit ad hec cunctis ubed lam
bere Et eo solid t barg Et ipe sed
et omib⁹ ut̄ra eo eo manu⁹ mid
di q̄cussa Et fraud noles herodi
q̄ timebat q̄ sibi subuerta Sepe
em ypocrite plus eis timore sanct
quos crudeles sustinet Quid rex
cunctis omib⁹ ministros hp impios
et adulatores cuncta cogitās stolā
Crisō Crisi omib⁹ ut̄ra eo eo ut ea
adulacionis ut timoris cuncta
cogitat illi et ipi et de adductu nūti
eo put gaudē cuncti Vt accepi
cudo hic p̄tem pro toto Omib⁹
ut̄ra cunctā illa p̄s que sibi fa
cebat ste cuncta dicit qui maiores
cuncta aliq̄ facunt q̄ tota cunctis
illud facit Hec cū appōitis qui erat
herodē maiores et cū regalibus officijs
assistentes illi eo dīce t bari st Et
cuncta gnaliter sapientes iudeozū sessita
bat ab eis eo xpus nasci Cuncta ei
volebat xpm gnāre q̄ deo studunt de
loco nat̄ xpi diligēt inquirē
ab illis qui sc̄tas gfitear fideles
de xpo nouūt et genealogias
dōm descendētes a dauid studebat Vtalli
dixerūt ei q̄m bethleē inde ē q̄
scīpt̄ p̄ ysaiā inde p̄cessūt in
Augō michea Sedīm Augō iudee sub⁹

sto q̄ docent alios loco nat̄ et hō
ipi eo credūt sic sc fabricatibus
arche noe qui alios ubi credent
psentiret et ipi diluuio pereunt
Sic eod sc apostolis cuncta
qui pcam alios predicat nec ipi
scam ambīat de quib⁹ dicit dñs
Aug⁹ Et astantib⁹ alios coram fonte
ipi sc mortui sepultare p̄cedētes
aut et precedētes qui loci nati
ipi ex ydūa declinent et ne ipm
xpm eo adorarent sed magis esse
cuti sc̄ q̄d doctores bone doctrine
sed male vite qui q̄ docuit sana
doctrina esterd mala vita Cunc
herodes clam et occulte vocatis
ad se magis dicit ab eis quod
stelle que appuit eis Cognito
eo loco nat̄ ipi ex indeozū
finib⁹ voluit sue p̄pe nationi
ab ipis magis utpl ad ipm redi
rent ex tempis et loci cognitōe
possit xpm interfice Et eo esset alie
nigen eo confidebat de iudeis
et ideo voluit consilium sibi dare
eis Et mittens illos in bethleē
dixit eis dolose Et valens decipe
re et subrogate diligenē de
puero nato et eo cum inuent⁹ renūd
ciate mihi ut et ego veniens illum
eod adorē eo Spaudet falsid ob
scquid ut facilius eos decipiat et
ad credēdū ipm inducat Sic la
quppe fiunt herodis gumsloup sdm
Crisō decoctōne cogitabat q̄
gladiū acuebat et malicia co
dib⁹ pie hūilitatis colore depinge
bat Talib⁹ q̄ fraudib⁹ cum ma
lignozū sūd aliquē t occulto q̄ui
lede volut hūiliare illi et ami
cicia fingit et p̄ Cuba. fingit Ruban⁹
herodes tam pulcra quid sub adorā
eo velle que invida cogitacio
tractabat scribe Et hūt ut ad
ipm magi dicebat et ne
indicī quozū eā fuerūt ab eo ipm
abstinuerūt Cum ysaia dicit
pacte tenet qui dū fidē dīm q
nūc mutauit illud nūq̄ meruit
Et sic herodes sub pie religionis volut
crudē xpm sic apparente fuerat in

se & ceciderunt ad ſtdm illud Apli
Procidit crucifigentes ſibimetipſis
ſtultum dei Nam ſtdm Iudee Odā
ta ſtirpis dux & auctor Herodes
Herodi ſilēs & ſequent qui
ſacra quidem cultus indigne
abuerūt Adorare quippe ſe fingut
et eo quod magis & cultiores
mag illud Apli Dei predicat
et bibit indigne reus erit cor
pis et ſanguis dñi Eo aut
magi audiſſe regem hebdem a
mali ſuſpicantes abierunt edicen
tibus ſ dr relin ut redeūt ſeſus beth
leem edocto de hoc q̄ ethiam
et cum relin egreſſi fuiſſet Ecce
ſtella que diſſipauat tbid eis appa
ruit q̄ angelus deſtitutes huius
uenerat ſecurare diuinad ſuo
ante loco quo eis ſequit ſtella
facta & in occid huius erāt
Dñs in antecedebat eos et viam
indebat uſq; dū veniēs ſtet
ſup loco et erāt domui ubi
puer erat Gratabat q̄ ſup erant
pid ut q̄ uidet et duct hoc
qui nat & rex quid exſtabat ut
quid loquido turbare eū potest
tyrādo cuncta Et ſt ſtella du
ce eo gaudio magno ad tugurium
in quo dns ihus nat & pausa
uit Ambigūd & q̄ ſtorū fuit
ſ an magi videntes ſibi vide
runt ſtellā ſup indeū exſtentē
tanobile ut viderunt ſtellā in
oriente exiſtē que eos gdūxit in
indeā ſ ostruit eis naſci in
oriente et eos ſpectando dūm
p duce et ſte ſenſit Cruc et tanē
tanus ſtulgentes in ſi velle
q̄ in puero videbat tanobile ſ
indeū que dedit eis ſignū ve
niēdi in indeā qui vbi tam
ſt caput vide adierūt Et ipis
egreſſis fuit ſtimo motu tota
bili eos pcuſſit que pacto officio
ſuo in ſpiaretur matriz erod
ſa & ut mittet magi domū
ſū diuerſū reuenerit puer ad
maia mrē eius forte tue ſede

Jero?

Crūc?

Crūc.

re et tendere ſup genua ſua et
adhe gauſi ſunt q̄ a deſiderio
ſuo fraudati no ſunt nec tanū
laborauerūt dno Cruc Optere q̄
tidatiſt q̄m q̄ iſtu eſt deſiderabuq;
ſperant ſtm effecti ſunt mūdi
ſideratis et q̄ no ſiniſtra tam longe
me ſpera q̄ſtrat tam ardenti
ſpe erga xpm cupiderare plagā
bant Stella maia nec dūs ſti
maia no naſci q̄ apd muſtra in
cubiculis ſue maia no inuenit
q̄ apd famlā educandū ſti maria
no crucifigi q̄ apd ſpera paſſio
nis Joſeph aut ſtdm Cruc edoc
tacet q̄ relin de offitijs ad cultum
ptinentibus ſuccedat Vel ſtdm ly
lazid et rabanū dūm diſpenſatore
actū & ut alia hec abſens eſſet ne
pid eius credēt ut alij male ſuſpi
cabit ſero dixit Grumbo ex deus
ſed ait q̄ ſtimulat ſuas ſtatim
ſalutatē ad eū adorandū muſterit
Ingreſſi itaq; et genibus tam flexu
quid corpe ſtrema flectut pid ihu
ſtudū et adorat in cune dñm eum
adorare ſtlabe cuncti honorat
ut regem et adorat ut dñm videt
eū hoem et agnoſcut dñm Deinde
in ſigno ſtudinis ſue qua nullū
ſe adorat q̄ eius adorat dñi ſuſ
tum et ſtfidenter ſui depoſit deūs
ut quid corpe defectus paſſet in
ortis dei aio gerat glutinū cordis
et ſtudinem ſuccias offend deoſſe
curand ſmittat Iniuria tue q̄
ultro tibi fiūt o ego tristissima q̄s
cogitāt valeat q̄n eū q̄ muſ
gemadas iam q̄ deū adorāt vide
bas Eo quid magna fuit horū
magorū fides Erumd eū eūt
dē q̄ ille puerulus ſe vilit indu
tus ad paupercula mrē et in loco
ſte abiecto ſty ſordentate ſue fami
lia ſui amd ornatu ignoty eēt rex
et pcorq deus Et in utrūq; eōde
mō Numid eū no adorāſſet
et honorāſſet ſ q̄mlo tue eōdi
ſent Tales ducēs et talia dimitid
nos hinc optabat Quequo pt; q̄ cuq

nouerit qđ dñitate q̄ fuit dicta
cione Cum aut exhibit puerū
pannis volutū, inuoluerū mat
rio pannis suis positū nullū
egie dignitatis hanc signū no
ē visse, ytlem diuersa ei
exhibuisse nō in eo aliquid sup
hūm cognouisse, qđ Magi vide
Viij° zant magi et offerunt munera ad
hunc lactantē matrē ubera Sed
ubi ē q magi ubi ē ppheta ista
huius Aliquid colet padi ysi
zubi ē moabitis Oi rex ē ydu
mea cum ubi ē Oi vos nō vi
detis in dyademate quo coro
nant eū mīr sua in sacro nre
nudtatis De quo ysaias ait
Confortasti sanū meū et exinde
dixi me letricia et atiū Oi dñe
nobis hī o alienigene ut a nobis
adorēt xpus Nesc̄ enī in ysr
tanta fidem inuenit Sic nos
no offendit solis hystrionis stabli
no pannis cunis pspicit Nō nos
pannis sordib⁹ pueris no tarde
tis scandalizat ifantia Quid
facit ō magi ip̄i infans lactente
puer adoratis mutuginio pan
nis in cribus pannis Ergo nec dē
ē iste Deus certe in templo sto
suo deus in celo sedet cum et
nos eū quesiit in vili stabulo
in sordib⁹ gramio Quid facit
y et aurū offertis Ergo rex ē
ipe Et ubi aula regia ubi thro
nus ubi curie regalis magnifi
cia Aliquid aula ē stabulū tro
nus pspicue curie regnum io
seph et maria Quidnā ita mysti
cos sui sancti viri sapientes ut ado
rent puellā despicabile tā sua
etate q̄ paupertate suorū quispi
am eorū sancti sunt ut sicut ysaias
tabet sydonat eos sanctos q̄ postea
sanctificauit aplos q̄ volt ee sapien
tes sint prudentes ut sapientes sit Nolite
timere inquit eis Ecce ne scandalizamini
super nos et illuxit se credentib⁹ in
tanta indigna videnti Regia
ciuitate ubi rege quesituri quesita
bant ad bethleem nulla gemina

dringunt Quis dñs in stabulū nec
cunis involutū pannis infantulū
Non illis placet stabulum Nō ab
scondita pannis nō scandalizant lac
tentis infantia quidnā ait ad pe
cora et iumenta ut dñm
Oi affecto qui illos addixit spe
et construxit et qui g stellam so
lis annunciat ipse in occulto cor
dis nutu edocuit hī Deus hō
et dñs Nō sub pollute stella
regalis Nō de medijs purpura nec
capite diadema fulgebat Nō pom
pa famulatus nō terror exerci
tus nō gloriosa fama pluvia
hos ad eū coros et devotis eū
tanto voto supplices attraxit
Jacebat in presepi puer sortu etatis
exiguus corpe et deb⁹ pauper
Sed magnū aliq latebat in pue
q illi hoiēs nō ita gerente sed celo
nascente dicunt Deus et Cristus
et nuntiet deus inveniat pan
nū nec cunis nisi cum no
diademate coronatā. Nō auro
fulgere aut in leo aureo re
lucente sed vix tritica quid hinc
Nō ad ornatū corpis sed ad ve
gnitatē mundanis quale hec
portat carpentarij uxor pegre to
lerata Si ergo rege venit
quidnā meruisset magi suscipere
fuisse quid gaudij q tanti virib⁹
labor sue ita suscepisset Nunc
aut q celeste regem querebat et
si nil regale videbat in eo fu
turus stelle testimonio gratis gau
debat ochozū stupibile puerū
aspicere q sub in corde eorū fi
liū eis demonstrabat Deus et leo
spes dicet Amito eū Herodes magos
ad adorandū puerū nouis sydereis
claritas deduxisset nō eū superan
te demonibus nō motibus siderū
fidei nec certe posset aut claudi
gressū aut muti claqui esse
medē ul in aliq dñatz Herodis
actos vidit sed puerū silentē
quesitū sub pannis sollicitudie
sepulturū In quo nullū quidem

appet de ptate signi sed magnu pbet de humilitate pmadm
Tota em vita saluatois que et dyalim fuyauit et mudu humilitate q̄ q̄pta humilitate q̄ effecta Dissipatos duos sub exercitu ne fugerent Nec quo tollantur passionis fuet passuro defuit magnificendo gaudia Undecto epiane sapie disciplina no in habundancia diuicio no in affluencia disputandi negligi in appetitu laudis et gle sed in vid et voluntate humilitate gressus quo duos ihus ad uetd uiris usus ad suppliciu crucis q̄ omnd sortiendis elegit et dormit h leo Et ergo posse et tu dyam et mudu vincere cordis q̄ verbis humiliatis at pcul dubio. ex q̄ pri seruade q̄ hys mundi pomp fastu abdicabos et vniuersis tam visibles quā invisibles quid in visibles fugere et magis vento pud appetere thesauros suos in quo cordis nr formam ut thesauros nros in cor no pmanday donet pcul hostib⁹ fidei deo ex acrulos cordiu offendim et optulerunt singli pulo ihu aurū thus et myrrā Et quidem sunt antiq̄ ut nullus addere ul' ad ergem natu et sine mundis introirent Arabes aut aurū et dulcis gnibus aromatis habundant et talia mundi ofert gloriantur et ideo magi ista obtulerit Et licet more sue gentis in domib⁹ offendis frequēs hoc in dina offerunt et sim ut alig misti mundi deuo strauit et signa sua mystice rebus gestis tres confitentur fidem et mysteriu revelatos et myr finitate adorantes tu es ergem et dm mortale fragilitas et triplex re gia potestatem ac diuinā maiestate et humana mortalitate vene rantes hoc em tria magi de xpo agnouerit sed sic dicunt Colli et qui natu e cete humanas

rex indeoz Tres ergo ptas dei mus adorāt ex tres diuitas dignat em omnipotentia potas q̄ au tu q̄ exigi solunt in tributa Mō au id ppter sm nobilitate mun⁹ regale Et no sūdit pūm regem ex et se illud deo dignat od dina maiestas q̄ thus q̄ deo offert in sacrificiu et deo mortuu se dm q̄ cui erat oblatio sacerdo talis et puer ille est sacerdos cui nūquid sunt equalis dignat ih humana mortalitas q̄ myrrā qua condiri solebat corpa mortuoz et xpus rex et sacerdos voluit mori q̄ salute omn⁹ Non aut solunt ih regi magno thus q̄ nolat ut deo myrra pbet tam quid q̄ salute omn⁹ mortuo Ung quibus aut corpi pdicta tria obtulit qua ut dmce mystid ggruit Nulli em cor xpianus si cru ce xpm et dm et regem et passū gstent q̄ illis tribus mundū sp̄ fert Quid reniger Ysti magi in singli singla obtulerūt sed singli tria et singli ead sing mūdus ergem dm et hoiez confessi sunt hi reniger hos omib⁹ cor xpianus imitat qui xpm verū dm ergē et passū gfitet Offerāmus ergo ei aurū ut ei⁹ omn⁹ regem esse et ubiq̄ regnare credamus thus ut cui dm et carnem omn⁹ esse confitemur Myrrā ut ei illū dm de cōmuni q̄ humana et mortale pa nus sibi no dubitem⁹ Quia em hec sic fidei pedes gradiet xpo af fici no desinunt cui omnis cultus deuo omnis ergem omnis reniger ho mini credit et cor q̄ nobis no trum gerraat et regnū ih habe mus utriq̄ sit dm ihesum in hys hu modi sacrificiis placere mereat in hac migrat⁹ in deo et mūdo mereat⁹ ei⁹ vestigio strauoz tuoz adora te sedente in gloria dei patris ubiq̄ dignatem et offero tibi splendore fidei qua te credo ergem omn⁹ sec̄l⁹

dm de deo hoiem de dogme mor
tuu & pctis mrib. Ordm Aud
dbulerunt aurj stud ob paup
tate sz ad pauos mrib et filij
sustentacoz Thuris odoramentu
obsz dand stalnli mdstonde et cõ
loci fetoze Murre pigmenta ob
infantulis ut asslet corpis tend
tudnē et debilud medzond pud
ysbidacom Dnia ergo obtlig
xpo sua offrdm ai et mra cõ
cnd dfpun et dnet hoiem sd dā
cdnm stud 2 stud sed st q̄nō
a deo donata st Quit em dnā
tra mund deo placeria et hec
offrdm Mund 2 add mra que
notat & amud & ste amo mch
2 nobilius ut phosius aut pulchi
ub aid cozd deo thurat Odm
2 corpi nrm & st murrā dstig
uat Murra em 2 amara et
corpi 2 amarandū & cashgaco
nes et passiõt Cozond 2 gdaō
stā et honesta m utq̄ th mcorpe
et m aid et hec dsignāt mthu
2e thus aut no rdolet ad mignē
dnet Hinc gdaīco mrrā stoted
dit adozā deo ad cremēt xpne f
huladnis Debuer ergo offerre xpo
aurū dilcois co q & p mra salute
subijt pnā passiois ac thus
deuote laudis & gtiaz ad acram
et murrā ppassiois & mozis
cuis ordinacom Thr ecc ergo
mozalit aurū m pfcā sapia et
doctna ac rcta fide Thus m
deusta ozōe ut bona cogitacōe
ac stā et bñ deo rdolere quar
sacer Murrā m pnie amaritudi
ne et carnis mdificacōe ac bñ
operacione Aurū ergo offerūt
doctōs Thus mtēpi et ysstiōs
murrā iam pnitētes pctoz
Dnis em oblacio mbris thus
mūnibus gtuet Talia ergo mū
nā magi obtulerūt mbus et fid
solute et tota cū dsyplina
sgfficauerūt Ex Aud Aurū ap
fecim saluatō cū & naīe ihus
ex mtrīco delūdnq sbam hui
mūdi Nam ad nrā 2 ut qui

flama gtissimo flagranti desiderio
celestia dpudnq Hic em offeru
nūt thuris odozamenta quo nimi
rū desgnāt oīes stōs stōz Oportet
enīm ut no solū pnis sclm grep
nas sed et carnē ipam castigēt
ac sēsuū thuribus Duas egi dat
hoīt ozāc ut gnāl mūdi et af
fluēntē cdnis nec dubiū qn celos
penetrat et in conspectu dei stare
meritō dīgat in qua cū auro et
thure murra q̄ ei offert bñ
Hic ergo magi xpm hūanū
te de sua Ro sz corpale q̄ prōde
rat simul q̄ adozauerūt Tempali
q̄ munia obtulerūt Solus quippe
ho hō ad corpis usum et ydolia
Non aut tres magi fuisse dīcd
q̄ qui ad fidē venit 1 diuinā
trinitatē spīrēt debuit Sunt q̄ qui
dm adozāt tres pdles ihuēt fi
dem spem et cdtatē debet Sunt
q̄ qui dm vidē desiderat cogita
cōz lōnitatem et operacōnē et mēdzi
am sntellcīm et validitatē debet a
malis obstruāt et in bonis acru
pat Ad stām Gregē Dei uni
uersi rectē pcam q̄ rectis mentib
cdnis nō ostendo sucrēdū q̄d
bñ rēndo pēt nouerit Et stām
ppe Regēs a rēd agendo rectā
et ad rectē fruēdo regib nō rene
gando amittēdā Et hm venit et
ductū ab oriēte q̄ intellexit
ysaīas mundana que 2 triplex
fl dumtaxat deluna ai et honoru
Hic stellā et que magi appuit
significāt pt ego mund q̄ nutr
mūdi stella hec aut stella appet
magis seu regibz q̄ despiciendo
sēd deuotis se bñ cupientibus et eos
q̄ hmoi mūdi mōd turbulentia
naufragātes dirigit ad portū salu
tis hm 2 ihūm et aspm Cometes
uenīt mūndi ei offerēdo sz aur
taūratis et thus deuote ozōis ac
murra mortificatōz cdnis Unde
aut die ad xpm in iudea esset
natus certe cunis magis uidere
2 indicatō Videbat itaq̄ stellā
nouā in qua pūd agebat sup

cuius caput crux aurea splendebat
Audientes que vero sibi diadema ste
in iudea et invenientes ibi natum
novum regem Igitur in iudea ser
manerent et audacter eam intrantes
regi celi nato munera obtulerunt
Hii tres magi per tres robustos
prefigurati fuerunt qui regi david aquam
de cisterna bethleem attulerunt
Tres robusti exercitum inimicorum
non timentes sed viriliter castra eorum
irrumpentes aquam hauserunt Hic tres
magi presentiam herodis non formidantes
sed audacter iudeam intrantes de
novo rege interrogaverunt Tres
robusti irruerunt bethleem pro aqua
cisterne quam hauserunt de cisterna
terrestri Tres magi venerunt
bethleem pro aqua gratie eterne quam sus
ceperunt de promptuaria celesti Figurabat
ergo illa bethleemitica cisterna quod
in bethleem nasciturus erat celestis pin
cerna qui propinaret aquam gratie omni siti
enti et diceret aqua vite non bibenti Figura
huius novi regis et huius oblationis
premonstrata fuit in regno salomonis
Salomon residebat in throno de ebo
re grandissimo qui vestitus erat auro
purissimo Omnes reges terre regem
salomonem videre cupiebant et ei mu
nera preciosissima apportaverunt Sed
et regina saba illa et tanta munera
ei offerebat quanta et qualia in urbem ip
sa non erant Thronus vero salomonis
eburneus virgo maria in quo residebat
dominus ihesus cum sapientia Hic thronus
factus est de ebore candido et auro pu
ro Ebur propter sui candorem et frigi
ditatem designat virginalis munditie
castitatem Sed dicunt antiquum in
vulnere [illegible] Per longa castitas
[illegible] reputata [illegible] in valore
precellit omne metallum perficit cari
tate que inter omnes virtutes [illegible]
ergo dicitur eburnea propter virgina
lem castitatem et auro vestita propter
perfectissimam caritatem Et pulchre virgi
nitati coniungitur caritas quia sine carita
te rata deo nec reputata virginitas
Thronus salomonis super sex gradus erat

exaltatus Et maria super excellit choros
sex status scilicet patriarcharum prophetarum
apostolorum martirum confessorum et virginum
Duodecim leunculi super sex gradus
thronum exornabat quia xij apostoli
mariam tamquam reginam celi instruebant
vel quia duodecim patriarche progenitores
marie erant Summitas throni erat
rotunda quia maria erat sine angulo
peccati et tota munda Due ma
nus sedile hinc inde tenebat quia pa
ter et spiritus sanctus a matre filii nunquam recedebat
Tandem magi dicunt ac devote pe
des pueri deosculati sunt Et adorato
domino omnique obsequio peracto et de
vocione completa ac benedictione accepta
inclinantes se cum magno gaudio
recesserunt Cum autem de reditu de
liberassent responsum acceperunt in som
nis per divinam revelationem non ad hero
dem redirent quia cognita veritate non
licet retro ire Alter enim admo
nemur quod cum malis hominibus societate
aliquam non contrahamus et cognitas errores
eorum vitemus Videre enim non
levitas a cultu errore discedere Non
turpe est ad meliora mutare consilium Sic
ergo magi in consilio querebant quid
vellet divina voluntas de reversione
ad herodem sic enim moyses tres cla
mabat Sic isti pio affectu interroga
bant quid divina voluntas iuberet Deo dei
meruerunt visionem sed interna ut an
geli ministerio statim et despectant
ad mare quia naves inveniebant in
tharsis scilicet abierunt et sic per ali
am viam in regionem suam redierunt
quia statim herodes infidelitati instabili
non erat iudeorum propter quod fecit herod
des naves postea naves tharsen
sium incendit statim propheticam Deus
in spiritu vehementi conteret naves
tharsis Ubi dicitur Intuere autem ma
gorum fidem qualiter non scandalizati
sunt in scripturis dicentes Tu magnus est
puer hic et veritas fuge et omnes
recessit Hec enim est vere fidei
non querere causas eorum que vere per
pendi possunt solum ab eis hec credi

Vnde ergo forma data est omnibus ut
docuit ad dm venit et in aliis
operibus suis quid unicuique attendat
ne ad deabolum deducat sed quicquid
qui de via virtutis et vite exorbitat
et contrarie viarum ad priam ducitur
hunc tragi admonemur animi salutem et
spem in xpo locari et ab omnibus pec
catis vite abstinere et quicquid aliter
Aug. meditari videmur Augl. No quaerendi
sumus via redeamus Nec possibile re
gressionis vestigia depetamus quia
mutata vita mutata et videt et
quid magnum Quid necesse nobis alicui
magistrum est quicquid in regione sibi
am aliud ducatum peregrinis quippe
mos patribus et ad quid illum cogni
to dicit quid quia venis ignorem
regione eternum mors superbiendo in
obediendo rebellia sequendo rebus
tuis gaudendo distrahimur sed ad eos
mores et ut fiendo obediendo rebellia
effugiendo atque appetendo cunctis re
frenandis redeamus Quo aliud ergo via
am ad regionem matris deputemur qui
qui a gaudiis gaudium quicquid delectandis
distrahimur ad hec planandis ducamur
hic Greg. Ad hec erat significandum quod
aliud nisi in regione matris residere
debeamus Dum enim quicquid cessionibus
redit quicquid nisi ab ea quicquid de agit
sub magistri sed diversi studiosi plus
quam pueri in coletes gestiamus et
studiorum cultores eundem Nec
aut credi possit quod puerum amat
ille zelans fratrum quicquid puerilitate et im
peditis filiis sui voluntate totis mox
ustis gaudens duces pueros erogat
unt Deus qui intuitus respicit nos ha
bunt de quo agitur emit ut offeret
filio sed emit turtures aut columbas
que erat pauper oblatio qui dicit
hec premia puerilitatis in duobus Si
quicquid pater puer alius clamosius accepit
ut puer et nisi sua sibi Dolet quia
non solus eo quicquid accipere sed eos
que dabat videbat denique invenire
bat desiderium puerilitatis Si quicquid
bi attendisti et quicquid sunt humi
litatis Quid enim qui se celet et ab
uctor in suo deputat et a celis
sinus no excelsa sed se esse voluit
in celis alienis Nam se pro illius
dus amicis sed aliis suos defectus
et vulia pater exhibuit et no pueris
et pauperibus sed exigibus et corpus spiritus
quos in contrario sibi adjungant et
in tali quidem et tempore in quo mihi
timendi erat Nam in alii venirent
et ego indecens quicquid dum esse rece
debat invenirent dubium potuit ne
thibus de ipso vestis deputatus se de
lusos sine fide et devotione recedent
Sed no quicquid dum est hujusmodi
amator dum nobis exigimus ne se spe
alicui opportunis bonis detrahamus ab pu
lutare et quicquid distrahi erat in alienis ser
vis velut et abjecti velle apparere
Expeditus agit magis et vestis pa
tred sua egressus ad hunc statim
quidem ei pudor ipse et quietus cum
joseph apud ipsum in eo locello pa
rentes et hinc ipsi ad gloriosum diem
ac si ignis mulier alia de populo et
quid ignis hanc quicquid est et apud
legis observatores indigne Cum ha
bat agit sua cogitat et attentus
sum Electi filii sui custodia Deo
quia pollutae die et diligentia ipsum
quibuabat ne ullo animo defectu
hunc Ei quia erat devotae cau
tela et pro timore ipsum circumtrahebat
quid sua deus et dum se studebat
plexis quidem gentibus accipiebat ipsi
de cunis et exponebat eis Ei
quia esse voluntate fidenter et
auctoritate animam ipsum amplexabat
et osculabatur fingebat dulcet et in
eo delectabat quae filius sua esse vo
lebat et certissime studebat Quod
sepe si audisset et prudenter puella
rubra ipsius fastidia exponebat ste
rent finit hujusmodi sit sint et prude
tissa Deus enim singulis offerit et dis
cus sedule monstrabat vigilanti et
dormienti no solus infidelis sed eos
fideuo Ei quia libenter ei lactabat
dix si potuit ph magis et aliis
rennis in exposita dulcedine nutrit
filii lactatae sentiret apud ego in
fame hunc genuit sine pudore spe
rat sine dolore lactant celesti vod
Ergo an quod in genere ego

in partu / in prolis emissione / et virgo
post partum in puero dulcissima lacta
Aug^s tione / Unde Aug^s ipsam virginem
matrem / dulciter alloquens ait / lacta
matrem xpm / et dominum nostrum / et tuum lac
ta panem de celo venientem / lacta eum
qui talem fecit te / ut ipse fieret in te / tibi
et munus fecunditatis attulit / conceptus
et donum virginitatis non abstulit / natus
Aug^s Unde et Aug^s / Verum dum hunc per
vulum inter manus suas versari et
ad ubera pendere atque ad parvas parvi
corporis lesiones parvulorum morum va
gire conspiceret / Quo precor affectu mo
vebatur piissimus animus eius quo ne
studio ad occurrendum victis que incommo
da illi fore timebat parabat castissi
mum corpus eius / Sed et de sancto se
Bn. ne Ioseph refert / Bn. quod puerum ihesum
super genua sua tenens eidem frequenter
arrisit / Stante igitur ante presepe
dominam / sta et tu iuxta presepe cum ea
et delectare cum puero ihesu quia virtus exit
ab illo / Quelibet anima fidelis et maxime reli
giosa debet a die nativitatis domini usque ad
purificationem saltem semel in die apud
dictum presepe dominam visitare / puerum ihesum
et matrem eius adorare / de paupertate
et afflictione / humilitate / et benignita
te ipsorum affectuose meditari / Vidisti
quomodo beata virgo in sordidi stabulo pa
tienter / multis diebus cum puero ihesu et
Ioseph perseverabat / Unde non debet
nobis grave esse / nec magnum videri
in monasterio / et secreto nostro consistere
Considera nunc quanta sit sollempnitas
hodierna / et letare in ea / quia hodie ap
parere coperunt fidei nostre initia / Unde
Leo pp^a Leo papa / Agnoscamus ergo dilectissimi
in magis adoratoribus xpi vocatio
nis nostre fideique primicias / et exultan
tibus animis beate spei initia celebremus
honore a nobis sacratissimus dies in quo
salutis nostre auctor apparuit / et quem ma
gi venerati sunt in cunabulis / nos omni
potentem adoremus in celis / ac sicut illi de
thesauris suis misticas domino munera
spes obtulerunt / Ita et nos de cordibus
nostris que deo sunt digna promamus
Sacramentum enim presentis festi / oportet
in nobis esse perpetuum / quod utique sine fine

celebrabitur si in omnibus actibus nostris
dominus ihesus xpus appareat / Hec Leo
Vidisti ergo quam multa nova
in nativitate domini concurrerunt que eum
natum probaverunt / Unde Crisostomus / Omnia
Crisost^s itaque nova et super modum admira
tionis humane in domini nativitate concurre
runt / Angelus in templo Zacharie loquitur
futurum elizabeth filium repromittit non
credens angelo sacerdos obmutescit
Sterilis concipit virgo parit / Iohannes in utero
matris exultat / Xpus dominus natus
ab angelo nunciatur / et quod salus mundi
sit pastoribus predicatur / Gaudent an
geli / exultant pastores / magna in celo
et in terra letitia huius admirande
nativitatis exoritur / Novum signum stelle
de celo / magis ostenditur quod dominus
celi ac terre rex iudeorum nostitur
natus / Oro Oratio C. I.
Ihesu bone qui de virgine natus / te ipsum
magis stella duce revelasti / et eos
per aliam viam in regionem suam redi
re fecisti / illuminet ihesu misericors lumen
gratie tue tenebras conscientie mee / et per
tuam letam apparitionem / da mihi plenam
tui et mei cognitionem ut intus te vi
deam intus te inveniam / ubique mirram
compunctionis interne thus oracionis
devote / aurum dilectionis pie tue
maiestati offeram / et qui per viam te
nebrarum et culpe recessi a prima
felicitatis superne per viam veritatis
et gratie ad eam redeam te ducente
Amen

Ca^m duodecimum de presentatione domini in templum.

Adveniente autem xx^o die quando impleti sunt

Dies purgationis marie exiit ipsa
de stabulo cum Ioseph et puero ut
legem impleret in qua nichil purgandum
erat quia sine peccato conceperat / Incircumci
sione quidem purgabatur puer ab originali
per aperientibus contraxerat in purificatio
ne vero purgabatur mater a peccato quia in li
bidine conceperat / sed nichil horum in puero
vel in matre erat / Et tulerunt puerum prius
circumcisum de bethleem in ierusalem ut secundum
legem sisterent i. offerrent seu offerendo

[illegible] ad duas leucas [illegible] gallicana
[illegible]

pntarct sed dns ⁊ replet ut direct
hastid ſ. pur tenud aut duos gul
los colubaud ꝙ cop̄ld cudeucra
hug ſtidg de gle nata dux cui
precpid dnus ſpiale quitd ad
ouis ut ſh gpletis diebꝫ ꝓgdo
cub meris puer ad templ dcpisse
et pro hostia dare dex aut pud
ſcriptoiſ erat ꝙ mulier que fustip
to semie pcepisset (masculin) mulcta
esset septe diebꝫ separata ghzno hoc
et ab ingressu templi et a tactu sanctoꝝ
et die octo dedicet ⁊ sanctus et
qd quidd cuda efficet quo ad
ghzend hom sed adhuc xxxv die
bꝫ tbꝫ cuidta est quo ad ingressu
templi et tactu sanctoꝝ et hijs
diebꝫ no licebat egredi domu Co
pletis xxxv tbus diebꝫ in octa
pcedebꝫ octue xl die mulier in
trabat templ et puitaut matri pu
erid dns offerres sacrificiu ꝙ sanat ꝙ
purgo Si aut secus pcepisset
duplicabat dies ꝙ ad ghzgia hom
et ꝙ ad templi ingressu Illud aut
pcepit spiale de primogenitis ta om
nibus qd inmūdis ut sed duo hoīes
qz duo ghzenus erant Ne eo magis
repe quo primogenita cuncti dns
ut fierent filios isr salvas aut pro
genita filioꝝ isr ꝙ redimunt
sibi offerri pcepit Dic eis ozo
luit sibi offerri primogenita pecudū
ura et progenita hom et aliozū aia
lium mundoꝝ Quod dic ly id ut
ouis prima et maxia sue inclusa
et cruda duo offadum Prima go
nitus ex mre nata et pdigenty
sub lege fit oluit ly duo primissa
ora ouis obtinuta finit Ne offerat
magno humiliatas ysre ouis ꝙ ouis pri
mogenitis est se subdi humili dñi
no et subdet se legi hoc aut plurib
de tribꝰ frat Dnus ut pretiꝫ legis
applaret Ne ut ouis fuisset in se
ipsum ysmaet et timuisset audes
ex hoc ꝙ ad ipm ordinata est Ne
ut audeis culpmadi atroz sub
trahet Deo ut hoīes a seruture
legis libidret Mundo ex hmili
et obedie nobis dict Mundus ecce

bed ego lege muliez no tendet ut
punisceud indiget qm̄ ceptu sustep
to fetu sed sub si custodio spiramie
oluit ei subdi pfectud qm̄ plebs
tacet Quia aut se in hoc diuis mulie
bus ofzmadt ser et filius ꝙ aiad
fidus assiduo oluit Quod dicit Vñ
dicere bed ego qd hoc cum nec
opus ⁊ puisceud ex nudis filio
tuo opus est Exhaustoe Esto aut
mulieres tamen mea illaria Mam
et filius tuus ser ⁊ medis pudoz
Quia pm̄ bedo se xpus Qui et Vide
bed ego lege ⁊ sponte subiecta ut
nos a legis vinculo soluam Terria
ut oculoz scandali extract prodid ei
erat quotid ipaz sic semie pcepisse
Quod si no obstruxisset diebꝰ pisca
tonis sue fugisset iudeis occa scan
dali et minacibꝰ cont ipm Quinta
ut lege purificacois transact adhuc
nudat si xpo qui ⁊ mrd p ipiscato
ꝝ ꝙ fidem nos purificat Exuta ut
nobis ex hmilitat dict Mam
humiliauit se erid nobis ad que no
tuebat ut humiliare docet ut em
nos doctaꝝ sum et apud deū exis
tet nos nos posset ppter quod pue
rodo sed idcirco uolit doc Exlo
ly aud ego hoc pisceroe no in
digeo pisceoꝝ si lege uolunt qa
oia que legis erat adimpleuisse ob
seruabat Et ideo ipa dr azcha
testati pfigata cui inclusa erat
legis mutata ubi em erat due
table in qbꝰ decē pcepta scripti
erat que maia diligenti obser
uabat Azcha cop libꝝ legis re
tinebat et maia libꝝ sic scripta
libenter legebat In azcha erat
lex ratio que plozuit et maia
plozuit et hodierno fructu ventre
sui protulit Azcha erid mena
aurea in qua manna ponebat et
maia virga in qua celi potes
tas inerat Azcha de lapide chetim
⁊ putredine erat fca et maia impu
tr̄ dine et an pulueꝝ no ⁊ erecta
Azcha quarto ordine aureos ⁊ tabu
las habebat et maia ordine

caldualeb que dim dnm radices
et mira sue ps gebat Azcha
hebat duob pedes quby ptabi
qb quob dnx caldat pmaid desp
nat Azcha ad mrem/ quid sorb
de aurora cat/ maid mrg et sorb
stimby dspledebat Qua gter
qd/ cor gulchre figata 2 a tunde
labro aureo/ q lucebat velmitra
sud epto Sup q sepe lapides
ardores trabat/ q septe opa pme
t maid figabat que dgid pme
et mod pcratis cat/ hor caldalabz
et cub caldla hemadmg qd ifesto
pificatoib accesis caldlab baiulay
thaid cui caldla duo m suo pfi
catoe offebat/ qd pncon lume
ad duclatone gdem gtrudebat Vpe
maud filmb 2 caldla accsa qpt
tria q mocid pea/ sl legm fig
nis et cad Et m ego sl tria sly
cad/ aid/ et dentib/ ead hor caldla
q huano gend st duo ablam/ qp
nox tenebrarum mdy 2 illuiata
Ablato hmg brissime caldle pfi
gata fuit m qd samuele Nunc
filli eon moze ne Deus filmd addit
et maud dgmi pup ctld pe filii
spendut Anna obtulit filmd q in
deob cat offgnitis thaid obtulit
filmd qui tudio cat g rechis ffilmb
ane postea a tudeis 2 dputatis
ffilmb maid 2 ab eis morte trapi
sima gdepnaty hor dq pncon
maud gthando pducebat q sily qp
gladio duas filmd g rhisis debebat
Obiit ego gnes ihm m ortm ut le
gis tudeata gficent et g nub time
ret hodie tu no st aust fusty di
legis qd ad edplm quim desidet
et forte ad hmc cad sctm erant
ad hmc hodie magis expteamb no
ad sui cordis mdiam duclanat
Subtraxi thus expuit ad mare in
hys et alys legis observab audit
ad quita sabbatis die et vigilia
deleg observab angelis pceptis
in epe pceptis legalia q ffilmd dedit

ad tanta obstinauit diligentia Adduc
cmd ego dnm/ replicabo ad explendo
ut facerent stim g structum legis
q eo Cum intrasset edplm cum
eis duob tauris aut duob pullis
columbarum ut q eo offerret sic pro
pauperibus cat g statuerat et q pau
perum erat credendum 2 magis
q de pullis columbarum cuidut q
facultas et gemitu pdio venit
et ideo in lege ultro loco ponit
et tacet euangelista de agno q
erat diuitu oblatio Vidit q ta
pauper duos tauros/ duos elegit/ q no
haberet agnum/ quos pro eo offerent
sed mox par turturum/ et duos pul
los columbarum que cat oblatio pau
perum Quelege cum dns precepit ut
die quo puerum infantem in templo
portaret/ p suis et pboles purificatoe
agnum annum maculatum holocaus
tu adcend turtures sive pullos columb
q pcto q in lubrico greges offerret
Qui ad eo sufficiebat ad offerendu
agnum duos tauros offerent ut duos
pullos columbarum/ unu loco agni in
holocaustu q totu tribuebat dca q eo
tu mactabat et altri q pcto qui ce
debat nupte sacerdotis qui sacrabat
q mulcere et sic mundabat hanc
hostiam et oblatione pauper voluit
dns q pt dari et eo dnos cat quob
pauper dignaty 2 pcipi ut nos sua
paupertate ditaret et dnorum suaz
donaret ce pcepet et nos faciat
hic in fide dnorum et in celo cgni
bedes Die ei mortuate unum
assipsit ut q eo nob redimere
gferret sic paupertate nram vo
luit assumere ut q eo nos eternas
diuitias ebtaret Imitem exemplo
dnm nrm et spontanea paupertate
amen ut hostes cruce et passu
hijs gtanti simus Cur aut pulli
columbarum et no simpr columbe sic
tantis in sacrificio dni permixtis
offerri decrat Aliud dicet et hz
alias quidem q columba spus sctus sic
leat designari q in lubdinosa amb
e no deuit ea offerri in sacrificio

VII

Dñi id ca sancta state que nesciret
ubidnie de turtis filio dessigna
etab qm agnoscit castitab nup
nigi state Denigi ppare uno
grenta 2 quo amisso altid iam
no admittit nidostate i hombg
imperaid ydazgneb Cernit est
tmor tempe sue nidutarp ste
vdutatib opg strenue atq nesti
gabilit exequi Gradeab ubiq
singlazen ubi grenidet audiab
nec unigi in ourdi xpiano essse
con gsperab ut tn ab eo distrab ao
luptand nizencia nizulenta ui
ta Dde q i augib nonerid et
i sdinutatibg arboid frequenor illi
gustacio Qui q p maxie ppoind
pter pudicie decet decorat nos
t regna despicit et amad celestia Ip
Dñi Et ecce symeon nom sacdotes
famosp et iudiatg qui iustg erat
i expectone bad et tmoratg in cau
tela mali ul iusty vide pt timdo
ad pximud et tmoratg quo ad dñm
et diffole iustricia sp casto et filia
li tmor dni custodit Tmor em
dni iustrie et cetaid dnicd cus
tos Qp fructo iusty ardenteg dñm
dilegit tado pllexeig offendit caust
gllozid em opa comitat iustricia
Quoid audiens timor dei illuiat
test de pphta Qui ait Beatus vir
qui tmat dnm i mdatis eius
volet nimis Et salose qui ait
Qui tmat dñm nichi negligit
Et hid iusty erat et ad pximum
vide se habebat qz no sicd plurimo
sed et tocq pplo salutē quebat seo
placom ipi in desidio et ope bo
pmissi quo ad fidei et spei rectitu
dine quid habebat mozes quid
expectant gplacom qualē p pro
missa salutis auctore ut qui ab
hode pessi fuant i aduentu salvato
ris libati gplacom accipent Hoc
mozes uezo ut symeon et i mgdi
cid spudem gplacom et despico
ne a pa expectabant Consolatio
quippe ipi iudeis dñi dni adue
tus interdum fuit Dicti em mozes
quos merito originalis pcti grius
tabat p dni interuentum gplazi

credebat Hanc gplacone symeon
qui obediens pmissat expectabat
Ip matūi etab de nidd exire
gpellebat hi pter desiderii videndi dñi dnm in tpe nascat Et spūs
scūs et sficiatur ex pticia sdni bo
ni dat in eo quo ad pre plenitu
dine quid possidebat pz no plid huit
gram usq ficiat p ut q uidet hoc p
a usq sed acp q uid ad illuia crucis
et gplacones dnas spalcs Quib
dicta de symeone q spūs scūs
cat in eo pmisit q erat iustg et
timoratg qm illoid corda sb i hitat
qui timentib dñm iustricid seruat dñi
pe et gplatum fiat Sanp quid ce
quesiet spūs meus id scip lpidem
et quetid et tremedo scrmocib
meob Et ab ipo spūs scō q p unctū
timoz gratie i eo erat reuelā in
oziōnib suis devotis accepat in
explebit i nidet p accultid in spūs
cione et i dilexit de xpo ad uidē
dū p xpm quid videbat oculis nidis
videt oculis corpis Angl pure si
mect carnē Et que patet p oculi
plus oculis q hoc gerebat et gpla
cionē sibi expectabat Timor ei
erat spūs scūs qui ab mtt'intellig
i nidebat aduentus xpi sdm signa
a pdictis archis et gphetis data Et io
symeon de hoc fiducias dñm ora
bat et in spūd i q eductionē spūs
scī et ipo spūs scō qui i eo erat
inbedie venit i templū ut sic
expansis et gressis ab oculis spūs
accepat xpm dñi i unctū a deo
Angl mozē videt Ad quid de
siderio videndi dñm p uex iste
tissimus efficiebat quid ad etab de
hoc seculo exire cogebat sed dei
spausio demulcebat q nid est mozte
dulcius i spūstibus ul expetnus id
prop videbat xpm dñi mundi gnis
sed oculis corpalibus Hoc ergo desi
derabat hoc audite tractabat hoc
sp cogitabat dicens Desio q venict
filio q videbo eū Quis quid venit q
eū videbo Veni dne ihu solue
eū de uincla et one ad nos i pace
re gressū Dñs aut hoc sermone dicit

Cap^m

Dm hor desiid estuaret dem 2 illi
a spū sco Erat adest qui expectat
qui quesit ut ed videbit Xm
ge gnat festina Quade ad templ
Ed aut festinat venit templ
intrat et ad pdes stati ed spūs
sc̄ps cognouit Eadem hora Xm
gra qua olim pregnauat dentm
cerd aut venerē et tam iam a
se pdecessū cognouit Saluatore
Et acclerādo occurrit gemma sue
ut et ed ut brachia mittit ado
rauit brachia sua extendit et gen
tibus ait Nunc di ed dare pd dete
mei offici 2 ad li nunc sto hunc
obsequio pfectum sto Quat meo
intelligat validate filij qd rexit
ed symeon Ille aut letat et exultat
ed maxio cordis gaudio 2 ulnas
suas et ut brachia ed suscepit
Q quid hec manu que dm ante
palpauerat et pone que ipm am
plexat est Et ed puer 2 ulnas su
as accepisset sdrexit et mox se
necto fugit ac miculus vigor
et fortitudo affuit Magna hec
sed grata sed no minor cum clarz
laudibus dm celo terraq no capi
sed ideni hoīs ulnis gestat dm
prius stupm ferē vix portat ut
leuit pum seces exultat spe a
ed portabat a quo portab et qui
dentib sue omia portat Ille por
tabat xpm 2 lactabat a quo portab
q diuinitate Elegant agit ut
dem 2 senex pum portabat sed
aut sene ergebat sterebat senex
xpm cognouit q illud ergebat 2 se
nectute degrādē felix quide Sy
meon iste qui no solū vidit sed
et xpm in ulnis meruit portare
felix nimiru q tanta gloriam
meruit quid desiderauit prophet
et apostoli et no acceperunt Et quid de
lud qd exhuc nullo aplexu xpi
ulnis cultas gloriatur acceptit et
singlāria caristia gaudet Sci
et die doctor gentiū q infans in
effabile unbar a deo illustrat sensu
ut gressu tps futa mox sibi sciat

Virtus

nota Non omnis fletus
fiat qui no videant et videant
Gaudeat qui et laudant dem
et gratias agendo q tanto beneficio
de impletione promissionis et desyde
rate salutaris ac visu redempto
re apte declarari in secto de
logo sibi stratu dicat Nunc dimit
tis dne seruū tuū in pace tua
quia viderunt oculi mei salutare tuū
quod parasti ante faciem omnium pō
lo tua applera 2 applet est et de
sideriū meū q credo xpm salu
tare tuū dne meū Clinat enim
saluator sine salutatis nec potest
videre quide oculis carnis hoīs
sed oculis mentis cognouit sed et
in scripturis ergo a dnatis ut
dimittas ut mysteria optate ut
dimittas ad me et de terra seruū
tuū abire in pace Et de hac nra
historia 2 cordis quiete gaudiū spūs
absalve Oculi sine morian quia
2 et in primo passim quare
dimat Videbat quia in oculi qui
xpm essent corpis et in domicilio
corporis habitabat mortem dissolui
dixit aut ut credit optabat solui
a corpe et a sensu abeat quia hec
letanter sed desiderē habebat ad
huius primi exitu quo scribat salua
torem mundi Ex quib manifestū
quib aut nec sterneat lectus
sanctis in tenebris Ingratie nūq de
tis nec a pace fruentes dei Sene
symeon qui stat fuit hunc vitā
in gratia et morte in desiderio
Adeo q nūq bñ qui fati fuerunt
prius verbi testamēti ut nouissimi
Bede Deum solet tenere ultimum quod
huius et amplexari et a pace dimitti
quod labore meruit ut beati spūs du
ce Deo ad patrie cū sanctis gaudio
in celestibus Deiat in templo ap
tando se exemplo illorum in quibus
habitat deus sustinendo et quod pe
tendo ut habitet q in domo dni
expectet dnm et adiuuetur eius
Ecce cum et ope cum dei 2 simi
bus accipe et fidei ac spei et cet

Xm

brachijs meis apleui ⁊ dimittē
ut no videat mortē ⁊ hec q
videt mortē ⁊ hec exultat cū
felix morte videbat ⁊ dimitis
quotiēs; gr xpm dñi ⁊ atagit
plus ceteris videt credis Dicit hic
dicitur ⁊ gaude qui xpm hz in
pectore hoc erit ⁊ pax erit tu
quo exibis aīa mysteria que duc
itinis ihm iherusalē ⁊ hierusalē symeo
on qui sbedictis nūc pt bandi vela
gressū suscipiat ⁊ hic manet ⁊ vbiq
qm nūc patet gaudia ⁊ quiēs in
pace mihia ⁊ fidia que usty ad
xpm ⁊ tmorosus ad dñm expectat
gloriose ihl' dine visionis cuius
ihl' videris dñm nūc pcta ⁊ xpus sub
est meo ⁊ sue gre hūilitū ⁊ tali
dat aīas ad amplexandū ⁊ sic tū
symeone de tanto hūficio lauciat
dñm ⁊ desiderio exire de mūdo
ut ei dat ad xpm frequēdo sdm
aplm Desiderū hns dissolui ⁊ cū
xpo Hierusalē cop hic instrumēta de
multis ⁊ dnis q ⁊ tmorosa opa que
p brachia mutuūtur dns apprehendit
Dicēdo nūc q vidēs nūc ⁊ videbit
capit instrumēta ⁊ pacta culpe de
tristare debemus induere ante nouita
tē ⁊ cū nūc q xpus qui sic ⁊ tat
valuit pacta hūana exē hūdicato
rē cū hoc q hūdixit dñm instrumēt
ad agendū gras deo de dānis hūis
meis Postq; sic dicēdo q nūc tā
tico magnificat xpus quo ad ⁊ er
sdm quatūd nouū dūs symeon
xpm appellat Conueniēt cū xpus
ut pax ut salus ut lumē ut gl'ia
pax ⁊ q mediator Salus q redēp
tor lumē ⁊ doctor gl'ia q pmia
⁊ nūc ⁊ ē gloria ppta xpi ea
mediatōe vnus trāq; quēadmō
dū hūmana ypheosio
dū diuina ypheosio ⁊ magi que
ēpiunt sub mediatōe ypheudi
mpace xpe cū est pax mea qui
ferat utrūq; unū ⁊ utrūq; nam
in uno supplanto omnia duos pdos
in uno coplauit dans pace his
qui longe ⁊ his qui pe dñs erā
dos ⁊ pdicauit ⁊ deo que ēpiunt
cum pdicatam ⁊ sue pfectoz
ac mediatorū exaltatōe ypheudi

Cam

m luce dñs ipe dicit Ego sū lux mdi
Deus aut ēpiunt redēptione ⁊ pax
sanctē ypheudi in uoce salutis ⁊
que ēpiunt dīne ⁊ assumptōe ypo
heudi in gl'ia ⁊ ⁊ q cantico ecclie
se gaudet laudis xpi plenitudie ⁊ se
cūs gaudentiū ypsalmis deo ipsa
⁊ pie cauta in applexu ⁊ cetat
gressū pacta ⁊ respōdi qui meruit no
cū pd xpi eo q finit mutuū cū
⁊ pie cūs pcta ⁊ gaudia mūd
tis, sed dubitādo sed assidendo ⁊
gradiendo sup hūs que dictum de illo
Israel ignorabā ego de his que
audiebat ab angelo ⁊ annūtiatōe ab
elizabeth cū salutatōe ⁊ eius exul
tatōe ⁊ a pastib nūtiatōe
item audiebat ipse ⁊ respōdi de
exultatōe angelorū nato xpo ⁊
de cantu nouo Item de aduentu
pastorū ⁊ de laude
de aduentu symeonis ⁊ laude
anne que sūt cūcta ⁊ admi
ratōe digna Non sed
lū ab angelis ⁊ pastoribus
⁊ gentibus sed ⁊ a prudentibus ⁊
iustis gradiebat ⁊ accepit testimoniū
omnib⁹ ⁊ utriq; sexus cuentoz
⁊ mudele fidem astruit Ego gnat
filius ⁊ it cunctis loqui elizabeth xpistū
magis adorat ut ⁊ clausis exultat
gaudia ⁊ sicut iusty expectat ⁊ ex
structe pud que gestabat ⁊ dūs hū
duxit symeon manē ⁊ respōdi ⁊
affectū ⁊ gaudia ⁊ deo gras ⁊ fecundo
Laudibus eū maria ⁊ ioseph ⁊ ⁊
maiores in structe ille tū predicabat
quātū ad sacerdotū officiū ad que
spectat laudare ypm ⁊ nos quippe ⁊
in lege q quotquot quotabat pūm
cutplo sacrificiū laudabit dñm sū pri
mūs ⁊ pia ⁊ deo laudauit symeon
on gentibus xpm pdicādo ⁊ hoc eos
duxit ⁊ laudatus pduxit ut laudi
bus deoz adeo eis optauit ⁊ mag aut
laudabilis forsan non habeam expressū
sed qd ista laudare intelligi laudā
dūs ⁊ gratias agendo ⁊ de dicig
q ceteri laudant ⁊ ad deū ipsa sed gratia
sua acute laudando ⁊ laudauit genti
bus filiū ⁊ equisū plūs ⁊ laudi
cū filio ⁊ ⁊ q

Ca. m

m

Hec autē dicit Beda usq; ad finē
ferendi gladiū et ulcionis animā
cōpunctū et ꝓphetis contradictū
ostendit uerū deū israhel ab
impijs et ꝓphanis contemptū
ultorē ueniē uelle et uindictā
cedēdi captiuorū ubi hanc sen
tentiā uidebat ysaias ꝓmittere
ait Et nunc dicit dñs ut noto
hic ordo Non enim ante hoc pas
sus uolunt apostoli ut discipuli
hominē captiuandi gestiret ad
passionē xpi Cur si dicendū erat
ui ad campos ut caperet ab hostibus
capi de hostibus non fuit dictū
mea sed quodcunq; ostenderit ab exi
tu meo et est filius modo loquendi
ad dictū sepius in euāgelio hactenus et
ut implerēt scripture Ex posteā hec
euenerunt ostendit scripture fuisse imple
te Non enim ephia et ea euenta
rei sed ipsa res et ea ephie Aliter
exponit Origenes de ducatore aduersa
riorum persecutione ut dicunt captiui
tatem male confessione et primus
ecclesiarū que ecclesiarū passionibus in
structus primū optauerit sanari et
ipse eadem hora qua filius symeon
locutus de apostolis cui manibus
suscepit et dña ephesi non a tau
li exclamatione huana sed spūs sc̄i
ducatione Ste dim et de symeo
ne et adorans eum ostendat duo
confessione laudis et gratie accedit
laudans dñm de tanti beneficij ad
impletis et in circumcisione et pu
rificatione exhibitis ephebiq; testi
monia dei filio et instructus ꝑplin lo
quebat de illo omnibus q̄ expectabant
redemptionem isrl et spūs sanctus erat
in eo et spūs sanctus dicitur eius
sanctificator et redemptor et humani generis
saluator et q̄ ipse ille dñs desi
derius esset qui eos redimere et liberare
deberet omnibus fidelibus qui ingre
dientes templum dñi liberos
ab idolis alienigene fuerat liberos
ne fuerat et ioseph et maria expectabant
expectabat q̄ aduenerit xps
in proximo filij redemptione a tyra
nide herodis et demonis q̄ mittere
bat hec mulier venerabilis cum no
bilitate extollit et mercia laudat

etas gaudebat ydoneā
et digna valde erat que dei filio
nascenti testimonia ꝓhibēt Symeon
et ꝓphetissa dicebat ut omnia testimo
nia auferret ꝙ ephesia conspectio uel
ducatio diuina et ꝓhibet Symeon
origenes Juste sed iudices spūs ꝙ=
phetandi fuerunt ꝙ longa ratione
longius ecclesiarum ab hoc ordine
abscedat Anna qui cum sexu et
omnes etatis et omnes gradus et
omnes professione diuus euāgelista ne
scit dicendi esse ut omnia in eius
nativitate testimonia ꝓhibeant Quo
cum ibi trecenta pene in utroq; sexu
quidam puta de legentibus ex
nuncupati et apostolice de cardinibus ex
anna et symeon cum etate appareant
ante et de quibus ex elizabeth
et zacharias Nulla ergo gradus
epiphanoni scribendi permissus est
de quo non licet testimonia salutis
anni sed aut dicit Ambr Obla
tus in templo et a sacerdotibus
susceptus ut fideles suos doceret deum
frequentare et ut eum mererentur suscipere
studio strictas intendere moneret
Ad symeone sene suscepto angelum
datus et ut pie humilitate et mo
destia patefaceret Qui=
dem ego et tu sed illo tempore sene
symeone et anna longeua prede
ti ecclesiis meritis et quidam meruit
secundum amorem timore expellat
assensus Accipias et confidenter tuum
tuus Discasq; ad sponsa tremi
ad nec dimittas tyranni ad illo
ssimo sene et grene Nunc di
mittis seruum tuum dñe secun
dum in pace Ambr Moraliter
Mo q̄ expiatus gressus ostendit q̄ ho
minem de finibus sui=
mundo suo sene
mistico mysterio duo sensus in unde
non spiritus ante debet ostendi
et ephesi celebrandi ꝓfessione celebrandi ꝓ
symeone qui suscipitur audiens
qui et visu audiuit a spūs sto in=
tali sit ducatore signat ut dei
studiosi audiendo quid agendum
sed et que non intellexerint de templo
significari creb ad et ioseph et mater admi

Aug

Ambr

moraliter

Cam.

Maria vero q̄ nupt̄ erat
illuiata que et xp̄m portauit tuto
significat. sine effortatis gestissima
uio. hec aut quatuor ppone xp̄m
offeuntes q̄ uidetur debuit ponere q̄r
iudicia. Symeon prat lumen
ste mediteantib⁹ anna gestat lume
mediu deuotis. Joseph defert lume
obtuose oppressionis. Maria uero por
tat lume signe explacatis hec
tamen in pte. ed. Dñe. Nunc
ris dei et delectus sp̄s et exhetas
sp̄s et defert spūs meis. Et patet
effectus singla singlis. Et ostendit
q̄ putauerūt dñm suscepisse quāp ps
one esse alium q̄ quid significat duo
rectores. Maria pr̄ amicū suum
q̄ quid peteret. Joseph. Sacerdotes
et phariseos q̄ quia ostendi in vita
exemplaria. In quo significat qui sc
illi qui sc dignū templū dei templo
celestis nr̄i. Intrauit. Tunc semp
on pueri. Iuri reddit. q̄ illa letat
et accipit. Postea pauit. ad alia
faciendas processiones que hodie puta
p̄ramus. Orbe. Secundū dictum
illi duo venerabiles senes Joseph et
Symeon. ad exultauit magna ex
ultatione. Nūc. nūc tantū dignū
dñm. ad ineffabili letitia. et anna
assurgit. ad. Audens exclamat. ad
diuina ubilat. et tripudiat. Diabili
gaudio. et laudat dñm. affuit in
templo. Ab ista. ergo sit. processio ne
nabilis q̄ uocat. quare. sed valde
magnis. et q̄ de. quid. quid homi
ebutatibus. Quia. cū. nūc. cor de
masculis. et femis. simbus. et imme
nibus. dignum. et rectum. Quid
quare. et. Joseph. tamq̄ pueri pum
ctum templo. portauerit. Symeon
uero. et. anna. ut. ipse. promisit
ephetico. laudauerit. Nunc. et. nos
in ista die. mysterio. sollempne. edin
tes. credū. accepisse. q̄ que significa
puer iesus. in manibus. bajulantis
et processione faciendas. usq̄. ad alia
desiderij. et. optimus. declarat. illud
lumen. ineffabile. q̄. mundi. et. lume
on. hodierna. die. gratum. et. mundi

m

Diu. and. tria. in. ceteo. q̄. que
significant. tria. que. fuerunt. in. xp̄o
Nam. credi. significat. credit. xp̄m
que. nata. de. virgine. mundi. si
credupsed. ser. apert. credi. gignit
sine. alterius. gemitione. lignum. at
in. terra. tacet. significat. nam. xp̄s
deduxissimus. in. cruce. latuit
Ignis. uero. sine. lumine. significat
diuinitatē. q̄. deus. nr̄. ignis. consumens
et. Iyer. credi. tria. sit. trinitas. de
signat. Quid. est. ipse. Verasonus
liquid. tria. sibi. contraria. trinitas. Credi
and. q̄. uenerunt. ad. altare. sine. ad
ducta. gemma. flectit. et. dilatissimū
sibi. sinū. deo. pri. suo. sibi. alterius
offert. quotabat. ipsa. bta. virgo. maria
puer. suo. gratias. agens. deo. pri. de
munere. talento. q̄. ipsa. in tali. gle. dig
nissima. deo. pri. contabat. Quotacio
cum. puero. q̄. cep. erat. q̄. ter. tres
tab. in. ut. exhoc. infans. duo. q̄. sc
cet. tria. ut. q̄. hoc. dñe. custodie. et
mediate. tuae. quare. acto. deo. credi
dit. a. quo. tale. donū. puer. acce
pit. Credi. dñe. sue. ei. no. habebat
loco. in. xp̄o. q̄. mox. accepto. tuae
fuit. plenissime. deo. gloriatus. et. dñe
custodie. q̄. diuinitatis. unione. que
data. sed. tria. ei. propue. loco. habet
in. xp̄o. q̄. quo. bta. virgo. gratias. agere
habuit. deo. pri. q̄. duobus. nimbus. ut
pote. que. ei. tam. singulari. priuilegio
decorat. et. decorat. deus. aut. spa
virgo. fuit. ornatus. deus. ne. videret. sp
ei. ne. habeny. Sed. forte. filia. hiis
ea. saltem. ore. cordis. dicebat. Pater
dne. sce. pr̄. quito. tibi. filiū. meū. ut
et. mihi. ale. genitū. et. de. me. creatū
natū. Ego. quito. tibi. ei. qui. tibi
est. et. quib. debitab. tibi. ago. q̄. in. tuo
nomine. sic. agapi. inebriet. et. decori
ineffabiliter. O. sic. qd. habet. filiū. meū
et. meū. tibi. offero. oblationē. no
stra. Deus. caro. factus. qui. q̄. salute
mundi. oblatus. es. tibi. gratias. pro
O. quales. et. ista. oblatio. Quidquid ta
lis. sancta. sunt. a. sancto. deo. Quid
offert. filiū. ego. sancta. et. benedicta
sancta. sanctis. tui. dno. quita. Offert

ad mam sua q̄ gratiaadue hostia
stam deo plactem ꝯ Quid
Solut aut xp̄us deo pri
put ad qui studquid ab eus as
pectibus latuit nobis qu exm
aut ste no grad sui deus factus
z homo Sed ut nos q̄ gram
facet deos nec ꝑ se ch̄ristus
deus credne sed aut nos spualiter ꝓ
cindam ste ꝑ ter nos sistet dns
ut dstamus deo ꝓtate nos ꝑpos
Deinde adsocant sacerdotes et
dicut dns suus tamq̄ seruq̄
q̄q̄ ciclis argenteis q̄ erat ꝑ o
genitq̄ Quinq; ciclis argenteis
dimebat ꝓmagentu et erat
ciclus genq̄ monete obulos xx
lus Accepit aut ex eis quid mastdi
ꝓmagentu tam hoīb quid pecoꝝ
sum dns suus ꝓcul dubio et
ꝓtate ac sanctificatu et dedicatu dno
deo et sacerdotib ꝯ Ita aut ꝓmage
nta de tribu leui sic dicut ꝑ
in ministeriu et stemate domꝰ dni
ꝯ templo ꝑ et ꝑmanu tenet ꝑ
genitu vero de aliis xii tribubus
sacerdos dicunt facet et ꝓcio ac
cepto illud ad quid a ꝓtribus offer
ri q̄mittet ꝓmagentu q̄ aliqs
mundi deo offerret mundi sacer
aut ꝓcio dicunt aut mundo mu
tad aut accidi facet Si aut aual
mundu ad offendid mundu ad
esd Immundoꝝ vero aliud dicut
sid ad offendd et dicunt seu
gnutad id utranib et deo ꝓtud
aliq nobis accidebat et extero
ab usibus templi purebat Omni
git xp̄us de tribu iuda dna de
q̄ fuit patet q̄ dicunt debuit
et ideo ꝺ̄ns fuit Accepit ergo
mat de manu ioseph̄ aneb ꝑdic
tas et genua flectens offert sup
altare deo ꝓi eis Obtulit ergo
brā ergo tamq̄ pauperꝯ par
turtuꝝ aut duos pullos columbaꝝ
unū in holocaustu pro filio alt
ꝓcio ꝓcto nulꝰ se studens lege pcau
tio quidnā nullū licet ꝓtm ꝑ sed
ergo oblatu et ꝺ̄ns nus filius

Vn.

Vnus

dacepit ut ei ser dami repdet
Deus Quid Oblato ista fres sanc
dedicata ei ubi tm sistet dns redi
munt ambo et illico ꝺ̄ns
et tpus qn ea offert in templo nec
aut brachia humeris sed ext cui
tate inter brachia eruas Deiect
qd no ꝺ̄ns alienu sed ꝺ̄nus
alios sanguine ꝑpid q̄ ꝺ̄ns ꝺ̄nus
muste ei deus ꝑ ꝑplō suo ꝑstud
z sacdtiu quatuor quid illud aut ꝺ̄ns
q̄tuor Ait Quia ꝺ̄ns ꝑ ꝺ̄nus
genita dicatur significat ille q̄ unge
nitꝰ dei dignatu z nasci ꝺ̄no
genitꝰ ꝑ de dignitate omib̄ ētate
qui z ꝺ̄ns sub ꝺ̄no q̄ sine peto
ꝓcreatꝰ aut q̄ ꝓmagenita significat
bane acris tria que ꝑ corde gig
nit ex dei gra Admonem ergo
hic ut omia ꝓmagenita mei deo
offerdu ꝑ band et usti animis
oribus innocui eius gre no
stris cultib deputet sacdtes ꝑ
nobis dne no nobis sed nomi tuo
da gloriam Si aut mundu aliq
pcmq̄ ꝑ si petim in ope ꝑpetrat
acrdendu mundu q̄ enedictionis ra
dicatus exellatq̄ aut certe munte
nig illud mundo Adhuc dilectes ama
bos sacdtes bonu aut ꝺ̄nuq
quis ciclis bona opa et dignis
fructib ꝓnie q̄ quis sensib corpis
fruitur Admonem ecclie ut si
in gre opis mundu aqua duocte
ut ꝓdecessores ꝺ̄nutes quales z cal
tas castitas humilitas pacia et hmo
nia ad innocui deo offdu id est
q̄ digne munda no meis meritis
deputet sed illius qui aut ciuis
Rome nec ꝺ̄ns potest facet ꝑce eni
dut pelle et ꝑficit Si aut tam
pauper fuit ut in ope suo aqua
et dimeras amore uite ut ꝓdi
cipales ꝺ̄nutes no mireamur offdi
nig salte duos turtures aut duos
pullos columbaꝝ q̄ duo grā ꝑpue
rib mundi tmundis et animis et
no solū q̄ meis alimoniis dilucidis
pcib sed ecc q̄ imperitiis ignoti
et desiderio pie celestis cotidie desiderq

Eam

Et sit quid pro pcis offerimꝰ dñe
de malis ꝓpetratis gemimꝰ altꝫ
in holocaustu qꝫ quod celestiꝰ in
flamma q̄ vocat lꝫ attendedo sꝫ
tra sꝫ mysteriꝰ pigacis marie
sororis delacionis dñe et sgfica
na oblacionis fre dicitꝰ ad pdm
shendu q maid que nutrit stella
maris id amaris mar designat
diam sue est in hac vite gtplati
ne sine in amaritudie vite actue
et utrag uetꝰ 2 pigaco q videl
aia gtplatiua purget a superbia q
sit q timore et aia activa a neglia
q sit q rigore et labore in xtiⁿ
em qui mesꝫ oslo pacis et sgt
uitam btam memo nisi ꝑ pius
duos pigacis cub implemꝰ 2a
ad quos st plene pigatus et uta pus
sic fiut imbap̄ no pt quenq
in asta xtiⁿ id est in templo re
leste Deus aut pigaco celebrat
in hac in puri q pniaꝝ ac tribula
cois et hyemem id in penit pga
torij ꝓcurrit ad stellā shendu q
legimꝰ xpm delaud in xtiⁿ ut hic
et legimꝰ eid delaud in egipto
in quo docemꝰ q gles nedꝫ vice
hac 2 intelligeria nre claudda
2 ad gtplacoēm et uoluntate q
xtiⁿ designat que oslo pacis designat
inter quid red deputanda est
ad consolacoēm q̄ uoluntas
que et egipti designat egyptus
in tenebre interpretat Fugiet
alie q̄q uarie loca in que xpus
portat id duxit sꝫ xtiⁿ egiptu
destruit monte excelsū et templi
pacis et asta q̄q loca significat
q̄q stray in q̄bus inuenit q pacis
xtiⁿ significat uere gtplanta ubi
oslo pacis egyptꝰ significat ui
tā actiā in qua 2 mirror et an
gusta tribulacois Desertū significat
elygione in q̄ nullus habitat uanitas
mōs excelsus significat fastigiū
placois q̄ in templo templi est sede
des negotiis et in hyemē stantiꝫ
inuenit ibi q̄ 2 ad statū cetere

pt inuenit ibi q̄ salus dꝫ co
lūbis quib ꝓtrunt eid in xtiⁿ
et ubi et inuenit q in xtiⁿ et
in egipto tulerunt xpm Maid
et ioseph stella maris et aug
mentū fidei et caritatis pudefer
tū ductus 2 a spū sto q̄ mōte
excelsū et sup pinaculū tulit eid
diabolus et adoro mihi dabit tibi
et negauit ne eis ꝓtrunt diabolus
q̄ mōtē excelsū sic placois et tem
pli cathedrā pfessionis Quinto ad
xm 2 nandū q oblatio pudicicie
fiebat de turture ut columba q̄ tur
tem que 2 solitaria et casta quel
ligit uita gtplana et columbā
uero que gregarium volat et se
cūda significat 2 alia et utrag aut
genitū sit q̄ tortur sed alter et
alius Gemitus in turtribus ope
rit gtplatiuis et hic geminat
Quod dicit par turtur q̄ mag
genitrix 2 amicis de quo dicit apls
q̄ mt nos gemimꝰ adoptionem
filiorū dei exptantes Deus 2
deuotis de quo dicit idem apls
et spus postulat q nobis gemibꝰ
inenarrabilibꝰ Gemitꝰ est columbe
ꝓprie actiꝫ et hic duplex Quod
dicit duos pullos columbinos Quia
2 q̄ pcis q̄ꝫ sit dñi illud ysaie
q̄ columbe mediteres gemetis Nig
2 q̄ pcis alienis sibi illud Ezech
Cunctꝫ pozze cub destructe sūt
doctes cub gemedres hinc duplicē
gradū offerre debet qui apud xtiⁿ
genitū suū habet Quod igit 2 col
ligendo dicendū q in hac ꝓgacō
nis delacione et oblacione significa
q̄ qui ꝓgnatꝰ 2 a spū sto et ne
glia dyspositus et ut extendat ad
gtplacitū dei et desiderat ad con
templacōm sui et cruciatus assidens
genitꝰ ex amore et dilacōne et
desiderio edicis gemat ex gtristōne
et grauiane In his assistit ꝓpcio
sibi die Deo deuote et pure q̄
sue cute do sit accepta tot diffinit
utrum q̄ duo tringes an columbe sint
oblate ꝑ nudum 2 dem partiꝫ aut

uos pullos columbarum. Audistis ergo in psalmis xpi et quidem cum pau
pertate et paupertatem habent obla
tionem. Qui aut vult purificari de
humilitate / considerata oblatione / et
redemptione / ac legis observatione
de facili potis aduertit. Audite ergo
hic de xpi humilitate quod a pre
cedentibus est aucta successive. Nam
in natiuitate se humiliat ut pau
pertatem ut pauper et pater hu
militudinem ut pauper et pater hu
militudinem. Ad hodierna die pauper et pater
et seruus. Et pauper quidem in eo
q pauperu oblatione elegit ut
pater vero in eo q spe circumcise
q oblatione expiari voluit ut
seruus at in eo q admisse se scirit
et q ut visio est pg circumcisionem
filij et pgressione meritu tulerunt hym
num ut sisterent eum domino. Quem
ad est et diligenter addendum q
expiatis ebus mortis mysterium
fideles ut ei templi dei male
[illegible] etiam mundi voluerint mundis
tibus christianis se debeat hic
xpi et xpo conformare ut rede
mpti sint a peccatis stricta pgrati et
christi quo ad p[illegible] sunt brachijs
se mutuo amplexati quo ad ps
sunt recte interpretatis sine ordi
nati quo ad christi. Ego ergo in
gressu templi video petro ad
seruu esse pgratu et christi sed
bene ergo augustinus de templo
pg petrum sui emendati filij dei
pgressum implent. Spe enim
filius augustinus in templo
emendari voluit. Non q sine pur
gatione mundiciei aut filius chri
stione ordinem sed sustinere primo
concupiit et spe ex intacta virgine
nasci fuit. Et ergo in hoc legis
seruari voluit ut nobis dare pur
gationis et emendationis spiritalis
qua purificari et emendari debemus a
vitijs mundi et ad templum dei
et deo offerendi simus q ei mere
placeat oblatio et sibi bene gra
ta purificati et emendati a vitijs
mundi et dignis fructibus et quo

tralitate dominum et pullum mundi de
ferrat ad gestandum mundum et
ad plus est gressus ut salus gentium
si non assit corpus gressibus et q in
gressu ecclesie primus dum purificari
a peccatis saltem gradi conditione ap
ti quo non habent gressum certi pec
cati benigne mundum est culpa
ex[illegible] ubi culpa non existit
ex[illegible] bene digne purificare minime
indigentibus. Inter q gestandus et q
aqua lauandi habet ad fores ecclie
ut ingressu eius assistione purificet
eius a peccatis qui de mundis
sibi gestij non existunt. In cuius figura
libuit ad aqua eam ad hostium ta
bernaculi et ibi sacerdotes et filij eius
ingressum tabernaculi lauabat. Mag
et pedes. Qui debet de brachijs
sue mentis ecclie suppositati sic xpus
q tuetur dum explicat brachijs sue mysti
ut fidelibus dignis ecclie ingredientibus
dicat spe quod ecclia illud osee
[illegible]tabat cum brachijs circumplexis. Ex
tra ysa aut brachia unitatis ecclie
sic habeti qui obsurdat a fide. Eius
matis qui truncat a caritate et
ab excommunicati qui prosi sit ab ecclie
unitate huius circumcisionis qui non q[illegible]
in brachijs mentis ecclie sic sunt
ordinati ad ingressu eius. Quod
signatum. Ideo pe hic deus gressus
qui mentis ecclie non tenet unita
te frustra ergo et indigne
ecclia inde ingredit qui sunt
brachia ecclie mystice non q[illegible]
git. Recte debet de recte
interpretatis sine ordinati ut ei
debiti causa demandatis et diuinis
ingrediant ecclia sic ea pure
simulacris sic ypocrite sic ea
ostentationis et inanis gl'ie sic
illi qui se ornant in vestibus et
alijs ut appeant hominibus non ea
lasciuie sic illi qui veniunt ad ecclia
ad videndum mulieres ut ipse ab
ut ingressus et ingressu non ea
pudicate et placiti sic qui veniunt
ad ecclia ut audiant verbum colloquijs

Ca^m

cathimus et lemuralibus nō ca
questus et maiōe ste clerici
qui vadud ad cenaz ꝓlud ꝓter
puellas sibi dnudas ul' ꝑuide
ad negotiacōz et ca luxuri tya
lis hys cū simb ꝙ sunt debitū
nō cōtendut nō sūt digni mg̃
di cultu ꝓpli ꝙ aūgdicēs nō
sistut ste dns nec venit sed
in templū Sed nō pdent aīam
suā amplexād pūt spualī
bg aūe brachijs et cum stām Re
dd ꝙ ille ꝙq̃ cōfessione veri
allary et dno dlacy et qui mūd
cū qui dixit Decima a malo
et fac bonū postq̃ desijt a gchis
banis capit opibus hūdat qui
dēd ꝓt Dch mea ff ad dnm et
audiā pace laudis tue qui dic
xpō bonq̃ odor sūg et lenami
nūq̃ meas ad cūdita tua
et guli pedes meos cū testimo
nia tua Cum siue cōdūcat siue bibit
siue aī qd agit cēd in gliam dī
facit Et dicit quid dulcia fauciby
meis claqua tua dne et ad ex
trinsecū cor meū et cēd exulta
uerūt cū dīn vinū Cūad at
sdūatd in templū ꝙrnd potuit
ꝑter xianos alias ꝓt Et xiano
ut ꝙ sūd puera templū sūficiunt
ste baptizary Aut xpō aquas sū
ficiūt Sed ste ꝙ baptm xpi nō
solū sūficium Et illa ꝙ aque corda
nūt que tangit cēlum xpi sed et
anūs aque ste ꝙ cum delectatōe
in templū illud in aeūm sūficiant ste
omnia templa in cuius pāie deduc
ta ꝑter ꝙ stamina Et ꝙ in eccl̃is
debet hūd cēd corpalis xiū puera
pudelicat in sacōneto Sed cum
cēd ubi dēdunt reliquie stōrū
ubi cēt sūt mysteria angloꝝ
Et ideo dignū Aut cōe cum
ordine hēant Et nō ad cēd sūma
deuocōz et deuocāt frequēt sūd
stām ꝓb Donūd dei docet sū
tudo Aut aūe hoc expād de
templi materali nūq̃ sūt cēd

Ta^m

cathedre nudant a deuotis fidelibꝫ
de quo ait aplus Templū dei
sanctū Et ꝙ estis vos Et ꝙ nobili
tas ecclesiarū ex eius cultu colligi
tur Et ꝙ huius templi nobilitas
colligit ex quatuor cultus ex effi
ctibus dgentz et quasi ꝓpo
siture ex forꝫ speciositate et ex
finibus honorabilitate Quinq̃ patet
ꝙ ll̃s templū ꝙ Et nobis aīe vīna
lis Et ab ipō deo quet in me Et
et hoc maxiāz arguit aūe nobi
litatē Nā ad cultū suum deus
nō adnocauit aliq̃ cōtinz sūd ipō
tinuas semetipz inuitauit di
cens ffacias hoiem Nam cū hō
sum duxerit deus ad angelos ut
dic Augꝰ Sed ipe ꝓpe ad alias
ecclias pudinis Et ex hoc cōdit
ll̃ opus cū singlāre ipius dilectꝰ
Dei patet ꝙ nō ex aliq̃ placite
materia stat Et aūa ꝓt ex architec
tonibus cōd celum terre nō in
uenebat aliq̃ simile ut a nobile
ut ex eo posset sūd aūd vocabul'
Non quidē ita ul' aliq alioꝝ
elementoꝝ puta sol
luna stelle seu aliq corpa celes
tia sunt dignū interdū in ipo
strūd aīe bonalis ut materiale
principiū cuius est que longe al
tius et nobilius cēt exsistit Et
adeo facta Et ex architecto ꝙ ad
maxiāz nobilitatē ei cedit
Tertiū patet qđ forma aīe ra
tionalis Et nobilyssūd cū ste ymā
gine dei expressa Nam cū deus
crepsit aīe ymaginē alioꝝ rez cā
te ste formā ipius ita ꝙ ipa for
ma aīe rationalis sua Et aliud
quid quodā dulcedo ipius brisste
tinentis Nec potuit bēd dulcius
magis aūam rationalēz nobilitare
quā ꝙ cēd sibi ipō assimilauit Et
hoc ymaginē formā ei impressit
ut ꝙ sibi ipō Et cū dilectis aūd
amet affectū dilectis cū ipō cō
iungat Sed aūd sibi ste in ecclīa cōtē
placet Quarto patet qđ deꝰ

Ca m Xii m #

no ad aliud finē ḡaut aiam q̄ ꝑ
scripm ut videlicet ad habitaclm
sind dixit illud ꝓa Quid dlegit
aut spon⁹ aiam spēlātem dlegit
eam on hitacione sibi Et qm ad
hoc eam dlegit sdme cum mis
tacm ꝯpisset nisi illud quid q
bēsili cor tuū nō Et d sāp Du
lcie mee esse ēi filyē hoīm Vn
quiq; deus mhūdi aiam dis
ne ꝑatam vocāt q̄ noto po
tig dr illud ꝓa hec dlēs mea
in sedlm sedli hic habitabo qm de
gi eam Dlegit fidelis subsi no
lutacē tuā ex ombus ꝑmiss
cub attendēs utrq; nidꝫ ꝑcabs
Quid Quid Si iudutacē tuā
cognoscis o aid mea petm ab
hamdzib Et cezte in tm ꝑsidē
cio ꝓblicatꝰ aie duxit in ablo
nūdacone peti q̄ esp no habebo
dspectu ad ꝑnā al ad genas
ad hec ꝓducat ad no ꝓandū
q̄ aid vacnabliꝰ amā traduca
d ꝓcat nisi pulia et nidigna
ad hec aut qd sib velit indignā
Et hec q̄ quedā sūt at nobilis
superba aie gnosce quid est hūt
ille gnal sēnē qui dixit Di
strem deus ḡnosticab ad hec
dr̄ peti coluntē ꝑcād dedig
nāc hec utaq; templū dī nre
tale debet ē ornand at depictū
varijs colōibus dcmād videlicet
colōe albo castitat rubeo caritat
tuā q̄ xpo passionis creato spūa
lis iocunditat viridi cōmōst ex
ercitij blanco celestis desiderij
aureo eūdat et denīq nigro
hūlitatis Qr sind replēd sit
ꝓpositū sit ornatū debem⁹ indu
ce ꝑcm dm cū etiā ybigs
debem⁹ offerri ꝓ eo qm tur
turū aut duos pullos columbaꝝ
vl gemina dilcōis dei videlicet
et ꝓximi vl solūdine ꝑceptoꝝ
et publicā actuū Aut castitat
mētis et caritis Qua t̄ duob⁹ sūt
mēb⁹ castissime et multiplicatis
bat q̄m q̄ columbe sūt aues i gle fecūde

Dedang cria eid ed Simeo
ne portad in ulnis ampleccdo
eid brachijs dixit amodo Di
mitis mēdlonīg eid dūdū q̄ omē
bus hostijs quieti pugnātē ꝓce
ꝓstitue dne dulcedinis exhibitꝰ
ut sit desiderio assūlucdinis affecti
bram fructum Et etiā expectatiō
tatames cūcta subiosid eid Simeo
ne at dicētes Nūc dimitis fue
tuū dne sdm tuū in pace
magna q̄ ergo ꝑfectionatis
ꝑfect⁹ multa que ea sūt sī q̄ tuū
tria specialē attollit Quinq q
xpi in templū tducto puerīs
Dñe q̄ quīq eum q̄ oblato le
galis Ecce q̄ senectis Simeonis sēnb⁹ ex
placō salutis Et sdm lr̄ tria
festa ostit⁹ ꝓa secundū
Quam vōē ꝑmi dñi q̄ q̄ ꝓpaūti
q̄ adē q̄ ꝑdicio ea q̄ ipso die
xpus q̄ ꝑtatꝰ in tēplo Secūde
ꝑi dr festū ꝑdificationis ei q̄
tuū bēd ēgr̄ q̄ sūt ꝑdificacōne
sdm legem hoīt sūt nō indiget
oblacōne fiat Tēne tēj dr̄ cū
delatā vl festū huīs ei q̄ hodie
celebrāt hūdēs et accedēs quod
bōs gestuū dēputādas at spectā
tēs in hoc deuocōm ꝑmouēt hec
templū dñi sūm de quo dr̄ dict in
nidē memoria q̄ constitutū in quo
voluit dcāh d̄ immolāt ꝑ ysaac filiū
suū q̄ quo ēst loco iacob dormiēs
vidit stalā erectā usq; ad celū in
hoc q̄ quonē videns dauid angēlm
stātē et cedentē gladiū suū nudā
cōtulit at penitēs grauiterq; affli
gēns a deo ueniā meruit In hoc
nidē area q̄ricd edusti erat
quā dauid ad ꝑstruēdā dñi domū
diligenāt eo q̄ q̄ās nullo loco
ꝑfectū fuat In sto loco hoc cedā
arauon aīe ꝑsumato duo ꝓdicta
offerēt nebula splenit dauid at
appuit gēlia dñi at q̄nis defecerāt
de celo deuorauit holocausta Cui
aīe dñi flexis genubꝰ at nūdatis
ad celū expans ꝑalon dīm orasset
Et quēq; basilica petrī rugdicet

pres eius | a dño expetit & optat
ei dns dicit Claudii oratio
et deprecatio mea elegi eam et
sanctificaui ad loc[u]m istud Ut hor[ta]tor
helisabeth | a rege antiocho missa
ut lord sum violaret | et violaret
flagellari | et sic in medium[sic] ne
multis plagis cohercery | Templ[u]m
aut dñi vocat[ur] | q[uo]n[iam] eo sac[ri]
ficia dño offerebant | sed eius con
secrari | et in honore saluatoris
nri dñi | et genitr[ic]is eius Maie
Et licet primo a babilonijs et
postea a romanis fuit destructu
a fidelibus tri[um] et religiosis virib[us]
que zorobabel in eod loco magnifi
cate | et mira arte fabricat[um] et
edificat[um] In hoc loco brā ego ad
alios egressus | et ministrasse expli
cetur[us] et sanctu[m] exhortatu[m] sue
diuinis Mandato trib[us] sanctis addis
cens veniens sabbatis ordinib[us]
et diuinis[sic] terminis studijs In hi[s]
locis dñi spūs Zacharias inquisi
dus afferret oppinit ei singulis
indicans in oratione sua esse
exaudita et voluit nativitatem
futuram In hoc loco ut hor[ta]tor
dñs noster ihūs xp̄us a genitrice
et oblatus a symeone susceptus
a sua anna vidua omnibus q[ui]
expectabant Demptione fact
audiuit In hoc templo ihūs
ad iam duodecim esset annorum
aduenit et disputantem sedens
in medio doctorum sup pinaculum
templi huius ihūm diabolus statuit
et ut se deorsum mitteret tentan
do suggessit ab hoc templo sed
Petrus exiit ac nequas primum
lauorum ac cathedras columbas
vendentes eiecit In templo hoc
dñs orauit In merlin docebat
iudeos licet eis emulantes In
templo hoc liberauit adulteram
ab accusantibus eam In ascensione dñi
eius passione tota die erat in te

plo hac docens et nocte in betha
nia secedens huius templi pe
tra in oratione eius sanctissima
simone iusto deorsum aut patet
introitus ad sta sanctorum ab huius
templi pinnaculo ipsius andream
Iacobus apl[u]s p[ri]mus fr
ater theologorum[sic] eius sedens
preputaty | tunica fullonis percussus
martirio et coronatus Orat hoc te
plum et altare p[ro] eo templum
circa in atrio ad orientem
Zacharias filius barachie mar
tir occubuit Ipsum vero templum
constat exactis quibus romani
sed exterius et circuitu exercitus
vero in gentibus voluptus aut
miseriis patrimonium In medio q[ui]
in opus almodie in modum for
micis obscuro Est aut autem
sterilis sepes in supremo ordine
studi dñi impium et blasphemum
quid sermones tuos erat coram
te hodie ut sint oculi tui aperti
et aures tue intente super domum
istam die ac nocte In quo q[ui]
cumque quieta exhibere[sic] iussa sunt
singuli istorum ipsum in structu
ra ut p[ro]tinus introite legi pos
sint Cont[ra] introite pax eterna
ab eterno p[ro]fecta huic domui
Contra templum multitudo bene
dicatis et domus dñi sup firma
petra Cont[ra] bethaz[ar] vinum et
aliud ad domum dei et porta celi
Contra montem oliueti Christe
qui habitat in domo tua dñe
Contra vallem ascalon hec
dicta filia dñi de loco isto cum
Contra claustrum templi in do
mo dñi cum digne oratum de
tra montem sion templum dñi sta
et dei cultores et dei edificatores
Item con[tra] introite In domum
dñi letantes ibimus hoc templum
in circuitu pte urbis memoria
muri adiacentem[sic] nec longe ami

re ad mendum 2 sted in hui templi cet solebant ee ad abe canoit eccl'azes sdm eccl'am hui Aug dno seruiret Non longe aut abhor templo dni 2 templi aluid in medie qui tatis et altiudinis q domus saltus id 2 de lignis libani dict et templi salomois vocat q salom ibi dorebat et medicia faciebat et ad distinctoz altiq sedi q specialit appella templi dni Et ergo maud et ioseph ffecerit omia que sdm legem debebant nichil obmittentes quid ulr ad reuoc reuertunt de nlz uolebat redire in galileam pui intrare sted nazaret Erat ds ut dic theo cond montis beth leem sic prid nazareth ad tam quid hiericho Unde et tu ff ad eis Et adhuc q tard quin ttm et pmias ei in ibus patrib hui desiderabilis/ Ozana

Qui in templo nro ponem te ad videndu desiderati ad amplexandu penetrabit habitasti Veni dum dulcissime et tato desiderio te expectanti te pm denidt indulge et ppa pcepta tib in one mouent q gram pusillanimem expelle et cor meu templi tui dignant in hitado ppie pli te brachijs desiderij amplexer et teneā Da nob ff desidare te fonte luis qui es aput priem et nob pmis de hac vita exeam quid te oculis cordis videam qui es amare et desidā quta et sufficio te desiderando

Ca^m tricesimum Dehuit dns Egipti z nece puerop Cog Maria z Joseph pegerent vius nazaret Ca^m 13^m

Reflectes ad hec fuit hec gsilium dni et timor de pdo metuet di latad Angelus dni apparuit in somnijs ioseph dicens ei ut sue genus acciret puerum et matrem eius et fugeret in egyptu et ibi fuisset ut herodes querens puerum ad pdendu eum Quod humaniter q festa tri specialit adornad erat gmutatu pertinuit sic pauptatis in fugiendo dumeras ut fomida sic q bie patrie pcio a ciuitate ppe ne ydolatris obuiet ij in alienis pcendo piaculis deo supne re uelatois oraculo ajnus in egyptu fugeret ut egressus et pauc in pulis ejus ad uersis scribit et ih in quolibet triumphat et ad priam reducty a deo aie subiny pcibus ut indigna ut ad mon tu secedet ad eu ejj fructy dnoz ducaste in uerbis nis sine merit dolor questus nec sine gaudio mentis Joseph pcio angelus matrem exortat et q ab angelo audeat et ordinat Apd pcios gnietis et nulla mora tracta surrexit et ad iter arripiendu se disposuit Concussa sue cum adhuc uote animo pstrato cum et ota salute filij sui uolebat negligeb inuenitur Conspice et medita ista et quo pdm dum dormientem mat eleuat et puer se aptune exortatus placat et ppare ipit si qua in te sue pietatis Cogita que gplacet mihi deportat qd ipa puella delicata que de pin terent surrexat mirdam longin quid q quas asperas et montagnas cogebat fugit qd pium tenellu se q quas longas cogebat intrid ferre qd nisi ydolatras appelle bit quam Egipt de nocte desub pcibus egypti are cepit q nox magis quid dict fuge ppcit ut sit negotiu cum cerulte fiet et sere

te pericula imminencia euadere
nec fuga a uidentibus arceri sed
apud deum posset liberari cum
de hoc liberari quelibet homo
nid nd ppter hoc debebat omit
te ppter q patuit fuge sedm
uiam huiusmodi Ecce fugit xpus
et nocte fugit ut fuga que ppter
difficilis et nocturna obscuritate dif
ficilior fiat fugit aut egyptus
ut eos specialiter illuminet pacien
et sanet Quod magis studiose
magni misterii sacramenti Non
est aliqd magnum egyptum ppter claus
tam diam illuminare xpus aduenies
tenebrosis cordibus tenebris reddidit
lucem nam et Christus Sed quare
in egyptum Recordary Danihel
qui in fide sua uiriliter gesta ma
la ferat fuge egyptiaca deus misit
filium suum in eam dans illi dem
oniacos signum et spetue amicicie
pignus ut deus plagas egypti
ca mundi sanet Dextera mun
do dextre excellit ppter qui
aliud fuit ppter ea pmunitati
postea fuit custos filii promissi
et sic in egypto gradibus uenit
ut aliud regionem que per ambas
terras flamma impietatis ardebat
igne pene fidei succenderet
ex hijs ppter quibus deus de egypto
di ppter ppter esse precluxa
et ut addiscamus q abiecta uite
uiris adeptatoris detrahamus atq
confidat spari Nam abiectis
mobilibus ppter studium efficitur ut in
uitis hec audiens ea undas te tri
bulationes maxias et mille sustine
dissimul nichilominus tiberius sed
ut isto mundo exeo uerbum tue
tra sustineas studeas tribulationes
maximas insuperabiles quasi ad
cumulos ee Petrum hec Christus
Deo erat fugit in egyptum magis
quid in aliud terra ut ostendat
se pecu mortem ut sic mortis
dim dei de phone et egypto
libando pertam duxit promisso
nibus pia ppter ppter fidelium de
bilo et pinferno liberandis pred ad
regnum duxit triumphis exulta
quide bona considere potest in
puti negatio et quatuor Domo
consilio quemadmodum suis pressu
ris tam ppter sustinet ea ad
ipsa Ecce enim in nativitate sua
magnificatus fuit a pastoribus
tanquam deus et paruo post tem
pore tanquam deus benedictus na
gi ad gentium honorauerit et ipse
mythonium in stabulo ad manes
non bestias strauit et ut tydam
hermidem filium plorabat Post
ea gloriatus in templo Symeon
et anna exultauit in gentium et
non ab angelo di q fugiat egyp
tum et multa talia in ortu sua
pondus pende que ad rem in
structos possint adorque Dominus
Christus ac pro deus innocentibus re
bus quidem tenera potuit pro mis
ericordia in nostris animabus fuit
quos pro tribulationes peccatorum
durare sinit hec gemmas sed ad
exaudiste tu ex ipsis mysterium
quod hi ad mundi quidem tate contexit
esse Dominus hic in fe
cisse considera Considendo quippe
filius ioseph in iuda ponere mon
tibacum meruit maxias Sed
assunt depente angelus suspicum
solues et timuez ipsius extinc
uerunt Deum videns primi
no mutuo maxia exulantes re
pletus Sed rursus huic gau
dio prehin grande successit rubrata
contra tbaret et ape ex sunt
Sed et hinc precore rursus le
tria subsecuta Lapperio rude
licet stalle et adorato magorum
Post hanc in conditate utili
prehin utilis formido secuit
hebdeb aiam pia et fuge nec
Et in longinquid tristre hec

Cassi Cid ergo consolacionem habuit tribulacionem expectans et egipti deum nec in consolacionibus suis debeamus extolli nec in tribulacionibus frangi Dat enim nobis deus consolacionis ad spem fiducie ne deficiamus et tribulaciones ad humilitatem gerendo ut cognoscentes nostrum nichil semper in nobis timore seruemus Verbo consolatur ecclia dei consolaciones et misericordia qui eam corripit non corripienti se offerre nos et qui non corripit non desperationi nec corripienti inuideat Nam et angelorum lamentis fiebat ioseph et non intendebat longe esset ea pulsatur Item et qui corripit si non corripit quasi nolle non debet ei pugnare nec inuidere Cid ioseph qui tanti caput dei erat non palam sed in scripturis tales lamentis accipiet Cerno gestari qualiter deus gemitibus suos afflictionibus et tribulationibus premi et ad magna eos tribulatio mitti et ioseph in uidere puerum illum ad seruitium quia nunc enim quis audire potuerunt In hoc enim tribulatio est quantam tegnum quod ignorabat et quas abyssus eos ire coegerat enim essent inhabiles ad edificia dei ipse inuestitus ioseph pecus ipse structure quid enim puer quid potuit habebant adhuc tenerum erat Ecce quod quis habebant in terra aliena pauper et qui nichil habet omnia enim ista sic affligi nisi mirari Deus ergo nos tribulat pacem habere nec dabit nisi a deo spiritum dari qui nec sibi tribuit nec quod Quando contigit beniamin deus videbat quo cito gestorum patri et fugat de terra nativitatis sue et quod benigne credit fuerat illum qui postea in monte quod magna patri deus sed non minor eius hinc latas Ille cum eis facie gestorum fugit cui angeli ministrant Deus est sed ut homo fugit hoc dem ministri qui refugium est eius Prosperitas hoc eius humilitas et mira pacis Nolebat gestorum quem reddere nec eis offendere sed fugiendo insidias sui tate In quo dedit nobis exemplum ut ut nos sic facere tamen ih ad insultibus nil quasi stabimus sed ut de eius conductu expectet sed patienter expectare et fiunt quasi ecce et quasi plus 2 ut alibi docet pro eis orate Ecce enim deus ne ut odiet sublatus est in egypto sagittat electos septus malorum in ualitate suis ecclesiis effugandos ut eius exilio dampnandos in quam eorum exemplis debilibus reliquid et eos ad pacem exortauit Nam quasi fugit sceleratus fuit et exemplo non timeas ut exemplum dabet suis maxime eius fuga et gestorum pelati prodest eius ut pati et qui grex non gretur de fuga pelati memorant quasi fugam istud in egypto significat fuga nisi a periculo et predictione petri in statu primi ubi debet manere usque ad obitum heddus id 2 donec cessent impugnatores heddis seu hostis fugiebat ergo deus ad faciem fratris sui immo potius fratri diabli non quod tem timet sed ut tempus egruo sustinet Non enim fugit mortem qui mori venit nec insidias expauit qui insidias et astucias diabli aperire venit Extimuit ei mater terra et nimis valde et stupet ioseph mutus fuerat in egypto quasi silvestre obstruxerat memoriam et mutatum quasi enim valde longa dei enim quasi ad

iter cursoribus sunt xiij ut xv die
te pro eis aut forte erunt iter
duorum mensium ut plus vel
cius aut ut dicat se desertu
illud et q filij israel transierint in
quo et xl annis steterunt Ex
quo desertu sed gradu facie
bant Ubi est et quomo deserte
hospitabant et quaerebant Jero
sem damas in illo deserto inve
niebat Compatet ergo eis q
labor difficilis magnus et longus
tam pro quid quis et pro quo eis
et admina portas primi et in quib
bus in quibus portis exhibe eis pus
tetiud Non debet videri nobis
labor pricy aged pro nobilibus pro
quibus labor tantus ab illis et a tribus
et tamen a assumptis sed dicitur
Noli in tua meditatione fugientem
in egypto cunque in comitatu in
spicat oculis denuncia paulo plus
dulces mamillas gliscit dilectus ma
tris dulcet sugentes et mediuas
matinas filiali mod tractantes
Quid vis videamus Quid delec
tabilius Verne illud qui inter mens
paulis brachijs ad matina colla
pendentem et dicens felix sum
felicior qui sic illud video q regis
gratiam vidit et qui viderint
dignus Quis qui speciosus est
forma prius hom Cogita et
recogita quando et qua cogita
tione tenebat illa dulcissima
mater eius sed illud dum tenet
ac tentabat in brachijs suis q
ultimus et leta tenebat sic ut
in fanticulo gestienti dulcibus af
fectib atq frequentibus q nudet
sic sed lactandum suis gemma
sua quibus potest modis gesti
ret sic denuq aliis atq aliis
studijs ad que opus matrona pie
tas cursitabat si pro qualitate ci
tissimis sedula blandie dispi
nat scire ei q dr ad esse ala
trunby gesticulo in vid et ado
lescentuli cuidam virginee erupta
erat is ut dicit puerpis latinis
filius qui gbari potuit sed q
unlid in oculis genio gesticu
taturi cum speciosissimo vultu
splendis maiestas appuit ut
ad sup horam esse sed ambiget
metalepsis quod amplexantis
ad et ut sup brissime gemulos
si aliud se tempus obtulerit sed
misericordi tue mentu mea et
hinc tempis noli oblimisci esse
sed hinc fugisse latine qui ad
dextram dei crucifixus alium
blasphemantem corripuit dicens
Neq tu times dm q in eadem
damnatione es Et nos quidem
iuste qui ea enim nihil male ges
sit Conclus sed ad dnm ea
ea alia que in q unlo appuit
cuncta maiestate pacis sui ho
ni memor Mento mei dum ve
neris in regnum tuum Itaq ad
mirabilem amabilq hac nocturna
arbitror uti opione remota cui
offendi tenebatur hoc audisti
Hezodes and ea magi quos astra
bat q caude quam expressius ad
ea sed discrepent et puer sibi
videbatur putauit eas visione
stelle deceptos et crudelissime ad
eos dixit Cruden cessauit a pue
rum visione ut tot et tantis occupa
tionibus regia cura desudet at
ut a puer nullos adeat aut
impedire Ex ea postmodum au
diret que in templo gesta esset
quod puerum dixit et quod diu
substraxerit sed puer puer nati
vitatem turbaret ex hijs magis
timuit et sentiens se illusus a ma
gis adspm iracundus vesanus
valde tum after sui contemptu
tum after tumore admittendi ri
sus et gravi de morte puerili
Bethleemite tractauit ut ea eis
accidit Ille qui incognitus sibi fuit

Ca^m

Putabat enim q si omnis pudicorde
rent dns quē quebat eu de po
posset sed estimabat infelix quia
sed z gsilium sed z sapiam sed est
prudentia cum dño Dixit ergo
de nece puerū dispondet z edictū
hostium est a cesare augusto ut
vniuersus describeret Cum ad erat
facta z alioqui audientes magos venisse
venturus valde perturbati
sunt mirati combureri et conturbarent
magos de oriente ecclesiam quibus ma
gi accubitum edictum dixisse perti
nere ad natum christum dicebant in spelun
ca monumenti contra magos tharsis
et de roma ducatus veteranam
insulam speculatores et misit occidi
omnes pueros qui erant in bethsle
em iuxta et in omnibus finibus
eius et locis adiacentibus ab unius
anni et infra secundum tempora
temporis quos ab magis de
ortu stelle diligenter inquisierat huius
rei nec tempore celadet qui nativi
tatem annuntiauit quos trium
viarum a bethleem ad austrum
sepultura est Benjamin spacium duo
rum dierum dicta a filio et nomen
eius prius dicta a patre et nomen
eius latine et interpretatur
filius dextre patris appellata Sed et
filius mandi et ideo david dicta
et tribus quando david transmigrauit
opinione Aristas plus sicut et ve
stimenta et ceteri habitus evoluto
anno post xpi natiuitatem sedit in
fantes et qui stella eadem die qua
natus erat sub ortu didicit et
sub ortu stelle dñi dictum et in
super aliqui diem esse sentiebat Ideo
quos etatis eius usque ad biennio et
infra usque ad unius diei spacium noc
tis infantes desinit in pueris
timens ne puer qui iudeza fa
mulabatur paulo supra etatem su
am nil infra spem sed tristior
macte ut etatis sui tpis crudelitas

Xm

Dixit ergo post dies et quod
a natiuitate dñi dies visitat eos
cendisse infantes Tunc impleta
est illud ieremie Vox in ra
ma audita z ploratus et ululatus
multus Rachel plorans filios suos z
noluit consolari quia non sunt
Ramma sed z hic mons quidam
qui ac montanus et signat exercitus
ut sit sensus vox in excelsis
audita z longe lateq diffusa
et multos exterruit et undique
diffundebat ut sua magnitudine in
mensa ululatus cum ploratus qui
tus ad fletum et ululatus
quitus ad lamentum matres ibi erat
ubi tot genitores tot lacrime unius
sexus tam tanta crudelitate ces
si vellent vacuis exhibere non
potuit In genitis autem matris
faciebat sue dulcedo in matribus
vero et in eis memoria exprobat
et ideo dicit ululatus multus
Rachel in excelsis audita z ploratus de
morte iuuenum mutuebant quo
ad singulos usque ad celos cum in
fantes eorum clamauit sed in illis
vox pungens penetrat nubes
Secundum erat bethleem sed in
eius uida ortu de Iuda et Ben
iamin de rachel plorat quod et
rachel filios inde et bethleem
et finis sue et ante bethleem
in agro est sepulta ac raro ne
sepulte et ex eadem corpusculi
hospicio nunc eruis accepit et
dicta z nec ipsus bethleem et
habitauit in ea Nunc et iuda
et beniamin duo tribus iuxta
ac uicine sibi et pene / erant
quia extra se hereditate accepant
et finitimus fortis beniamin pre
bethleem proximabat et hereditas
percepit non solum in bethleem sed
et in omnibus finibus eius nec
ni pueri Ad orientalem bethleem in
telligimus multos rachel filios
de beniamin proximos fuisse occi
sos et crudelia nostimat ad exag-

Tam

Rabanꝰ

gaudio pclus hebdas ꝓ ex effre
nata crudelitate hoc fecit Sed
Rabanꝰ crudelitas in illo no
did tenuit nō 2 gressu pas
tracione bethleem sed et adia
centia loca denastauit Plora
uit aut rachel filios et noluit
consolari ꝙ nō sūt. de hoc ꝙri
tur et sup hoc ꝙ mdtu erat
ꝙ ne cū pcussoribus esse stre
liat Rachel ꝙ sub ut videnꝫ
pdm dñi sepulcr̄ eccliaꝫ fleat cuꝫ
tota ecclesia ut dñs templē
mundat et xpō 2 suis tēpe
sima quē pastor ne hūilib⁹ ad
caulas deputat hec go filios su
os plorat ꝓ ꝓfessione fidei
hui gemit Non volt aut ca
placabile ire ꝓ nō sūt. ꝙ sūt
mdtu ut qui pcessit stim no
te uersus ad pcē certamia sed
rollanda redeāt tm pugnati
sed gaudet patrib⁹ ꝙ felicit
sunt et cōsolat eos xpō ꝙ mdtum
cessauit Plorat ergo eccla bo
nos ut uidet ꝙ uidet eos
uiuere cruciat sed ꝙ sit illos
btos nō uult temp̄aliter sed et
nalit consolari Plorat insup
eccla malos ut in penitētes
ꝙ uidet eos depraedari et ꝙ rapi
illos irremediabiliter ꝓteros
nō uult consolari plorat insup
eccla omalos ꝙ sibi stridet
ꝙ triplex 2 gemit unum quidē
eos pacifice uoluntate et actu
ut stephanus quidā uoluntate nō
actu ut ecclesia Johēs Bapt nō
uoluntate sed actu ut innocentes
in quibus xpūs cuꝫ uite mdtum
sit supplent si quid defuit uolū
tatis Sed ordinant eccla festa
post natalitia dñi sīm mandata
dñi dicitur Primo stephani 2ᵒ
Johīs 3ᵒ innocentū Nam dilecti
erant xpō candidi in rubi
cundis in stephano electi ex mili
tibus tanquā testibus innocentes
ꝙ et si usū uidendi nō habebant

et ne testimoniū nō potuit xpūs
tamē cuꝫ uite mortem sunt
supplent si qd defuit uolūtatis
ipi aut nō loquendo sed moriendo
testimoniū ꝓbaxato igit sanguī
lo martres xpi n. testes dne quos
en testes latine dicimꝰ gre
martres appellant nō ꝙ ꝓpter tes
tes xpi sint ꝙ nec pro fide xpi
nec pro iustitia occubuit sed
ꝙ pro xpō. n. loco xpi occisi sunt
ꝙ in eorū mūdo xpūs quercba
tur in quo eū et sī nō loquendo
tm mandando sunt confessi. et ultra
uero deuenīt ꝓt quis pōt fieri
ꝙ iustitia ut abel ꝙ lege dei
ut machabei ꝙ assertione ve
tatis ut ysaias et jeremias ꝙ
negligentie pcti ut johēs bapta
ꝙ salute ꝓpīe ut xpūs ꝙ fide et
nomine xpi ut stephs ꝙ libera
te eccle ut thomas ꝙ expo sen
loco xpi ut hi pōt. Sed et eccla
ꝙ his pollet mz at quadā ad mise
ros dilatandū et ob hoc quidā
tantum letitie ꝓmittit pōt
tus in bethleem dns omnes
infantes qui dū morderes ꝙ ypo
crisim pēnī xpō mererēt ex
tinxerūt et ꝓfecte laudē mīrū
ssecū Sed nō mdto infantes
illi bti ꝙ omnē extinxerūt qui
pēnī mortī pro xpō merentur
tande et Aug. d. ꝙ nulli bti
nō nati nūquid tentati nō
did beati iam cōnati Etiam
nūquid ꝓhans hostib⁹ bti ꝙ
nullis tm ꝓdesse potuisset ob
sequio quādo profuit odio Nā
quādo comit eos sanctas hy
bidomit tm ꝓpter dīne bindo
nis effusū et dū in spūm
xpm regn. nrō cocinā penetra
uit exercitū sanctis martyri
bus tanquā ꝙ Aug. Non
sed hoc quo xpūs ad hoc
infans tendimus iam repit

pati nsſe et m ſnis et vehem
ter ei ꝓpte ſi qua inte ſmt
vſtrā pietatis ꝙd augſtl
Sed et nouella hec ꝙſe tua in
fancia a ꝓſentiū gladijs tuta
no fuit ꝙd hinc em mꝰ dul
cia mris ubera ſugens depen
debat ꝑ appuit angelus in ſp
nis ioſeph dicēs Surge et
accipe puerū et mrē eius
et fuge in egyptū et eſto ibi uſq
dū dicam tibi ſſturꝰ em ad
herodes querat puerū ad perdend
eū Jam extinc bone ihu pati
epiſti Nam ſolū aūt illam tue
infancie nouercam intuitu ꝙhe
lyſtꝑ ꝙ eam mortē in puſillis
tuis quorū ſnitia multa fuit
mamillas ſuccendit inuentas exceptis
hec augſtl In ege hodie crude
litas impioꝝ exſtinctā dicunt
rede paſſe religione xpiana ex
tinguēde et ni ſtrage puerulo
ſuccorū ſuērem qui genuit ihm
lem et innocentes occiſi ſunt ab im
pijs forma ꝓfeſſe Ozio ſic re
ligio in xpo fundata extinguit
ꝙ aut leo papa ait no minuit
ꝓfectibus ecc ſed auget Sed
ſm bedam et Sed hodierna
malicia et babilonica crudelitas
nascentē uelle religionē extin
guere et puerulos ſtlib affligere Si
ꝙ em quid ad ſalutē xtianoꝝ ſi ꝙ
religionis nō ſtarent ozia ſub ꝓfec
tu aut ꝓſcriptione cupidit aut ꝙ
ſequit libs plane ad egyptios
puerulos ſtlium ꝙnus accad eo
nat mo ad hēdē nascentē
ſalutatoꝝ ꝓſequit Sed aūt
nato dño ꝓſecuto cepit ſſtrat
ꝑuulꝰ tpus vite puris no de ce
ſtinos qui electos dei ꝓſequunt
ſte dns m euāg ait Si me ꝓſe
cuti ſmt et vos ꝓſequent et
aplus dns qui pie volūt viuere
in xpo ꝓſecutionē patiūt Sed ad

pud ꝓcōſnē ſtut ſuſſtrat
ꝑ humilitatis indtu ad coronā
uerū eſſe uenerēdū ꝙ aut dns
ait qui ſe humiliat exaltabit
pud ad em innocentia humilita
te ſuſſtrat ſimplicū de quib
dubitauit ſinite paruulos uenire
ad me talium eſt enī regnū
celoꝝ Sed aūt puerulo ecclſt
ſtut ſed xpus ecclſt in ſimuat
corpa uerū ab impijs poſſe
mini ſed xpm ꝓcōne ꝓſecutio
ſtuit nullatenꝰ poſſe a ſdeibus
euelli ſiue em uirgo ſiue
mortuū dns ſumꝰ ꝓtector

Ayora:

cf. 120a

ordinē pudis multos et multi
plicit ubi pharao ſbmergendo
hebreos de tam crudi ſuſpicione ſuſpen
dendi necdū ſagittandi ultime ponere
gradū ſignificatum dicetur ꝓſentis uſur
patio anglidis determinate inſpicio ꝓ
ſentis aduſtatis ꝓnuntiatio delonge pa
rentele tuae ſuere aſſentatiōſ inſuſpor
tio ſpes ſi nubilū ſuere ꝓſentiū ſic
ſm dns qui pharaonis a ſpanis nūdū p
uidit Dni herodes a gloriando ꝑ ſuperbia
Dni medus a mensuratus ſ culpe ꝓcul
pauit intendens ſm herodē ſilen
cio pauptatis ꝑ fraudulenta ꝓmptitu
dē celat et dimittat ſuggerit hic addit
pueros ſm ſcā aſſectatē ꝑ ſ gaudiū puēris
aſſentatiōſ et timor ſuere et ſ nō ꝑ
mittunt pueri inquio pulcra in birthee
inque ſiab mudanea ab mane et mi pa m
ſno in pena ſ ſic compatiendo luget tuēp
rachel ſm mr ecclā Cū mr maria
et ioſeph in puero ihu intrauit egyptū
ſua ydola illic primat in templis ſuis
corruere ſm ꝙ ysaia fuerat ꝓphetatū
et adue ſe in celi ſſel de egypto uo
ſuit dona egypta inquit no taceret mor
tuū priogenitū dni ad diſtinctē ihm
nā non ſunt templū in egypto ꝙ no
corruiſſ ydola Hic ſ am archam dni corru
ſuram ydoli ex arca appugnāt adipiſ
cit ecclā hr in ſcholaſtica hiſto ſm pere
mias egyptū ꝓ ornamenta ducta fuerat
ꝓphetauit eſ ꝙ ſuto ped ego ꝓtinus
cunt ſ tue ems dñi ſ ara ydoli egypti
ruerent egyptij ſ ymagines deorū ſuos
tebant ſ ſibi honores exhibebant ſſc
aut ꝓphia no ſm xc ſm nre mpnit
egyptū eſt impleta dū eius ydola egypti

ornaverunt et vigiliis sic pleni fuerat
pisse in draconem | hoc de pfiguratum est
in moyse et pharaone in fratre dei sui
hamonis et carone stem scholastica et
hystoi pharao rex egypti cum ea regnabat
hebrei in qua magi dei sui hamonis stul-
tam erat pharaonis ait filia t moysen
puerum in filium adoptaverit postea quod
scire decernunt ut in pharaonem regi vi-
gendi pbetur cui pharao alludens coro-
na sua exuebatur | qua ille intra pueros
ponitur confringebat et in ea hor
corde volusse dixerit quid si puer hoc
ex puericia in ppetua egisse moyses
a dei nutu salvatus et a nece pprius
hic et nutu cum pius salvatus et a gladio
herodis | moyses natus ut pstet filios
isti educet de egipto | et homo fuit ut
nos eruet de inferno | moyses deu regis
egypti in corona aprigit | et sua ydola
egypti et deos eor ad nichilu redigit | hic
vmina ydolo illa statua ptendebat p
exe nabuchodo | et sompno vadebat de
nocte et sm manibus lapis quod absissus
est in pcede illius statue sui pmi gmis
et pedes et illius conterunt et in pulue
redigit et postea id lap in mondi exord
lapis ihu significat qui absissus est de
monte sm manibus pris natus et de matre
sm tactibus naturalibus lap ihu sic con-
tinuit regnu egipti sua ydola deq origi crimi
nia et confracta statua lap ille t mons
magnus exorevit et destructa ydolatria
fides et ptestatis mundi celestis et eccle
mundi tale et tm p sua mensis te replet
tam celit p mundi | mortalitatis dm re-
gnu et pdonem haredis | significat
fuit tamen aplos ad gentes et pfectum
eis nostri et iudeos p credentes ante eos ad
iudeos de fructu hereditis significat | ultima
iudeoz tm finis | sm p remigiu p
ioseph de significat fidentores et pueros
fides et, nostra salutis | et natus eccle
et ste pptis | et persecutis hieroslimis pdes
stata a iudeis p fugam | ioseph in egipti
transitu gentiu ad gentes | ad quas fidem
xpi de cite tulerunt relicto hereditate iudeoz
infidelitate ptempli ante quo fuit regnum
filiorum temporis abstersione sm apli ad
adventu | xpi omnipi pobitis hereditis
in vadis in cordibus iudeoz in fine et
usq; finis regno egipto ignorancie tenebras
effugiunt et ydolop vanitate depssa dei
veri cultu veniam eorum et reparant obli
gnis fidei successus intim exercent quam
deserti eis repleverunt dm in pcessu
postea hieronimus egipti pmeruit ut pau-
pus melior et cate clarior effectu videret

dñi cristi | Denich si ihu ad egipti venit Cristo
plicid nich pauidus pr[ophe]ta suis illa vide-
bit hemi dignitatem et immutabiles angelo
rum in corpib[us] fulgore mortalibus dispen-
sacione tam illa regione diffusi exorti
xpi et admirabilem dñi egregii gregis
regni et trini pi celestis omnipotentis intris
mirante Non ita variis coprar chorus
celi refulget ut egiptus immis noctes
distinguit atq; illustrat habitacul[a] sanc-
tor quod sanctis vmpnis et vigiliis diebus
vo nostris numquam laboribus exercent
aptice corsu virtutes mutuantes sic cristi
nomine ad fuda comitate tyberiadis
venit | heliopolim et ibi aliqua domicilia
dnice nativ habitaverit et septem annos
tam ad nec et pegrin pauper et egen
tis quo vsq; ipso nos tanto tempore vsq
venit Rursus mendicabant legat aut
do dant | et pdoz non erubescebat virtutis sibi et
filio nebat ge | nebrie dna mundi
pcio pauperies amore et zelo | qui et gentes
hmodi aduenas frebant | mirie quas dñs
venire non vent | et suppe Quod cum si
aliqui filiq fame pacientes pane petit
ne vnde daret nr hui | nomen ihu
et sitibus gruebant vestra eis tradit | dom.
plabat ubi filium post patrit et matrem
ope victus p emrabat | et sibi suis aliqui
de victu subtrahebat ut filio restitue
et si exope manum apponebat qui victu
iudicium de vestimentis | de victu sibi
et lectis ac aliis in sta dom oportunis.
Rursus duplicia mundi simplicia mundi omnia
in hebdo | hic | a pauperate sua | hec si
hec | posse nolli ea pauperate amatrix di
mundana fuendo nil alia opa faciendo
faciebat more quozda opa erosa
absit Est ei periculosum et valde magnum
vicium pp multa degis insta | Consp[ic]ue
ne dns | laborib[us] et opib[us] suis plandi
endo | texendo | sollicitum quo sicut ei
fidelis atq; iustis | ei dilige nichil mundi
simp filio | simp gubernacio domus cunctis dili
genissima habendo cogitatio | et oronibus
mis posse semp intendendo | et toto affectu
spiritu sibi | et consida ad no[n] iuste dis gratu
regnum dei dna regnum | Dis | et Dis | ioseph
fabre lignarii ship opabat | in re ligna
mis | sm ut quam scivit natura tam
in ship mora | in eis quaxerois pete vere
dendi licentia | bn dicendi no[n] accepta
pmo a puero | sm Deinde annis postea
a ioseph grubis flexib[us] et lacrimis et can
tilone magna vale facias eisq; tanq
exules aprta | et ship | et exhamati ad
pegnadum | et annos | sudore vultus sui
vesci erant | Q C :·S·:

Ostende Jhu xpe dñe adhuc
[illegible] ecclia patr̃ [illegible]
[illegible] tue p te orari volumꝰ dei mi
[illegible] ꝙ sic etiã nos [illegible]
[illegible] tollere omnia q̃ offendũt vidẽ de
[illegible] nulla eis aduersa formidare. Et vos
[illegible] flores & p nuce mꝛtꝛ
[illegible] & ꝓmissionis palmã dei
[illegible] adhesibis digne mꝛ deplen
[illegible] & nocturne vite in sanctꝰ
[illegible] & gaudiũ ab
[illegible] filio benignissimo in eternũ Amẽ.

De reditu dñi ex egypto et anno ꝓnie · Joh bapt̃ · xl̃ · ca:

Completis autem
[illegible] septem annis q̃bus dñs regnauit in egypto & he
rode mortuo uocauit dñs
ex egypto sicut scr̃m
[illegible] anno regni
herodis & lxx: anno octauiani nati xpi
et 28: anno regni sui obiit herodes hor
[illegible] ut scr̃ptũ adimplet̃ ꝙd dixit
adhuc & ostium ephaam ex egypto uocaui
filium meum. Ysaias hoc est de reditu
& exitu isti de egypto ad hunc legit̃ quia
[illegible] puer & filius adhuc appellet̃ Ysaias
autem hi duplicem sensum litere ꝓphetauit
& ad hunc de ꝓle isti reuerso ad dñm de egypto
[illegible] dñm hunc: ꝙ ipse ꝙ filius dei
natus hic ait se filium ꝓ adoptione. Anno
3o anno archelai seniꝛis filij herodis
et anno dñi octauo appulit angelꝰ dñs Joseph
[illegible] dicens d̃ Tolle puerũ et matꝛ eius et
[illegible] in iudeam defuncti sunt
[illegible] querebant animã pueri. Vita enim ꝑ
herodes & eius complices ac fautores mor
te dñi ꝙ scribe & phariseꝰ Quia filius Joseph
[illegible] herodes ꝑcepit [illegible] de nobilibꝰ iudeoꝛ metuẽs ne sic regnũ iudeoꝛ
[illegible] qui eum oderant floret [illegible] l'he
rodes mortuus & adhuc filij quo ad ꝑsentẽ

Jero⁹ Scitote ꝙ loco intelligimus ꝙm Jeroꝛ non
[illegible] herodẽ & scribas & pharisæos recen
dñm fuisse meditatos. Ait ut ait Eo
nimiã & ls ꝙd angelꝰ dñs ꝓmps Joseph apparuisse
dñi nisi de signato quibꝰ qui a regibus tene
mꝛ & negocia seculariby expleri & fini
mgelicã fruitꝛ uacare. Ait Joseph
consurge gens tanq̃ ꝓmpta ad obediendũ ꝑ
[illegible] filium tanq̃ militia sollicita & mitem
ei tanq̃ amico obsequiosus & cepit redire

mtrum ysrl & adiit & transiit ꝑ desertum
quo veneꝛt & ade & in eis auxilium & fru
ctum exhibens & impendens est inquibꝰ ꝓcerus
& in ꝓpo poteris uitã eis compati & respirꝛ
ꝑ fugatos et labore deuictos & tm de
die ꝙ de nocte pax quietis hunc & ꝙ
puer egressꝰ & delectꝰ rex celi & fit ꝓnob
laborauit et ꝙ cito cepit dñi ꝓphã ꝛeꝛ
ꝓpua ꝓgit [illegible] ego & laboribꝰ ꝓ
meam ꝑpetua mea [illegible] ꝙ multꝰ labo
res ardua et afflictos dñs ꝙ eis con
stanter assumpsit & ꝑ ipm ꝙ odio habuerꝛ
mo hunt Certe plus hic labor de quo nr̃
tractamꝰ ad plenã redemptoꝛem mam ꝓfi
ce debuisse & nec aut ꝑ ꝑce fine ꝓdicti de
serti iam puer Johes bap ꝓmaz age ce
pit cui tm nullu ꝓrsus hꝛet ꝙ ꝑ ꝑisse
debꝫ dñi esse Atq̃ amodo & ad locos hꝛ
dnis ꝑ ipe Joh baptizauit & ille ꝑ tan
fiert filiꝫ isꝛl ꝙ ꝑ uenꝛet ꝺ egipto ꝑ desꝛtũ
ꝙm ꝑce quem loco Teod de ꝑto Joh &
ꝓnie Ordinator ꝓnie finis ꝓtotꝫ ꝓ
tunt apparet solicitudis elegit & ꝓcuit ꝑ
ꝓmeuꝛ etatꝫ tuꝫ ꝑfecit ut uincens & ꝑfectꝰ
uitã austerã duceꝛ & ab amoꝛe & illecebꝛis
mdi & se & auditoꝛes suos suspendeꝛ fra
lis & remouꝛet & ꝑ ꝓmptum ꝛeuꝛtꝛ
liberiꝰ dñaz ꝓmiaz hauriendo qua postea
effudit ꝑdicando Nam & ꝺ eis exemplo
ab adolescentia mgri dñi patriꝫ & dñi
nati teneꝛ a ꝑ bonis & ꝑ assuete & ꝓ
dicandis auditoꝛibꝰ actu ꝓcede & quo sunt
dicti ꝙ magꝰ quis ꝑfectꝰ fuerit alioꝛ ma
gistroꝝ obtinere non debꝫ Manebat Joh
inde ꝑto & aer puriꝰ & celi apꝛtꝰ & fir
miaꝛ deꝰ ut & ꝙ su baptismi et ꝓ
dictoꝝ tempꝰ aduenit nonnullis karatter
et ꝙ angel' comissaꝛe extra multꝛ mg
lia nutꝛiꝛet & nonnullꝰ uoꝛet & argue
ret sibi conspicꝰ et esse fide dignꝰ qui xpm
erat ꝓdicꝰ & de ꝑpo testificatꝰ & enan
ꝑ alios & testis Nouerꝫ ꝙ primꝰ sui
suis & fingit & timuit et tumultꝰ ꝑ ne ea
rohabitacꝰ ꝛetraheꝛet & omnia ut uita aliqua
macula secundaꝝ ut delicti Qui si mdo
manssit sine malicia et comissoꝛe hominꝺ
ꝑnaꝝ fuisse agnitꝰ ꝓfecturꝰ sanctitas
sua custodiꝛet et ne leui salebꝰ ꝛbꝰ ut ꝑfecto
uita magnificet Nã ꝙm crucem ꝑ ipse
& arbꝛem uite uia ꝓstrauit fructꝰ usꝰ ad matu
ritatem ꝑueniꝛe sic hodie in xpo nobꝫ ꝓsitꝰ
usꝰ in finem uite in nocturnã astiuꝫ ꝑueniꝛe
ꝺ arbores & hi sunt torto planantes itinꝝ
ad ꝓspitum transeuntes nõ possint attingꝛe tꝝ
tumꝰ suos sup uia expandunt & ad molestiã
a transeuntibꝰ Hic est derelictus ꝓ negocio

Ezechiel⁹ ꝺ ezechiel

Cristo⁹

Petrus Ravennas

secularibus se implicantibus. Excellens valde
admirabilis est puer iste Johannes. Ipse enim fuit
puer heremita primus ac principium et via religio-
se vive volentium. Nec est singulari quin sicut
Petrus Ravennas ita scribit. Infra teneritu-
dinem annorum beatus iste puer spiritu ducente ad
heremum ductus est. Nec obstiterit infirmitas etatis
quam maiestas dei fecundavit. Reliquit Johannes
mundum, homines fugit, patriam nescit, parentes aspernatur,
et in solius divinitatis apicem beate contemplationis
figit obtutus. Mira rerum commissio, hominem vix
mundum ingressum, mundi gloriam fugere, et seculi cupidita-
tes non solum obliviscitur, sed et nescire, perpetuum cum
divinitate stabilire consortium. Recessus montium
silvarum anfractus et vallium subterraneus vastitas
puero patriarche domicilia cum nox coegerat
prebuerunt. Sic Johannes etatis superexcessus infantiam
et nobilioris generis generositatem oblitus soli
vacat divinitati, forma vite monachorum proposita
anachoritarum principium, totius religionis asser-
tio. Unde et Crisostomus dicit sacerdotes principes
sunt apostoli sic monachorum princeps Johannes Baptista. Quam
tradit Hebreorum scriptura et usque hodie in memoria
est. Consideratio monachi dignitatem vestram. Johannes
princeps est unde dogmatis. Ipse monachus statim
ut natus est. In heremo vivit. In heremo nu-
tritur. Christum expectat in solitudine. Non vult
cum hominibus conversari. In heremo cum angelis pharetur.
Felix ista conversatio. Despicere homines, angelos
querere, urbes deserere, et in solitudine Christum inve-
nire. Christum querebat non in templo, sed in deserto.
Separaverat se a multitudine, oculis expectantibus
Christum, nil aliud dignum est aspicere nisi Christum.
Felices sunt qui imitantur Johannem quo maior
in natos mulierum non fuit. Hoc ergo. Infelices
ergo monachi sunt qui Johannem principem suum non se-
quentes solitudinem suam deserunt et in urbibus
cum hominibus conversantur, quibus solitudo carcer
est et oppidum paradisus. Non sic Jeronimus senciebat
qui dicebat. Viderunt alii quid senciant, unus
quisque ei sensu suo ducitur, in oppidum carcer et so-
litudo paradisus. Hoc Jeronimus agnoscat ergo monachus
nomen suum. Monos enim grece unus latine, achos
grece tristis latine dicitur. Inde monachus quasi
unus et tristis interpretatur. Sedeat solus et tristis et
officio suo vacet alienumque officium non usurpet.
Qui tamen si docere vult audiat consilium Hugonis
qui dicit. Vilitas habitus tui et simplicitas
vultus tui et sanctitas conversationis tue docere
debent homines. Melius fugiendo mundum doces
homines quam sequendo. Qui est secundum consilium Gregorii. Re-
verentia sui habitus in actu in locutione in cogita-
tione semper circumspiciat ut ea que mundi sunt perfecte
deserat. Et quod ostendit humanis oculis habitu hoc
ante dei oculos moribus pretendat. Non ergo
glorieris quod in solitudine vel religione sis

Crisostomus de monachis

Officium monachi secundum Hugonem

Gregorius ad idem

nisi longo tempore fueris nisi in ea bene vixeris. Per vel
tibi prodest immo magna dampna patieris
si heremita vel religiosus vocaris et vitam
non agis. Ut enim ait Jeronimus non iero solus
fuisse fortunatus bene vixisse laudandum est. Unde
Augustinus ad fratres heremitas. Non satis prodest quod
istum locum expetivimus, si tales sumus qualis
in seculo esse poteramus. Numquid nobis habitatio
hec secreti aliquid prodest, quando tyrannico dominatu
malicia in nobis regnat, quando ira superequitat,
quando maiorem nobis victoriam humanus oculus quam
divinus nobis indicit, quando laudabiles heremite
extra mundum nos esse credimus, et per diversarum pannum
vicia mundum intra nos inclusum tenemus,
ita ut qui putabamus nos precibus nostris
seculo ipso concurrere, pene necesse sit ut vide-
amur magis seculi intercessoribus indigere.
Dubium quippe non est quod illa anima que concupiscentia
voluptatum possessa efficitur mundane conver-
sationis non possit effici regnum divinitatis. Ideo
quod fratres videte vocationem vestram. Venire quidem
ad heremum summa perfectio est, sed non perfecte in heremo
summa dampnatio est. Quid prodest si locus cor-
poraliter quietus teneatur et in quietudine in
corde versetur. Quid enim prodest si in ha-
bitatione silentium, in habitatoribus sit vitiorum
tumultus et colluctatio passionum. Si exteriorum nostrorum
serenitas teneat et interiora tempestas. Ideo
ad istum locum venimus ut nobis mundus
famuletur, ut rebus omnibus habundantes omni quie-
te fruamur, non utique ad requiem, neque ad securi-
tatem, sed ad huc frugum venimus ad agonem
processimus ad exercendum cum vitiis bellum properamus
ut lingue gladio retundamus ut non
solum non inferamus iniuriam, sed nec sentiamus
illatam. Hoc Augustinus. Sed heu pauci hodie religiosi
reperiuntur qui de bono in melius proficiunt et de
virtute in virtutem ascendunt. Unde Bernardus. Multo
facilius reperies multos seculares quanti ad bonum
quam unum religiosum transire ad melius. Ra-
rissima avis in terris est qui de gradu que-
rit in religione forte semel attigerit vel parum
ascendit. Ascendas necesse est aut descendas
si attemptas stare rivas necesse est. Et iterum
Hinc procerto est bonus qui melior esse non
et vir incipis nolle fieri melior in desinis esse
bonus. Hoc Bernardus. Joseph autem et Maria cum
puero Jhesu transeuntes Jordanem venerunt
in terram Israel secundum angeli iussionem. Non enim
determinaverat angelus in quo loco terre Israel
nec nominaverat aliquam civitatem determinate
ut dicit dubitante Joseph iterum reverteretur
et ex reversione angeli instruentis eum de
loco Joseph ex frequentatione visitatione angeli
et locutione cum eo certior redderetur et magis
consolaretur. Quod Jhesus in patriam suam revertitur

Augustinus

nostri primum manu festinare admonet
Audiens vo Joseph p̄ Archelaum filium pris
dis semor regnare in Jud̄a p̄ herode pre
suo timuit illuc ire p̄ Archelaū p̄ncm
crudelissimū heredem p̄ illo tmp̄ prima
tūl nupt̄ p̄ pāc celebrare ad Jerusalem
in Bethleem cuius finib⁹ desidebat
Jud̄a vo audiens mortuū p̄fatū tyrannū
ut i Jud̄a deg Alij p̄ sōla timore
inde ut i Jud̄a ire nolūt tunc Ath
p̄fin Juāz tribus Jude et Benjamin
ut ei dr p̄ Archelaū regnat in Judea
dimisso erat regnū ei a p̄fatis ibus ver
gebat Ad cui emendā et timend p̄ pm̄
magis p̄babile heredes moriens fidei
testimoū in quo ordinat filiū suū Archelaum
regni sui successorem in tm̄ p̄ coronā ei
sibi imponēt ut p̄cederet impatorē ad
urbē et diadema quod venit p̄ se fecit
ei duo filios heredes nuncupat⁹ Philippum
qui et ipse p̄ multos p̄is sup̄ scripti erat
quia alios tres filios Antipatrum suū
primogenitū et alterum Archelaū et Antipatrū
p̄ iuste morte sua miserabiliter ei relictos
ut et quia venerat et prime hēditatis p̄
peterat Tunc impator Octauianus rogatus
voluntes frugi indeles sapiēs et iustus
eis tetrarchiam Galilee Auranitidis
Gaulanitidis Trachonitidis et Abylinē
dedit Archelao filio seniori tam vsq
Galileam et regionē Ituream Idumeam
Samarie insup̄ sub pena vectigalis et decollatus
Judee p̄ssus p̄ quartam et ytureum et
trachonitidem regionē dedit Philippo ei
iuuenem absente ipse heredes interpat fe
cius Et sic Archelaus erat Ydarchia
Abilinus fuit tetrarcha Adhuc aut pe
Judeam Aphlonitem et heredem sup̄dict
Erat heredes Herodes et Agrippa filij Aristo
buli filij heredis aplonite fuit qui Jacobū
fratrem Johis gladio secuit et petrum mor
tuum Et p̄ Archelaum erat Apl̄e p̄tus
in se cant duo reges iudeor sibi structa
ad magis timebat factis Apl̄is et p̄ sep
tuum ire Tu deamus et cum dicitur p̄ p̄ sep
mis pueris mit ei pueros et nre ei
galileam a regnabit alius filius Herodes
qui pro cione sibi debita p̄ in se erat
in p̄tem fuerat p̄ p̄ Joseph ei pueru
tum Herodis mortui Et apa tra rsit erat
ipse eam rsit in celebrat Et veniens Ga
lileam venit Nazareth ut ibi xp̄s nutriret ubi
fuerat concepta filia Bethleem fuerit natus
ibi mo Herodis habitare potuit p̄ i rectu
ni Bethleem ubi Archelaus manebat
Dm Crisp⁹ Venit et Ihūs Nazareth.

no p̄tm̄ p̄dicti timore veri erat prie timore
cogente ut se Herodis in Galileam et Gaula
nitidem aut Trachonitidem ad impleret p̄ dem est p̄.
Ph̄am filium Nazareni vocabit sic ut tunc
a patrie vis separaret p̄ Ph̄ia no p̄dic
erunt p̄ eruntq; et tunc implebit Ph̄e
Nazarenus aut p̄ venturi et tu puer Apl̄e
dicaris p̄ conceptū et nutritū p̄ ex Apl̄is
legis p̄m̄ qui Nazarenus simul nr̄p̄ et
dm̄ ois sp̄tē sim dicit et testat qui
p̄ elegit licet multo nr̄p̄ sit et contrarius
in Ecclesiastes nutrit eq nom et indicio
et cen̄ ipe fons sanctitatis insanctitate
nutritus sit stat p̄ Nazarenus Nazareor
rectē dr Nazareth flos compi ut gne
nuncupat ut sanctitas nr̄p̄ti deq indice
gnib⁹ sit stat p̄ Nazarenus rstrendisse ei
tm et ecclie p̄ xpc dign dem et Nazareni
dispuli ei et xpm̄ pm̄ eū nosse. Isue
nerūt Nazarei veram et p̄ti p̄ petri Antiqu
tend sedem tenuit eū consilio gre nosse
Xp̄o Jesu dn̄o p̄ Jerusalem geth gre comq
pi et nutri xp̄s voluit ut p̄dict m
telligi et florida fuit et eq conceptio et
sm̄ originalis set eq comunis et p̄ sin actuali
eū dr Vū p̄ Amat florigeri p̄ria flat
de indice Egipti Jn̄ aut p̄ dcr legat
egptū et venit Galileā habitauit p̄ m
Nazareth dat nobis exp̄ p̄ sancti culpe
debemq̄ desere et de virtutib⁹ ad virtutes tran
sire in p̄sentia Nazarea et bonor opus floret
ut sic ad celestē p̄riam valeamq̄ pueni
Ecce redemptor meus tu Jhū d̄ Egipto
Si vult videre dnm̄ ubi h̄it Jesum Nazarenū
gerit et ad p̄sentia eius festinat Vbi at
Nazaret remanet et p̄mum vitā ducit
i more solito Joseph opus fabrile exercuit
et nutrit filiolo ac sequēdo et alias put
potuit laborauit ac nichilomin cū filio ut
pia mr sollicita fuit Et cū ait Anstd
et alia tra q̄ possit penetrare nr̄a cogitatio
et posset p̄dicare sūm dulce dm̄ sedulitate
multa fuit sua diligentia ob sequēs p
adolescentem et in robur eius crescēs
vadentem puericie et put ip̄am cind
decore venerauit multoties eū filium
sum Jesum aspicit p̄ nimia deus cōis dulce
caput sum capiti filii actingebat tunc la
crimas effudit ut caput et totū faciē eius la
crimis inundat rigauit et durabat in silentio
gaudium aut meum Quibus q̄ audiens et intel
lectus mentis se alacrius potat Jesus et cū
usq ad xij. annū pueri sui no legitur aliq
dispendium eius pentalis dat tm̄ p vniuersale q̄
Nazareth adhuc et sub p̄tis ad p̄ dna
alupn̄ iuat Ideoque puer tha fessus aqua
hauriebat et mit mustrabat uposte qui illi

Vū

Anstd

Nb̄ deus ex inuelatōe
a regine cōi facto

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

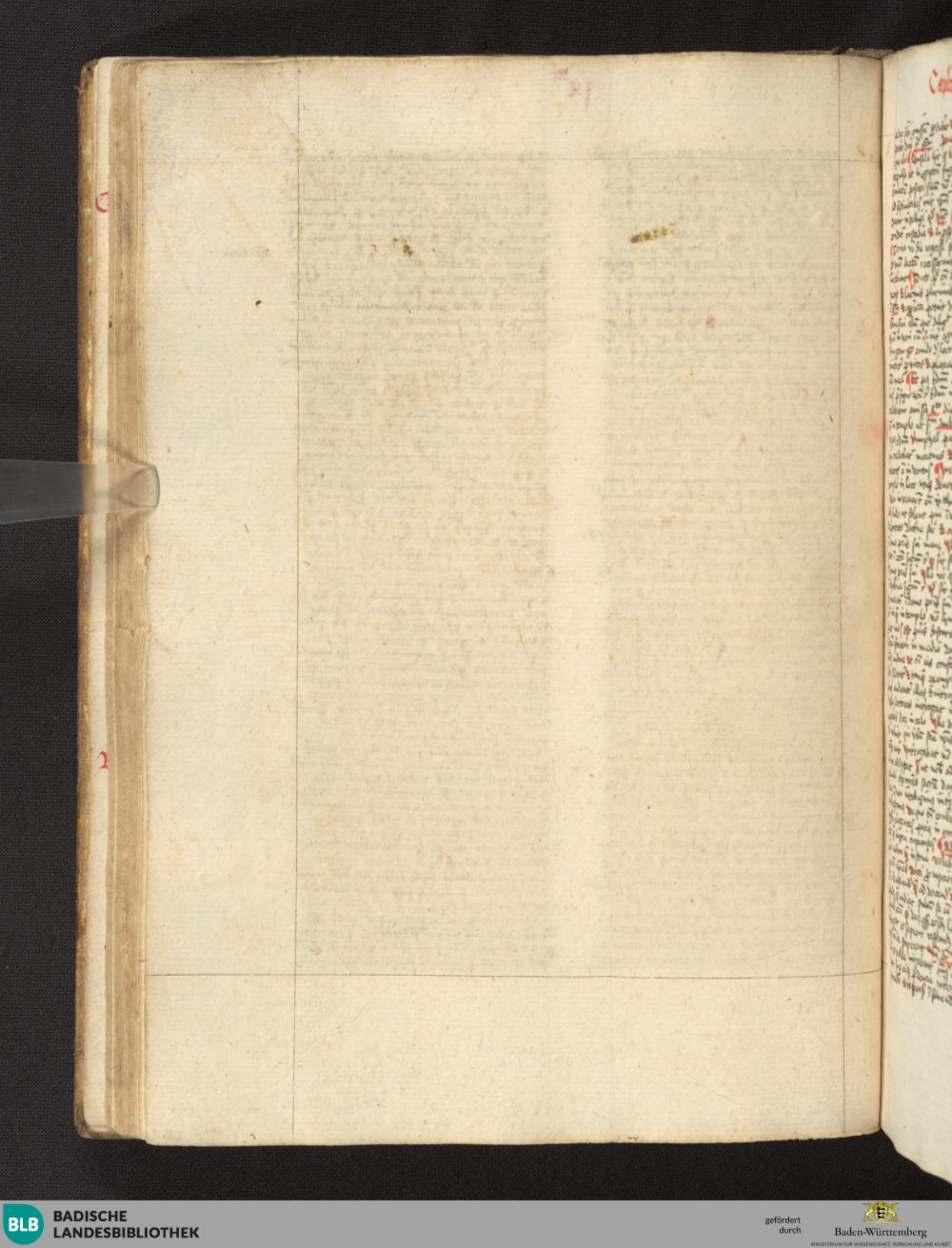

adeo silū, ymmissū p̄ deū dñi tm̄ memorabilē
potēr dicē ad ḡdm. Puer nō apparet ego
quo ibo Considera hic q̄ vbi ego de trū sua
expulsa et in egypti fugata / in tanta ei
bulacōe posse / silū nō p̄dixit / q̄ pq̄ q̄
ad septimū tēs mēt q̄m amisit ē q̄.
datem mtelligi q̄d ille sepe in adu̇sitate
cordit custodia ⁊ ōnp̄sentate mittit
Tercia vō die regressi sūt in vrbem a qua
p̄ vna dieta recesserunt ⁊ cū ibm vel
mirabant Puto q̄ cū labore multo it-
nere ⁊ lacrimis plurimis ⁊ ego tanta rede
sitū ⁊ ag̃ata potuit dicē ad dñm
Quesiui illū quē dilexit anā mea ⁊ sūm
quo inveni cū esse me ignarū et notōb.
Surgam ⁊ circuibo ciuitatē p vicos ⁊ plateas quēa quē dilexit
anā mea Et p̄ tēdum amissionis eius
ingēs p̄ figurā dicē tēdum mortis eius in quo
credebatur amissus ⁊ die mane venere
cū in templo ut sūm dñi. dauit i diem,
p̄ p̄ tēdum pumphal' passionis resurgēt
qui credebat mortuus ⁊ cū i gla i mor-
talitatē ē inventus Invenerūt ⁊ cū i
templo in loco vbi docto pilos dei sē
dūt inveniēt cū in theatro i foro
alibi ludos ut solent pui venire ⁊ in loca
de putato doctis sic ⁊ nisi filius libuit
i domo p̄is sui manere Ille ⁊ qui libuit
stat i cathedra sigmū ⁊ p̄ sic filius dei p̄ stare
tēdum p̄is sui Ille vō qui libuit ⁊
i thabula sigmū ⁊ p̄ sic filius plurimus
p̄ morari i domo p̄is sui Invenerē
cū in q̄ in templo nō huc atq̄ illuc cur-
rut ut mos ē p̄uis sessitantibus ⁊ timēs
sapiē sontem in medio doctor ⁊ ut michi
mos audire ⁊ cis conferre p̄sidere pro-
posite sedentes ⁊ timēs exemplū huiusmodi
puis audiendi illos ⁊ mterrogandi p̄ docendi
Ille doctores mterrogat in templo qui
angelos docet in celis Ille docere mterrogan-
do voluit qui vbiq̄ sue vpis doctoribus suis
mysteria mterrogabat nō q̄ indigeret
ut addiscat ⁊ ut nos addiscendi ⁊
zelandi sp̄m̄is sacra dabat formā ut
ea q̄ non mtelligimus mterrogare non
erubescamus de quo tm̄ erubescit multi
simbi eligentes p̄cia in errore p̄manen-
tes p̄ imperi sapientes Ad ex̄m q̄ discipuli
p̄ius audire q̄ instrui volebat docendo
q̄ cōa hoiēb docti p̄ mperatores debent
ee ad audiendū q̄ ad docendū q̄ qui p̄ius re-
spondē q̄ audiat solent se ee d̄mnā
p̄bandi erat q̄ dom̄ esse cōsci loquentes subtilia
mterrogit et sapient respondē ita ut audi-
entes mde stupescant Hi dū stupebant
aut valde mirabant cūs qui eū audi
ebant sup eius p̄dentia mterrogando ⁊
opponendo ⁊ respons̄ i placendo q̄ aliis

in audiendi sicut q̄ puer tal' etatis p̄mis sa-
pient locum esse stupor quippe ⁊ vehemē
amyra rei sic mssuete ⁊ sic fuit hic in-
quit ei, huius que sunt prudentie et vndē
sapiente cū in esse puer / qui interrogabat
vel respondebat ipe suas / allocutiones
pluebat nouo agendi p̄ius mgēs qui
ne rogando ne respondendo ⁊ scrupulos
mstruit Sin fm̄ vedō ad audiendū q̄ homo
mtelligit magis quātū audiebat ⁊ ad cō-
templandū q̄ deus cunctos sapientia p̄limit
respondebat Stupebant ⁊ videntes eū
in cathedra ⁊ in sic sublimia loquentē videntes
eū corpe et etate puerū ⁊ mterrogationibus ⁊
responsis magnum hoiem ⁊ no dū consummatū
ut alia q̄ audiunt ⁊ infirma q̄ videnti
dubia admiratōe turbant Nos aut nō
cōtemptibilis indeor sup̄ p̄dentia ⁊ responsis
eius stupemus ⁊ miremur ⁊ q̄m vm dei verū q̄
hoiem ee credamus a quo ⁊ oīb sapiā ⁊
cū quo fuit semp ⁊ cū eius proles ⁊ fm̄
hūm q̄ sic puerū natū ⁊ notū q̄d p̄ma
deus fortis ⁊ p̄ncep eius videntes cum
in templo i medio doctor sedentē admirati,
⁊ valde p̄ vei in expectatam q̄ multi fecit
ven talem ut silen q̄at eius auditores
fisteret exhilaratus deo gratias agit in mensis
ut puer videns mtrare ad ipsum que
illa suscipiens ⁊ dulcē osculans ⁊ de inde
reverentiē i facē eius decorā dixit Fili q̄
fecisti nobis sic Ecce dolentes ego
fili sic hoc fecisti nobis ignorantibus ⁊
nescientibus venisti Quid tam dilecte
⁊ tam diligenti nim tanta mali doloris ni
fecisse voluisti Ecce pi hoc nim indicant ut dolor
meus exhac re conceptus valeat mtegrari
Quē ego nim p̄ tēdum angelo dolore que
fierat in venerando mtu meum cor ⁊ gaudiū
p̄sens pia conturbauit Joseph
aut ⁊ p̄ eius dicet nō fuit mos illum
angue cui ipse fuit credit dei filium ee
⁊ nim ex maxia dilectōe qua habuit ad filiū
sic angebat filium p̄ amore excellens nostre
mod' loquit go ipa cū Joseph q̄ ea fuit
maior doloris affectus Cū dicit greci
mirus affectus instabat q̄ cū lamentes
in qui sedem dolorosa audiet et oia sic mi-
serabit ⁊ quātū et affectuosa exprimit
Dō fili q̄ fecisti nobis sic ⁊ nos Quid
si duo domine p̄tem cū mitē fieret do-
mestica copia fluent lacrimarum et audiens
mitis dulci quadā mēpatione filium ubi
autem dicentes fili q̄ fecisti nobis sic ⁊
posse dici q̄ nō fuit mea pa ⁊ pia deo
absentia gaudio Ecce pr tuus ⁊ mitis
⁊ ego dolentes sed' amissione tua ⁊ absentia
querebamur te cum pacta ⁊ nos dulcissima
Quinquo mazabit in strumine q̄d dolere.

Sapor.

dabe

dolorus

Aut

gaudiū

debemus cum Ihesu, id est salutem eternam amittimus
et per peccatum fit dum peccamus. Et tunc eum querimus
per dominum penitentie, scilicet per contritionem cum dolore, per confessionem
cum pudore, per satisfactionem cum labore et cum ve-
niendo eum. Sed heu multi plus dolent de
amissione rerum transeuntium quam de amissione
eterne salutis et aliorum. Unde Bernardus dicit: Asina
et eius subleuet perit anima et non est qui succurrat.
Sacrata virgo patrem eius appellat Ioseph
cum propter iudeorum suspicionem, tum propter eius educa-
tionem, tum propter genealogie explicationem. Et
non quod numquam legimus Ioseph domino fuisse locutum
sed hoc virgini dimittebat, quia ad ipsam sicut ad
veram matrem eius pertinebat. Querendus est
Ihesus socialiter cum Maria et Ioseph, quod notatur
cum dicitur: Pater tuus et ego. Interpretatur Ioseph
augmentum et significat opera bona que semper debent
augeri et numquam minui. Maria interpretatur illumina-
ta et significat fidem que est illuminatio mentis.
Interpretatur stella maris et significat caritatem
quia sicut ceteris stellis occidentibus illa non occidit
sic ceteris virtutibus deficientibus illa non deficit.
Cum tali sociatate Ihesus est querendus, scilicet
cum fide illuminata et bona operatione continuata
et caritate sollicite succensa. Et tunc invenietur
Sed in alterum istorum defuerit inveniri non
poterit. Debet etiam queri lamentabiliter, quod notatur
ex eo quod virgo dixit: Dolentes querebamus te.
Et ait ad illos non in matrem exasperando
illis increpando, sed potius instruendo dicens: Quid
est quod me querebatis, scilicet inter cognatos et consangui-
neos cum potius deberetis me querere in templo
quod est domus patris mei et in occupatione circa
spiritualia. Sed non est vox indignantis sed humiliter
se excusantis et misteria detegentis non
nuncupat et vituperat quod eum filium querunt
sed quod corrigendo verbum matris quod sibi verus pater
sit, id est potius eterno patri debeat, illis et nobis
insinuat. Sed deus restituebat quod in hiis que
patris mei, scilicet dei sunt, oportet me esse, scilicet in templo in
doctrina et in moribus quibus manifestetur pater
meus. Quasi diceret potius debeo respicere
eum cuius sum eternus filius secundum naturam divinam quam
te cuius sum filius secundum humanam naturam. Ioseph cuius
sum tantum filius nutritius. Unde non debetis mirari
si vos dimisi propter patrem eternum cui plus teneor
magis afficiebat ad patrem naturalem et eternum
quam ad matrem temporalem et patrem putativum. Quamvis
enim parentes diligere et eis obediens fuerit
tamen principalius deum honorare voluit. Inquo-
datur doctrina quia pietas ad deum respectu pie-
tatis ad parentes semper preferenda est. Distans est et
tu deum et parentes diligere honorare et eis obe-
dire, sed tamen in omnibus deum preferre. Non etiam mora-
liter per hoc quod Christus interrogatione respondit quod corri-
gendo verbum matris que ipsum cum dolore inter cogna-
tos et notos quesierat amissionem vinculorum
sanguinis apte suggerit ostendens quod non

attingit metam perfectionis attingere eum et adhuc
vagatur in hiis que corpori conferunt et quod homo
deficit a perfectione propter affectum cognatorum. Et hoc
innuit per primam clausulam cum ait: Quid est quod me
querebatis, scilicet inter cognatos et carnaliter propinquos.
Per hoc vero quod addit: Nesciebatis, vocat nos non
per infimam gradum sed ad superiora debere mentis
oculos attollere. Moraliter per hoc quod Christus cum
correptus esset, hic a matre se dulcet et humiliter
excusavit, alibi autem scilicet in nuptiis cum invi-
tatus esset ad miraculum divine respondit: Dedit
nobis exemplum et formam humilitatis ut malimus
potius corripi quam laudari. Et non quod ipsum
fuit primum verbum quod ab ore salvatoris esse legitur
in quo sua divinitatis expressit et ipsum verbum
fuit tante altitudinis quod Maria et Ioseph
ipsum non intellexerunt. Et hoc est quod subdit:
Et ipsi non intellexerunt verbum quod locutus est
ad illos, scilicet quod de patre dixerat. Et quia plus verbum
in matre vellet volebat enim eis in matre quod sicut
ad patrem ita ad ipsum pertinet cura templi
et spiritualium et omnium que patris sunt gubernatio
quia ambo una est maiestas et gloria et aperatio
ac una sedes et domus non solum materialis
et spiritualis. Cum Maria et Ioseph Ihesum dei filium
crederent non tamen advertunt quid dicat. Unde
nature Archanum intelligunt quia talia ab eo
audire adhuc assueti non erant et de divinitate
sua ad eos loquentes non audierant. Vel intelle-
xerunt quod dixit sed non ita plene ut per quod
ipse vero ad matris requisitionem et voluntatem
redit cum illis Nazareth ad eorum consolationem
ubi erat conceptus et educatus. Unde Na-
zarenus est vocatus. Nam quia deus et homo est utramque
sua natura nobis hic commendat et nunc exce-
lsa deitatis nunc infirma humane fragilitatis
prefert. Itaque quia homo cum parentibus et illis astitit.
Sed quia deus illis nescientibus remansit in templo.
Quasi hoc seniores interrogabat sed quia deus
ea que seniores mirarentur respondebat: Quid
dei filius in templo patris et suo commoratur filius
filius hominis cum parentibus quo iubent revertitur.
Et erat subditus illis ad matrem instructionem
et superbie nostre confusionem et frequenter re-
munus subditi superioribus matris. Erat quippe
subditus illis scilicet in ea natura que patre minor est
quia dicit Augustinus secundum verbum formam servi pater Christus
minor erat eis parentibus suis. Et tu ergo
subditus esto propter illum ut ad eum per obedientiam laboris
redeas a quo per inobedientiam desidiam recessisti.
Hic enim exemplum et formam obedientie et humilitatis
ostendit Christus nobis prebuit dum ipse imperator
mundi et cui mundus subiectus est parentibus suis et
eorum imperio humiliter subditi voluit. Audiant
hoc subditi et non dedignentur esse subditi si quidem
omnibus prelatus subditus fieri non est dedignatus
prelati quoque non superbiant. Et in Ioseph prelato
et in Christo subdito intelligant quia sepe fit ut
maioris meriti sint subditi quam prelati. Quod si

Mora

Aug

tellexerit

tellexit non elevabitur superbia quia sublimior
dignitate sciens meliorem sibi subiectum
Et adverte quanta fuit dignitas virginis quia ille
ei subiectus est cui omnis creatura subicitur. Unde Augustinus
Augustinus hoc singulare privilegium. Ergo humiliat ut haberet
sibi subiectum quem non solum humana natura
verum etiam angelica reveretur et adorat multitudo
Bernardus Unde Bernardus. Pertractans hoc idem verbum. Et erat
subditus illis mirare inquit utraque et elige
et amplius mirens sive filii benignissimam
dignationem sive matris excellentiam et digni-
tatem. Utrumque stupor utrumque miraculum quod
fecit deus obtemperet humilitas absque exemplo
quod fecit deus principet sublimitas in socio
et subdit. Diste ergo homo obedire diste
terra subdi diste pulvis obtemperare. Sen-
beste superbe cinis. Deus se humiliat et
tu te exaltas. Deus se omnibus subdit et
tu dominari gestiens hominibus tuote preponis
auctori. Quotiens in hominibus presse de-
siderio totiens deum meum prime contendo
et tunc non vere scipio ea que dei sunt. Hec Bernardus.
Et nota quod filius multa debet parentibus primo
amorem cordis secundo honorem operis tertio
in necessitatis sustentationem quarto in obsequiis
famulationem quinto reverentiam in verbis sexto
obviam in honestis septimo veniam in offensis
octavo tollerantiam in adversis. Sed quid fecit
Prudentius Ihesus in illo triduo. Suspice eum attente
quomodo se ad aliquid hospite pauperum reducit
et cum verecundia se ibi hospitari petit et
ibi cum pauperibus Ihesus pauper hospitatur
et comedit. Mendicat etiam hostiatim
cum pauperibus quod alias quamquam recisse credit
Unde Bernardus de hoc querens a domino eum alloquitur
Domine inquit. Quis te in triduo sustentavit
et respondit sibi met sic dicens ut te domine
Ihesu xpe. Nostre paupertati omnia comparares
quia unus in turba pauperum et statim stipendia
mendicans quesisti. Quis dabit in bucce-
llarum illarum mendicatarum participem fieri et
illius sacri edulii reliquiis saginari. Hec
Bernardus. Suspice eam eum inter doctores multo
placido scipienti et reverenti et quomodo eos
quasi ignorans interrogat et audit quod ex hu-
militate facit et ecce ne illi super mirabilibus
responsis eius verecundet. Considerare autem
potes moraliter in predictis tria valde nota-
bilia. Primum quod qui nullo volt deo adherere
non debet inter consanguineos conversari sed potius ab
eis discedere. Nam et puer Ihesus dimisit a
se dilectissimam matrem cum operibus patris in-
tendere voluit. Aut etiam postea inter agna-
tos et notos quesitus non fuit quia caro et sanguis
eum non revelat nec invenitur in carnali
societate. Unde Bernardus. Puer Ihesus inter agna-
tos et notos queritur nec invenitur
fuge fratres tuos et tu si tuam vis inve-

invenire salutem. Obliviscere populum tuum et domum
patris tui ut concupiscat rex decorem tuum.
Et iterum ad bone Ihesu. Si non inventus es
inter cognatos et notos quere nec invenitur
fuge fratres tuos et quomodo te inveniam inter meos
Quare te inveniam in gaudio quem dixit mater
tua dolens invenit. Hec Bernardus. Nec inveni-
ri potest in comitatu multorum quia non invenitur
in multiplicitate mundanorum sed in intimo mentis
ubi dei est templum. Secundum quod qui spiritualiter vivunt
non miretur si mente arida remanens videatur
sibi quod deo derelictus sit cum hoc etiam matri
dei contigerit. Non ergo mente tabescat sed
per continuum exercitium in sacris meditationibus et
orationibus ac bonis operibus insistendo diligenter
eum querat et eum si sollicitus sit re inveniat
Nam secundum Origenem. Sed eum qui querit Ihesum non
negligenter et dissolute transire sicut multi
querunt et non inveniunt sed cum labore et dolore
Unde Bernardus. Si nolumus frustra querere queramus
veraciter ut non pro illo aliud. Ferventer ut non
cum illo aliud perseveranter ut non ab illo aliud
quantumcumque facilius in celum et terra transire potest
quam ut sic querens non inveniat sic petens
non accipit sic pulsanti non aperiatur. Dicendum
quod non debet quis esse proprii sensus et voluntatis. Nam
cum dominus Ihesus dixisset oportere eum operibus patris
intendere mutavit consilium et matris volunta-
tem secutus recessit cum ea et nutritio suo
et erat subditus etc. Quinto etiam perpende quantum
debent homines obedire deo. In quibus ipse
deus obedit hominibus. Sy. n. ex dominus obediendum
obediendum est hominibus a fortiori deo. Obediamus
ergo non solum deo sed et hominibus quia dei filius obedit
non solum deo patri celesti sed et parentibus. Et
mater eius conservabat quasi magna omnia verba hec
que nunc et alias adierat ab illo et hoc in corde
suo quasi sub sigillo quasi recondens et signaculo
Nisi enim ipsa conservasset nos ea non haberemus
Decimus namque thesauris nos ista sustepimus
Omnia quippe que de deo vel ad deum dicta sunt
vel facta cognovit sive intellecta sive non intellecta
in corde et memoria sive ruminanda et dilu-
gentius scrutanda recondebat ut tempore
suo universa prout decuit et gesta erant
evangelistis et querentibus explicaret suffici-
enter et his tamquam regula pro tota vitam
utebatur docens ut nos crebra sanctorum et doctorum
domini meditatione importunas cogitationes re-
pellamus et alios instruere laboremus. Et ideo
si quis indiget bonis sermonibus ad eam recur-
rat quia facta et verba Christi in custodia conservat
Moraliter ex isto habemus dicendum quod quatuor audiri
debeant verba divina. Sunt in corde conservent
et Ihesum ruminent non ut intrent per aures
unam et aliam exeant. Et Ihesus proficiebat
etate et scipia et gratia apud deum et homines
Etas pertinet ad corpus scipia ad animam gratia vero

ad utrumque et ad utrumque salutem. Proficiebat utique
etate sicut carnis est etatis incrementa suscipere quia
de infancia ad puericiam, de puericia ad iuuen-
tutem consueto hominibus crescendi ordine peruenit.
Porro in sapientia et gratia potest aliquis proficere dupliciter.
Uno modo secundum ipsos habitus sapientie et gratie augmen-
tatos, et sic Christus in eis non proficiebat quia ab omni
conceptionis sapientia et gratia plenus fuit. Alio
modo secundum effectum, scilicet in quantum aliquis sapientiora et
et virtuosiora opera facit, et sic Christus proficiebat
sapientia et gratia sicut etate secundum quod per processum
etatis perfectiora opera faciebat et in hiis que
sunt ad deum et ad homines et hoc est quod additur apud
deum et homines. Vel aliter secundum Ambrosium proficiebat
Ambro sapientia quo ad manifestationem et usum eius
quia sapientiam et gratiam paulatim magis et ma-
gis pate faciebat. Vel secundum Gregorium proficiebat
in aliis qui doctrina eius et exemplo proficiebant
sicut magister in scolaribus bonis dicitur proficere quia
scolares ab eo proficiunt. Et hoc apud deum id est ad
dei et apud homines id est ad utilitatem hominum.
Vel secundum Theodorum apud deum et homines quia prius
debet placere deo et postea hominibus. Et licet Ihesus
in se non proficiebat sapientia et cognitione habitua-
li quia hoc in eo augmentata non fuit ab omni in-
conceptionis plenitudine, hoc tamen proficiebat
tamen in se cognitione sensuali et experimentali
quia sensus eius conuertebatur de nouo ad aliud
ad quod antea non conuertebatur. Unde Apostolus dicit
Dudicit ex hiis que passus est obediam. Non tamen
de nouo aliquid didicit quod prius nesciret quia
quod prius didicit prius nouit scientia diuina
Bn et inspirata. Unde Bernardus: Ut ob alienam miseriam
cor miserum habeas, et ut tuum prius agnoscas et
proximi mentem in tua inuenias et ex te nouis
qualiter illi sentiuntur. Beatus quippe dei filius prius
quam se exinanisset formam secundum accipiens sicut mi-
seriam in subiectionem expertus non erat sicut misericordiam
et obediam experimento nouerat. Sciebat quidem per
naturam non autem sciebat per experimentum et
uerminoratus est usque ad illam formam inquam et pati
et subiici posset et in passione expertus est misericordiam
et in subiectione obediam per quam tamen experientiam non
illi scientia sed nobis fiducia creuit. Dum in hoc misero
genere cognitionis huius a quo longe oberrauerat
mus factus est propinquior. Cum enim appropinquare
auderemus, nunc autem mouemur cum fiducia
adire tronum gratie ipsius quem in mirum languo-
res nostros tulisse et dolores portasse cognoscimus
et in eo in quo passus est ipse nobis apparet non
dubitamus. Hoc ille. Moraliter sicut ipse proficiebat
Moral sapientia et etate ac gratia apud deum et
homines et passus est et resurrexit et ita in-
trauit in gloriam suam sic etiam suos sequaces

ostendit proficere in virtutibus et per passiones ad
gaudia transmigrare debere. Hec autem
sancta Damascenus deo ciuitas Nazareth in qua
verbum caro factum est et flos omnia uincens aro-
mata in utero virginis germinauit. Unde et
merito flos interpretatur in hoc super omnes alias
speciali gaudet priuilegio quod salutem nostre in ea
dominus principatum procurauit. Dum in ipsa precia-
mitari et parentibus subici dignatus est cum patre
omnia que sunt in celo et in terra subiecit. Ora-
tio

Sancte Ihesu Christe fili dei viui
qui per triduum a parentibus tuis dolen-
tibus quesitus tandem in templo es in-
ventus da mihi misero desiderare, desider-
ando querere, querendo inuenire, ueniendo a-
mare, amando mala mea redimere, re-
dempta non iterare. Et qui petenti largiris
querenti inueniris pulsanti aperiris
non deneges in munus quod omnibus promittis.
Quique ad voluntatem parentum Nazareth
rediens et subditus eis existens formam obedi-
entie ostendisti da mihi duro voluntatis propriam frangere
et subiectus sim tibi et propter te omni humane
creature. Amen.

CVSI.

Quid fecerit dominus Ihesus ab
anno .xii. usque ad annum .xx.m
Capitulum sextum decimum

Euersus ergo dominus Ihesus:
a templo et ierusalem cum parentibus suis
in Nazareth erat ut dicitur subditus
illis. Et ibidem cum eis abinde usque
ad principium anni .xxx.mi habitauit. Nec in
scripturis reperitur quod in toto isto tempore aliquid
fecerit quod valde videtur miraculo. Quid ergo
meditabimur ipsum medio tempore fecisse? Re-
tinet ne dominus Ihesus ociosus toto tempore ut
nil faceret dignum scriptura et recitatione. Si
enim fecisset cur sicut reliqua facta sua scriptura
non fuisset omnino stupor videtur forte ideo scriptura
tacet ne nimis acta iuniorum se publicent.
Sed attende hic Bernardus quia potens patenter vi-
dere quod nichil faciendo fecit magnifica
nichil enim de factis eius vacat a misterio sed
sicut virtuose loquebatur et operabatur sic virtuose
tacebat et se subtrahebat. Credendum est
enim sicut dicit Doctor Gregorius quod ante et deinceps
absque ostensione alicuius famosi et publici mira-
culi taliter inter homines conuersatus fuit quasi
fuerit unus ex illis donec ad virilem peruenit
etatem. Unde de ipso dicit Ioh. Baptista: Medius
autem vestrum stetit quem vos ignoratis. Et totum
istud tempus breuiter complexus est Lucas

sub hiis verbis quod descendit cum eis et erat subditus
illis. Unde et doctor Augustinus: Medio tempore sicut
a nativitate Christi usque ad baptismum nullam miraculum
Christus operatus est. Sed conformis conversationis aliis erat
et sua virtus omnibus ignota existebat. Ideo autem
non fecit miracula medio tempore ut non putaretur
misterium incarnationis fantasma esse
si non se humiliasset sicut alii etate infantes
et ideo demonstrationem scientie et virtutis sue addi-
dit distulit tempus in quo alii homines scientia
et virtute vigere consueverunt. Hec Thomas.
Mater hic summus alii doctorum virtutes et
via vite cepit a iuventute sua opera virtuosa
facere sed modo mirabili et in cognito ac vetero
actis temporibus inaudito videlicet se in conspectu hominum
inutilem et abiectum et insipientem redd-
endo ut devote et sine omni temeraria assertione
cogitari et meditari potest. Et cum hac mo-
dificatione omnia tibi affirmo que per auctoritatem scripture
non probantur prout etiam supra in prologo recitatur.
Subtrahebat autem se ab omni consortio hominum
et tumultus eorum. Devitabat crebris quoque orationibus
intentus erat. Ibat ad synagogam. Vel ecclesiam
et stabat. Cum multum in oratione ponens se in loco
viliori et humiliori. Redibat domum et cum
matre et nutritio sua stabat et alii hos
adiuvabat. Pertransibat eundo et redeundo
inter homines ut si non invenirent homines
mirabantur cuncti cernentes iuvenem tam spe-
ciosum nichil facere quod appetebat laude dignum.
Exspectabant quod faceret magnifica et probi
viri opera. Sed non puer erat proficiebat etate
et sapientia et gratia apud deum et homines. Sed ecce
crescens et proveniens usque ad annum 22^m et
etiam usque ad 24^m et ultra nulla faciebat opera
aliquam speciem probitatis et virilitatis pretendentia.
Stupebant vehementer et eum deridebant
et apud omnes vilis et inutilis reputabatur.
Et bene propheta in eius persona predixerat. Ego autem
sicut vermis et reddebat se vilem omnibus et ab-
iectum. Sed an tibi parum hoc videtur ipse quidem
non indigebat. Sicut in omnibus operibus nostris nullum
maius et difficilius reputat. Ad altissimum
gradum pervenisse videtur ac difficilium qui
ad hoc pervenit ut corde et animo vere et
non ficte ita se vincit ac dominatur animo suo et
superbo carnis sue supercilio quod nolit alicuius
momenti reputari sed ut abiectus et vilis spernitur
usque ad hunc pervenis gradum nichil tibi fecisse
videaris. Nam cum inveniente iuxta verbum domini
omnes sumus inutiles et cum benefecerimus quo-
usque in hoc abiectionis gradu non sumus non-
dum in veritate. Sed stamus in vanitate et ambu-
lamus. Unde non seducamus nosmetipsos quia
secundum apostolum qui se existimat aliquid esse cum nichil
sit ipse se seducit. Quoniam quidem cura quam
pro salute nostra gessit non est ullum officium. Ut

medicamentum utilius tibi quam teipsum vilipendere
et condempnare sine contempnere. Quicumque ergo
hoc facit adiutor tuus est hoc enim agis
quod tu agebas et agere debebas ut salvus fieres.
Ad eum itaque qui in iniuria tibi fecit privatum
magis tibi exhibe et affabilem ad eum vero
cui tu fecisti supplicem et erubescentem
adversarium tuum. Et eum qui tibi molestie
aliquid irrigat amicum et adiutorem estima
dampnum tibi allatum et contumelias lucrum
et profectum tuum deputa et pro hiis gratias deo
et inferentibus referre non cessa. Nam secundum
quendam verus humilis gaudet cum despicitur
dolet si honoratur. Gemit in prosperis exultat
in adversis. Timet in divitiis. Luget in delitiis.
Cruciatur in habundantia et in penuria
gloriatur. Laudes contempnit transitorias
et omni honore estimat se indignum. Abhorret
Ypocrisim. Nescit simulacrum sed diligit
veritatem. Temporalia obliviscitur. Aeterna concu-
piscit. Nescit que mundi sunt ut celestia mereatur.
Numquam de se presumere consuevit. Iuvenes suas
vel gratias si quas habet numquam sibi tribuit. Me-
rita sua numquam suis viribus vel suo sensui attri-
buit. Sed divine clementie dona humiliter recog-
noscit. Idem latere desiderat si fieri sine
dampno Christi et proximi ne possit vel in modico
iactantie sive elationis vitio inquinari. Quis
est talis et laudabimus eum. Unde et Bernardus appetere
de humilitate laudem humilitatis non est virtus
sed subversio. Verus humilis vilis mole reputari
non humilis gaudet contemptui sui hoc sane solo
superbus quod laudes contempnit. Hec ille. Ay ergo
queras quare dominus Ihesus sic vivebat respondeo
tibi non quia indigebat sed ut nos instrueret.
Unde si non distinguis in excusabiles sumus. Ab-
humiliabile est prorsus si erigit se vermiculus et
vermium esta futurus ubi se humilians abicit
maiestatis dominus. Ay autem absurdum alicui
videatur quod sic inutiliter staret et quod evan-
gelium multa de factis eius obmiserunt et alia simpliciter
forte dicant. Videri potest quod non erat inutile
facere et probare tante virtutis exercitium quomodo
erat valde utile et omnium virtutum rectum ac
stabile fundamentum. Hoc autem quod dico videtur etiam Bernardus
sentire prout habes infra in tractatu de baptismo
domini circa finem. Quomodocumque autem se habet veritas
rei pium et utile videtur sic meditari. Habes de
quo dominus Ihesus cepit prius facere quam docere.
Doctrinam enim erat distincte a me quia humilis corde
sum. Ergo modo facere primo voluit et non
ficte sed ex corde faciebat sicut vere et ex corde
humilis et mitis erat non poterat in eum sclacio
cadere. Propter hoc nitentem fundavit et profundavit
se in humilitate vilitate et abiectione et sic
se in conspectu omnium annichilavit quod etiam predicare

verus humilis

Augustinus

Anselmus

afflictionem. Et quamvis ego summum magistrum qui nec
fallere vult nec fallitur et hunc sermonem doctrinam
apostoli nostri et quibus tegamur ad congruentem
necessitatem non ad superhabundantiam habens contenti
sumus. Alius etiam virtutum exercitiis et studiis
spiritualibus continue indesinenter et vigilanter pro-
posse insistamus. Ex hoc ergo facto domini accipe
doctrinam in tua pravitate resiliendo ac te ipsum
non solum in tuo sed etiam aliorum conspectu vili-
ficando et per exercitium vilium et humilium operum
abiciendo. Videas continue de fectus tuos
et peccata tua et ea aggrava quantum potes. Aliorum
vero per tergum proicias et non videas quod si vi-
deris allevies et excuses et ipsis compaciaris
et succurras pro viribus cogitans semper quod tu
faceres peius nisi sola sua gratia te conservaret.
Hec Christus. Averte oculos tuos et mentis et cor-
poris ab aliorum aspectu ut in lumine vultus
dei conspicere possis te ipsum. Nichil enim ad te humi-
liandum utilius reperire potes quam si te ipsum bene
inspexeris. Unde Bernardus. Volo quod inde animam
primo omnium stare seipsam et talis statura non inflat sed
humiliat. Et quod preparatio ad edificandum nisi
in super humilitatis stabile fundamentum spirituale edi-
ficium stare minime potest. Porro ad se humiliandum
nichil anima invenire vivacius seu acto modacius
potest quam si se in veritate perspexerit. Unde non
dissimilis non sit in spiritu eius dolus statuat
se ante faciem suam et se a se avertere abducat.
Hec Bernardus. Unde et Augustinus dicit quod non est primus ad
beatitudinem accessus cognitio infelicitatis sue.
Temetipsum ergo sine cessatione considera et semper
sine dividi simulatione. In omni actu tuo in omni
locutione tua et in omni cogitatione tua te ipsum
reprehende et in te semper compunctionis materiam
studeas invenire cogitando et quod bona que
facis non sunt ad plenum excocta nec ex illo fervore
quo deberent facta. Sed multis inquinata negli-
gentiis ut merito omnis tua iustitia panno
menstruate comparari debeat mulieris. Con-
sidera et diligenter et cum magno pavore fre-
quentissime rumina quod omni aptitudine ad
bonum et omnem gratiam seu quamcumque sollicitudinem
circa virtutum acquisitionem a te ipso non habes.
Sed Christus tibi dedit sola sua misericordia qui si voluisset
potuisset ita conferre unicuique ribaldo te in
luto et lacu miserie derelicto. Quomodo enim si-
bi aliquid tamquam suum et attribuet ac si ab ipso
provenerit qui multotiens sua impossibilitate
in quibuscumque bonis operibus magnus et parvus
est expertus qui totiens cognovit se non posse
dum voluit nec curavit nec super talibus cogitavit
sensit se subito diminutus et excitatum fervore

mirabili ad illa opera faciendum quam prius cum omni suo
conatu implere non potuit. Nam et talem impossi-
bilitatem dicto deus tam longo tempore in
homine dominari permittit ut discat humiliari et
numquam in se ipso inaniter glorietur. Sed deo omne
bonum attribuat non solum consuetudine quadam
et labiis sed potius ex intimo sui cordis. Co-
gita etiam quod non est ribaldus nec quicumque peccator
qui non magis assisteret deo suo quam tu et qui
non magis recognosceret dei beneficia quam tu si
accepisset gratias quas et tu sola gratuita dei
bonitate et non propriis meritis recepisti. Propter quod
potes te ipsum viliorem et inferiorem omni homine in-
dicare et ne propter ingratitudinem tuam a suo
aspectu te Christus foris abiciat non in merito for-
midare et peccata aliorum in te sub quadam simili-
tudine transformare sicut te in tua conscientia
increpando. Ecce ille est homicida et ego
misericors totiens occidi animam meam. Ille for-
nicator est et adulter et ego tota die fornicor
et adulteror a deo meo oculos avertendo
et diabolicis suggestionibus supponendo et de
aliis suo modo. Debes etiam habere in proprio tui
sentimento duo. Videlicet quod sentias de te ipso
sicut de uno corpore mortuo fetenti pleno ver-
mibus et male olenti et sicut de uno cadaveri
quod homines dedignantur. Videre immo claudere
et obstruunt nares propter eius pessimum fetorem
et avertunt facies ut non videant talem
ac tantam abhominationem. Et quod si quis de tuo corpore
iustitiam faceret sentias quod iustum esset ut tibi
oculos erueret ac nasum et aures et os ab-
sideret et sic de aliis sensibus et membris
corporis quod deum offendisti cum eis et quod tamen
de hoc gaudeas ut nullum aliud umquam de te
tantum desideraris vel velles. Et quod omnia vituperia
verecundias et diffamationes plus quam possent
ymaginari vel cogitari ut vinum biberes
ac tamen summo gaudio et letitia cordis re-
ciperes immo in facie rideres splendidus
et alacer appareres et quod omnes de videntes vi-
faceres admirari et ad se ipsos convertere et
quod crederent non posse sine deo hoc fieri.
Deinde oportet quod diffidas de te ipso totaliter
et de omnibus bonis tuis et de tota vita tua
et convertas te totum et relinquas super brachium
Christi pauperrimi humilium inopperati de-
specti et mortui propter te usque quo tu sis mor-
tuus in omnibus tuis sentimentis humanis
et quod Christus crucifixus vivat in tuo corde
in anima tua et totus transformatus et trans-
figuratus et vivus et hoc cordialiter sentias
in te intus ut numquam videas vel audias
nisi solum Christum stantem in cruce suspensum.

Bernardus

Augustinus

2

Et nichil tuum

et mortuum propter te ad exemplar. Beata virginis
mortuus mundo et viuens in fide. Et quod
in illa fide viuat tota tua vita usque ad re-
surrectionem in qua deus mittet gaudium spi-
rituale et donum sancti spiritus in anima tua et in illis
qui diligunt aduentum eius. Sed hiis premissis
generabitur in te virtus illa que est mater et origo
omnium virtutum. Si humilitas que interiores oculos
aperit ad dei conspectum cor humanum ab omni su-
perflua cogitatione purgando. Nam dum homo
in sua puritate resilit se vilificando se in-
crepando se detestando sua nichilitate
considerando sibi ipsi intentissime displi-
cendo. Per hec et similia in tantum circa propria occu-
patur negocia quod omnis alia inutilis occupa-
tio cogitatio arescit. Et sic dum alia audita
visa et temperata operata a se repellit et
in oblivionem adducit incipit ad se ipsam
redire et modo mirabili in se ipsa conuoluitur
et sic ad originalem iusticiam et celestem
quodammodo puritatem incipit propinquare.
Sic dum in se ipsam reflectitur contem-
placionis oculus dilatatur et in se stalam erigit per
quam transeat ad contemplandum et angelicum
spiritum et diuinum. Quod oportet ut anima mala omnia
ab oculis suis excludat sicut aliquis volens
solem visibilem intueri necesse ut ab omnibus
visibilibus oculos auertat. Et ex tali conte-
mplacione annuus ad bona celestia inardescit
et omnia temporalia tamquam nichil aliunde prospicit.
Sed hec illa caritas in mente feruescere
incipit que velut ignis omnium rubiginem
viciorum consumit et sic totam animam in tan-
tum occupat caritas quod non est qua intrat vani-
tas. Nam quicquid cogitat quicquid loquitur vel operatur
totum prouenit ex dictamine caritatis. Et
ergo in bono iugiter perseueres. Ita iugiter
in timore et adeo totaliter recognosce et
ab ipso perseuerantiam pete. Et si non vis
corrigere noli alios iudicare. Nec quod eos indigna-
cionis spiritum agitare. Si eos vides in aliquibus
deficere et eis compaciaris ex corde et pro eis
supplicare ex ora et eos in corde tuo quantum potes
excusa cogitando. Nec tu potes aliquid
nec ipsi possunt nisi quantum Christi gratia manum suam per-
rigit qui non promerentis sed pro sue voluntatis
beneplacito scribunt. Si hec cogitaueris fir-
mus eris. Nam que est causa quod multi quandoque incipiunt
multa in abstinentia et aliis facere que non perseue-
rando deducunt ad finem corpore languente
vel spiritu frigescente. Certe nulla alia causa
est propter eorum elacionem et presumpcionem dum de
se presumentes aliis indignantur et eos in cor-
dibus suis iudicant. Et deus subtrahit eis
donum suum efficiuntur defectuosi plus quam alii

quos premitus iudicabant. Nam contra istud accidit
quicumque alium in aliquo iudicat deus eum
in eodem defectu vel maiori cadere permittit. Ergo
firmas deo in timore et si quando te sentias in ex-
altacione quadam ob memoriam beneficiorum que tibi
donat altissimus apprehende disciplinam increpa-
cionis proprie et reprehensionis ne quando irascatur
tibi dominus et pereas de via iusta et cadas. Et
breuiter sequere volens Ausi doctrinam. Omnia inquit
interiora tua et ea que agis inspicias et ad quam
finem quemque peruenta sunt videas. Et credo quod
in sanus sis ea facies. Unde felicitatem et gaudium
recipies ac ea vero dimittes. Unde tormenta et
tristiciam paciaris et merearis. Hec Ausi. Ad

Ausi

Ihu mitis et paciencie vera tota
humilitatis exemplum. Repelle a me omnes fastus
superbie cunctosque appetitus inanis glorie. Omnia sil-
gena tante postis tanteque malicie. Non sit
domine neque videri possit vllum tanti mali tanteque
perdicionis signum in seruo tuo neque in moribus meis
neque in verbis neque in factis neque coram te
in cogitacionibus meis. Profunda me in vera et
profunda humilitate ut nullus in me pateat
locus inimicorum insidiis et patria ut sim per-
nulus in oculis tuis meis quantum plenam graciam in-
ueniam in oculis tue maiestatis. Amen. C. S.

Capl'm 17m.

De officio et vita Johannis Baptiste.

D. 144

Ceterum illis omnibus aliis que
in infanciam saluatoris expli-
care valent et actus cura fuit
de inceps euangelistis describere
facta et dicta Christi que gessit secundum
etatem plenitudinis et secundum perfectum virum. Et
primo de baptismo quo a Johanne baptizatus
fuit. Premittendum est ministerium et officium
Johannis baptizantis et baptismum penitencie
predicantis. In diebus itaque illis quibus adhuc
in nazareth Jhesus habitabat vel quando hec
que secuntur contigerunt secundum quod dicitur in principio euangelii
in ecclesia in illo tempore scilicet anno Jhesu imperii tiberii
cesaris qui successit octauiano augusto sub quo
natus est Christus procurante et regente pylato pon-
cio iudeam. Tetrarcha autem adhuc galilee
herode et listinia abiliue tetrarcha yturie
et traconitidis regionis. Ubi sciendum quod ut
supra dictum est regnum iudeorum in quatuor tetrarchias
diuisum fuerat quarum duas scilicet iudeam et abiliuam
habebat archelaus. Tertiam vero herodes et quartam
philippus. Accidit autem ut archelaus tyrannus dicto
exercens apud augustum accusaretur qui ab hoc
ab augusto deponitur. Decimo anno sui principa-
tus exilio religatus est. Et extunc vna pars princi-
patus sui scilicet iudea cepit per procuratores et offi-

officiales romanorum administrari quorum quintus
Poncius pilatus fuit dictus a Poncio in sula
in qua stetit. Unde non erat princeps ordinarius
sed fuit vicarius vel delegatus. Et ideo procurator
est dictus. Sed ergo quandoque legitur presses fuisse intelligendum
est de procuratore, quia ut videtur nunquam presses
fuit sed eo procuratore existente vicellius presses
Syrie cuius pars iudea extitit est. Et forte ideo
presses dici poterat quia quandoque presidis officium
exercebat. Alia vero pars principatus sui scilicet abilina
tradita est Lisanie sub nomine tetrachie. Istum
Lisaniam quidam dicunt fuisse filium Herodis Ascla-
nite sub quo dominus natus est. Sed Josephus dicit
quod fuit nepos eius natus ex Alexandro so-
rore eius Herodis et ex patre Tholomeo de
Libano et hoc magis videtur. Et subdit Sub prin-
cipibus sacerdotum Anna et Caypha. Isti affini-
tate fuerunt coniuncti et vicissim pontificatum
administrabant. Sed Annas anno quo dominus
baptizatus et Cayphas eo quo passus est inter
quos in illis tribus annis tres alii fuerunt scilicet Is-
mahel, Eleazarus et Symon qui hic subticentur
et tangit evangelista solum illos sub quibus predica-
tio incepit Johannis et passus est Christus. Et autem predica-
tio Johannis tam sollempniter describitur scilicet per tem-
pora imperatoris pontificum et principum
ad designandam excellentiam eius quem nunci-
are veniebat. Utpote qui summus imperator pon-
tifex et gubernator omnium existebat. Dicit ergo
factum est verbum domini scilicet superna inspiratio quod dicitur verbum
quia intus in mente loquitur secundum illud Psalmi audiam
quid loquatur in me dominus deus. Super Johannem Zacharie
filium in deserto qui tunc in anno erat 30. quod
tempus predicationi debitum est quia tunc etas viralis
vigeat ut baptizans et predicans Christi adventum
et redemptionis solacium annuntiaret. Audivit
Johannes per internam inspirationem et revelationem
divinam et auditu mentis verbum domini sola regratia
desuper data ei loquentis. Unde secundum Crisostomum verbum
dei hic mandatum seu preceptum dicitur dei quod non
a semetipso Johannes sed deo illum movente ad
ministerium illud accessit. Unde ipse ait qui me
misit in aqua baptizare. Et ne propter defectum
aque differret baptismus eorum qui in eius predicatione con-
vertebantur et ut predicando magis proficere posset
eximit de deserto ubi iam penitentiam predicare agendam
ceperat et venit in regionem circa Jordanem ubi
copia aquarum et loca populosa erant. Bapti-
zans et predicans baptismum penitentie in remissi-
onem peccatorum. Et in hoc dedit exemplum predicatoribus
ut loca fructificationis ubi domini quaerunt
non recreationis. Baptismus Johannis disponebat
homines ad suscipiendum Christum. Ideo non bap-
tizabantur ab eo nisi iudei quibus principaliter promi-
ssus fuit Christus. Mulieres et non baptizabantur

quia erant instruendo a viris. Nec etiam in-
fantes baptizabantur quia misterium non intel-
ligebant et necessaria erat cognitio. Baptismus
vero Christi datur omni genti, omni sexui, omni etati
in remissionem peccatorum. Et ergo hic dicitur in re-
missionem peccatorum non intelligendum nec re-
ferendum ad baptismum Johannis sed ad penitentiam que baptismo
annectebatur sola in ipsa penitentia remittebatur.
Baptismus quidem Johannis baptismus penitentie erat
quia ad penitentiam baptizandos movebat et
non nisi adultos quos penitentes videbat
baptizabat. Unde licet baptismo penitentie non dimi-
ttentur peccata susceptio tamen illius erat quedam
protestatio agendi penitentiam per quam dimittuntur
peccata. Erat et baptismus Johannis in remissionem
peccatorum non effective sed preparative quia preparabat
ad Christi baptismum in quo fiebat remissionem
peccatorum. Baptismus ergo Johannis erat baptisma
penitentie quia penitentiam delictorum habebat sed ea relaxa-
re non poterat. Baptismus autem Christi est baptismus
gratie quia in ipso gratia datur et peccata relaxantur.
Unde Crisostomus illud dicit in penitentia homo in gratia
ibi venia hic victoria. Et notandum secundum Crisostomum
Nazarenum. Et 4. est differentia baptismatum
est enim quoddam figurativum quo baptizavit Moyses
sed in aqua solum scilicet in nube et in mari. Aliud est
preparativum quo baptizavit Johannes de quo hic
dicitur. Tertium est perfectivum ut baptismus Christi quod
fuit in spiritu. Quartum est superexcellentissimum scilicet quod fit
in sanguine per martirium. Et hoc venerabilius
ceteris quia iteratis non fedatur contagiis. Quintum est
culparum actualium abstersivum quod fit cotidie
in lacrimis et est laboriosius ceteris. Johannis
quidem baptismus erat preparativus quia necessarium erat
homines preparari ad Christum baptismo eius et secundum
hoc ita se habet baptismus Johannis ad Christi baptismum sicut
cathecismus quo instruuntur baptizandi
de fide et preparantur ad baptismum quod se habet
ad baptismum verum. Unde remigius baptismus
Johannis figuram gerebat cathecuminorum
Nam sicut modo cathezizantur pueri ut digni
fiant ad sacramentum baptismatis. Ita Johannes bap-
tizabat ut baptizati ab eo postea devo-
te vivendo digni fierent accedere ad Christi
baptismum. Unde et Crisostomus. Apte ergo cum dixisset
Christus venit predicans baptismum penitentie adiecit
in remissionem peccatorum quam diceret. Ideo sua-
debat illis penitere ut subsequentem veniam
facilius impetrarent credentes in Christum.
Unde baptisma illud nullam aliam habuit
causam nisi preparatorium erat ad fidem. Hoc
Crisostomus. Unde et baptizabantur in Jordane
qui descensio interpretatur de superbia veteris

Hic de pilato poncio.

Hic quod 3 alii pontifices medii fuerunt inter Annam et Caypham ab anno quo dominus baptizatus est et quo passus est scilicet Ismahel, Eleazarus et Symon

Nazarenum

Remigius

Crisostomus

hominis descendisti ad humilitatem confessionis et
emendationis. Ipse abdicata vita veteri renova-
ri mereantur in Christo. Non etiam quemcumque baptismum
Johannis factum est in Jordane. Erat quidem protestatio
penitentie agende per quam appropinquat regnum celorum
et transitus ad terram viventium sicut filii Israel
ad terram promissionis transierunt per Jordanis
fluvium. Baptizavit autem Johannes propter plures
rationes. Prima est secundum Augustinum ut significaret
baptismum Christi et sic fuit sacramentum. Secundo sumptum
Augustinus
Secunda secundum Crisostomum ut ex nomine baptizandi plu-
res ad Christum convenirent ad Johannem quibus de
Christo annunciaret. Tertia secundum Gregorium ut per baptismum
Johannis homines assuescerent ad baptismum Christi. Quarta
Crisostomus
Gregorius
secundum Bedam ut per baptismum Johannis homines dispo-
nerentur et habilitarentur ad baptismum Christi.
Quinta secundum ipsum Johannem ut manifestaretur Christus
in Israel in baptismate Johannis voce patris et
Spiritu sancto. Dicebat ergo et prius in deserto
et postea circa Jordanem ad eos qui moti con-
versatione vite eius exibant ad ipsum. Penitentiam
agite id est penitentiam unusquisque mala prioris
vite appropinquabit enim regnum celorum scilicet penitentiam
agenti. Secundum Remigium regnum celorum quatuor
modis dicitur scilicet uno modo Christus iuxta illud Matthei
regnum celorum ut dei intra vos est. Recta scriptura
secundum illud auferetur a vobis regnum dei et dabitur
genti facienti fructus eius. Recta universalis
ecclesia secundum Gregorium super Matthei 24. Simile est regnum
celorum x virginibus. Supernum solium propter illud
multi venient ab oriente et occidente et recum-
bent cum Abraham et Ysaac in regno celorum. Et hoc
totum hic potest intelligi. Agenda est penitentia
non sera que est dominatorum non coacta que est
latronum non ficta que est ypocritarum non de-
sperata que est proditorum sed vera que secundum Crisostomum
cor mundat sensus illuminat et ad susceptionem
humana precordia preparat. Et autem ait Jeronimus
primum baptismum Johannes regnum celorum predicat
ut precursor domini hoc honoretur privilegio
Origenes
Unde et Petrus Ravennas dicit quod post peccatum
Ade et illius diluvii vastitatem sollempnem
electa est iustorum infinita pluralitas cum
quibus deus facie ad faciem fuisse dinoscitur
Et enumeratis precipue patriarchis et
prophetis veteris testamenti subinfert quod ab eis
nulla mentio facta fuit de regni celestis
perpetua mentione nec in his omnibus memoria
regni nec nominatur nec auditur nichil de celestis
regni gloria prophetatur. Et subdit quid plura
a principio mundi usque ad Johannem universitatis
humane electionem recollige nec in sermone nec
in opere illius regni celestis potes reperire dilec-
tionem. Veni ergo ad Johannem et audi vocem

exultationis et leticie mee verbum sermonis glorie gratie
longitudinem quod celavit deus tacuerat angelus
latuerat prophetas patriarche nescierunt. Penitentiam
inquit agite appropinquabit enim regnum celorum verbum
penitentie dulce et gloriosum verbum regni celorum
letum et adorandum. Illi soli primo quemcumque qui
primus novi testamenti posuit fundamentum. Et
addit a diebus Ade usque ad Johannem organum
nostrum versum est in vocem flentium et in peccatorum fre-
quentia nec locus penitentie. Duplex erat deplorandi
materia. Johannes natus ostendit medicinam vulneri
peccato penitentiam veniam iniquitati. Hec est prima vox
quam clamans in deserto proposuit et vox tur-
turis audita est in terra nostra et tunc immisit
in os nostrum cantitum novum carmen deo nostro
et resonat in ore nostro gratiarum actio et vox
laudis. Super exaltatur nostra iudicio peccatoribus
partitur regnat pietas iustitia dissimulatur et
miserendi non feriendi querit occasionem amicorum
et miserator dominus hoc Petrus. Et ut ostendatur
ydoneitas Johannis ad testificandum de Christo
ex sanctitate vite describit evangelista vitam Johannis
primo ab asperitate vestis quia cilicio indutus
erat de duris camelorum pilis in quo mo-
nemur ut ad refrenationem carnis duris et
asperis utamur. Unde Jeronimus de pilis habebat
vestimentum non de lana aliud austeritatis
indicium est aliud luxurie mollioris. Unde Cri-
sostomus. Vestis autem dei non querit habere vestimentum
ad speciem visionis nec ad carnis delectamentum
sed tantum ad nuditatis tegumentum. Habebat enim
Johannes vestem non mollem neque delicatam
sed cilicinam gravem et asperam conterentem
corpus potius quam foventem ut de virtute anime eius
ipse habitus corporis loqueretur. Secundo a continentia
constringente carnis lasciviam quia habebat zo-
nam pelliceam asperam id est corrigiam de siccis
et crudis animalium pellibus factam circa lumbos
in quibus sedes est luxurie ad carnem et luxuriam
mortificandam quia carnem suam crucifixit cum
vitiis et concupiscentiis quod eorum est proprium qui sunt Christi.
Unde Crisostomus. Consuetudo enim erat apud iu-
deos ut zonis laneis uterentur ideo iste ut
aliquid durius facere volens zona pellicea
cingebatur. Quid tunica zona quoque pellicea
Johannis allegorice significet patet per Crisostomum qui
sic ait. Scit Johannes hoc est lex in Johanne vestitus
pilis Cameli non poterat habere tunicam de agno
de quo dicitur Ecce agnus dei. Ecce qui tollit peccata
mundi. Et zonam pelliceam habebat in lumbis
quia iudei hoc solum putant peccatum esse quod opere
peccant. Certum dominus Jhesus in apocalipsi Johannis qui
videtur inter septem candelabra habebat zonam
auream non in lumbis sed in pectore lex-

in lumbis cingit. Dictum xpi hoc est evangelium
de monachorum vitis non solum in libidine sed etiam
in mente condempnatur. Hic nec cogitare quidem
expedit ibi qui fornicatus fuit tenere in crimine.
Tercio ab abstinencia et victus per simonia
locustas. Nota quod herbas sic nominatas et mel
silvestre comedebat. Quia cibus pauperum est in terra
illa. Videtur quod locuste plura significant
de quibus iste versus extat. Radices herbas
et aves dicit esse locustas. Sunt enim parva animalia
per modum saltus volitancia que reperiuntur in deserto
Iudee et frixa cum oleo sunt cibus pauperum. Sed non
videtur quod Iohannes locustarum carnes manducaverit
quia pane etiam vesci voluit et
quod frixuras usus sit qui nichil coctum accepit.
Ideo videtur magis probabile de aliis intelligi
debere. Unde in partibus illis quidam herbam
languste vel locustam nominant que dicitur illa esse
quam beatus Iohannes comedebat. Mel autem silvestre
ex apibus ibidem in truncis arborum reperitur
ut secundum Rabanum sunt folia arborum alba et tenera
que manibus contrita saporem habent quasi mellis
invenitur etiam ibidem mel ex calamellis.
Que calamelle sunt calami pleni molle ut sunt
succo dulcissimo. Vocantur etiam alio nomine
cannaneelles quod nomen ex canna et melle con-
ponitur eo quod canis sive arundinibus huiusmodi cala-
mi sunt similes. Unde hoc itaque beatus Iohannes aperte
demonstrat quod pro nichilo mundum istum omnes quod divi-
cias eius duxerit qui tam vilissimo indumento
cibosque tenui et imperato utebatur. Sola enim
vite huius necessaria querebat qui sic vivere dispo-
suerat. Hoc exemplum illi sequuntur qui dicunt
habentes victum et amictum habentes contenti sunt.
Propterea nota quod penitentiam predicabat quam peni-
tentes vivere debeant ut bonus magister eis
in seipso exemplum et regulam dabat. Erat ei
terra cubile, antra domus, pillus vestis,
pellis zona, aqua potus, locusta cibus.
Et sic non solum mundum et blandicias eius
contempnere sed etiam totius generis humani peccata
deflere se ostendit et exemplum utile posteris
dereliquit. Totum ergo quod erat in Iohanne penitentiam
predicabat. Nomen quod dei gratia et locus
quod desertum et habitus quod cilicium et cibus quod
locustarum et sermo quod penitentie verbum et operacio
quod baptisma assuefaciens ad bonum.
In Iohanne describitur evangelii predicator
et primo quantum ad doctrinam. Sed eum exemplo Iohannis
predicare penitentiam et ea que recedere faciunt
a peccatis et ea que faciunt accedere ad consecucionem

regni celestis. Secundo quantum ad continencia quia zona
dicitur esse circa lumbos ut predicator continencia habeat
unde dicitur Ieremie mittens predicare ait accinge
lumbos tuos ut vir. Tercio quantum ad vitam
et hoc dicitur. Sed quantum ad vestitum et victum in quibus
etiam a Iohanne accipiat exemplum. Qui ergo penitentiam
et aspera iniungit vel predicat et corripit
habitum penitentie pretendat aspera veste tegatur
et parce reficiatur ut in eo vilitas vestis et
cibi laudetur quia usus in divite arguitur austeritas
enim vite requiritur in evangelii predicatore
Ideo dicit apostolus castigo corpus meum. Unde
Cristus dalem esse oportebat precursorem domini
contemptis rebus mundi prestaret. Unde non
immerito a domino et angelus nuncupatur quia in hoc
mundo positus mundum ipsum angelica vita calca-
bat. Sed autem ille qui purus ita erat et celo
clarior et prophetis celsior et quo nullus hominum
maior fuit qui tanta apud deum familiaritate
gaudebat ita se ipsum ad paciam durabat
laborum fluxa deliciarum cum divinitus despi-
ciens atque ad omnem vite rigorem coartans
quam nos habemus excusacionem qui pro tot
xpi beneficia postquam tanta et infinita onera
peccatorum neque minima particulam illius castiga-
cionis imitamur sed commessacionibus et ebrietatibus
dediti ac per egro odore fragrantes vel potius
fetentes ac undique nosmetipsos relaxantes
et mollificantes in predam dyaboli preparamur
et ei captabiles nos facimus. Sic Cristus
Cum audita Iohannis fama exibat ad eum omnis
regina quantum ad habitantes in ea et omnis iudea
quantum ad circumiacentes in ea et omnis regio circa Iorda-
nem quantum ad duas tribus et dimidiam omnis in qua
omnis de omnibus ut sit ypobolica vel multum ex-
pressiva locucio et ponitur ibi continens pro contento
et baptizabantur ab eo in Iordane baptismo
suo confitentes peccata sua et se aptantes baptismo
xpi suscipiendo. Baptismus enim Iohannis ad hoc
erat ordinatus quod quedam preparacio et prefiguratio
baptismi ipsius xpi de proximo venturi et ideo
Iohannes non solum predicabat sed etiam baptizabat
quia sicut sua predicacione nunciabat xpm de proximo
venturum sic suo baptismo assuefaciebat homines
ad libencius suscipiendum xpi baptismum. Unde baptismus
Iohannis erat quedam protestacio credendi in xpm
venturum et faciendi opera penitentie et devocionis
acciperent ipsum. Et hoc est quod in actibus dicitur quod Iohannes
baptizavit populum baptismo penitentie dicens in
eum qui venturus esset post ipsum ut crederent hoc est
in Iesum. Et ideo dicitur hic confitentes peccata sua
delenda sed per xpm venturum quia non poterant
hoc facere Iohannes sed denunciabat hoc per xpm
fiendum. Videns autem multos pharisaeorum

Saduceorum non confidentes peccata sua [illegible]
venientes cum turbis ad baptismum non ex vera
religione sed propter timorem ac ficte et insidio-
se dixit eis. Gemina viperarum seu progenies
i. venenati et venenatorum filii quis
ostendit vobis non penitentibus fugere a ventura
ira et evadere severitatem futuri iudicii. Quod
diceret nullus nisi a via mala vestra recedatis
et penitentiam faciatis licet non falsitas vestra
lateat in conspectu populi non tamen latere poterit in
iudicio dei cum manifesta erunt abscon-
dita cordis. Sic eos arguebat ut omnia
sua resipiscentes propter iustam penitentiam futuri iudi-
cii penam evaderent. Nam secundum Gregorium iusta
ira est extrema dei vindicta quam cum peccator
evadere non valet qui nunc ad lamenta non re-
currit penitentie. Pharisei dicuntur a phares
quod est divisio quia ab aliis divisi sunt se divi-
dentes scilicet iudeorum sacerdotes qui in habitu
in victu et in gestu erant quodammodo distincti
ab aliis in signum maioris religionis.
Saducei Saducei dicuntur a Sadoch qui iusti vel se iusti-
ficantes quia hi libros moysi recipiunt
prophetas respuunt et nec angelos esse discredunt.
Hos ergo qui inter iudeos maiores videbantur
videns Iohannes ad suum venire baptismum
eos increpabat et confidenter vicia eorum
arguens utrosque gemina et progenies
viperarum vocabat quia venenum hypocrisis et
erroris a suis traxerant et progenitoribus
et quia malorum acta imitantes eis invidet
eosque persequuntur et ita venenati filii de
venenatis parentibus sunt nati. Sed a secundum
remigium consuetudo scripturarum ab imitatione
operum nomina imponere sicut et isti ab imitatione
viperarum progenies viperarum dicuntur. Sed quia
penitentia et correctione maxime indigent ut in-
crepantur et non prius venena deponunt ut
sic ad baptismum veniant. Unde subiungitur facite
ergo dignos fructus scilicet in penitentia penitentie i. peni-
tentiam condignam et satisfactoriam et contritionem
et confessionem ut fugiatis iram ventura-
m quia hec est sola via evadendi eam. Ubi Crisostomus
Non enim satis est penitentibus peccata dimittere
sed opus est eis fructus ferre secundum id declina a
malo et fac bonum. Sic non sufficit ad sa-
nationem sagittam evellere sed oportet ulceri
medicamentum apponere. Non autem dicit fructum
sed fructus copiam designans. Hic ille fructus
vero dicit non qualescumque sed dignos penitentie i.
secundum exigentiam culpe ut secundum Gregorium quanto
quis gravius peccavit tanto amplius pro
qualitate culpe peniteat et tanto maiora
quaerat bonorum operum lucra propter penitentiam quanto

graviora sibi intulit per culpam. Unde in Apo-
calipsi se glorificavit in deliciis tantum date illi
detormentis. Ubi Petrus Cantor parisiensis. Sed
quia faciendo irrecito pluribus facinoribus
confitenti tamen et penitenti qualitercumque
nolenti autem subire opus et fructum penitentie dignum
culpe. Ergo ne a se repelleret caritatem per im-
positionem gravioris penitentie respuens eam per te-
dium modicam ei in mingerem penitentiam. Melius
est ut in purgatorio suppleatur quam nunc hic
agitur quam quis in inferno eternaliter puniatur
Ubi non deus sed homo punit. Quod si confessor
iniungit mihi non dignum fructum penitentie scilicet pro quan-
titate culpe. Ego supplebo quia secundum qualitatem
et quantitatem culpe metiri debet quantitas pene
quod fit ex discretione que nomina est penitenti sicut et
confessori. Hoc Petrus. Sed quia iudei de generis
nobilitate et sanctitate gloriantes scilicet quia de Abra-
ham descendunt ex promissione facta Abrahe
sunt operibus salutem consequi presumebant
ideo subiungit. Et nolite dicere verbo vel mente
intra vos per falsam scilicet existimationem patrem
habemus Abraham. Et eius iustitia confidendo et
ex hoc vos iustos reputando credentes vos sal-
vari sunt operibus penitentie et sunt fructu penitentie nullus
sanctorum poterit per ipsos suis salvare peccatores.
Sic autem videtur de pluribus christianis qui devotionem
suam specialem ad aliquem sanctorum habentes per eorum
merita salvari credunt sunt operibus bonis.
Hec est etiam gloriatio quorundam religiosorum
qui gloriantur de bonitate et sanctitate funda-
torum et patrum suorum quibus dici potest si filii Ab-
rahe estis opera Abrahe facite. Hec etiam
est stulta gloriatio quorundam miserorum
qui vane gloriantur de statu suorum nata-
lium. Ubi Crisostomus. Quid enim prodest ei quod sor-
didant mores generatio clara. Nam quid nocet
illi generatio vilis quem mores adornant
Nam et aurum de terra nascitur et non est terra
et aurum quidem eligitur terra contempnitur. Melius
est enim de vili genere clarum fieri quam de claro
genere contemptibilem nasci. Melius est acerbi
ut in eo glorientur parentes quam talem filium habent
quam ut ipse in parentibus glorietur. Dic et vos
nolite gloriari dicentes quia patrem habemus
Abraham. Si magis erubescite quia filii eius
estis et sanctitatis eius non estis heredes. De
adulterio enim natus vitam qui non assimilat
patrem et qui sanctitati sui generis non respon-
det amittunt sanctitatem sui generis et digni-
tatem. Hec Crisostomus. Et ideo non de propagatione
carnali sed de mutatione spirituali est confidendum
nec in carne sed in fide est gloriandum. Non enim
qui semen sunt Abrahe omnes filii eius sunt sed qui

Cantor parisiensis

Crisostomus

fidem eius imitantur vitae sanctitate non venit
per propagacionem nature. Et per contrarium ostenditur quod
iudei quamvis filii Abrahe erant secundum carnem non
secundum fidei imitacionem. Et quia fidem Abrahe de
Christo respuerunt ideo nomen filiacionis Abrahe
amiserunt. E contrario gentiles quia fidem et
devote ad predicationem apostolorum receperunt ideo filii
Abrahe facti sunt. Et hoc est quod subdit Johannes
Dico enim vobis quia potens est deus de lapidibus istis
id est de gentilibus per lapides signatis susci-
tare filios Abrahe fide et imitatione id est imi-
tatores fidei Abrahe. Et in vera fide atque
opera Abrahe fuit sicut ille Abrahe mere-
tur filii. Vel aliter de lapidibus filios a-
brahe suscitare id est de duris et petrosis devotos
facere per viam digne in me sic iste de-
sepelierit dignetur sacro. Vel aliter quod ipse
digito ad lapides demonstrat et ostendit eis
XII lapides illos quos Josue precepit iudeos
tollere de medio et fundo Jordanis in
arida transportari fecerat quamvis et tertio de-
cem alios extra reponi fecit per primos
audientem [illegible] eorum significavit iudeos.
Post fidem gencium per baptismum [illegible] primos
emissionem gencium in lucem fidei. Secundo
sublimationem iudeorum in infidelitatem. Et
merito per lapides signantur gentes quia ipsi
colebant ydola de lapidibus facta. Unde in psalmo
dicitur Similes illis fiant qui faciunt ea. Et ha-
bebant corda lapidea et ad intellectum dei
ad insensibilia. De quibus filii Abrahe suscita-
ti sunt quia deum in Abrahe semine id est in Christo
crediderunt eius filii facti sunt et eius semen. Unde
dicit eisdem gentibus Paulus Gal. 3 Si autem vos
Christi ergo semen Abrahe estis secundum promissionem here-
des. Et filii ergo Abrahe de lapidibus suscitati
sunt quia iudeis per infidelitatem a filiatione A-
brahe decidentibus gentiles fidem Christi
recipientes in locum eorum suscepti sunt. Vel aliter
Rabanus secundum Rabanum quia per vitandis ad dignum penitencie
fructum faciendum iudeos incitare voluit
eos ad penitentiam provocabat sine qua nulla
penitencia est. Et quia doctor virtutis non solum
debet vicia ostendere arguere sed etiam penam
predicere eorum terrorem assignans eius ad penam
impenitenti et cito faciendam monuit subdit
Iam enim securis sententia divine iustitie
ad radicem arboris posita est ad succidendum
peccatores ex parte [illegible] et puniti vitam ad
[illegible] eos in gehennam. Vel securis id est
transitus vite succedentis ad radicem
id est voluntatem in bonis et ex quibus homo po-
situs est ab ipsa voluntate. Immo incipit
homo tendere ad [illegible] secundum Augustinum
nichil aliud est vivere quam de vita transire

id est ad mortem transire tendere. Notandum
quod expositor de arbore dicta sollicite
[illegible] Et sicut dicit alius Ecclesiastes xi
[illegible] nostris venit sicut [illegible] sed vive
et ad venturum vero arbor cadet et eius
cum ceciderit ibi remanebit. Et unde dicitur
Ecclesiastes si ceciderit lignum ad austrum sive
prout dicitur sive ad aquilonem ad infernum in
quocumque loco ceciderit ibi erit. Notandum
cadit arbor in partem ad quam magis inclinat
eius ramus et fructus. Sic homo cadit ubi magis se
inclinat vivo per affectiones et per opera sua
actus. Vel sic si ad austrum sive ad aquilonem Bn.
arbor ceciderit ibi erit. Auster calidus
in sacra scriptura bona solet significare.
Ab aquilone vero panditur omne malum. Pro-
hoc sunt arbores videlicet aliqui cadunt,
ergo arbor in morte et quamvis ceciderit,
exit quia indicabit te deus vel te inveniet
ubi nunc erit in morte et irretractabi-
liter quo casura sit arbor cadet et per-
ceciderit non adiciat ut resurgat. Et
per te casura sit arbor si stare volueris ra-
mos eius attende. Rami amor est copia
ramorum et ponderositas inde casura non
dubites. Si tamen fuerit tibi excessus rami
in despodia una quibus ad austrum extendi
vel spiritualia fuerint. Rami vero alia ad
aquilonem. Tunc vero pendent medium eorum
videant illa pendent quibus sit voluptas
eorum. Secundo Johannes dicit Omnis
arbor id est omnis homo qualiter sit persona aut
non faciens ibi fructum bonum simpliciter si-
ne mundo ad inactione excidetur a vita fide-
lium spiritualiter in morte et in ignem inextingui-
bilem mittetur eternaliter. Sine redemptione est
pena quam culpam. Et hoc ergo patet quia sola
obmissio dampnat. Secundum Bedam de quo hic
in servo pigro et inde etiam est ad iudi-
ciet quam malos et ob invenibus et omnes
morientur. Non ergo sufficiat homini declinare a
malo nisi faciat bonum. Non est in fructu-
osum diligit deus nichil in orto suo nichil
in vinea sua nichil in agro suo vult esse in-
fructuosum sed ut in paradiso erat arbor
infructuosa quod ex hoc patet quia primi parentes
inhibiti sunt comedere de ligno vetito sed pa-
radisi fructus de ligno scientie boni et mali. Ita
est ille qui facit fructum bonum ignem
mittendus quam cum illo qui malum facit arbor
ista est genus humanum et homo qui est arbor ipsa.
Quedam vero arbores ut sunt inde steri-
les ut paganismi et incredule quedam viridis
ut xvi et ut hi iudei qui sunt infructuo-
se sunt et nullum fructum faciunt. Et quedam
et arridiose quedam faciunt fructum si-

utilem et non bonum sed meritorium ut ypo-
crite. Quod faciunt fructum non habentem utilem
sed malum et venenosum ut heretici qui predi-
cando fructum parant sed mortiferum et hi
omnes in cendio aperte sunt et dampnabiles. Quod
vero bonum fructum faciunt ut boni catholici
obedientes verbo dei. Radices arboris sunt
cogitationes quibus plantati vel sursum celo su-
stollimur vel ad ima inferni mittimur vel
radices sunt voluntas bona et mala eque sunt
ex radice prodeunt tamquam fructus bona vel
mala verba vel opera que voluntatis sunt testimonia.
Igitur ut dicit Ambrosius faciat fructum qui potest
gratie qui debet pene ad eum dominus qui fructum
requirat fecundos vivificet sterilis
reprehendat. Turbe vero communicationem gehenne
propter mala et obmissione bonorum audi-
entes veriti interrogabant dicentes ergo
ne excidamur et in ignem mittamur quid facie-
mus et operabimur. Quasi dicerent vitam nostram
corrigere parati sumus. Et respondens dicebat
turbis. Qui habet duas tunicas id est superfluum
vestimentum det quod superhabundet non habenti
et qui habet escas id est superfluas similiter faciat. Et
ita intelligendum est de aliis rebus quibuscumque
que superfluunt considerata convenienti necessitate
status persone. Unde Basilius hic autem doce-
mur quod ex eo quod affluit super proprii victus
necessitatem tenemur erogare illi qui non habet. Ex-
dem qui quecumque possidemus largitus est. Unde
et Gregorius dicit in lege scriptum est sicut te ipsum ita
proximum diligere minus proximum diligere vincitur
qui non cum eo in necessitate illius etiam ea que
sibi non sunt necessaria impertitur. Vel sciendum quod du-
as tunicas habere est ultra necessitatem aliquid super-
fluum habere non habens autem potest intelligi extra
necessitatem extrema vel circa necessitatem que
aliter absque periculo potest probabiliter transire.
Unde dicendum quod habens sit superflua quod ultra
necessitatem sui et suorum quorum cura et nexus
maior ex caritate sibi incumbit ea habet et
absque illis potest transire ex precepto tenetur
non habenti existenti in extrema necessitate dare
alit. Si sibi sua aufert vitam cum in tali
necessitate sit superflua illi sunt debita tamquam
sua quam ad suam necessitatem pertinet. Si vero
non habens sit circa extremam necessitatem tunc dare
non cadit sub precepto sed sub consilio hic probatur
homo et apparet in parvo quid facturus esset in magno.
Unde Gregorius. Qui tranquillitatis tempore
animo dat pro deo tunicam suam cum in persecu-
tione datus est animam suam. Virtus ergo caritatis
ut in victu sit in perturbatione nutriatur
per miseriam in tranquillitate. Ita dum primum di-
stat sua impendere postmodum seipsum. Unde
et Augustinus. Caritas ut perficiatur nascitur

cum fuerit nata nutritur cum fuerit nutrita roboratur
cum fuerit roborata perficitur. Sed ad perfectionem
venerit quod dicit Michi vivere Christus et mori lucrum
captabam dissolvi et esse cum Christo. Incipit ista
caritas fratres ut de suis superfluis tribuat
egenti in augustus aliquibus constituto. Hanc
ita ceptam si verbo dei et spe fuerit vite nutrierit
perveniet ad illam perfectionem ut paratus sis
animam tuam ponere pro fratribus tuis. Hoc Augustinus
non ergo pigeat divites subvenire pauperibus
quia pro divitum utilitate pauperes fecit deus
ut per hoc quod eorum miserentur ipsi miseriam con-
sequantur. Unde Crisostomus. Ne putes quod propter utili-
tatem pauperum deus divites fecit quos et
sine divitibus poterat sustentare sed propter utili-
tatem pauperes fecit qui in fructuosi et steriles erant
futuri nisi pauperes facti fuissent. Hoc Crisostomus
Johannes itaque turbis et rudibus non dum diffi-
cilia sed vigilias ieiunia et hiis imponit
sed opera misericordia ad dignos fructus penitentie iniungit
super quibus dominus in iudicio disceptabit et de quibus
alibi dicit date elemosinam et omnia munda sunt vobis.
Unde Beda. Ordo aptissimus est ut post penitentiam
elemosina id est opus misericordie suggeratur. Ille enim iuste
a deo penitens ut sui misereatur impetrat
qui proximi indigentis quantum valet ipse misereri
non tardat. Et qui avertit aurem suam ne audiat aurem pauperum oratio eius ex-
crabilis erit. Unde et Johannes Baptista dum turbis
suaderet ne merito sterilitatis in ignem mitte-
rentur dignos penitentie fructus esse faciendos
mox consilium salutis querentibus adiunxit
atque ait. Qui habet duas tunicas det non
habenti et qui habet escas faciat similiter. Inter hec
autem ut ait Gregorius. Sciendum est quod misericordie opera
valeant cum fratres ad fructus penitentie ipsa precepta
precipiuntur. Et bene mentionem facit de tunica
et esca quia tunica qua interius et de necessitate
tegimur plus quam pallium est necessaria et ad hunc
magis necessaria est esca. Ad fructus ergo dignos penitentie
pertinet ut non exteriora et minus necessaria sed etiam
ipsa valde necessaria cum proximis dividamus ut
estam qui vivimus et tunicam qui vestimur. Hinc
habetur argumentum quod si habens duas tunicas precipitur
unam dare non habenti ergo multo fortius qui habet
duo beneficia tenetur unum dimittere non habenti
et maxime ideo quod duobus nequit servire ad utrumque.
Et si habens escas superfluas iubetur dare non
habenti ergo qui habet duo fercula quod preter necessitatem
est ut ad minus equi librarie tenetur de duobus
erogare indigenti. Et tunicas possunt virtutes
que sunt anime vestes intelligi quas habens debet appli-
care ad quemodo proximi. Et per escas sacre
scripture que sunt spirituales esse quas habens debet
proximum inde pascere. Venerunt autem publicani

se dicat p d' negocio ad publicu & mobilis
se i transmittat ut qui publica pecunia
theolonei redagia & tributa colligunt sing
hora & p dictum fisci nr'i reip publicae ad
tores se no qui & strenue hoc opus &
negocia si mandatis premuis et hoc quer
p q maiores aut patres debuere cura ma
iorib ut baptizment ab eo & dyocesi
adhuc agit quid faciemus ut vita eterna
faciamus & ille dicit vicit amplius tributa
et pecunias alibi ab aliquo exigatis q d con
stituit e vob si a legibus et iustis nobis
statis & probatis hoc aut facit & collectas
talium solent eo p'm ad plus colligendi
p eis sit p missi ul mandat ut p d amplius
faciant eis remaneat non plus maneat
eis d'clar dignos sit ut emant arapum
rei alicui p'mitto i mit d' plus deliciand'
et malos & pecia faciend' bona/ et sic primo
respiciendi e eis aliena p sit faciendo
etia & pedes publicanos ab augenda
fraude cohibet ut dn primo se ab alienos
temperent appetitu cupid' ad qua ex pri
mis coercenda p tinguent & publicanos
pro intelligi officiales ducis et hospicia
pri no debent quid dicit ni p statuti
e s'm ordine mihi intreganere aut
et milites dicit go faciemus nos si ut
salui simus & ait illis nemiez gencatis
si sub pretexto offerri in pompes qui se
defendo no put/ opprimendo aut imperat affi
gendi d debite dicendo/ nec calumnia fa
cias dnm emen dmitti & potentiis i pcuendo
ac eos in cam trahendo & se petuam et bona
eor & pecunia via utilibz impendere non
potestis exercendo & agenti e stote suspen
dis vos q d de pensione pie & rei publice
hebetis & hec cuncta sit offensione & subsi
tumus nr posse a nullo tributa & ce accep
munera ut pecunias exigendo d p dem et
inducere dei pot milites q ad ejus ce
pri solent requirendos i pcuendi p dnm
ab eis quibz militando & desse debent
in pecunia blesen hodie milites dispi
plina pristina euanuit/ olim si milites
infantes vincula obligabant/ p' stipendi
pro rei publice statu/ p' i acie no fugerent
& p' vite pie voluntate coram pfecto &
et hodie ensis suos vaginis deturpant
& fugam se plus cure ut ad honorem
fideles ad tuitionem pauperu/ ad vindictam
malefactor & ad pia libertatem se gladiis
accinxisse dominus ihesus ds & sa
cepe hodie milites singulo decretantur

stantes in singulis exercitibus de sempi
ternum xpi cruciatis & poliantur & plane
subiectos sibi pauperes nec misericordie
in misericordie affligunt miseros & in
debitis alienis alienos appetunt & eorum
animas implent voluptates & pecunias
olim quippe rectores & gubernatores ciuita
tum milites usq ad regem et imperatorem vsq
rei publice magis & principe intendebat
pauperes si forcius no valerent defende
bant & pbitoles hodie de re publica
et populi pauci curant treuas et redditus
ingredi et occupant ut alios exclusis
dominis suis ditent & augeant pauperes
miserabiles affligi & mittunt de quibus
& pecuniis miseriordie eos affligunt
& eo minus & eis ne imposterum alia
quem alienent & a regno celorum
quam & excludant/ et ut nec dicti Aug.
milites ipi rectores publici clerici simi
plus & decem & eis queruntur tirani
rationum & concussores pbles sua
dempnant & mulctent xpi fideles
milites erant qui pdictos in telligi
armat & pla dicens accipite armaturam
dei & gladium spus qd est verbum dei &
per nemiez genocatis minus aspe &
terribo ac sic ad depraedandum & ducendo
nequ calumpnia fraudis & dolositatis pdictos
trahendo rapiendos eos & bonos exhe
redis vite & eternum exponendo vos
& sic reddibus assignati pdictoribus possi
dentes quibz & ele dicte mendicabilis
& qua felices turbe mendicatores seu pu
blicani et milites erunt si hec verba
pdicti observent & quis & qui de malis
tumultibz vobis & malis vna det no quis
timo pn dixi defraudandi & quis & qui
in fraude mercatis faciat & qui aliena
bona sibi gratis no invadat quis &
extraneis & qui minus calumnia no
inferat qui pecus no gerat & qui si ha
pendis sub eternis existat quis est
officialium qui ille sint no accipiat vel
tal' accedat & laudabimus eu & nemo &
qui vocat hoc nunc & p thesi fm
adhuc nem dissen estimabat simone
ut dn mundi & fice ne timeas admonea
tringent dn dicit volebat aut Crist.
volues in publicanis & militibz legibz
ad alia maiora & ficatem es vocatus
& in no sit error ad illa vocati mu
nera reperiat ne si pecunia & fidei ejus
alius intendere & ejus cura pertinet

q̄ Bapt^a ex mora tn q̄ melius Recepit cetis
ad publicanos et milites ac om̄s ad om̄s
ptinet / Vn Ambr. / singul' q̄ generibus homi
quenientes tribuit sm bap^e vn sed om̄ ordi
ita publicanis ne ultra p̄scriptum exigāt
militibus ne calumpniā facientes p̄dam
requirant / h' et alia officiorum p̄cepta
singulorum / Q̄ua cōis ē usus in oē p̄cepta
oibus officiis oibus etatibus nemini ab oibus
deferendus ē / Nā publicanus nō miles
excipit^r nō urbanus vel agricola dives
paup oms i cōe admonent^r ut confint
non tm̄ / Nā ū plenitudo v'tutis
e̅ io oibus ē pposita / pfca forma v'tutis
ne vestimentis alimentis suis pcunt / Vn
in ipsis ex possibili^te / p̄dictis humane men-
sura finitur ut nō sibi quisq̄ totū
capiat / q^d h^s cū paupibus partiat^r
h' Ambr' doctor flagellū tyrannorum C.S.

Beatissime Johes Baptista

precursor xpi et virgo sanctissime qui
primas peccatoribus ubi p̄dicasti et michi om̄
ea exemplasti .s. austera i victu et
vestitu vitā ducendo / et te a mundi ille-
cebris elongando / obsecro te obtine
p me tuis sanctis p̄cibus ut donet mi-
chi ōnis aspiciam ubi et totus cogi-
tacionis loqucionis atq̄ opis custodiat me
ab om̄ pollucōe mentis et corporis gradat
q̄ mi q̄ dm̄ i hac vita temporali p̄ceptō
refrenare avicius ac militare / & ita
dignos fructus penitencie facere ut valeam
om̄ peccatorum meorum veniā consequi et
ad vitam eternā pervenire Amen 1866.

Q^d Johes nō p se ipm̄ s ad eos
missus venit ad publicum Capitulum
18^m C. v Cara Stehelin.

d. 155

Quod autem Johes officium
baptismi nō ppria auctoritate usur-
pavit / s ad testificand' x' maiestatem
missus testat' Johes ewangelista d. Fuit
homo missus a deo cui nomen erat Johes
Quia in lucas dicat fcm̄ ē vbum
dn̄i sup Johem zacharie filium in deserto.
Ex quo significat Johes hic declarat
cū d^t fuit homo .s. vivens vita humanam
dictam recte vox missus a deo s de de-
serto ad baptizand' et testimoniū phibend'
de xpo / ubi oblī nōis in Johe p̄cendat

nō m a se inceps .s. sua usurpacōe venit s a deo
missus cui nomen erat Johes / Et convenit h'
nomen ei / Johes nā dr̄ in quo ē gra et io
fuit ydoneus ad p̄currend' an illū qui est
auctor gre / Hic venit i testimoniū ut testi-
phibet de lumine .s. xpo ut p illū .s. eius testi-
moniū om̄s crederent in xpm / Et nō p'
ewan^a q̄ nō mutat hic nom̄ ubi nūc nō
appellat lucē nō lumē / h' io q̄ d^t lux
claritate in pur^te sua / s alicū' ad admixte
& lumē d^t claritatem cū alia re qd'ā
sic claritas aeris nō ē lux s lumē / Et
sm̄ Johes missus fuit ut testimoniū phibet
de xpo in quo ē vma humane nate cū vbo
ideo d^t ewan^a cū phibe testimoniū de luce
/ s q̄ iudei estimaverūt de Johe ne forte
ille eet x' / p' fletum illorum opinionē removes
ewan^a d^t Non erat ille lux .s. va p̄ccm̄
et ex se nāle lucens / s. illuminans alios
luce gre / p se sufficiens / s lux p partici-
pacōem et a luce vā ille qui luce i accessi-
bili habitat illumīatus ut de ea vā luce et ple-
nitudine .s. vbo i^o sba prius luxs i quo tene-
bre nō sūt ulle testimoniū phibet Johes quod
et sic nō fit lux illuminans effective / s lux
illumīata a prima luce / Et n. lux illumīans
effective i^o lux p̄ccm̄ / ut sic solus deus
ē lux illuminans / Et et lux illumīata dispositive
i^o lux p pticipacōem / ut sūt sc̄ lux q illu-
minabo / Exemplo / Ita aut luce dei testimoniū
phibebat erat ab eterno lux vā .s. sm̄ filius
sm̄ umbra / s sm̄ p'ticipacōe / s lux p̄ccm̄
q illumīat lūie gre om̄ hoīem venientem
i hunc mūdm tenebris' / s. gre lūīe ve illumīand'
& sm̄ Aug^s nulla ē d' oibus q̄ illumīant^r
qui nō p hūc lucem illumi^{ret} / s' sm̄
Crisostomū illumīat om̄ hoīem .s. q̄ sū ē et
ad eū ptinet / q̄ si aliqui nō sūt illumīati p'
culpā / q̄ se s̄ subtrahunt ab influencia h^s lucis
s. n. quid' mentis sue oculos clauden^s
nolūt suscipe h^s lucis radios nō alicuius
nātā obumbracōe dilicti s̄ a malicia eorum
hoie illumīacōi obicem ponūt / Al^s s̄ auten-
tis voluntaie s ipsos gre dono pvant / Et
io inexcusabil' ē q̄ si s̄ ad gram recipiendā
nō pvenit / Et quid vbū / s. lux illa .s. sapia
dei p quā factus ē mūdus / x' vnum scilic' tem-
poris cū i mūdo erat ab ppo .s. mūdi exordio
sic ē i effectu et ars opotentis dei / R'
q̄ fcē s̄ oīa in fco R' q̄ i univsis creaturis
relucebat vēe cundi' et gub'nandi eas
ita ut si ē pus vis et tam p eius vtus
ad oīa se extendit sic ē rex i toto regno
/ p puciam & oīa unda sapta sua
occulis' eius sic ē rex i aula sua / & oīa
sūt ubi patent aspectui eius / Et p̄ccm̄.

Aug^s

filii adoptionis sunt facti quia non sunt per modum carnalis
generationis sed spiritualis. Quia quidam homines a deo facti recipi-
entes gratiam transmittunt. Ideo modo ad naturam divinam
quia per donum gratie efficiunt consortes divine nature.
Mora Moraliter huic colligere quod nichil humanum et per quod
nichil indignum nec creatum. Sed se gignere in nobis
ut non ex illo sed solum a deo nati sumus.
Deinde ostendit et manifestat modum quo verbum
venit in mundum quia non venit locali adventu
et ubi prius non erat. Sed quia novo modo ibi esse
incepit sicut rex qui prius est in aliqua civitate
per solam sui potentiam quando venit illic personaliter
incipit in esse novo modo scilicet per sui presentiam
sic dei filius qui erat prius in mundo per potentiam
presentiam et esse venit in novo modo scilicet humili-
ando se per carnis et nostre infirmitatis assu-
mptionem ut filii adoptivi efficeremur per filium
naturalem. Et hoc est quod dicitur Et verbum caro
factum est. Et verbum caro factum est
est carni unitum seu carnem assumpsit hoc
est hominem assumptum in unam personam sibi copulavit.
Quod autem hic dicitur homo accipiendo synodochice
partem pro toto ac si dicat factum est caro. Hoc
factum est utique verbum caro non quod verbum muta-
tum sit in carnem sed quia carnem anima rationali animatam
suscipiendo ex divinitate et humanitate una
persona facta est ut sint due nature una
persona in consubstantialiter integre et indistincte
unite non una in alia quasi ambe
in una persona nata. Ergo humana assumpta est a verbo
non in unitate nature sed in unitate suppositi vel persone
Ideo sensus est verbum caro factum est. Et si dicetur
deus homo factus est. Unde Augustinus filius hominis habet
animam habet corpus filius dei quod verbum dei habet
hominem tamquam anima corpus. Sic anima habens corpus
non facit duas personas sed unum hominem. Sic
verbum habens hominem non facit duas personas
sed unum Christum. Quid est homo anima rationalis habens
corpus. Quid est Christus verbum dei habens hominem
hoc Augustinus. Perfectum ergo in se naturam hominis
dominus dei iuravit et totum hominem salvare vel
Unde Crisostomus. Nam quia iam dudum propter peccatum homo
totus sanitas mortis utrumque incurrat. Sed
corpus et anima necessario dominus utrumque suscepit ut
utrumque salvaret hoc Crisostomus. Noluit autem
evangelista innuere totum ut ostendet singularem
et maximam unionem verbi ad hominem quia tanta
est ut non solum verbum sit homo et homo verbum
sed etiam separatis partibus hominis scilicet carne et anima
verbum est una quaque partium et quelibet pars est verbum
Et hec anima sit nobilior et prestantior carne
nominat tamen carnem magis quam animam quia ut magis
nos certificaret. Sed partem indignorem expressit
de qua magis dubium esse poterat quod verbum
ipsam assumpserit. Moraliter autem maluit

dicere caro quam anima ad commendandum inenarrabilem
condescensionem benignitatis et humilitatis dei
unde partem viliorem nominavit. Unde Sapientia
multorum concutit qui requisiti de cognatione sua
respondent nominando aliquem tenentes statum dig-
nitatis etiam in linea remota dicentes se esse
nepotes talis principis prepositi vel decani vel huius
et tacent de parentibus et aliis qui magis
sunt propinqui. Exemplum ad hoc fabulosum narratur
de mulo quis esset pater eius requisitus respondit
quod dextrarius esset amiculus eius tacens et
erubescens quod asinus esset pater eius. Et sic
verbum habitavit in nobis. Quia in nostra natura inseparabiliter
ut amplius nullatenus ab ea separaretur. Non
est intelligendum quod habitavit in nobis quia in unitate
suppositi in quolibet nostrum sicut in Christo. Sed intelli-
gendum in unitate humane quam deinde nobiscum
habuit cum qua mansionem perpetuam in ut
vel habitavit in nobis. Vivit nos in mundo
secundum illud Baruch 3o. Interiis visus est et cum
hominibus conversatus est. Moraliter potest intelligi
de inhabitatione mentali qua deus mentem
inhabitat per gratiam. Et hoc verbi inhabitatio
mentalis. Unde sequitur eius inhabitationem carnalem
qua videlicet factum est caro sicut effectus sequitur suam causam
Ideo ei quod verbum est incarnatum provenit nobis
illud bonum quod idem verbum nos inhabitat mentaliter.
Et vidimus gloriam eius. Cognovimus maiesta-
tem gloriosam divinitatis quia vere unigeniti
a patre unius et eiusdem nature cum eo. Videre accipitur
pro visione corporali et pro cognitione intelligi-
bili et utroque modo videndi habuit Johannes et
alii apostoli notitiam verbi incarnati quia cum ipso
fuerunt corporaliter conversati et sic viderunt
sensibiliter opera virtutem totius creature excedentia
ex quibus visu mentis perceperunt et intellexerunt
divinitatis eius excellentiam in car-
ne latentem quam pro infirmitate carnis
visibilis superbi credere noluerunt. Nam quippe
verbi cognoverunt discipuli in sapientia doctrine
Et quia erat decens sicut potestatem habens et
propria auctoritate loquens. Vel in miraculorum opera-
tione et quia creature obediebant ei ad nutum
sicut domino et creatori nec non et in transfiguratione
in patria in resurrectione in ascensione et
spiritus sancti missione. Propter quod dicens Et
vidimus gloriam eius subdit quasi exponendo
hanc gloriam quasi unigeniti a patre. Non per ad-
optionem sed vera unigeniti per naturam et natu-
raliter ab eo procedentis et per quod eandem naturam
cum ab eo ipso habitis. Et attende quod hic
quasi non ponitur similitudinarie sed licitionis
divine quia non est hic expressivum similitudinis vel
comparationis sed veritatis et expressionis.

Crisos. ac si dicat secundum Crisostomum vidimus gloriam qualem
decebat et quemadmodum est hic unigenitum filium
Et est modus loquendi secundum eundem sicut quis vi-
disset regem valde ornatum et in multiplici
gloria incedentem et incipiens de hoc aliis
narrare nec valens tota apparatu ornatus
claritatem enumerare dicet aliis sic Quod multa
dicere quasi rex ibat id est sic decebat regem Ita
hic evangelista cum non possit simul breviter sermone
omnia que de gloria verbi agnovit enarrare puta
quomodo angeli eum glorificaverunt ut servi boni
pastores magi adducti per stellam demones
demones de corporibus expulsi mortui susci-
tati infirmi curati et alia ita supra memorata
Et breviter omnis circa agnovit et clamavit
regem celorum advenisse Immo et pater de celo
et spiritus sanctus super eum veniens hec testati
sunt hec et infinita alia gloriam verbi atte-
stancia breviter apprehendens Johannes dicit Et
vidimus gloriam eius quasi unigeniti a patre id est
talem qualem decet unigenitum dei Est
ergo dei filius iuxta divinitatis excellenciam uni-
geniti a patre iuxta sanctam vero caritatem et soci-
etatem primogenitus in gratia Unde est quod sanctus
nuncupatur et dicitur sanctus quia primogenitus dicitur
quia unigenitus Significat autem verbi incarnati
quam habuerunt apostoli et credentes sunt quantum ad
utramque naturam scilicet divinam et humanam Quantum ergo
ad divinam dicit Et vidimus gloriam eius quasi uni-
genitum a patre Sed quantum ad humanam subiungit Et vidimus
eum plenum gratie id est carismatibus quia omnia dona
sunt absque mensura recepit et veritatis
quia promissa adimplevit Et dicit plenum gratie
ex hauriendo peccata et plenum veritatis ad-
implenda promissa Et vere plenum quia in ipso
inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter
Et notandum quod istud evangelium cum sit altissime
intelligencie et teneat profundissima mi-
steria et precipue verbum dicitur Et verbum caro
factum est cuius misterium modo non dum explicare
ille sanctissimus Johannes se fatetur indignum non
dubium quin verba sint magne efficacie Unde
consuetudo laudabilis est quod in fine misse id
evangelium legitur de cuius evangelii efficacia quod
breviter recitabo exempla Inaquitania fuerunt
Exempl' demoniaci duo ambo meditati et videntes
unus quod alteri plus daret clam uni sacerdoti dixit
Si feceris id quod tibi dixero scilicet quod id evangelium in principio
in aure socii mei legeris me tamen non audi-
ente certe eum fugabis et demon ab ipso egreditur
Intelligens autem sacerdos versuciam eius alte
id evangelium legit Et cum diceret verbum caro
Ex.m factum est statim demones evolaverunt
et ambo liberati sunt Item aliud narratur

dyabolus dixisse cuidam sancto homini quod esset verbum
evangelii valde timebundus demonibus
quo interrogante quod esset id voluit dicere Tandem
cum vir sanctus produceret in medium plures auctores
dyabolus respondit ad singula non esse illud Et
ultimo prolato verbum caro factum est quasi sit id
non respondit Sed cum eiulatu magno disparuit
Item cuidam abbati apparuit dyabolus in specie cuiusdam Ex.m
mulieris pulchre alliciens eum ad concubitum
cum soli essent in quodam viridario et adventus
albas maliciam dyabolus significavit Sed dicens
verbum caro factum et habitavit in nobis et statim Ex.m
demon cum magno strepitu disparuit Item
legitur de quodam monacho qui cum audiens legi
id evangelium in principio erat verbum et pervento
ad verbum caro factum est non genuflectet vel
aliquam reverenciam faceret dyabolus ei alapam
dedit Sed si legeretur verbum demoni factum est
nos numquam genuflectere cessaremus Et
experimento patet quod vidimus eum plenum gratie
et veritatis De plenitudine eius omnes nos
accepimus et gratiam pro gratia Quasi diceret etiam
nos omnes sumus et omnes plenitudo fidelium et
qui nunc sunt et futurorum De plenitudine eius
accepimus Et ideo plenum fuisse dicere possumus
Ubi sciendum quod multiplex distinguitur plenitudo
Una est universitatis sive numerositatis
et copie que generaliter secundum diversos personas
est in ecclesia cui nullum donum deest Alia est
sufficiencie que fuit in Stephano et in aliis sanctis
et est in singulis iustis in unoquoque pro sua capa-
citate Tercia est prerogative sive habundancie
que fuit in beata virgine que omnes sanctos excedit
in donis gratie Unde sicut in sole deus posuit
virtutes omnium siderum ita et in maria virtutes
omnium sanctorum Quare non sufficit ei hec cum
aliis plenitudinem sufficiencie nisi habeat
eam cum singulari prerogativa et in tanta ha-
bundancia quod possit superefflugere et re-
dundare super peccatores cum gratie tamen auctore
est Christus Quarta est plenitudo consummacionis
sive excellencie et superefluencie que fuit
in Christo de qua loquitur hic Johannes Non solum enim sunt
plenitudines in aliis reperta sed etiam in aliis
redundantes quod de hac plenitudine donorum
quam habuit omnes electi tamquam huius capitis
membra quasi per partes rivulos quosdam
supra merita nostra accepimus scilicet gratiam pro gratia
Contra reconciliacionis et salutis pro gratia
fidei quam in eum credimus gratiam vite eterne
pro gratia preveniente et iustificante gratiam

videat Rad ꝑm̃ vm̃ cig ēe nd ꝓmgat
vdo aqmbyssh ꝑe in hac corruptibili ca
ne vincentib; etna claritas dei videt ꝙ
ab hac sma nd ablymet ym̃ qb; qd sapiꝫ
q deus ē videt hmē vite fundit; mortē
ne ia eis amore teneat. Et Augn̄ ms
m̃ ablyc vita ssp̃ fidi no mat̃ non
illa capit et sic nchit visione & sbdit
deo ꝙ cōplendit vng; tuit fili
am ē et manet i sinu ꝑ i ut tm̃ sc̃tis
prib etn̄ ꝙ qd ssm̃ Ds̃m̃ sequat̃ similit
vitab et eternitas eui ad prem̃ ꝑe enar
rauit fidelib; vidit ꝙ cōs de sc̃ar
tinitatis docuit et d' mysterio tinitatis
& de nlib; aliis q̄ nō fuere ita explicate
tradita in lege et ꝓphis sic & explicate
sicp cōs in fide & gra fidei studuit
ac vita salutis oib; ondit et inst apostol
Ven Beda ligno fruꝫ narrauit ꝙ detinti Beda.
tinitate spaceꝫ qua' ad eius contemplacōm
Hexamꝫ studiis actibus sit ꝓficiendꝫ &c.

Qñ ihs xp̃c filius dei vivi qui ·12a·
de luce vā illuminati omnes ignem de mise
ri tenebris desiit obscuros & ad oris de
p̃cepta tuit mutis ut audam mea illumi
menter in formet cogitatōes dispones
sensus cōpunat motus & actus dirigat
alios ī equitate auctor et tenebraꝝ auctor
nō me subripiat nec me signum sui repellat
q̄ vnissime lucis fulgore ꝓfugiā & oia mea
recte dat et ꝓclara et recta semita ad te
lucis auctorem tendens ad vitā glām ꝑ
nitat̃ sempiternā Amen ad Cor amentis &c.

Qñ Johes apellus ē le ñ ēt xp̃m

Caplm ·19m·

Omnibꝫ autē exulumantibꝫ
et cogitatōibꝫ inorde suo dōne ne fiat
ēt in lege ꝓmissi ñ ih̃u mundum
eis cōcupiscm̃ et ordinē ñ h̃ sancte vite
eiꝫ ꝓdentia efficacem doctrine eiꝫ ñ h̃
baptismi nam tm̃ plusq̄ audita opione
qua tumba tenebat dōne mortē semi ꝙ
ibi baptizandi offm̃ ꝑt ordinē legis
et traditione cor assumpsisse debite & du
bitantes an messias esset nuntiat abnega
bimus ad Johem doctore regule accedentes
centem Sacerdotes Leuitas ī lege sapien
tes ut interrogarent eum ipse esset an quare
baptizaret sapientes in et docile fore
petant cui nō ē xp̃s ꝑ quis ꝓmissa sunt

fuit ex tribu Iuda. Iohannes autem fuit ex tribu Leui
Iohannes in utero sanctificato mouetur. Quis sit
ratio cuius non est cognitio ciuilibus de se mouendis
sed quid sit in natura quid sit in natura quid sit in persona
qualis in forma quantus in statura. Prius ergo de hiis
te ipsum interroga ut videas quid interroga
deo possis respondere. Prima ergo questio est quid sis in
natura. Ad hoc trina est responsio. Es enim o homo
ratione corporis terra ut humilieris quia superbiam es
ratione anime spiritus ut sursum conueris quia cena-
riciam es ratione homo animal rationale ut rationa-
liter quia luxuriam. Hec ergo querit a te deus
cum quis es. Cum superbe deum denatasti non
es terra te humiliaris. Sed aer te exaltans non
spiritus querens spiritualia. Sed caro sapiens terrena
non homo ratione utens sed bestia brutaliter viuens.
Tertia questio est quis sis in persona. Et hoc queretur
a te quando pulsaueris ad ianuam domine domine
aperi nobis. Et forte respondebis Christianus sum
Ambrosius ut dicit Ambrosius mendacium est Christianum se
dicere et opera Christi non facere. Vel forte respondebis
amicus sum attende quid dicit vos amici
mei estis si fecerit quod precipio vobis. Sed ergo neuter
es audies. Non dico vobis nescio vos. Tertia
questio est qualis sis in forma morum et actionum
interius et exterius ut attendas diligenter quam
proficias vel quam deficias. Quarta questio est quantus
sis scilicet in spirituali statura quam primus per humilitatem
ut sciatur an possis per angustam portam
intrare ad vitam quam magnus per caritatem
ut sciatur quam tibi locus in celo debeatur.
Interrogatus quis esset confessus est veritatem
et non negauit hoc enim esset negare Christum
que est ipsa veritas. Unde sequitur. Et confessus est quia
non sum ego Christus. In quo magis ad mentem
et intencionem querencium quam ad verba et ad questionem
respondit. Ad hoc enim querebant quis esset ut re-
sponderet eis si esset Christus. Ante non. Unde licet
expresse non quererent ante eam esset ipse Christus.
Hoc tamen secundum Crisostomum intendebant in corde ut
ex Iohannis responsione. Confessus est se non esse
quod non erat non negauit se esse quod erat. Con-
fessus est se non esse Christum quod opinio vulgi pu-
blica habebat et non negauit se esse Christi precurso-
rem quod erat. Confessus est se non esse iudicem
non se negauit iudicis preconem. Confessus
est se non esse ecclesie sponsum non se negauit
sponsi amicum. Confessus est se non esse verbum
non se negauit esse vocem. Elegit solide sub-
sistere ne humana opinione tamquam raperetur
super se. Magis enim voluit infirmitatem suam

humiliter recognoscendo inter membra Christi numerari
Christi eius nomen immerito usurpando ab ipso
Christi corpore abscidi. Hic ergo nobis Iohannis humilitas
qua nichil magis commendatur qui cum tante
virtutis esset et auctoritatis apud Iudeos
ut eum crederent Christum non est tamen elevatus
in superbiam usurpans nomen et honorem
alienum. Ut enim ait Crisostomus. Deuoti famuli
non solum non rapere gloriam domini sed et oblatam
amplectis respuere. Sed hanc Iohannis humilitatem
lucifer non habuit quia gloriam diuinitatis usur-
pare voluit. Hanc etiam humilitatem primi
parentes non habuerunt qui diuine sapientie similitu-
dinem usurpare voluerunt. Hanc iterum
humilitatem ille malignus non habuit qui
se extollens diuinum sibi honorem usurpabit.
Et adhuc hodie quidem imitantur Luciferum
ut tyranni qui seuiendo violenter pre-
sunt et ambiciosi qui se extollendo
nequiter superioritatem querunt. Quidam
imitantur Ptholomeum ut heretici et omnes
mundane sapientie qui volunt plus sapere quam
oportet. Quidam vero prefigurant antichristum ut ypo-
crite simulantes sanctitatem ut mendaces et
dolosi negantes veritatem. Igitur quia iudei
estimabant Iohannem esse Christum in lege promi-
ssum patet quia secundum scripturas scilicet non aufert
acceptum de Iuda. Hinc dominice in carnacionis
tempus ad esse tunc eis fuit notum. Sed
mira cecitas iudeorum qui cum viderent
et crederent Iohannem esse Christum Christum credere no-
lebant et ipso Iohanne attestante Christum
esse saluatorem tot signis et virtutibus approbant
et quia sicut apostolus iudeorum exspectabatur
Christus venturus ita et Helias ipsum precessurus
sicut enim aduentus Christi fuerat promissus iudeis
ita etiam Helie aduentus et ideo videntes
qui missi fuerant quod Iohannes non confitebatur
se esse Christum querebant si esset Helias
propter duo enim querebant. Primum est similitudo
habitus et vite austeritas. Aliud similitudo
officii in precedendo aduentum Christi. Et respondit
se non esse Helia. Sicut Iohannes fuit angelus
non natura sed persona sed officio sed vita sic et
hic se negat Helias esse corpore et persona
Rabbi Christus dicit eum esse Helia officio
et vita non fuit ergo Helias in persona
sed in corpore sed in spiritu et in virtute quia si
in suis operibus ostendebat similitudinem Helie
sicut enim Helias aduentum domini preuenit
secundum ita Iohannes preuenit primum. Ille precursor
venturus est iudicis. Ille precursor factus.

est redemptionis et sic helias inde per mo-
tabat per eos ibo et ibunt et dnm vespiq
ejecerunt sic et yehes ambo in deserto com-
sap ambo victu pauci ambo vestitu m-
culti et sic helias magni zeli fuit sic
et yehes zelo virtutis maximus et ambo
reges arguebant ambo regu ni simulac
tollerabant ille iordanis celat fretis
divisit sic ad laucaon quo celu ascend
multos comitit sic et negauit se ascen-
se helia que ante adventu xpi nascitur
venturu se precabant et yehu esse si ille
de quo locutu est noyse. q. cu credc
bant an xpm se venturu et ratu simu
si apud tot temptos q an xm veniet
vnq magnu yehu singulariq eo q spiritu
elyam sustrahit deus et scribq vnq. qui
timq me audietis q pm venturu tellu.
e dnm et indei meliger ut de yehu alia
ro interrogabant q esse ille yehes de
nidis negauit se et ille yehu de q
tempe pdca intelle et ro negauit
se yehan ce absolute sic yehan missu
an xm sed respuit plusq yehu q multi
in eu maiori fide yehes tam fa-
mosus esse ut posset et vellet xpus
putari nolunt no plus q et helias
et yehu alius reputari et ipe e q eos
qui se eos de genere vitia pua et ipi de
inde eu in starent inquirent quis esse
et qd de se dicet ne ad eos qui mor
ministeriu absq responsu redeunt indic
dans d xpo tepnus. assecudo se eis
ce precursem et dicens ego vox non
quid in psumet corpe ri officio et sole-
tudine vox unq ubi expi q me clamat
in deserto dirigite ma dni sic ut ysa.
yehu. ysa ego sum de quo scptu ysa
dt q in deserto in dee clamare et ut ipsu
ad eu adventu emundu se ptinent
penitentiu in deserto clamat q indeiagia
dei deserta de pinitu placu redemptois
nmiat q eu de signat yehes unpe-
tote vos q eme a micia tu ubi eumq
xpi qui pm junctate et ebu prius sic vox
humana e expssiua ubi mortal vox go
vocat yehes q ubu vocat unus eius
in vox p cedit ubum in yehes procedit
xpm ma patrem ut exore hospitis spus
qualiscuq predit vox ad ubu aut non ad

e nunc ubu alq significet et sic vox
manifestat ubu sic yehes xm. q. ysa venit
ut eu. displ manifestaret sic vox ym-
quies e ubo q pmus q. audit spus
deinde ypocrit q e vox et d inde ubu
q dicit q ubum sic yehu quinquies e
expo q ubi yehe quos yehu fuit q spus
respon yehu q illi d venotia sic d m. s
xpm indicauit de ore aqui dei ipsius
go. yehes p conspm vocat q de nascen-
do et baptizando q predicando nunc
tio et ipa sui uoce appellacoe ym pcurre
bat q q clamabat ubi eum sic nar-
rato. parate q ymate iuia dni. s.
que ad mandatoru implecoem recta ssa
cite semitas eius. s. que ad consilioz sup
ervia eoru ut ipse ad vos veniat digne
et in vob habitare qui no p via ecte
semitas recta s nescit in cede ul ad iudo
in trave ni in pie quas tuas due domi
ne et semitas tuas edoce me q. dm cla
mabat ad oms ad p sicentes et
hec semita q quas ato et appendiose
pueniet ad priam melig rectissimu. me
plitudine et in dauoz elongacoe et
soda tempalia abstractes ne q calles
deuias in dane oblectacois qmigat
obiciare quas aut semitas quas obli
quant qui rem simplicis et tendentes ad
habitu veligamis detantes obpuan
cius religionis et assiduis evangelicis
no recte ambulant ne se ipos allis
rectissimu q. q. quas i agnoscat q put
intelligi actiones q semitas i magis ortle
st rondo in tenebris in pueate viam
dni q nulli deserem a bonis operacem
rectas strate semitas eius. q. intenebris
occultis no disperas q rectas strate
ut deceptis no ferunt insidias de sin
matis q gnibus tuente mlq intendit
q sinceis mentis in ornatu ad tram q
sicenoz oblectacoem engat sursu et
rectissime q celestem consolacoem et dilcoz
in mutuis recti dilyst te ubi.
sm Xm. q qui et sapo que si simplicitas B11.
tenebis me e deceptoz no considere
a sursu si rectitudo dni cui rectitudi
sm quod ubi attestat simplicitas erecta
corpis quam Quod in decenacq q
q omnia recto angulo geue mu
bene et fide

ut mox xpo veniente parati essent ad eius
baptismum suscipiendum per quos baptizavit bapti-
zati. Sed iterum baptismus non ipsius erat quasi pro-
testatio credendi in xpm venturum et faciendi opera
pure ut devotius recipiant ipsum. Utilis ergo
erat baptismus Johannis propter assuefactionem ad xpi
baptismum et propter vite emendationem quia baptizabant
inter penitentes et confitentes peccata sua et
propter xpi manifestationem. Unde et subditur. Medius
autem vestrum stetit. Ut est presens inter vos quem predico
quod est mediator dei et hominum quem vos nescitis
nec cognoscitis et ad illum cognoscendum ego
vos preparo baptizando in aqua. Ista verba
exponi possunt uno modo secundum humanitatem
xpi secundum quam ad litteram xpus fuit in medio iudeorum
quia inter eos erant quasi unus ex eis et
non cognoverunt presentem quem crediderunt futurum.
Alio modo exponuntur de xpo secundum divinitatem
secundum quam ubique presens est et invisibilis. Et secundum
hoc medius est omnibus rebus creatis et tamen nemo
scit eum quia nemo comprehendit. Hic nota quod
xpus sepe legitur locum medium specialiter eligere
quia medium est locus humilis unde ipse ait
ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat.
Item est locus communitatis quia uniformiter se habet
ad omnes sicut centrum ad circumferentiam. Unde
Petrus Act. 10. In veritate comperi quod deus non
est personarum acceptor. Item medium est locus
unitatis quia extrema uniuntur in medio unde
apostolus ipse est pax nostra qui fecit utraque unum. Item
est locus stabilitatis quia medium mundi est fixum
unde apostolus fundamentum aliud nemo potest ponere.
Item locus proximitatis quia omnibus partibus
approximat unde in actibus. Si forte attrectent
eum cum non longe sit. Et subditur Johannes de
xpo. Ipse est qui post me venit vel venturus
est quem ego ut precursor prenuntio qui tamen ante
me factus est. Hoc iam venisset nascendo tamen dicit
eum venturum quia non dum venerat ad baptismum non
dum se manifestaverat predicando et miracula
faciendo ac nostre redemptionis misterium im-
plendo. Et hoc Johannes processerit xpm tempore na-
tivitatis et mortis non tamen resurrectionis et ascensionis.
Vel qui post me venturus est id est qui predictus est
emigrio Prophetis post me venturus est. Secundum remigium quinque
modis venit Johannes post Johannem scilicet nascendo
predicando baptizando moriendo et ad
inferos descendendo. Et cum hoc quod dicit
ante me factus non est non posset intelligi secundum
deitatem quia sic non est nec de humanitate quia
xpus posterior est Johanne factus est quod intelligatur
quo ad honorem et dignitatem quia quasi

dum sequitur eum Johannes et vadit post eum. Ante me
hic in loco non temporis sed ordinis habet significationem
et notat dignitatis non nativitatis prioritatem.
Et si dicat secundum Crisostomum non quia prior veni
ad predicandum ex hoc maiorem illo me estimo
post me ergo venit tempore quia post modum natus
ante me factus est dignitate quia tamquam clarior
et honorabilior seu maior et dignior mihi pre-
positus est et prelatus. Huic simile est cum dicimus
de aliquo hic olim me minor vel mihi par
erat sed modo ante me factus honore modo me pre-
cedit modo mihi prelatus est. Vel factus est ante me
sinceritate conscientie innocentia vite fame decore.
Prelationis autem xpi causas Johannes aperit cum sub-
iungit. Quia prior me erat pro tanto ante
me factus est id est mihi prelatus et dignitate ante po-
situs quia et si posterior sit tempore est tamen prior
eternitate quia prior me erat non secundum humanitatem
quam accepit in tempore sed secundum deitatem in qua
est ab eterno cum patre. Prior me erat quia ipse
ab eterno ego ex tempore. Quia qui post me
natus est de matre sine patre ante omnem creaturam
sine illo in ipso genitus est ex patre sine matre. Et
fortior me est quia ipse deus fortis et potens
ego autem homo fragilis et impotens. Ille
dominus ego servus. Ille imperator ego miles. Unde
Rabanus fortis est Johannes qui spiritum sanctum dignus
est habere. Fortior qui eum potest dare. Fortis qui
regnum celorum predicat. Fortior qui donat.
Fortis qui baptizat in peccatorum confessione.
Fortior qui in ipsorum remissione. Immensi-
tatis autem excellentie eius subdendo mani-
festat. Cuius non sum dignus ut procumbens
solvam corrigiam calciamentorum eius quod humile
et vile est officium. Qui dicit. Intuitum est ante
me ut ego neque servire ei neque in ultimis
ministrorum eius vocari dignus sim. Calciamentum
non solvere ultimi ministri res est. Cum autem
xpus calciamenta non portaverit patet quod hoc metha-
locutio est quia Johannes in hoc dicit se non esse dignum
exhibere ipso minimum obsequium hoc exprimens
secundum communem modum loquendi. Cum enim sua aliquis
permittit et alterius excellentiam multum exprime-
re solet communiter dici non sum dignus tangere sotulares
eius vel aliud huius. Nec mirum. Sed Johannes hoc dixit
quia homo quamcumque magnus deo comparatus nihil est
nec pulvis et cinis nec etiam aliqua creatura est
digna ei servire nisi per gratiam assumatur. Sed
hoc etiam ostendit Johannes Phariseis quod officium
alienum non usurpabat sed tantum suum proprium officium
scilicet predicationis et precursoris exercebat. Vel
secundum Gregorium Allegorice per calciamentum humanitas

Crisostomus

Rabanus

Gregorius

per pedes deitas / per corrigiam unius calciamentorum
scilicet corporis et anime ad divinitatem intelligi potest
quia nec ipse Johannes nec aliquis alius sufficiens est
vel potest ministerium vel modus illius ineffabilis
unionis duarum naturarum scilicet divine et humane
quam verbum caro factum est explicare vel aperire cum
hoc unio tanta esset quod hominem deum et deum hominem
faceret. Unde Ysaie 53 generationem eius quis enarrabit
Quasi dicat nullus est dignus. Unde Gregorius Qua
Gregorius in re pensandum nobis est quomodo sancti viri ut in se
humilitatis in se custodiant virtutem cum quod
mirabiliter sciunt illud ante mentis oculos student
revocare quod nesciunt. Unde dum ex parte alia
infirmitatis suam considerant ex ea parte qua
perfecti sunt eorum se animus non extollat. Restat
ergo ut in eo quod scit se se mens deprimat ne
per virtutes sancte congregat ventus elationis tollat
dum bona fratres agitis semper ad memoriam
mala acta revocetis ut dum caute culpa
conspicitur numquam de bono opere animus lecetur
Superiores in vicem proximos vestros atten-
dite. Quia quos et agere prava aliqua conspici-
Ali. tis que in eis latent bona nescitis. Quo-
libet bona assint opera mala non nec ulla
sint opera que non humilitatis sale condiantur
Quia non sunt humilitate virtutes congregat quia
in vento pulverem portat. Hec ille. Deinde
Johannes subiungit Ipse vos baptizabit
non solum in aqua sed et in spiritu sancto et igni
gratiam spiritus sancti et ignis caritatis conferendo
quod non potest facere nisi deus. In baptismo enim Christi
confertur gratia spiritus sancti et per ipsum ignis caritatis
si debite suscipiatur nichil obex non ponatur. Bap-
tismus autem Johannis ista non conferebat sed
baptismum significabat et ad ipsum disponebat
Unde Crisostomus Aliud fuit baptismum Johannis
Crisostomus Aliud dominum illud penitentie hoc sanctificationis
et gratie in quo et spiritus sanctus in uno quoque cre-
dente ad decoquenda peccata modo ignis operatur
urens delicta purgans sordes corporis
Beda et anime. Unde Beda Baptizamur autem a domino
in spiritu sancto non solum cum in die baptismatis
fonte vite in remissionem peccatorum abluimur
verum etiam cotidie cum per gratiam eiusdem spiritus accen-
dimur agendo quod deo placent. Est ergo baptismus
fluminis in aqua flaminis in penitentia sanguinis in
martirio. Deinde post testimonium Johannis de
primo Christi adventu addit etiam de extremo auctoritate
et ministerio iudicii Christi commendando et populis
comminando dicens Cuius ventilabrum in manu eius
ventilabrum est vanum a ventilandis paleis
dictum est instrumentum quo in palestina solebat

purgari bladum et factum est sicut pala qua primo
granum paleis commixtum in altum et ventus
paleas tollit et granum in area cadit
Johannes ergo metaphorice loquens per venti-
labrum intelligit discretionem iusti examinis
sive divinum iudicium et potestatem discernendi
bonos a malis. Sicut ventilabro dividuntur
grana a paleis et fructuosa ab infructuosis
quod est in manu id est potestate et arbitrio eius qui
iudicandi officium sibi traditum est a patre qui
omne iudicium dedit filio. Et permundabit
id est perfecte mundabit et purgabit in futura area
idem ecclesiam suam a paleis in qua nunc grana
cum paleis id est boni cum malis commixti
sunt sed in iudicio separabuntur ab eis. Et congre-
gabit triticum modo pluribus locis dispersum
scilicet bonos et iustos qui quomodo tritici sunt
candidi per iudiciam extinctus rubei per paciam
graves moribus utiles sermonibus multi-
plicabiles aliorum conversione in horreum suum
id est in celeste habitaculum. Paleas autem id est
malos et reprobos leves per superbiam palidos
per invidiam fragiles per iracundiam aridos
per avaritiam infructuosos per accidiam
viles per carnalem concupiscentiam comburet igne
Jehenne inextinguibili et pena sensibili.
In hac etiam presenti vita dominus ecclesiam purgat
dum ob manifesta peccata perversi et mali de
ecclesia per sententiam cernuntur vel per mortem de hac
vita abscinduntur sed hec purgatio in fine perfi-
cietur quando per angelos de regno suo omnia scan-
dala colligentur. Vel modo mundat dis-
cernendo merito non numero sed tunc et numero et
merito. Multa quidem et alia exhortans
et docens Johannes evangelizabat et an-
nunciabat populo. Ex quo patet quod non omnia
facta et dicta Johannis scripta sunt sed pauca
respective sicut et de Christo dicitur Johannis ultimo
Moralitas Moraliter Johannes dat formam vivendi
predicandi et fructificandi. Nam eius vita
austera et quo ad victum durum et qua
ad vestitum asperum et quo ad locum desertum
eius doctrina vera sive de deo sive de seipso
sive de proximo eius operatio fructuosa quibus
vocando baptizando et rectificando. In
primo fuit exemplar religiosorum in 2o
doctorum in 3o prelatorum Sym. tal esse pre-
dicator omnis ierusalem quo ad claustrales omnis
iudea quo ad clericos et regio quo ad laicos
venirent confitentes peccata sua dicta venialia
quam mortalia veniret et Johannes cum eis ad
sanctificandum eos verbo remedio et ex-

Unaiorem

Ad maiorem autem expressionem predictorum locus
ubi facta sunt determinat consequenter cum subiungitur
Hec in Bethania facta sunt transiordanem ubi
erat Iohannes baptizans ut Crisostomus dicit. Crisostomus
non in domo neque in angulo Christum predicabat sed
iordanem transiens in media multitudine
presentibus omnibus qui ab eo baptizabantur. In
Bethania que domus obiectum interpretatur Iohannes
baptizare dicitur ut quod ex obiectum ut dei venerit
Christum nunciare ymolando pro redemptione mundi
ostendat. Et ut intelligant homines quia si a peccato
originali quod per inobedientiam primi parentis contigit
absolui desiderant sub nisso corpore et cre-
dulo corde baptismi sacramentum suscipere ut per
obedientiam fidei omnium ad baptismum pervenire debent
et ut significetur quod baptizatis obediencia quaerit.
Est autem dux Bethania una est quedam villa
circa Iordanem ad duo miliaria de Ierusalem
scilicet in latere montis Oliveti ubi Lazarus fuit
suscitatus. Alia de qua iam dictum est sita super Ior-
danem ex alia parte fluminis scilicet in sorte duarum
tribuum et dimidie a Ierusalem itinere diei unius
ubi erat Iohannes baptizans scilicet in confinio gencium
et iudeorum ut hiis et illis ostenderet baptismum
eius. Et bene transiordanem baptizabat
quia gentes eius baptismum quam iudei refuerunt
Amen. Oratio

O Iohannes precursor beatissime Christi precio iudicis
amicus sponsi vox verbi domini qui placuit nostre
annunciare meruisti impetra mihi misero apud
eundem dominum nostrum Ihesum tuis sanctissimis precibus
ut purgato a viciis pectore et ornato virtutibus
parem sum salubria tua monita viam domini
et recta facis facias semitas eius quatenus in extremo
iudicio ut aream ecclesie sue mundaverit et triticum
a paleis separavit merear inter grana tritici
electos suos in veniri et in horreum ce-
lestis mansionis cum eis reponi. Amen. Cetera.

De penitencia facienda. Secundum capitulum

Quia vero de penitencia.
Per quam regnum celorum appropinquat
et via domini paratur tactum est in precedentibus
Nunc quantum de ipsa aliquantulum tacitus videamus
Ad veram itaque penitentiam duo spectant amor
scilicet dei et odium peccati scilicet quod peccator de preteritis
doleat et numquam in iterata vice peccandi
firmam voluntatem habeat. Sine his duobus
penitentia vera non est quia sine eis nec deus peccata
dimittit nec sacerdos a peccatis absolvere potest
Unde Bernardus vera siquidem penitentia est sine intermissio-
ne temporis de preteritis malis dolere et sic
plangere commissa ut non committat plan-

genda iurisdictione namque est et non verus penitens
qui ad huc agit quod penitet. Si ergo vis verus
penitens esse cessa a peccato quam in animo est penitentia
quia coinquinat sequens culpa. Unde Gregorius
Penitentiam quippe agere est et perpetrata mala plan-
gere et plangenda non perpetrare. Nam qui sic
alia deplorat ut tamen alia committat adhuc
penitentiam agere et ignorat et dissimulat. Unde
etiam Augustinus in anima est penitentia nichil prosunt
si replicantur peccata nichil valet a malis venia
poscere et mala denuo iterare. Et iterum penitens
es penitet si non penitet penitens non es.
Si ergo penitens cur facis quod male fecisti
si fecisse penitet noli facere. Si ad huc
facis penitens non es. De quibus autem facien-
da sit notat Augustinus. Dum tres sunt actiones penitentie
una est que novum hominem perficit donec per baptismum
salutare omnium preteritorum fiat ablucio peccatorum
omnium. Non qui iam sue voluntatis arbitrio constituitur
cum accedit ad sacram fidelium nisi eum peniteat
vite veteris novam inchoare non potest. Ab-
hac penitentia cum baptizantur soli parvuli immu-
nes sunt non enim dum uti possunt libero arbitrio
Quibus tamen ad consecrationem remissionem quod
originalis peccati prodest eorum fides a quibus offe-
runtur ut quascumque maculas delictorum et alios
ex quibus nati sunt contraxerunt aliorum etiam inter-
rogatione et responsione purgent. Ceterorum hominum
nullus transit ad Christum ut incipiat esse quod non
erat nisi eum peniteat fuisse quod erat. Alia vero
penitentia est cuius actio per totam istam vitam perpetua suppli-
cationis humilitate subeunda est. Primo quia nemo
vitam eternam desiderat nisi eum vite huius temporalis
peniteat. Quis dubitet in quacumque temporali
felicitate versemur penitere tamen nos debere huius
vite ut ad illam incorruptionem tota a iudicio
curramus. Quis ergo festinat atque exoptat
ad patriam remeare nisi quem per egrotationis sue
penitet. Quis itaque sane mentis non inge-
miscit cui non per penitentiam sed esse displiceat
Deinde multa sunt peccata que quamvis singula non
letali volunt ferire sentiantur tamen simul omnia
congregata quo plura sunt necant nisi medica-
mento cottidiane penitentie desecentur. Quis quis
itaque se diligenter attendit satis intelligit
cum quanto periculo peregrinetur a domino. Tercia
actio penitentie est ut pro peccatis illud subeat quod legis
decalogus explanat. Unde hoc ergo penitentia
maiorem in se quisque severitatem debet
exercere ut a se ipso iudicatus non iudicetur
a domino. Ascendat itaque homo adversum se tribu-
nal mentis sue constituat se ante faciem sui
accusatrix cogitatio assistit homini sic constituto iudi-
cio cordis sui. Testis conscientia. Carnifex timor

Crisostomus

Gregorius

Augustinus

Mt. 9.

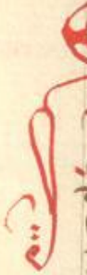

Unde quid sanguis animi confitentis per lacrimas
profluat. Postremo ab ipsa mente talis sententia
proferatur ut se indignum homo iudicet participatione
corporis et sanguinis domini. Ut qui separari
a regno celorum timet per ultimam sententiam sum-
mi iudicis, per ecclesiasticam disciplinam a sacro
celestis panis separetur. Iudicet ergo se ipsum
homo in istis voluntatem dum potest et mores commu-
tat in melius ne iam cum non poterit et preter
voluntatem a deo iudicetur. Sed si iam de sani-
tate desperans addis peccata peccatis. Dicit scriptum
peccator cum in profundum venerit malorum contempnit
noli contempnere noli desperare clama
de profundis etiam ad dominum. De tali profundo
in miserere clamaverunt et propitiationem invene-
runt facilius quam evacuata prophetie comminatio
quam humiliatio penitentie. Quicquid enim fecerit quicquid
peccaveris adhuc in hac vita es. Unde
te omnino si sanare nollet auferret. Cur
ergo ignoras quia patientia te dei adducit ad
penitentiam. Hec Augustinus. Non solum ergo de magnis
sed et de parvis peccatis ut dictum est cottidiana
penitentia est agenda et quamvis parva videantur non
tamen propter hoc sunt negligenda. Sicut ait Gregorius
Gregorius. Nullum peccatum a deo parvum quod non tristat neglec-
tum. Et iterum peccatum quod per penitentiam non diluitur
mox suo pondere ad aliud trahit. Unde dicit
Ambrosius. Ambrosius quod nullum peccatum scienter commissum gravius
est toto mundo. Unde et Augustinus. Sed ista levia
que dicimus noli contempnere. Ex contemptibus
quando appendis expavescere. Quando minas multe
gutte implent flumina multa grana faciunt
massam. Hec Augustinus. Non itaque levia sunt contemp-
nenda nec propter gravia est desperandum. Sicut
Augustinus. Augustinus nullum peccatum criminale est dum displi-
cet nullum veniale dum placet. Agenda
est autem penitentia sine dilatione et dum possumus ne
subito peccati quamvis spatium penitentie et
invenire non possumus. Unde Augustinus. Remedia
confessionis ad deum nullis sunt cuncta cordibus
differenda ne tempus correctionis pereat
tarditate. Qui enim penitenti in dulgentiam
promisit dissimulanti diem crastinum non
prospondit. Et iterum. Si quis autem positus
in ultima necessitate egritudinis sue voluerit
accipere penitentiam et accipit et mox reconciliatur
et huic vadit fateor vobis non illi negamus
quod petit sed non presumimus quia bene huic exit
non presumo non vos fallo non presumo
fidelis bene vivens securus huic exit
baptizatus ad horam huic securus exit. Agens
penitentiam et reconciliatus ~~[illegible]~~ cum sanguis

et postea bene vivens securus huic exit.
Agens penitentiam ad ultimum et reconciliatus
si securus huic exit. Ego non sum securus
unde securus sum. Securus sum et do securi-
tatem. Unde non sum securus dare penitentiam
possum securitatem dare non possum. Non
dico dampnabitur sed nec dico liberabitur.
Vis te de dubio liberare vis quod incertum
est evadere. Age penitentiam dum sanus es. Ecce
veram penitentiam agis dum sanus es et invenit
te novissimus dies currentem ut reconcili-
eris si sic agis securus es quia egisti penitentiam
eo tempore quo peccare potuisti. Si autem
tunc vis agere ipsam penitentiam quando iam peccare
non potes peccata te dimiserunt non tu illa
Dum res sit ignoscitur tibi et non ignoscitur
Ex horum tibi futurum sit ego nescio. Ego
dimitte incertum et tene certum. Hec ille.
Non autem Augustinus dubitat de hiis qui pe-
nitent in extremis quia tales potius videntur
penitere timore pene quam amore iustitie
Ideo eorum penitentia videtur esse dubia. Non ergo
tardes vel dissimiles in sanitate penitentiam agere
et cito peccati omnis deponere. Sicut ait Augustinus
Stultum est in illo statu vivere in quo quis
non audet mori et audacior est qui tamen
uno peccato mortali dormit quam cum tantum
hostibus. Sepe quidem homines promittunt
sibi vitam longam ex eo quod sunt iuvenes
vel bone complexionis. Et fortes nescien-
tes quid superventum pariat dies. Et
attendentes quod raro quis moritur morte
naturali sed frequenter ex accidentibus puta febre
apostemate et huiusmodi. Nunquam morte in-
provisa et casuali. Et tamen creditur quod quilibet
in statu meliori moritur. Unde Hugo de
Sancto Victore. Sciendum quod nec iustus nec impius
nec puer nec senex. Ante solvuntur a corpore
quod sunt in illo puncto bonitatis vel malitie
ultra quam si supervenerint numquam transitent
Hec ille. Sed propter vanam longe vite spem
multi decipiuntur et penitentiam quam expectant
non consequuntur. Unde Crisostomus. Nichil tantum de-
cipit homines quam vana spes longioris
vite. Et Augustinus. Experti sumus multos
exspirasse expectantes reconciliari
Et posito quod homo certus esset de vita longa
adhuc tamen penitentia non esset usque ad senec-
tutem et senium prolongandam quia tunc in-
validi sunt homines ad laborem et vix in-
hiis etatibus invenitur quis qui se a peccatis
que consuevit evellat per penitentiam optimum
est consilium summa prudentia et maxima pru-

Hugo

Crisostomus

dencia in hoc consistit ut per veram contricionem
et puram ac integralem confessionem et per satisfactionem
condignam homo sanus et fortis se disponat cu-
ncta que noxia eum a salute eterna retrahen-
tia ac impediencia proiciat et se iugiter
in tempore ut teneat sic si hodie nichil cras
nichil ad longius in hac septimana dicessurus
sit de hoc mundo. Nec mo quippe vite
sue potest homo penitere quia usque tunc potest peccare
et ergo usque tunc potest de peccatis per divinam
misericordiam consequi veniam quia misericordia dei vincit
humanam malicia. Sed talis penitencia tarda roro
est vera et fructuosa quia in ea non habetur distinc-
tiva et sufficiens de peccato displicencia
contricio enim sufficiens requiritur quod peccatum
dimittatur. Sed vehemens passio et dolor in
parte sensitiva qualem habent communiter illi in articulo
mortis impedit in penitente usum rationis
ne bene deliberet de peccatis. De penitencia ergo
iniuncta aut voluntarie assumpta gaude et
deo gratias age qui te ad eandem deprecavit
misericorditer expectare. Non sis ingratus
quia hodiernum diem habes in quo corrigas
heri malus fuisti. Hodie bonus esto.
Considera quod multi modo moriuntur quibus
si una hora ad penitenciam agendam concederetur
quod tibi concessa est quomodo per altaria et quam
festinanter currerent et ibi flexis genibus
vel certe toto corpore in terram prostrato
tam diu suspirarent plorarent et
orarent donec plenissima peccatorum suorum
veniam a deo consequi mererentur. Tu
vero comedendo bibendo et iocando irde-
ndo dormiendo ociose vivendo tempus
perdis quod tibi deus indulsit ad requiren-
dam graciam et ad promerendum gloriam. Co-
gita eciam quod anime in inferno cruciantur sine
spe venie et misericordie. Ry amor dei te te-
nere et mulcere non potest. Saltem teneat
te et terret timor iudicii et metus ye-
henni tormenti et omnia mala in finite
calamitatis. Sed heu multi hic abuten-
tes dei paciencia et misericordia parum hec atten-
dunt quia tempus quo nichil est preciosius in-
utiliter transire permittentes miseraliter
amittunt. Unde Bernardus. Hodie filii hominum anime
curam negligunt carnis curam perficiunt
in omni desiderio. Nec enim peccare metuunt
sed puniri nec ututi cordis opera dat
sed valitudini corporis. Immo eciam volu-
ptati de scola ypocratis et epicuri
didicerunt hec tempus hoc animabus non

corporibus assignatum est dies salutis utique non
voluptatis. Et iterum nichil preciosius tempore sed
heu nichil hodie vilius estimatur. Transeunt
dies salutis et nemo recogitat nemo sibi
non reditura momenta perisse causatur. Hoc ille.
Et vera nichil in hac vita preciosius est tempore
quia in brevi hora posset quis veniam et graciam
ac gloriam obtinere et plus quam totus mundus va-
leat si pro eo intercederet in mereri. Non est
enim hora tam brevis in qua non spiritualia lucra
suo valore incomparabiliter omnia terrena excedencia
comparare posset. Attende eciam quod quia plus
hic valet dies unus in penitencia quam in purgatorio
annus. Unde in Ezechiel. Diem pro anno dedi
tibi. Pena tamen purgatorii excedit omnem penam
temporalem vite huius dicit enim Augustinus. Quia ille
ignis purgatorii durior est quam quicquid in hoc seculo
penarum aut sentire aut videre aut cogitare
quis potest. Igitur magis est curandum de vita bona
quam de longa. Unde Seneca. Quam habent vires
refert non quam diu. Actu vitam metiamur non
tempore. Aut autem tres partes penitencie sunt cordis
contricio oris confessio et operis satisfactio. Precepit
enim scriptura corda scindere non vestimenta. Con-
fiteri alterutrum peccata et facere dignos fructus
penitencie. Nam cum omne peccatum committatur corde ore
vel opere iustum est ut ita per contrarium curetur ut
peccator culpam animo detestetur verbo accuset
et facto peniteat. Iste tres partes penitencie
sunt tres dicte quibus ad terram promissionis
itur de quibus Exodi primo. Deus hebreorum vocavit
nos ut ei faciamus sacrificium ne forte acci-
dat nobis pestis vel culpa in presenti vel gladius
vel pena in futuro. In hoc tamen quesivit virgo
maria filium suum et invenit eum in quo feli-
ci triduo. Similiter et tu si quesieris invenies
Ihesum salutem eternam. Hec est scala cum tribus
gradibus quam vidit Iacob erectam usque ad celum
et dominum innixum scale. Primum ut eam sustine-
at. Secundum ut ascendenti per eam manus si necesse
fuerit porrigat. Tertium ut ascendens cum la-
boraverit et fatigatus fuerit in ipsum respiciat
et totam suam curam in ipsum iactet. Non enim ita
crudelis est quod eum cadere permittat. Prima ergo
pars penitencie est cordis contricio. Dolor volun-
tarie assumptus pro peccatis cum proposito confitendi
et satisfaciendi quia nullus vere censetur contritus
nisi habeat propositum huius. In qua contricione homo singi-
llatim omnia peccata sua ante tribunal conscientie sue
adducat. Sibi se ipsum accusans in amaritudine
anime sue de singulis conteratur et postea confiteatur.
De singulis quippe peccatis mortalibus requiritur
contricio singularis. Diversorum enim morborum

Seneca.

Crist⁹

dñs ſt̄ medicine ⁊ Compēdiū ē medicina
ſingularis ꝯ ym̄ tm̄ mōlo pm̄ ſono
ſuffic̄ vna cōis d'abus pcis ⁊ d' publ̄
mortalē tenē hō ⁊habēt grauiꝰ ꝯ di-
ſpicēt̄ pcōy memoria ⁊ p̄ m̄ Cruciē
ſte m̄ vadūꝫ ſplarib⁹ vidoūt̄ attōm
nūtī tacere ꝙ nūq̄ ex vadoꝫ ſpla-
rēs ꝙuent̄ ita mentē vadis cū ſpectacl⁹
dñe illustrīto ꝙuent̄ ſm̄ defectꝰ mi-
nutissimi ꝙ alīb⁹ deſpiciō ⁊ hoc
tenebroſū mentibꝫ ſemblant ⁊ Cy vō
quereꝫ ꝙ dā quib⁹ deꝙm̄ dolere debeat
dicend ꝙ dom̄ ꝙ ab plūt hoīem a vin-
culo p̄n̄ ſeu a culpa ⁊ pena etna ligat̄
cū vīculo ꝑpetue dānacōis p̄n̄ Cy-
tole ē gd̄ p̄cēdoꝫ alīqua p̄uaz ⁊ ingat
ut hō ꝑhoc ꝑdāy ſuoy ꝑpetuū ſtū.
T ꝑcēdēs ſm̄ cōmemoret̄ hō decē ſtacō
p̄n̄ ꝑpena ē dux Quoch ⁊ gtu ad qua
hō nō tenē ſemp̄ ⁊ ſi ſic ſtet ꝑfm̄
eſſ̄ ſic bñ ꝑdicā legit̄ ſemp̄ ꝓmiſſe ⁊
ſenē Dauid dux ⁊ p̄n̄ mīa cōia nec
ſemp̄ ¶ Alia ē m̄ gabim ad ꝙ hō ſemp̄ tenē
etiam ꝑ ꝑfm̄ p̄n̄ remiſſiōē de hac
2ª de bn̄ Augl̄ lōgus de penitent⁹ ꝓ-
mitt⁹ ſm̄ ſancti ꝓmē ſue ꝑnos ḡeat
nūq̄ ꝓſſiat ſemp̄ doleat ⁊ d' dolore
nō ſemp̄ dolūſſe ſe doleat ⁊ semp̄ cōa
dñō ante quē ꝑmīt̄ emb̄ eſſit dolorē
in vita finiat ⁊ ita ⁊ ꝑ genūm dolorē
euacuabit penitent⁹ vīta mīa ⁊ ꝑ etnī
cruciatꝰ vexabunt ꝓmerenda ꝑgam mea
ſ̄ ille ¶ Ste ḡ dole ceſſare nō dz in pe-
nitente nē ſimꝰ i hac vita ⁊ ſic homo
in dēū q̄ etnūs ē ꝑmīt̄ ita etno ſuo
ſ ꝙ dm̄ inqt dolere dz ⁊ multi genit
ꝑ ꝑnā nō ꝙ ꝑm̄ eis displiceat ꝑ dm̄
⁊ ſp̄ ꝑmīt̄ nō mllob cōa penitet pec-
cāſſe ꝙ ſola ꝑn̄ tm̄ ꝓpūdūc ⁊ ꝓfructus
ſa aut ḡtīa ⁊ cū q̄b⁹ d' ꝑm̄ q̄ dm̄ offen-
dit dolet ⁊ inde ebiat ⁊ gemit q̄a i
iquitus mouet impiē ſibi displicet ⁊
ſm̄ cā alīqō ſic penitet tantoꝫ dom̄
p̄n̄ dimittit ¶ Est aut dm̄ ꝑn̄ dimittē
etna pena ꝑ illo debita ꝑ collatōm
p̄cis ſue relaxare hic q̄ſ actualis
ꝑn̄ ꝙ vnificatōy mentis etna ⁊ mutā
ut ꝙ illata aut delectatōē p̄ cā cōia
malū voluptate q̄miſſi ⁊ ſatisfactōis
digne amantē ⁊ pungēt ab hoīe dm̄
licet ne ſpiritꝰ ꝙ deo pmiat in ſito-
ꝙ ultiꝰ malū ꝑcēt ⁊ pmitto ⁊ ſt aut
dm̄ ꝑmīt̄ gemitꝰ ⁊ dm̄ plangnūꝫ ꝙ nō-

Confeſſio

egnūꝫ ꝙ agē deb mūdꝰ ¶ ꝙ ꝑ ꝑmīt̄ eſt
ad confeſſo ⁊ Est aut confeſſo ꝙ qua-
morbus latens ⁊ ꝙ vnus apīt
ſſe dux ſp̄ mentalē ſit cōia dos ⁊
hō d' vne vīali ⁊ ſp̄ vocal' ſit ꝓpo ⁊
ſpr nō d' de vne vīali ⁊ ꝙ nō ſ vn̄ com-
modum ſufficiebat mental' confeſſio ſa
ſbi deo ꝙ dom̄ nō ſm̄ vne hō ⁊ ꝙ
ꝙ dom̄ hō fraudē ⁊ requirit ab hoīe ut
confeſſo ſibi tanq̄ ſpi ſtat ⁊ ꝙ ꝑ ē miſtō
humana nobiſm̄ vīa ꝑm̄ ꝑ ꝑmīt̄ ſm̄
cōmōd ſuos conſtituit hoīes ꝑ ꝑmīt̄ ſm̄
ſtos ⁊ cōi apīs ac ꝑ ſacerdotes.
quib⁹ ꝑ dixt ſtoꝫ Ligaueris ſuꝑ hāt
p̄n̄ ligat̄ ⁊ ꝓ mūdis ſoluēdi ⁊ ſoluet ⁊ ſibi
cib debē ſicī tanq̄ mdiatb⁹ ⁊ ſic ꝙ
ⁿ ſpōnit confeſſio tripte ⁊ apīs ⁊ mu-
gnere cā expreſſ ⁊ confeſſio cōia
fraciēda ē hoīm ꝑ hō ꝑn̄ mīa ce-
lent dux ⁊ bn̄ Augl̄ ꝑ malis ſpūs
ſūm ſacis bīm ſalubrit ac valet ⁊
monēt ut ꝑn̄ mīa debeam⁹ mgīt
ac ſpūlit nō ſolū deo ⁊ cōia ſibi ſp-
nūbꝫ ⁊ tm̄ tibꝫ confiteri ⁊ nō ⁊
volt deꝫ ut confiteam⁹ ꝑn̄ mīa ꝙ ꝑ
ea ſpire nō poſſet ⁊ ꝑ dyam ꝙ deſidat
ut in vouāt ꝙ nō ⁊ thmal etnī
iudicīo nō obiciat ea mlt ut mag⁹
nos de fraude ꝙ agnoſcare ꝑn̄ mīa Velim⁹
Cōuertno deus nō ⁊ ꝑ mīa
ea ꝑmīt̄ volt ut ea confiteam⁹ ſac
ſto. ut ꝙ ill nō ſtūd mīa in futuꝝ.
Secūd gr dyam ⁊ dute ꝑne ſp̄ mē tuo
riſu impedire tuat hoīes ut nō ſ;
tuat ⁊ ſic ſuggeſſit ꝑuent hō dabet
ſe ꝑ ea ſa in pedit nec ꝛeſurgat ꝑ
ſne nō ſm̄ ꝛeſurgē poſſe ſm̄ ſtōne hō
Augl̄ ⁊ cōi ⁊ aſſert̄ nolle ꝙ ſegrem
ꝛtempnē deū ⁊ dei offēſa ſatisfac
nolle placere ꝙ ꝑmīt̄ dei bōta
offendē ⁊ mā ⁊ ꝑ dūtē dimittat
ꝑn̄ tm̄ ⁊ confeſſio vocal' mīa ⁊ nō mi-
ne ꝙ hoīe ꝛportunitas nō ⁊ poſſet
ſm̄ mōdū mīas ea excludē ⁊ non
ſtempta religiosꝰ vīta mīas confitendi
p̄ceptū mā ⁊ tali caſu ⁊ mīas
tenē dī ⁊ ⁊ obligacōy p̄cepti ⁊
aut confeſſio ꝙmēt ⁊ ſtricta ⁊
qui in ſua ꝑte poſtus in ſuſtance
⁊ deuociane vēdret ⁊ dīt deus ſtemt
ſacdoti ſui victimā ⁊ ꝙ medietē cū
ꝑcōy volūa detegere ⁊ ut ꝑn̄

no ſſe

no a se sed ab alio maioris humilitatis causa
satisfactionis medicinam accipere. Sunt enim
Aug^s sacramenta quedam emplastra. Igitur ut ait Aug^s
ponat se omnis penitens in potestate iudicis
in iudicio sacerdotis nichil sibi reservans. Si
paratus sit facere eo iubente pro recipienda
vita anime quamquam faceret pro evitanda corporis
morte. Homines etiam ad peccandum efficerentur
pro iniuriis si turpitudines suas non
estimarent revelandas. Et quia in iniuriam operum
bonorum est confessio operum malorum valde est utile
confessionem frequentare. Evenit enim cor prius
contritum et humiliatum confirmare in confessione
et plerumque peccator solum timore vel ecclesie
consuetudine sacerdoti presentatus per sacerdotale
officium vere compungitur ac plenus caritate
recedit. Non nulli etiam nec ex corde re-
dent sed tamen forma pene quam suscipiunt pau-
latim in eis humilitatem cum caritate nutrit
nec ob pudorem cessent a confessione
quia erubescentia et pudoris anxietas ac
Crib^s confitentis humilitas maxima pars est pene.
Unde Gregorius. Confessio peccatorum est signum
bone mentis et testimonium conscientie
deum timentis. Per sanctus enim timor solvit
omnem timorem et pudorem. Illic autem
turpitudo confessionis aspicitur ubi futuri iudicii
pena non creditur. Et quia ipsum erubescere
est gravis pena ideo nobis nos deus confi-
teri nostra peccata et verecundia patiantur pro
pena nostra et hoc ipsum pars divini iudicii
Valeri^s est. Unde et Valerius. Venia dignus est qui
peccati excusationem non querit ubi enim est confessio
ibi est remissio quia per xxiiii ad innocentiam locum
tenet verecunda confessio. Unde et Aug^s. Quia
verecundia magna est confiteri peccata qui eru-
bescit pro xpo fit dignus misericordia. Et quanto plu-
ribus confitetur quibus in spe veniet peccata sua
et turpitudinem criminis tanto facilius consequitur
gratiam remissionis. Et item. Stulte cur
erubescis homini dicere quod non erubuisti in conspectu
dei facere. Remove a te pudorem, curre
ad sacerdotem, confitere peccatum. Alioquin vel
tibi proderit contritio cordis nisi sequatur confessio
oris si possis. Et item. Confessio est salus
animarum dissipatrix vitiorum restauratrix virtutum
oppugnatrix demonum. Quid plura
obstruit os inferni portas aperit para-
disi. Ut Aug^s. Unde et Gregorius. Ad quidam
Gregor^s confessionem sic dicit. Mirentur qui volunt
in quolibet iusto castitatis continentiam
mirentur integritatem iustitie mirentur

vestra pietatis. Ego non minus admiror hu-
militatem peccatorum quam tot sublimi gesta virtutum.
Ut Gregorius. Utile est etiam et valde salubre
confessionem etiam eorundem peccatorum frequenter iterare
et pluribus confiteri quia confessio iterata ad salutem
non sit necessaria tamen multum est proficua. Tamen quia
nescit homo an in prima confessione sufficienter
contritus fuerit. Tamen quia maior humilitas
et erubescentia meritum causat et acquirit.
Tamen quia per quantumcumque confessionem tollitur virtute
sacramenti aliquid de pena et confertur aliqua
gratia. Quia enim sacerdos virtute clavium aliquid
relaxat de pena debita possit aliquis
totiens confiteri quod tandem nichil remaneret
de pena. Et licet aliqui dicant quod sola pri-
ma absolutio effectum habeat vi clavium, alie
autem non tamen nichil inveniant absolvendum
secundum benigniorem tamen aliorum opinionem non
reputatur inconveniens quin homo possit totiens ut
peccatum corde contrito confiteri et ab eo absolvi
quod per hoc liceret totam penam purgatorii et tal'
moriens statim evolaret. Quia virtute clavium
que semper aliquid relaxat et si tal' absolutio
non invenit et clipeam invenit reatum pene
et dato quod nullum inveniat tunc facit ad augmentum
gratie. Tamen ex vi contritionis nec tamen peccatum
remaneret sine pena. Non enim modica pars
pene est dolor contritionis et erubescentia confi-
tentis quam in frequenti confessione sepius iteratur.
Quid est melius quam frequenter confiteri quo-
usque per centesimam vel millesimam confessionem
tota pena relaxetur confitenti. Et notandum
confessio generalis que fit ante missam in ecclesia purgat
peccata venialia et dolet peccata mortalia
oblita. Valde autem cautus debet esse confessor
in tenendo secretum confessionis ita ut nec id
revelet etiam de licentia confitentis.
In casu etiam quo confitens renunciat
suo secreto et dat confessori licentiam dicen-
di cui voluerit vel loquendi de eo non potest
ipse confessor revelare dictum de in confessione quia
ipse confitens non potest in precepto legis divine
et evangelice sub quo secretum confessionis ca-
dit dispensare. Ideo si confessor non potest
potestatem absolvendi vel indiget consilio
sanioris debet sibi iterum ex confessionem ob hanc
tantum causam facere dici et tunc potest exprimere
superiori vel alteri consulenti sed nec in casu
mortis sed in iuvenis nec sub gallo confessionis
potest vel debet quis secretum confessionis alius re-
velare nec debet ipsi confitenti post confessionem.

inter ceteras ut ab eo peccatum ad demum nud' vel de
habend' cumulose qui fecerit exterior
Tercia pars penitentie est opus satisfaccionis Est
autem satisfaccio qua secundum quantitatem culpe digna
pena exsolvitur Unde et Johannes baptista facite di-
gnos fructus penitentie Unde gregorius non solum
fructus penitentie sed dignos penitentie fructus admonet
esse faciendos Neque enim par fructus esse boni
operis debet ei qui minus et ei qui amplius deliquit
vel eius qui in nullo et eius qui in quibusdam facino-
ribus cecidit Et post Ergo cunctis constat convenit
ut tanto maiora querat bonorum operum lucra
per penitentiam quanto graviora sibi intulit dampna
per culpam Et item non cogitandum summe est
ut qui illicita se meminit commisisse a qui-
busdam eciam licitis studeat abstinere Et
per hec conditori suo satisfaciat ut qui per
prohibita sibi met dolet aliquando se gessisse
Vn9 mens et cum ab ipsis licitis abstinens
ea nobis quibus quemlibet illicita addunt
Patet ergo ex ipsis qui ad penitentiam pertinet
operari contra hec que in aliis peccavit Unde eciam
Eulo9 Tam penitentiam dico non solum ut malis pravitatibus
de fructu vivant Sed eciam ut bonorum operum fructi-
bus impleantur Facite inquit fructus dignos
penitentie Quo autem modo fructificare poterunt
Si vetusti peccati adversa faciant Alienorum
rapuisti incipe donare iam propria Longo es
tempore fornicatus A legittimis quoque te usu su-
spende coniugii Ut preterita comessacione saepius
paucorum dierum castitate mediteris Aliena
rapuisti Ut pro ope cuiquam vel sermone fratri referas
blandicie verba quam comes Ut pro contentus te
ne offendis ne eciam bonis fratribus placere stu-
des Neque enim volunt sufficit Ut Pater nos-
ter non spicula de corpore evellere Sed eciam re-
media adhibere vulneribus Deliciosus ac
et temulentus diffluebat Ieiunio dampna
penitentie utrumque pensa At fame superbis inmi-
nentem vidisti impudicos oculos alienum de-
corem Serua ita quo ne videas maiore tamen
cautela per volita doctrina tibi animalis sit
bonum inquire patrem Et per quemque cari
Non tantum habet diem patrem Hoc habeas
vim eciam quam tu deo conpulanda Et bonum ait
persequere Reggeritur eciam undique propria
explosa Sic tuas delinquens in celum perfecta
Ut tum possimus eam rursus revocare si vo-
lumus Si iracundus Superbia atque iactancia
omnium adversantes impedimenta patris mo-
destiam habet vitam penitentie Secretum Et cetera
Satisfaccio autem duplex Secundum
satisfaccionem ei cui peccavit voluntatem penalia per

Si peccaverimus medique sit bono per quod
satisfaccionem sit vere Ita leviter deo nichil possit
subtrahi Tamen peccator iniquus eo est subtrahitur
et ad honorem dei Dico eciam satisfaccio sit
quedam recompensacio Et quia peccatori sibi imperi-
tanti aliquid subtrahat ad honorem dei
cedat Hoc autem non fit nisi sit opus bonum
quod ad dei honorem et penale opus quod
ad patiens penitentem cum est subtrahendum sit
ut deo satisfaciat ut eciam a vicio et futuro
malo inquantum penale est presumat Satisfaccio
ergo dicitur esse talis per quam aliquid nobis ad honore
dei subtrahamus Sed nos non habemus nisi tria bona
scilicet anime corporis et fortune Et bonis quidem
fortune subtrahimus nobis aliquid per elemosinam
Et bonis corporis per ieiunium Et bonis de
anime nobis quod aliquid nobis subtrahamus quantum ad
divini numeri bonorum anime per orationem in
deo accepti Et per hoc quod summittimus eam
tam animam quam eciam bona totaliter deo et hoc
fit per orationem Et eciam unius cuiusque satisf
actione Et est ordinatus in medicina peccatorum
que sunt contra carnis concupiscentiam oculorum et su-
perbia vite Et quod concupiscentiam carnis ordinatur
ieiunium Et concupiscentiam oculorum elemosina Et superbia
vite oratio Et agitur ut deus contra secundum exigenciam
culpe faciendi sit fructus penitentie Et quod
illos quorum culpa est maior Et et pena ma-
gna Unde dignos fructus penitentie ille facit qui
secundum modum culpe facit equalitatem pene
ut qui plus peccavit plus peniteat Et
quod invenit in se oblectamenta in culpa Sic
de se faciat holocaustum in pena quam omni
sit deum in peccati delectacione Sciat enim impe-
ccanti abhominacionem recogitando omnium annorum
suos in amaritudine anime sue Et nam si
digna penitentia factos non inmergit ut si pungit
non tamen implet non absolvit penitentiam
pena adigna Et tamen quam hic fecit non
aut residua Unde Nec tibi blandiaris
Si graviter peccanti levior pena a Sacer-
dote vel dissimulante dimittitur in pur-
gatorio perficiendus sit Et quod hic minus factos per
dignos penitentie fructus erit abissimus Et Unde
Digna vero pena non tamen carnis macerationis
vel temporis longitudine Et cordis contritione
apud deum non valet tam mensura tem-
poris quam doloris Unde tamen ab pena alicuius
mortificacione vicio Et quod mensura temporis
agendi pena canones in arbitrio sacerdo-
tis intelligentis statuunt Et pena tempora
fide et in secreto penitentia abluenda
et neglecta pertelunda exprimunt Unde

eciam

eciam contricio potest esse quod tollat reatum pene quia
deus plus acceptat cordis affectum quam exte-
riorem actum. Per actus exteriores absolvitur homo
et a pena culpa. Sed si sit cordis affectus quod
est contricio absolvitur ab ea quia intensio contricionis
potest attendi. Dicitur uno modo ex parte caritatis
que displicentiam causat. Et ideo mediante caritate
meretur non solum culpe amotionem sed eciam ab
omni pena absolucionem. Alio modo ex parte do-
loris sensibilis quem voluntas in cordis contricione
excitat. Et quia ille dolor est eciam illi penitenti
quedam pena que tantum potest intendi quod sufficit
ad delectacionem culpe et pene. Et si homo per se
non posset satisfacere pro peccatis potest tamen per
adiutorium alterius. Quia non pena quam peccator
debet sustinere excedit vires eius. Ideo ordinavit
deus ex magna misericordia ut cum eo et pro eo pri-
mum satisfaciat meritum Christi qui per suam
passionem non solum mundum redemit sed eciam
suum meritum pro peccatoribus satisfacit. Quo
satisfacit pro peccatore meritum totius ecclesie.
Augustinus dicit ut Augustinus quod elemosine et oraciones que fiunt in
ecclesia sibi veniunt recognoscenti mentem suam
ad veniam. Tercio sic venit peccatori propria satisfactio
ex hiis tribus scilicet divine merito passionis
totius ecclesie et proprie penitencie componitur talentum
preponderans culpe. Et sciendum secundum Jeronimum
Jeronimus quod similiter circumvenit Sathanas per inimicam du-
riciam ut peccatores pereant desperando quomodo
in inimica remissione corrigendo. Unde Salomon
ne declines ad dexteram nec ad sinistram
ut autem ad agendam penitenciam congruam magis accen-
daris. Sed unum peccatum ade tam districte puni-
tum est. Considera ut nongentis annis et amplius
huius vite miseriam lugeret et in augmen-
tum miseriae multis subsidiis et solaciis
mechanicorum quibus nunc utimur careret ac
fere quinque milibus annorum in fervi tenebras
sustinet. Quare puniendum transgressionis nostre
tam multe tam magne cum supernus iudex
cui redditi sumus de singulis racionem et
multitudinem miret et magnitudinem pon-
deret et diuturnitatem mensuret. Et ideo multis
lacrimis et oracionibus multisque venimus opus
est ut peccata nostra quibus mors eterna debe-
bat satisfaccione congrua deleamus. Considera
eciam et attende quid per peccatum perdidisti. Per
incarnacionem quis sit quem offendisti. Perdidisti
amiciciam totius trinitatis angelorum apostolorum
et omnium sanctorum decorem anime suffragia ecclesie
Incarnacionis loquens fortissimos hostes crude-
lissimos statum periculosum horribile precipi-
cium defectum gracie et mortem anime. Offen-
disti eum qui te creavit pro te mortem susti-

multa beneficia contulit. Et eterna premia repromittit.
Sed hec nigiter cogitares utique doleres et pro peccato
fleres. Et quia in modo agendi penitenciam rari peni-
tentes docti sunt non omnes penitenciam veram agunt.
Nam secundum Ambrosium et Gregorium facilius inveniuntur qui
innocentiam servaverunt quam qui penitenciam veram egerunt.
Et ideo pauci sunt qui igne purgatorii non indi-
gent. Unde Bernardus indicent et sentiant alii
ut volunt. Ego certe adhuc nullam penitentem
novi quem non estimo ignem et flammis purga-
torii non indigere. Mecum felicissime actum cre-
dam si usque ad diem iudicii ita me purgatorium
id est flatorium omnium storia permundabit ut audeam
iudici purgatus occurrere. Hec ille. Ecce quid spe-
rare possunt multi miseri si ille vir tam
sanctus de se se timuit et expavit. Ut igitur penitenciam
veram agas et perfectam remissionis graciam
consequaris cautela magna est adhibenda
ut scilicet circumcisus et purgatus et confessionem de peccato
maneas secundum Josue preceptum in eodem castrorum
loco donec perfecte sanaris. Quod fiet si
pane doloris et penitencie cum silencio extra turbam
manducetis. Sed trahendo te laudis et specta-
culis mundanis et aliorum consorciis ut ab omni occasione
peccandi. Circumcide itaque omnium causam domini
occasionem et suspicionem ac personas et loca
consorcia eorum cum quibus quantumcumque peccavis.
Circumcide sensus tuos quibus transgressor
fuisti et intra cubiculum tue mentis sostio
clauso et omnes rivulos peccatorum ora in abscon-
dito patrem tuum qui est in celis. Sedere enim et
in uno loco manere penitencium est non vagari
non discurrere ad omnia ad spectacula et huius maxime
in crepundiis penitencie agende dum recencia sunt
sunt vulnera circumcisionis tue. Unde Josue non sine-
bat castra moveri antequam perfecte vulnera circum-
cisorum sanarentur. Maria sedit ad pedes domini
lacrimis rigavit et capillis tersit quousque
audivit dimissa sunt tibi peccata. Et ut minus
tedeat te laboris penitencie recordare obsecro
Jacobi minoris qui licet spiritum sanctum tamquam pignus
accepisset et sic confirmatus de eterna vita certus
esset. Nichilominus tamen in penitencia et vita dura
usque in finem servavit. Aut verus eciam penitens
ipse carnalis desiderii supplantator fuit et adeo
magni meriti ut ab omnibus vocaretur iustus
qui eciam merito filius Alphei id est docti est cognomi-
natus. Unde quando Jeronimus Paulus ingressus
est ut cum ceteris apostolis de dogmatum veritate
conferret. Primo adhuc intravit. Hic epistolam
canonicam scripsit. Hic ut testatur Jeronimus et
Egesippus vicinus apostolorum temporibus historicus
tam mirabilis fuit ut statim post passionem
domini episcopatum Jerusalem ordinantibus apostolis unus
acceperit. Hic de utero matris sanctus vocatus fuit

vinum et siceram non bibit carnem nullam comedit
nunquam attonsus est neque unctus est unguento neque
usus est balneo. Die noctuque flexis genibus
orabat intimum ut genua eius duriciam cameli
dicerent traxisse. Tantamque aiunt in eo
fuisse carnis incuriam et ipsum dure vite tam
intendere quod et membra omnia mortificaverit
ut adhuc viventis omnia fere membra mo-
rerentur. Atque assiduitate orationis ingressus ad
pavimentum pro fractione frantum quoque eius callo-
sitas obductam et induratam ut nichil fere a
cameli genibus discreparet. Reduc etiam
diligenter ad memoriam cilicium et locustam Joh.
Bap. Labores Pauli. Vigilias Bartho-
lomei. Lacrimas et pane cibarium Jeronimi.
Tunicam et veptes Benedicti. Sudarium et
lacrimas Arsenii. Mattulam Silalii. Glumpnam
et vermes Symeonis. Nuditatem et radices
herbarum Peccatricis Egipciace. David et
regem de regni solio descendisse ac in cinere
et cilicio humiliter et abiectum in terra sedendo
penitentiam egisse. Dauid audivit a domino per Nathan
propheta transtulit dominus peccatum tuum a te.
In sessione humiliacionis demonstrat. Incinere
vero hec meditacio mortis per quam tota huma-
na in generis massa in pulverem est redigenda
et in cilicio quod de pilis contexitur memoria
peccati aspere pungentis significat. Unde Gregorius
Gregorius
In cilicio quippe asperitas et punctio peccatorum
Incinere autem pulvis ostenditur mortuorum. Et
ideo utrumque hoc adhiberi ad penitentiam solet
ut in punctione cilicii cognoscamus quid per cul-
pam fecimus et in favilla cineris perpendamus
quid per iudicium facti sumus. Hec Gregorius. Consolacionem
consolacionem ergo in hiis habe quia cinis
et cilicium sunt arma penitencium. Maxime in
nicibus et veste consistit labor penitencie. Orca
premissa vero hiis versibus poteris edoceri.
Fit tibi potus aqua. Cibus aridus. Aspera
vestis. Dorso virga. Brevis sompnus durum
que cubile. Flecte genu tunde pectus. Nuda
caput orans. Hereat os terre mens celo
lingua loquatur. Cor dictet sit larga
manus. Jeiunia crebra. Mens humilis simplex
oculus. Caro munda. Puni cor. Recta fides
firma. Spes duplex dilectio semper. Ferveat
assiduis iustis tamen ora. Hec age peccator
quem vero penitet a te. Nunc pocius penas
peccatis erige dignas. Quia te perpetuis addicat
iudicis ira. Audi etiam Bernardum qui dicit vere
penitens de tempore nichil perdit. Et et pre-
teritum restaurat per contricionem. Presens tenet
per bonam operacionem. Futurum tenet per boni
propositi constanciam et firmitatem hec.

Bernardus. Vere utiliter ergo agunt penitentes et non
deficiant tempore nisi suo metent non
deficientes. Nam qui seminant in lacrimis
in exultacione metent. Confortetur cor eorum
in penitentia et consolentur in ea sperantes cum
martiribus partem habere. Quia secundum Crisostomum
habentes et viventes in penitentia possunt martiri-
bus comparari gravior est enim longa fuga
quam velox mors. Et ipse dominus eos beatos
pronunciat eisque consolacionem promittit cum
dicit. Beati qui lugent penitencium nam luctum
dominus perpetui gaudii consolacione compensat.
Nec penitentie quoque laboribus sic dicit Sancta
Cipriani. Ad penitentiam quid de te noveris referam
Quia ligata tu solvis. Quia clausa tu re-
feras. Quia adversa tu mitigas. Quia
contraria tu sanas. Quia confusa tu luci-
das. Quia desperata tu animas. Amen.

Cipriani

Terret me vita mea. Nam Gregorius
diligenter discussa apparet mihi aut peccatum
aut sterilitas et infructuosa et si quis
in ea videt. Aut simulatus aut imperfectus
aut aliquo corruptus. Quid ergo restat mihi
peccatori nisi ut in tota vita mea plorem
tota vita mea. Certus sum domine quia peccata
mea eterna merentur dampnacionem.
Certior quia penitentia mea non sufficit ad sa-
tisfaccionem. Certissimus quia misericordia tua superat
omnem offensionem. Fac ergo mecum misericordiam
et concede mihi peccatorum meorum indulgenciam
quia meritum meum indulgencia tua est
domine deus meus.

De Baptismo domini

Ca. m. 2

Et cum plenus autem triginta
annis dominus Christus noster

Etatis sue annis quibus dominus Jhesus sic
penose et abiecte vixerat et trigesimo
iam incepto et in diebus illis quibus Joh.
Bap. baptizabat et predicabat antequam clau-
deretur in carcere dixit Jhesus mihi sue quia
tempus est ut vadat et manifestet ac
glorificet patrem suum et se mundo ostendat
qui domini latuerat et operetur animarum salutem.
Et qua pater eum hic miserat. Et se reve-
renter licencians ab ea et nutricio suo
Joseph iter arripuit a Nazareth Galilee
ubi nutritus erat que regio Jerusalem ad aquilonem
et iuxta eius locum Jordanis ubi Joh. Bap-
tizabat non longe a Jericho que respectu
Jerusalem est ad orientem. De Jericho non
similiter ad orientem sed quasi duo miliaria usque
ad capellam sancti Joh. ubi ipse habitabat

et inde

Unde est quod unum miliare usque ad locum
Iordanis ubi Xpus dicitur baptizatus. Putatur
tamen a nonnullis Xpus baptizatus inter Simon
et Salim a monte Gelboe in Bethania
que super Iordanem est tribus leucis de Iericho
et duabus de capella Sancti Iohannis. Secundum Be-
nigium quod Galilea transmigrare et Iorda-
nis descensus interpretatur per hoc quod Ihesus de
Galilea venit ad Iordanem significatur
quod eius membra sunt veluti baptizantur
per gratiam lavari. Oportet ea transmigrare
de viciis ad virtutes et descendendo humi-
liari. Ut autem ait Beda Ihesus Annorum
30. baptizatur et incipit apertius signa facere
et docere legitimum tempus etatis ostendens
hiis qui omnium etatem vel ad sacerdotium vel
ad docendum putant oportunam. Nec quod hoc
movere quempiam debet quod Ieremias atque Da-
niel propheta spiritu pueri acceperunt quod mira-
cula in operacionis exemplo non sunt trahenda.
Tricennalis autem baptizati salvatoris
etas conveniens fuit et nobis convenit propter
misterium trinitatis et operacionem decalogi.
Qui ergo baptizatur ut gaudeat se esse baptizatum
tricennalis sit in hunc modum ut in fide sancte
trinitatis intelligat et compleat decalogum
Beda. Hic ergo secundum Rabanum instruimur
nullum debere sacerdotem vel predicatorem
fieri vel ecclesie prefici nisi virilis et perfecte etatis
fuerit. Sed heu nunc temporibus nostris pro-
ficiunt ecclesie pueri de quo dicit disertus poeta
Gamfridus. Iam sedet egrius donatus honore
magistri apertius adhuc ferule laycus atten-
ticat illum pilens in capite prepositus in vestibus
aurum indigitis sedes in summo plebs mirosa
in studio ridere pores de ridiculoso. Cyrus
quidem spondens omnium occurrite ecce mons
parturiet sed erit tandem mus filius eius
Tales regnum non nescientes se ipsos regere
tales procuratores patrimonii Christi qui sacer-
dotes tutores esse non possunt. Alius etiam pre-
esse qui pedagogo adhuc indigent. Secundum
vero Dionysium XXX. annorum venit Ihesus ad
baptisma quos post baptismum istud legem
veterem erat solitum propter usque in hanc
etatem quod omnia potest capere peccata in legis ob-
servacione permansit. Ipsam universitatem impl-
ens nequis diceret ideo illum solvisse legem
quia eam non valuisset implere propterea ipsam omnem
hanc Xpus expectavit etatem et que omne
tempus iusticiam legis implevit ut
tunc demum venit ad baptisma quasi tumultum

illud cunctis observacionibus legis imponens
Nec Crisostomus. Vadit ergo dominus mundi solus mi-
dis pedibus per spacium tam longi itineris in-
tuere eum diligenter et devote eidemque vehementer
et ex corde comparare. Non ducit secum multitu-
dinem equestrium et pedestrium nec dum habebat
unicum discipulum. Non habuit qui precederent ei
hospicia preparando nec sunt ibi honores et
pompe quibus nos vermiculi utimur et delecta-
mur. Azille cui in regno suo milia milium
ministrant et decies centena milia assistunt
sic solus incedit. Nam pedibus calcando
et usque fatigacionem laborando. Nam regnum suum
non est de hoc mundo qui exinanivit se ipsum formam
servi accipiendo non regis formam pretendendo
factus est servus ut nos in reges faceret factus est
advena et peregrinus ut nos ad patriam et regnum
reduceret. Vicia posuit ante oculos nostros per quam
illuc ascendere valeamus. Sed quare ipsam ne-
gligimus quare nos ipsos non humiliamus. Quare
honores pompa et vana sic avide quaerimus
et tenemus. Certe quod regnum nostrum est de hoc
mundo nec considerimus nos advenas et peregrinos
et propterea omnia ista mala incurrimus. Ad vani
filii hominum cur vana pro veris caduca pro
certis temporalia pro eternis acceptamus et
sic studiose amplectimur. Cur ista transitoria
non spernimus et quasi transacta non reputamus.
Vadit ergo dominus Ihesus scilicet dator salutis
et non mundi gens salute sic humiliter et continuatis
diebus quo usque perveniat ad Iordanem. Cum
autem venit ad Iordanem invenit Iohannem
peccatores baptizantem et turbam magnam
que illuc ad ipsius predicacionem concurrerat quia eum
quasi Xpum habebant. Cum famulus dominus cum reis
Iudex baptizandus venit non tamen aquis
mundari sed ipsas mundare cupiens. Venit quidem
Ihesus ad Iohannem maior ad bonorem. Deus ad
hominem dominus ad servum rex ad milites lux
ad lucernam sol ad luciferum ut predica-
cionem ipsius Iohannis confirmaret et ut testimonium
a Iohanne acciperet ut exteriori ablucione bapti-
zaretur ab eo scilicet fons arvino plenitudo a
stilla. Auctor baptismi a baptismi ministro
non propagacione indigens sed nostram facientis non
necessitate ablucionis ut ipse remissionem peccatorum
per baptismum acciperet sed ut baptismate suo baptismum
Iohannis approbaret et ipsum a deo ordinatum
ostenderet ut nobis misterium baptismi insinua-
ret ut quia homo natus esset omnem iusticiam legis
et omnem humilitatem impleret et in plenitudine do-
ceret ut trinitatis misterium revelaret
ut nemo quamvis sanctus baptismi gratiam

superflua indicaret ut prius faceret quod postmodum
faciendum imperabat ut cognoscant servi quanta
alacritate debeant currere ad baptismum domini quando
ipse dominus non dedignatus est suscipere baptismum
servi et nemo refugiat lavacrum gratie quando
Christus non refugit lavacrum penitentie ut caput
draconis in aqua conteret peccata deleret et veterem
adam sepeliret ut contactu sue mundissime
carnis et corporis aquas sanctificans virum
abluendi et rosa naturam aquis conferret
et sanctificatas aquas per modum baptizandi
reliquerit ut per descensionem columbe
in lavacro credentium spiritus sancti adventum super
baptizatos mirabiliter ut plenius testimonium
Johannis de Christo et eciam dei patris audiret et ut
per hoc quod ipse filius dei baptizatus est omnes per
baptismum renatos filios dei et fratres sibi faciat
et ostendat Quem et tu fidelis ut ita in Christo re-
generatus contaminare eius sancta et cuncta
que agunt sanctificare volens ergo dominus operari
nostram salutem cepit prius facere quam docere et
primum inchoans a Jaunia ducatorum et fun-
damento virtutum voluit a Johanne baptizari
Dicit itaque Johannes tunc peccatores baptizanti
Rogo te ut me baptizes cum istis Johannes
vero intuens eum et spiritum sanctum per divina revela-
cionem cognoscens eum esse verum deum et hominem
nullum peccatum habentem et ob hoc lavacro non indi-
gentem sed alios a peccato lavantem timuit et
expavit ut humilitatem regis imitaretur
miles ex reverencia prohibens eum dixit Domine
ego terrenus a te celesti qui non eges debeo
quia egeo debeo baptizari et tu cuius generacio
non est viciosa venis ad me baptizari Tu
maior es et dominus et ego minor et servus
et non tu ad me sed ego pocius debui ire
ad te Tu mundus es et omnia mundas non tu
a me sed ego a te et mundari et baptizari debeo
Ego homo sum tu deus Ego peccator tu deus quia
ego homo tu sum peccator quia deus Quid vis a me
baptizari non recuso obsequium sed ignoro
misterium Ego peccatores baptizo in penitencia
Tu quid vis baptizari qui non habes peccati causam
Immo pocius quid vis ut peccator baptizari qui
venisti peccata donare Unde Bernardus baptizari
vis domine Ihesu ut quid ergo aliquid tibi opus est
Numquid sano opus est medicina aut mundacio mundo
Unde tibi peccatum ubi baptisma sit necessarium Quam
maculam potest habere agnus sine macula Unde
Crisostomus et Crisostomus ut tu me baptizes est ydonea
ratio ut iustus efficiar et dignus celo ut autem
ego te baptizem quod est racio Deus bonum de
celo descendit in terram non de terra ascendit

in celum Unde eciam Leo papa Quid facis
domine Ecce quod mundacem me lapidabit
Ego magna de te predicavi et tu tam sinistra
velut hospes advenisti Tu sursum filius
regis et deorsum filius regis et nusquam ceptrum
regale ostendis ostende dignitatem tuam
Sur solus tam humilis advenisti ubi angelorum
agmina ubi administracio cherubim sexalarum
Ubi ventilabrum Tu moysen glorifica-
sti in nube lucida et columpna ignis et
tu autem caput inclinas Nemine domine capit
es omnium ostendisti sub humilia ostende
nunc sublimia Baptiza omnes presentes et me
ante omnes Quid baptizari vis sordem non
habens Et si baptizari volvero Ordanis
non suscipit cognovit te sordem suam con-
tinuit fluenta retrorsum Hec Leo non mirum
si baptismum contremuit quando manibus suis humiliatur
cui omne genu celestium terrestrium et infernorum
curvatur Unde Bernardus inclinatur sub baptismo
manibus caput ad orandum angelis veniendum
potestatibus tremendum principatibus Quid mirum
si tremuit homo nec audet tangere sanctum dei verti-
cem Quis ut ipsa cogitacione non contremi-
scit Quam cal altum erit in iudeo caput
quod modo sic inclinatur et vertex qui modo
tam humilis videtur quam sublimis et erectus
tunc apparebit Hec Bernardus Dominus vero probat
quod servi sui fidelis servitutis obsequium
sed dispensacionis sue manifestat misterium
Dicit Sine modo permitte modo si me bapti-
zari in aqua ut tu postmodum a me baptizeris
in spiritu quia misterium est quod ago In quo
sensu Crisostomus ostendit quod postquam Christus Johannem
baptizavit Sine modo qui formam
servi assumpsi expleam et humilitatem eius
et subiungit Sic enim faciendum est ego
superior et non indigens a te suscipio
baptismum decet nos me suscipiendo et
te baptizando implere et dare exemplum in-
plendi omnem iusticiam Et Accipe hic iusticia
non pro ut est virtus specialis vicio maxime
opposita sed generaliter pro ut includit omnem
virtutem sive omnem virtutum perfectionem
Primum Crisostomus Quod dicit tale est Dominus iam
legalia complevimus nec ullum transgressi sumus
aliud mandatum unum adhuc de est solummodo
oportet istud adiungi sicque a nobis iusticia omnis
implebitur Iusticia vero hic complementum cunctorum
nostras mandatorum ostendens hanc veram
esse iusticiam ut ipse dominus ac magister omnium
in se salutis nostre [illegible] in-
ploret Quando autem siquidem erat hominibus

Crisostomus

Leo

Bernardus

Crisostomus

Baptismum

bap'm subire ppheta. Vel omnem iusticiam faciendo
unicuique quod suum est. Quia in xpo bap'm sustinet
miseret anime sue placens deo salutis me-
delam suscipiens et humiliter subditur creatori suo
eius in sanctitate obediens proximum quasi ex-
edificat eum ad bonum inducens. Sic ergo omnem
iusticiam implet quia deo et sibi ac proximo facit
quod debet. Vel omnem iusticiam faciendo prius
quod postea fieri debet ab aliis. Quia dicet
Ego me nec subdo tibi minori nec dedigne-
ntur maiores a minoribus baptizari vel
Amb° regi. Unde Ambrosius. Que ne est iusticia nisi quod alterum
facere velis prior ipse incipias et tu alios hor-
teris exemplo. Unde et Crisostomus. Non ergo sui causa bap-
tizari dominus voluit sed causa nostri ut impleret
omnem iusticiam. Iustum est enim ut quod quis docet
alterum facere prior incipiat. Quia ergo dominus
magister humani generis venerat exemplo suo docere
voluit quid esset faciendum ut discipuli magistrum
Ang° sui dominum sequerentur. Unde etiam Augustinus vo-
luit facere quod faciendum omnibus imperabat
ut dominus magister doctrinam suam non tam verbis
verbis insinuaret quam actibus exerceret. Vel
Rabanus secundum Rabanum. Sic decet nos exemplum dare
omnis iusticie in plenitudine in baptismo sine qua non
aperitur aditus regni celestis ut distant
homines neminem sine unda baptismi perfectum
esse. Vel omnem iusticiam id est omnem superhabun-
dantem humilitatem maior enim pars iusticie
est humilitas. Est quippe debita et suffici-
ens humilitas omni iusto necessaria maiori se sub-
dere propter deum non preferre se equali habundans
subdere se equali et non preferri se minori.
Perfecta et superhabundes subdere se minori
et non se preferre alicui. Hunc tertium gradum
Bn° hic xpus tenuit ideo omnem humilitatem implet.
Unde Bernardus. Est autem iusticia quedam stricta et
angusta valde ita ut quasi cito pedem veteris
in peccati foveam cadas nec preponere se equali
nec equare se preposito huius diffinitio est reddere
cuique quod suum est. Est altera latior et amplior
iusticia nec equare se pari nec inferiori se
preponere. Sic ergo grandis et gravis superbia
est preferre se equali aut equare se prelato. Sic
grandis humilitas est inferiorem se exhibere
equali et equalem inferiori. Maxima et plena
iusticia est inferiorem exhiberi etiam pari
inferiori. Sic enim summa et intollerabilis
superbia est superiori se preponere ita inferiori
se subdere summa est et plena iusticia. Quid
ergo Iohannes ait Ego a te debeo baptizari
de prima qua se superiori subdidit. Quod autem xpus
fecit plena iusticia fuit. Siquidem ille se-
mili sui manibus se inclinavit. Videat

nec quilibet quod mutetur. Hunc enim eum qui ex-
tollitur super omnem quod creditur aut colitur deus.
Et iterum non inquit deo subiecta est anima mea.
Aut parum est esse ei subiectum deo nisi sis et omni hu-
mane creature propter deum. Sic enim decet nos implere omnem
iusticiam consummacionem perfecte iusticie humilitatis
perfectione constituens. Vade et tu ad minorem
si vis iusticia esse perfectus defer in inferiori te
et in minori inclinato. Hic ille. In hoc autem apparet
iusticia in humili quia alienum non surripit nec
sibi attribuit quod non debet sed unicuique ius
suum reddit. Non surripit honorem deo et
sibi attribuit sed dat deo honorem et sibi re-
tinet utilitatem. Non ledit proximum nec eum
diiudicat nec preferet se alicui nec comparat sed
minorem omnibus se reputat et locum vilissimum
sibi eligit et optat. Videtis itaque quomodo augmen-
tata est deo humilitas. Ubi enim parentibus subditus
erat. Hic vero etiam servo subicit seque vilificat
ac servum iustificat ac magnificat. Sed et
in alio considera quomodo eius creuit humilitas.
Nam usque modo consistit est humilis quia in utilis
et abiectus. Hic autem et peccator voluit apparere
hominibus peccatoribus. Unde predicabat Iohannes penitentiam
et eos baptizabat et dominus Iohannes inter eos
et coram eis baptizari voluit tanquam unus
ex illis. Et hoc idem dici possit de circumcisione
quia voluit peccator apparere. Tamen hic plus est quia coram
turba publice sed ibi maxime occulte. Sed
nonne timendum fuerat tamen ipse animo vellet
intendere ad predicandum ne tanquam peccator spernetur.
Non propterea dimisit humilitatis magister quin pro-
fundissime se humiliaret. Ipse ergo propter nos in-
struendos voluit apparere quod non erat in sui
abiectionem et despectionem at nos eam volumus
apparere quod non sumus in nostram gloriam et laudem
si quid in nobis videtur esse probitatis ostendimus
defectus vero qui in nobis sunt celamus. Et hoc
etiam potes eius humilitatem considerare. Et in su-
scipiendo baptismum et in aliis que secundum legem
debebantur dominus legis et super legem exemplo
faciebat ut ceteri homines nec volebat habere
ullas prerogativas speciales. Non sic multi in
communi congregatione positi faciunt qui preceteris pro-
gativas singulares habere volunt. Cum ergo
Iohannes cognovisset iusticiam sic et tali ordine
debet compleri. Sic enim eum in momento docuit
quod prius nescivit et consensit et dimisit
eum a se baptizari et non ulterius restitit nec
contradixit quinymmo ut baptizaretur acquievit
eum quasi secundum suam voluntatem facere permisit.
Quasi tenebat eum Iohannes ex reverencia sed
dimisit eum obediendo. Vera enim est humili-
tas quam comes obedientia non deserit. Et ideo
officium quod prius et expavescens humiliter recusavit

Cristo?

eum ac si celum empirreum apertum videretur
celoque aereo et sidereo reseratis sple-
ndor celi empirrei terris infunderetur
non quod celum tunc divisum fuerit non enim
apertio in corpore celesti sed in aere fuit sed quia
aperiri videbatur sicut in chorusta cum solet
fieri in qua celum aperiri videtur credentibus per-
pulsum et quod renatis aperitur et patet ianua reg-
ni celestis et additur in celum qui preclusus
Crisos fuit homini per peccatum unde Crisostomus Si quid in eius
baptismo aperti sunt celi ut discas etiam tu cum
baptizaris hoc invisibiliter fieri iam deo te
ad celum vocante nichilque cum terra cum hec
suadente Et iterum Dicit autem apertum est celum
tamquam actenus reclusum fuisset ista autem omni-
li superno et in primo redacto et uno existente
omnium pastore celum patuit et homo terricula
Beda aggregatus est angelis unde et Beda Ihesu autem
baptizato et orante apertum est celum quia dum
corporis humilitatem dominus undas ordinis
subiit divinitatis sue potentia celi nobis ia-
nuas pandit dumque caro in noxia fri-
gentibus tingitur aquis opposita quondam
noxiis rumphea extinguitur ignea sed
ille unde hoc est quod Ihesu baptizato et orante
celum apertum est significatur quod oratio mundi et
sanctis hominis celum penetrat Oravit autem
Christus ut nos informaret ad orandum post baptismum
et ut ostenderet nobis orandi ordinem et necessitatem
quia ad hoc quod placeat oratio oportet prius mundari
et baptizari quam orare necessitatem quia baptis-
mal gratia mundiget per orationem conservari et ut
daret exemplum quod in receptione sacramentorum debet mens
Beda hominis in deum elevari unde Beda Quia Ihesus
cum omnia que patris sunt baptizatus orasse commemo-
ratur ad nos informandos actum non
dubitatur quibus post lavacrum baptismatis
ut aula celi pandatur non otiose vivendum
sed ieiunis precibus et elemosinis est insistendum
quia si peccata sunt omnia in baptismo relaxata
non adhuc est tamen carnalis fragilitas soli-
data nec quod transito mari rubro gra-
tulamur submersos egiptios sed in deserto
mundane conversationis hostes occurrunt alii
qui duce Christo gratia nostro sudore vincantur
hoc Beda Et descendit Spiritus sanctus visi-
biliter in columbe specie ac requievit super ipsum
Redeunt super caput eius Descendit in quo
non per gratiam quia a primo tempore conceptionis sue
plenus fuit Spiritu sancto sed descendit in signo
visibili et hoc tertio ratione primo ad indicandum
aliis quod in ipso esset plenitudo gratie secundo ad in-
nuendum quod in baptismo datur sed accedentibus
non ficte tertio ad ostendendum quod ipse est

qui per spiritum sanctum baptizat mundando a sorde
Apparuit autem in corporali specie columbe quia
mite et simplicem sine felle omnique ama-
ritudine eum esse et nos per mansuetudinem
colligere eum venisse Reque mansuetos et humi-
les inhabitare ostenderet Ideo etiam in columbe
specie apparuit ut in hominibus caritatem habentibus
que precipue in columba est spiritum sanctum esse designaret
unde Crisostomus Ideo autem spiritus sanctus speciem colum-
be suscepit quia per omnibus animalibus hec culpe
est caritatis dominus autem species iustitie quas habuit
servi dei in veritate. Preterea etiam hec sunt dyaboli
in simulacione sola autem caritatem spiritus sanctus non potest
in mundo spiritus mutari Ideo ergo hanc privatam
speciem caritatis sibi servavit Sed quia per nullum
testimonium sic cognoscitur hoc spiritus sanctus sic
per gratiam caritatis Et secundum eundem Crisostomum Unde
etiam figere veteris testamenti Sicut enim in diluvio
columba apparens et ramum virentis olive de-
ferens ostendit signum clementie dei hiis qui re-
sidui fuerant ex aquis diluvii et omnium orbis
terrarum tranquillitatem annunciavit Ita et nunc
in baptismo veniens spiritus sanctus in columbe specie
ostendit signum divine clementie qua baptizatis
et peccata remittit et gratiam confert et liberationem
nobis demonstrans per ramum olive ad operationem
generi humano affert Michi omnium tamen omnis
baptizatus septem virtutibus in columbe signifi-
catis debet repleri et perfici Cuicumque enim est
perfectus debet esse perfectus quantum ad seipsum quantum ad
proximum quantum ad deum et omnia ista significantur
per proprietates in columba repertas Quantum ad
seipsum duplici proprietate quia columba habet gemitum
pro cantu et caret felle Sic homo deberet
habere in se contritionem pro peccatis et gemitum cum lacri-
mis et debet carere felle amaritudinis peccati
et irrationabili Quantum ad proximum triplici proprie-
tate quia columba rostro non ledit sic nec sanctus
cuiquam detrahit unguibus nil rapit sic
sanctus aliena non recipit pullos alienos
tamquam suos pascit sic sanctus per compassionem in-
digentibus sua tribuit Quantum ad deum dupli-
ci proprietate quia columba super aquam residet ut
unde accipitris in aqua previsa mergat se
et evadat Sic sanctus super fluenta divine scripture
residere et oculum habere debet ut dyaboli versu-
tias et in cursum evadere queat Meliora
grana eligit et mundo vestitur Sic sanctus sa-
nas sanitas quibus pascatur eligit et in solo
deo in quo puritas summa est recreatur.
Unde sicut columba in cavernis petre indificat
Sic sanctus in plagis mortis Christi qui petra

ferma ē indn. ꝑ sui t'fugiū et ꝓmpt
Et vox ꝑis tēs nō ꝓbeng i tonit
et audita ē ꝑ sblimia d'nūba d. Hic
ē fili mei dilectꝰ ꝑ cuiꝰ ꝓ nō adoptiuꝰ
ut ceti ꝓ mihi Et ait Ieron ꝑ sedit
colūba sup caput ei⁹ ne quis putaret
vocem patris ad ꝓphetā fieri nō ad dnm
ꝑ mū ipm filiū nō ꝑ adoptionē hic
nec ꝑ electionē cū ē sm̄ d'etate ge
neris ꝑ virtute iuste qn quo n̄ appla
cuit ꝑ in quo vob mea implebit de
Salute gentiū Quidā vō exami
ste dt ē n eb filiū meū dilectū mihi
in ꝙ placuit ꝑ in te et ꝑ te ꝑ spiritū ꝑ n̄.
placet sicē ut ꝙ agenda ꝑ age ꝑ gēs
quidā vedime Vel in ꝙ placuit ꝑ ꝙ plete
ē tota ꝙ placuit Quicūq; nāq; deo ꝙp
linqit ē eo sic ē nob. qui tuis sumq; nulla
filiū inc In pūdē hic ē ipse nō ē
ꝑ ꝑi displicat ꝑ oculos sue maiest
offendat In te qui nō dā ꝑ placita
ē ei sua semp Donet nob dns ihc
qui ꝑ se placet ꝑi ut ꝑ ipm nās mereā
am̄ placē sibi Et in Beda tm dicit
splendor ꝑ dei prima vox audita ē et
in ea trinitas ē ipm aut filiū audire
hmi orde ut obedire ꝑ nos admonet
d. ipm audite Cui m. n̄ scripte mihi
ē vitali orde debem in pūdē ipm
mat audite Ore dne ihu vel ne iam
loquere licentia loquēdi hēs apte di
din dei virtus et sapia ꝑ in sermōe alegō
ē in sapiēs latēs implō Quidā nobil
rex ē rex celi fabri filiū tē patris appella
ri pmit ē promi. Ad humilitas virtus ē
ad sblimes humilitatis ꝑ cui fundit spi
ritus nec venit ꝑ aria alig̃ deū ꝑ
magis sine me in vulgar ē ria silere nō
possum impudent impudent me in grec
ē audens ne autumes ne nichilū hoīes
tempta ad loqnd Velox ad nocend tem
ad mal loqnd Et in ꝙ tanto tempe silen
scripm sic ab stondebat mag i me gliam
metuebat Quid timeret ab i am̄ glā
ipm ad vā glā prīs tmp timebat ꝑ
ego sibi vobis timebat abilla quibz ne
mihi ē timend Nisi timebat ē nos mi
serebat Tacebat ora ꝑ in struebat ope
Et ꝙ postea docuit Vbs ia clamabat
ad dicite a me ꝙ mitis sum ē humil
corde Ita d. in sententia dim pax aliq an
dio extenū ia usq ad 7m annū inclu
tenuo Aut vt ut no ꝓ latere qui

tam manifeste monstrum apte hꝰ hn
Et hꝰ ad mētis sua sup allegatū ꝑ qua
aīe qui silent dns ihc ad mām instruēdi
et tacendo ore instruxit apo ꝑ ꝙ
ad. sunde ē in tractatu ꝑ qui d. quib
tacet d. alig pacem hꝰ Unde nigt ē
virore ꝑ ut aīe dulcis tonat ē credidi
vtus ꝑ loquēdi Undepi ꝙ vpi i dns ihc
humilitatem vedolere ꝑ o vtus magnifica
ē valde vtia Eo ꝑ studiosi tremda ē
affectuosi amandā ꝑ dns ihc sm̄ gulis
actibz suis studuit ea, sequant ꝙ sanc
tor alios in de sunt Et ꝙ hoc ope
excellentissimo tota trinitas sed singulari
se manifestando apparuit largē appicem
ostendendo Et trinitas ꝑ mea bap mei
consecrat ꝑ ut apparuit dūce filio ihc
su cui spūs scs i columba descendit
in ꝙ filiū i veritate suppositi i hoīe ꝑ
i alios apparuisse erat unio ꝙ nob
signi Quo m. unita erat filio i vite
suppositi Vox aut Columba no habuit
unitate suppositi sed in pre et spū sc. ꝑ
tm i ꝙ sancta eoꝝ signi Columbe ego sunt
spūs scī no spūs sunt columbe et ea tm
no sunt unita nec in sunt i columbam ꝑ
Et carnatam ꝑ nitatem humana nāe
tātā sunt deo i unitate ꝑ sonale unitatē
nec in sunt de ꝑ gratia ꝑ apparentia et
signū nec facto officio sue ꝑ ꝙ ea dem
i pmendatā ꝑ placuit mihi vedit
in septa fuerunt sic erat sentē d. alios
signis in quib dns apparuit ꝑ apparuit de
mysterium trinitatis dns Baptizatē ē
in baptismate ꝑ in no exercere gratiam
dante no ꝑ d. baptizari baptismate suo
Johis Baptisma huic ioh dabat i noie venti
Baptisma vo ē dat i noie trinitatis
Ideo no decuit i actu baptismi ꝑ pater
i noie filii et spūs scī trinitate explicare ut patet
distantia inter bapm Joh. qui no i noie
trinitatis dabat inter bapm xpi cui hec
forma scribat ē et ꝑ tempore apparentis
trinitatis Baptizato xpo sacra significa
cio fuit qd baptismo debet confor
i noie patris ē filii ē spūs scī In primitia ec
clie ad tempus collatus fuit baptismus
i noie xpi ut nomē ē i tremenda fuit
maiori et exhibendo illos ordini ꝑ
strui baptismi attribuit mysterio
Ego sū paulus Ego ad Ephē Rūt. cap
ē manifesta vedūt eccia de forma pdicta
Et ponit hic ē effectu baptismi qui

baptism. que baptisma erit maxime
per passione. Ideo ch. apostolor. regna
patent. vocati in x̄m. Cumq; sit missio ei⁹
ad omnes comfert. hoc. & prima lege
qm baptizatos vigeat. filios adoptio
qm sibi placere. per baptm de filiis me
fiat. filij gre. progeneram. spem vite
eterne. Considera hec singula diligent.
ange animu. ut apto in tm. velo fortis
ferarij. deus exhmitterat. quasi mentis
oculis ut apud sti domo. prino collo.
quo munerati mereamis eni. iusti.
Irrorame sb manum. Johis. ad bap.
prima. vocem audiet. & spūs aduenit
columbe. sup eum. sicut nos docet. humi.
litate mentis. & verecundia. notatur. ve.
dando. ne de ministerio. cui. videre debere
consistere. ubi. sup. eum. honorari collo.
quio. deque. de. se. in simplicibus. enu.
tiandis. esse. et. cum. sit. facia. sb. humani
um. sup. humana. requie. stre. & hoc. sb. manu
christi. qm. dei. gia. dr. ut. ad. gre. spm
adeo. propinqua. no. meis. meritis. asserama
sed. mysterio. fiunt. aut. baptismo. manu
ens. in. lavacro. no. significatu. q. in
templo. sicut. collocatu. vicio
qui. templu. dni. ingressuri. erant. in la.
vatoriis. illo. se. lauare. nece. habeant
ita. omnes. qui. volut. intrare. celeste. tri
templu. dni. nece. sunt. pius. q. bap. lava
ri. Quidam. bones. enei. lavatorum
habuit. q. in. apti. bap. & totum. mare
dilatuere. lavatorum. eni. ornatu. erat
sterni. peculis. mulierū. ut. in. ingressum.
templi. viderent. scalis. macularum
ut. ad. centa. irent. sic. baptismi
requirit. ystie. & precedens. pri. disci.
plina. & cordis. gratiam. Quid. ea
prefiguratu. sint. manuum. opus. gen.
tili. & lex. qm. admissa. gehezi. nec
iordanis. baptizabat. & abstinentia. lepre
sua. in. dabat. & septenā. aq. iordanis
locum. prefigurant. gehezens. ad. mor.
talem. prece. baptismo. abluendum. duo
naaman. sti. ut. ego. pri. ita. protes
ferunt. mdi. sic. primi. quid. ecclesie. sint
prefigurata. transitu. iordanis. sin. filij
isr. introitum. terram. promissionis. per
pnm. transiere. iordanis. figura. bapti
smatis. sic. q. ens. & lacacrū. bap.
tizasse. qui. desiderant. qm. ad. vitam
eternam. promissionis. pertinere. partha
te. franti. & medio. iordanis. sabat
x̄m. qui. iordanis. baptizandi. erat

figurabat. duodecim. lapides. qui. ylij. tri.
bus. iordanis. alueo. & memoriale. petro
sic. te. apti. qui. orbem. tuay. tessellati
sic. bap. x̄m. Circa. premissa. sciendū. qd. sine
bap. sum. i. sp̄u. sc̄o. i. sinu. matris. ipsius
i. sanctu. confirmatū. ipse. tuendo. i. sinu. matris
et. ubo. & fide. ubo. credendi. i. sinu. matris
fide. sm. baptizati. & apostoli. ipse. tuit. fide
& ubo. fidei. in. disciplu. baptizantes
eiq. auctoritate. ubo. sm. missi. discipulos
ad. predicand. & baptizand. ipse. tuendo. confir.
mauit. et. fide. et. ubo. fidei. sm. d. eiq. latē
euangelio. ait. exeūtes. ubo. sm. discipulos
in. vniu. misit. i. nūdū. omnib. predicare. &
baptizare. hic. gm. hoc. tanti. sacrī. sc.
baptismi. genus. a. xo. tractari. & sacris. alijs
videmus. circa. & sciendū. q. celestia. me.
dicamina. quoniā. genus. corporis. tale. mdi.
sanauit. eg. tm. sic. optime. petebat. egri
tudo. & morbus. aut. originalis. culpe. origo
vo. ipsius. culpe. & peccata. sunt. ex. consensu
homis. contracta. in. sup. sit. & sensibus. animi
adhibe. q. medicina. carnis. possendat. morba
optatur. q. no. tm. esse. spuale. nec. est. alicui
licet. de. sensibilibus. significant. sic. sensibi.
lia. fuere. nec. corpis. labendi. vitia. esse
ei. corpis. te. sin. gendi. hec. medicina
mm. volubs. quoniā. & certa. species. sacrīs.
inspirat. aut. deus. sacri. dis. sinu. modo. sp̄s
sm. aduentu. sui. ut. mrie. & pmulti. s
hec. duo. affirmauit. & lege. eam. et.
ysmauit. dei. impetus. sint. & dn. pmus
predicauit. huc. ni. primi. egent. omnes. ribus
alia. quidā. sancti. solus. & mauit.
bap. quid. ipm. suspiciendo. et. d. mde
formā. dandi. confirmatoem. manus.
pmbū. imponendo. simile. pmbū. mune
dum. & nouem. discipulos. ad. nouem
mittendo. qui. in. nouem. regebant. eccl
iarum. vel. prate. ligandi. & soluendi.
ac. hec. omnia. sm. & sanguis. & inspiratu. ip
sorum. multiplici. de. ei. dono. & huius. eccl
esiastica. & humanitatis. exhibitio. e. i. ipsi
us. visibilis. & hoc. multo. in. scriptis. ado
ptio. sctm. q. ho. & dat. & sua. superbia. &
ppe. credidere. qua. ho. p. visibilia. ad. invi.
sibilia. rapiendi. & gnoscenda. promouet
ur. & p. gratuita. & ho. per. mundo. sub
subdit. passim. rebus. corporalibz. ido.
neis. sint. ut. deus. p. eadem. signa. corporalia
spualem. adhibet. scribi. medicinam. &
p. exhibitionem. qua. ho. oculi. et. auxiliam
comparationem. deuitet. & se. in. bona. missa
audiendo. & hanc. sp̄m. suscipiendo. & sua

Zm

Sacrado exercat. Nec mirū ꝑ q̄ gratiam medi-
cinæ p̄ medicū sit deus. et ꝑ q̄ gen̄ di-
medicina genꝰ aliq̄ simile p̄ visibile gen̄
aliq̄ quam. si visibile gen̄ forma. q̄
agritudo expte in firmitate. et infirmū sit
ꝑ contra nō ex corpe. et alia. sūs aut tan-
no capiet sin spualiter. i q̄ amabiliꝰ con-
grui fuit dare medicamen spualia viden
corpalibꝰ sc̄ pullulā dantē. nebula
ne augmentū meriti. nihilom̄ valet ad
meritū. sin deo credē. i hūa ꝛ
nō ꝑ hoc exp intēt. Consistit aut sacra
tribꝰ/ act factis/ et dictis. Ex sacrabꝰ
ꝑ ut aq̄ olei. et salis. facta ut baptizandꝰ
bi missis. et insufflacōe facta ut sit tēplū
vocatio oris. Rerum e visibile signū
visibil gra. ut cū quis baptizat. ipa exterior
corpis ablucio q̄ videmꝰ signū. et interior
ablucio aīe que consistit in pcōe remissi-
one qua videmꝰ. Sancti quib⁹ fluvius d'
Egipto ꝑ bapt̄m trāsit. mare rubrū. p sanc-
ne. et consecrata. membris. ministri. pcōe
mis. Amorte xpi. et sanguis effusione
hꝫ baptismꝰ virtutē. et efficaciā. sc̄a
alia sacra. sic. in lege. sic. in lege ꝑfec-
ne. et ꝑfecta. sic dimittit. ad quat
ne. implicā fiant. ꝑ quat. i. ow sacra. nō
possint. Nec mīm. sacrā. et q̄ ordinant
q̄ triplicē culpā. et quadruplicē penā
Ex. Papa. ordinat. q̄ pcōm originale/
pcta q̄ mortale/ cēna venia. q̄ veniale
confirmat. q̄ protenerā/ ordo. q̄ ignominiā
Eucha. q̄ malicia/ extrema. q̄ languorē
q̄ mitigat. et exclusat. Nia. vt quart
e signū depnctm. i debile spūale. ꝛ
nō affert. i sacrā. q̄ solent iterari sic
q̄nia/ nisi. p. Sacro. et Eucha. Nap mg
vō. et confirmatō/ et ordo. character. impnt
ꝑ quos. i debilē. in pssō. semp. depngit
qui recipit. Sic bap. nō fit. dispnsato
sidelem. ab ordinādo. et confirmatorem
forte. ab infirmo/ et ordine clericor
alacrā. Ex nulla. teng. pot iterari. et
q̄nis hō. tā sacra. p. character. impssionē
nō iterent/ sic. cū hō. ꝑ. tribꝰ. nō iterari
sup eand. pssonā. matrimoniū. et exercād. cū
hō. d. ne fiat. fornicatio. sicut. hō
ordi. pss. q̄ sacra. pius dispensatiō
fuissent. in efficacia. et in epta.

Ihu Clementissime Qui primus
nus Joh baptizari voluisti.

quia fidem qua in primo lauacro p mi-
si. mittit. ꝑa. peccando. d. 2m. recōmo. la-
cra. penitendo. Confiteor tibi deus
ego peccator et tenet me grauit. peccatoꝝ
tuor/ locorum/ opis/ et omissionis. i. nubila
sc̄ pcōm. mea/ et cōsuetudinis. cor. videm. tēp
me. i. lapsis. admixi. pecto. et. multos pu
mea. sua. sponte. ex. negligēt. vl. cor. sponte
alia. pcta. nec. sit. et quor. nescio. dimitte
dep̄cor. pcō/ ut. ita. nob. i. dulgeas. mi-
sericordie. et absoluas. Am. E. S. ꝑ. s.

192

De Jeunio et Temptacōibz
dñi. Ca. m. ZZZ. ii.

Tūc. ihūs. dñs. ihus. fuit

Baptizatus. egressus. e. ab. iordā-
ne. plenus. sp̄u. sc̄o. plenitudine
sup̄habundancie. d. ei. plenitu-
nis. sui. accepimus. et. i. munerib⁹. sc̄i
nostre. ducta. e. penitencie. i. de. sc̄i. sup.
quendā. montem. nimis. altū. ad. quē
dū. quarentena. qui. d. nūt. Jericho. et. ibi
diebus. xl. Jericho. quasi. lunaris. cursus
bq̄ mutabilis. et. a. ibi. et. vl. ceu. impleb⁹
de. isto. latrones. morari. plebanus. qui
locus. vocat. Dominus. q̄. sanguis. quē
sc̄ effusione. sanguis. qui. i. latrones. su-
scebant. Quasi. Dominus. e. casale.
vl. ille. qui. descendit. a. Jhm. i. Jericho.
i. dit. in. latinos. q̄. ibi. medius. i. via
q̄. Jericho. ducit. i. ibi. appe. australe
de. sti. q̄. mutene. deinde. e. Rethma.
et. Nephage. et. ibi. et. transit. via. i. ad
australe. montis. oliueti. Quia. q̄. ho
i. in. oblīo. dr. i. latrones. incidit. signifi
ad. qui. a. deo. nubis. e. vicia. gremiū
sunt. ut. i. psona. sua. sm. cem. xp̄i. sanct
dyab. vl. figura. et. sm. sc̄i. tudinem
dyab. dr. Jericho. sup. sc̄i. sm. in. de
et. Quarantana. cad. via. descendit. de
corne. i. dutis. filiꝰ. dei. qui. e. custos. hom
casū. tempta. cōis. illum. sustinuit. Longa
tua. quid. sunt. dies. vl. de. i. de. sten. de
cessit. et. nob. iudex. q̄. qui. ꝑfecte. lapsū
tempta. dum. cēa. velut. sup. nos. non. plus
tempt. ab. demonū. et. cēa. sc̄ietatem
malor. hom. atu. quid. corpe. sumpsit
mente. dū. vitare. et. sugē. ex. illis. qui
Regali. nula. et. aut. gnibus. placet
posity. dicebat. Deꝰ. elongauit. sugien
manst. i. solitudine. nec. nos. ex. i.
de. istis. agam. a. sm. sc̄o. nō. p. ordinem
et. malignū. de. sm. loci. et. plenitudo

Et solitudinis vel saltem in deserto perfectionis
et contemplationis ut quieti a strepitu mundi
deo melius vacemus. Et iuxta [illegible] desertum
venientes quasi manna a deserto sola etiam gau-
dia esurire disparamus. Ductus est autem Ihesus
a spiritu sancto per humanitatis Christi organum
divinitatis. Et ideo ad omnia agenda movebatur
instinctu spiritus sancti. Hoc ergo motu venit in
desertum locum ut ibi spiritum in oratione pro nobis
deo patri offerret et per ieiunium carnem in no-
stris contemptibilis mactaret. Exemplum quoque fideli-
bus daret ut se deo per ieiunium et orationem
offerant. Non venit in voluntate sua voluntate
pugnandi et ut temptaretur a dyabolo.
Et sic in simul [illegible] dicens desertum prime
fortis temptata ab hoste. Unde ideo fili accedens
ad servitutem dei sta in iustitia et timore et prepara
animam tuam ad temptationem et ad resistendum
temptationi que imminet tibi. Ideo autem ductus
est a spiritu sancto qui eum designavit in baptismo
et quos ille replet mittit ad pugnam
et prebet eis fortitudinem. Ideo duci voluit
in desertum id est in locum extraneum in quo pug-
navit [illegible] primum Adam in paradiso delici-
arum affluentis victus et oblectamentis.
Ideo temptari voluit ut temptationes
superando nos per eum superandi fierent
sicut et mori voluit ut morte sua mortem
destrueret. Et hoc post baptismum et ieiunium per
hoc nos informans quod post lavacrum regenera-
tionis et gratie perceptionem post laborem ieiunii
et sancte vite propositum statim dyabolus temptator
accedit et acrius in nos insurgit ut nos
a proposito religionis avertat et quod fervien-
tibus et ad meliora tendentibus invidet
et insidiatur. Unde dicitur magis cavendum
est quia bonos magis quam malos temptare
nititur. Unde Gregorius: Illos temptare ne-
gligit quos se quieto iure possidere sentit.
Et secundum Ysidorum maxime impugnatur cum
in pugnam [illegible]. Hec in glosa super
baptismum. Desertum, ieiunium et temptatio sic ordi-
nata fuerunt in Christo quia primo fuit baptizatus,
secundo in desertum ductus, tertio ieiunavit, quarto temp-
tatus fuit. Quod quidem significat quod primus debet
esse in nobis ablutio a peccatis, secundo substractio
a mundi illecebris, tertio excitatio in ieiuniis,
quarto oppugnatio ab hostium insidiis [illegible]
[illegible] occurrere [illegible] primo mani-
festum, secundo desertum, tertio fames et sitis, quarto
hostem in saltem. Baptizatus in [illegible]
[illegible] vitam et [illegible] constanter
assumpsit ut fidelium mentes ad perfectionis
aggressionem erigat et ad omnia proferenda
firmaret. [illegible] nos [illegible]
adunt ut vii suis perfectionis mutationibus

Ysidorus

vitii hec nunquam consequeretur in servando nos
nichilominus secundum Rabanum ut immissis baptiza-
tos celestis mundi illecebris [illegible]
dum [illegible] debeat dominice mandatis. Et
hoc representant quod fideles devoti tempo-
re isto ieiunium observantes. Et post hoc sicut Christus venit
in desertum [illegible] voluit autem Christus [illegible]
[illegible] non [illegible] egebat sed ut quod [illegible] nos mo-
neret. Et ea nobis ostendit. Docet namque
debent esse in prima [illegible] et fructuosa. Quod in mo-
do debet esse prima ut deo placeat et post baptismum
statim fecit [illegible]. Secundo debet esse aspera ut carnem
domet quod ea fecit in deserto non in loco delici-
oso. Tertio debet esse discreta ne in nimis excedat
quod Christus ductus est a spiritu sancto non [illegible] ductore indi-
gebat sed ut ostenderet nobis quod in prima agenda
ductore indigemus discreto. Et venit
dominus in desertum ieiunat xl diebus et noctibus
nichil interim manducans. Et significanter
noctibus addit ne putaret comedisse in nocte
[illegible] in signum [illegible] diebus [illegible]
et noctibus [illegible] quod dyabolus nos [illegible]
[illegible] cessat impugnando nos temptare.
Ieiunavit quoque ut [illegible] temptationes ex-
ieiunandi nobis daret. Unde secundum Basilium va-
lenter pugnat temptationem superare sobri-
etas [illegible] et [illegible] ut ostendit quod innocentia
baptismalis [illegible] in vita volupt-
osa quia qui Christi [illegible] ut baptizati qui [illegible]
[illegible] Christo [illegible] consepulti morti eius [illegible]
debent carnem suam crucifigere cum concupiscen-
tiis suis et estimare se mortuos super terram
[illegible] mortificando [illegible] carnis. Unde [illegible]
[illegible] autem dicitur [illegible] magnum bonum sit ieiunium
et [illegible] adiungit dyabolus [illegible] maxime et
[illegible] post lavacrum non delictis et ebrietate
et mense [illegible]. Et ieiunio intendere
[illegible] hoc quod dominus ieiunavit non esse indigens
sed nos erudiens quibus peccati [illegible] lavacrum
erant [illegible] ventris [illegible]
admonitio [illegible] aliquis [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] non fore illa [illegible]
illa [illegible] ita [illegible] post lavacrum
ieiunium a vitio edacitatis ipse [illegible]
Adam de paradiso [illegible]
et [illegible] quod fuit [illegible] illa [illegible]
[illegible] maxima mala [illegible] ab ebr-
ietate et delictis. Unde hoc ipse ieiunavit [illegible]
[illegible] monstrans formam salutis [illegible]
[illegible] fecit [illegible] salutis [illegible] ut [illegible]
[illegible] non [illegible] docet [illegible] exem-
plis instruxit [illegible] Christum
esurientem te [illegible] salute tua fame
[illegible] pro peccatis tuis ieiunare formides

Basilius

Et ut̃ mich' cum ceter. ꝑ scalam̃ suauitat̃ ꝓcliu ꝙ dñs mulcet cum vita abstrit & sen sum̃ mentis illudit ut ento go dñs ut̃ te ꝛ. Remo sue ut̃ de serto adhuc volupt̃ ꝑturbat illecebras & tempt̃m a dya ꝑte. Dñs cum ut̃ illo cui voluptates vince dispensa ꝛ. Amb. Et prem' ꝙ ꝛ. ꝑ in fr̃m tates mis ut eas curaret dñs se in se medicinas accepit Cyprianꝰ nos ꝓdictam in Jeiunauit ꝛo dicba & nocthis ꝑ electuariꝰ in carne & sanguis sum dedit in cena discipul' suis ꝑ sudor in fr̃o sudor eius sc̃e gutte sanguis de crent̃s interim ꝑ emplastr̃ in faciebus eius sputis illatis fuit ꝑ tecten in ꝓfusa acetu in felle mixtu ꝑ nudatem in; clinis & lancea vulnerat̃ e. Consula h; & attende in spice dñe Ihu. plurim̃ n. virtut̃ tuo monstrat ex. Na vadit ihs. tudine Jeiunat orat vigilat ita nuda iacet dormit & gustu ac praefice ei. Depñs comisit. Computa ꝓ sibi & sem. ubiq; maxime hic vita sua penosa & et corpis afflicta ac eius exc̃ dispe cetia in hac oratoꝛi. Quatuor n' hic tan. gunt̃ ꝙ spual' oratoꝛi sc̃ & mira ꝛ sa. nitat̃. ꝙ solitudo remm ora & corpis afflictio & pista possimꝰ maxime ad puritat̃ cordis puenire ꝙ vtq; & mun optanda & ea ꝙ ipse ihs dns vtus apprendit & ꝛ mosem. omn vicios gemet & ea vicia ut defectu virtutis no stat puritas cordis. Et ipa i collatoribꝰ sem̃ prim̃ docet ꝙ total' ex cetu monachi ea ad puritatem cordis studam̃ hinc hoc meret̃ vide dem dicente duo mi cuam̃. Dei fac corde ihm ꝙ dñm vide. bim̃ & hm dñm qui claniꝰ & deus ꝙm. quior & esse ac clarissim ꝙ uenisse & ad hanc huius multum valet no fuisse assidua & Sz sacu ea cupula & corpis mollicie seu ora sitate tra; valet & ea requirit ieiuni & corpis afflictio depra ti ꝙ discretam omo bonum impedit ꝙm. ad dm ꝓdictoꝛ ihsmacem videt fuisse solitudo ita ea tumultu et strepitu no ꝙ fieri decent ora & vide & audire mita vix ꝙ fieri sm̃ in puritate & offen sa ꝙ mors intrat & fenestras sensuum. & mas mis & ꝙ sepenumeroꝛ sepe relaxat abstinen & afflictio carnis & ea quere solitudinem & separate a tumultu si vis deo iungi & ꝙ puritate cordis ea vide fuge colloquia & ꝙ tractatu & conversatio mtdu cetia abomis cessa eloquiis inutilibꝰ & ociosis. obmutui & humiliatus sum. & silui a bonis. Non tacui nouas sanctitatis ꝙ vane inde ꝙ venit colloquia & impedimenta. Non implevi ordines mon tes sanctas sanctibꝰ vanis & loci. & quie tem. in. & tranquillitate mentis ꝙ. turbant singulis tanq; venenosa & nocte mentia. Non in' sm̃ ꝓes sm̃ pcc. tant loca solitaria & mandabam̃ hinc qui in cenobiis remanebat ꝙ cum ces sandi & nuntia ꝙ sic melius deo famulari ꝛ. Et ꝙ sm̃ sc̃ descendit sup dñm. Cristo virum statim expulit ea idem. & in. monachi habitant indepto in pontibꝰ suis si descendit & ꝙ sc̃ & mansit sup eos expellet eos d' domo & ducet in solitudinem ꝙ sm̃ no libent habi tat in turbe & frequentia & dissipationes & vice sc̃ hoc sedem ih plurimum. Demum & ꝙ in me erat idem in desi ꝙ in volebat orare nitebar recedere & nos ergo si volum̃ orare plus ꝙ in publico legam̃ collecta legam̃ agros legam̃ de sertis ꝙ sum̃ & virtutes hoc de fribꝰ et plurimum hic in ꝙm̃ augm̃ ꝙ fructibꝰ tm̃ ꝙ possum̃ ora sic fabul. & detractoribꝰ ac susurronibꝰ cunctis fugiendum studeam̃ nisi once & tobis verbis de impedimentis mdi istis fugiendo vbiq; & ꝛ. Sic ora & in quibꝰ ꝙ sine ac me ora. & lectionis possum̃ intende. Visit toto affectu & posse tuo concrib mutari dñm. ihm & plurimum hem & ora & corpis afflictibꝰ desertis de quo & scribit ꝙ erat in deserto & ꝛ. Sic. leonibꝰ & alibꝰ feris pacifice & angelis mi strabant ei quib; & deserto int alios homi nes sancti et cum mut tollerantia est. pñs. videnti tibi mirabar & hic & ꝙ hi mora ri simul ꝙ illi. ꝙ ꝓsanctis & tuis sanctis tuis tuos ꝙ angelos mysteria ad celestia transferent angelica & int bestiales horas gustavi. ꝙ. Thema in placendi mentio & in templo. Beate ora & cibus & potus & ꝛ. Beda ecce sic nos pollum̃ disciplinas & ꝛ. Beda ge facem̃ ab eo no comprari ꝙ baptizari & dñm ꝙ morari int hos sanctos ut deus & nos in hemo sic cum sanctis bestiales homines & i pollutam vitam tollamur mysterium angelor̃ morem̃ a quibus corpe absolu adetna i celis gaudia transferam̃ in

Jeronimus Tunc bestie pacate nobiscum sunt cum
caro non concupiscit adversus spiritum. Ipsa hec angeli
ministri mittuntur nobis ut responsa et solacia
cordibus vigilantibus dent. Ipsum autem dominum
sepe in hac solitudine visitat. Conspiciens eum
qualiter conversatur ibi et maxime qualiter iacet
de nocte in terra. Quelibet enim anima fidelis debet
eum adiuvare semel in die visitare ab epiphania
usque ad xl dies quibus ibi manebat et se ei
humiliter recommendare. Insuper quidem monte
et deserto desiderabili quod ex domini specialiter
ducti vitam heremiticam in parvis cellulis
ducebant domino devotissima militantes
et in alveariis cellularum modicarum tamquam apes
dulcedinem spiritualem mellificantes. In hoc
montis quod medio quod a terra plana fore per
dimidium miliare distat dominus fecit primas
vel ecclesia et cella est ibi altare vel stabat
quando temptabatur a sathana. Quadraginta
autem diebus et noctibus dominus ieiunavit quia
quadragenarius numerus ex quatuor constat
et decem. Quatuor enim decem vel decies quatuor
fiunt xl. Et xl autem novum testamentum
quod in xl evangelium consistit significat
per decem vero vetus quia in decem mandatis
legis continetur. Quadraginta ergo diebus
ieiunare est utriusque testamenti precepta servare
et ab illis omnibus que utriusque testamentum interdicunt
se in numerum et ieiunium custodire
ut sicut caro exterius ieiunat a cibis ita et
mens ieiunet a vitiis. Ieiunavit itaque
dominus xl diebus et noctibus quatenus in ciborum ieiunio
significaret nobis ieiunium corporis et in dierum
numero mereretur ieiunium cordis. Ex sine ipsius
hic numerus dierum principalium in ecclesia est. Unde et post
epiphaniam non statim incipit ecclesia ieiunare
sed circiter post xl dies quasi ipso tempore
ieiunium suum ieiunii dominici consecutum significans.
Unde Beda. Quadragesima ieiuniorum
habet auctoritatem et in veteribus libris ex ieiunio
moysi et helie et in evangelio quia tottidem
dominus ieiunavit dominus evangelium non
dissentire a lege et prophetis. In persona quippe
moysi lex. In helie prophete accipiuntur
ut quos in monte gloriosus apparuit
ut evidencius quod de illo dicit apostolus testimonium
habens a lege et prophetis. Hec Beda. Unde et
Albinus sicut moyses legem helyas prophetiam
ita dominus noster evangelicam predicationem
xl dierum ieiunio dedicat. Congrue et ieiunium
xlme institutum consimilem passioni dominice quia
significat nos a mundi amicicia debere continere
ut deum sequi valeamus. Unde Augustinus. Moyses
et helyas et ipse dominus xl diebus ieiunaverunt
ut insinuaret nobis et in moyse et
in helya et in ipso xl. Hoc est in lege et prophetis
et in ipso evangelio id nobiscum agi ne confor-

Augustinus

mentur et hereamus huic seculo sed crucifigamus
hominem veterem et carnis curam ne fecerimus
in concupiscentiis. Congruit enim nostre devocioni
ut qui dominum crucifixi passionem celebrati sumus
reprimendarum carnalium voluptatum crucem nobis
nobis ipsi faciamus sicut dicit apostolus. Qui autem christi sunt
carnem suam crucifixerunt. In hac quidem cruce per totam
istam vitam que in medio temptationibus ducitur sed
perpetuo pendere christianus. Non enim est in hac vita
evellendi clavos de quibus in psalmo dicitur. Confige
clavis a timore tuo carnes meas. Carnes
enim sunt carnales concupiscentie. Clavi sunt precepta
iusticie. Hiis illas dei timore configit qui
nos illi acceptabilem hostiam cruci affigit.
Fac semper hoc vine christiane. Si terreno lino gressus
non vis inmergere noli de ista cruce descendere.
Hec Augustinus. Si cane ne de ista cruce per voluptatem
ad mixtionem descendas quia ut dicit Augustinus nichil
prodest tota die longum duxisse ieiunium si postea
ciborum suavitate vel inmitate anima obruatur.
Insuper hoc numero solvimus decimas et primicias
domino. Sunt enim in anno ~~[illegible]~~ dies 366.
quorum preter quam sex dierum decima est 36. Et
ne sex residui maneant in decimatum addi
unus quia minus addi non potest. Tres autem alii
superadditi solvuntur pro primicias pro quibus similiter
sunt ieiunia xl temporum per tres dies. Sicut
ergo in lege offerre iubemur offerre primicias
et decimas rerum. Ita xl diebus ieiunando
offerimus primicias et decimas dierum ut
qui nobis metipsis per acceptum annum viximus
victori nostro nos eius in decimis et primicias
per abstinenciam mortificemus et qui a paradisi
gaudiis per cibum cecidimus ad hoc in quantum
possumus per abstinenciam resurgamus. Igitur
tempore xlme plus solito debemus abstinere
et devocioni intendere et aliorum temporum ne-
gligencias hoc tempore sancto diluere et emendare.
Hic numerus quadragenarius multiplicatur et consecratus.
Nam xl annis pavit dominus filios israel pane
angelorum in deserto. xl mensibus predicavit
in mundo. xl septimanis fuit in matris utero.
xl diebus ieiunavit in deserto. xl horis fuit
in sepulchro ab hora mortis computando. xl
diebus post resurrectionem fuit cum discipulis in mundo. Ut
secundum Ambrosium quia xl diebus aque diluvii inundaverunt
per quas peccatores exterminati sunt et ex inde
celi serenitas illuxit et refusa fuit. Sic
sacro isto ieiunii tempore abolentur peccata
et refulget divina clemencia. Cum ergo ieiunasset
dominus xl diebus et xl noctibus non
ultra processit vel transiit ieiunando ne
incredibilis videretur carnis assumpcio et ut
verum divinitatis celaret dyabolum quia eciam tot.

dies moysi et helias ieiunarunt. Et postea
dominus esuriit non autem necessitate sed voluntate
esuriit et corpus esurire permisit ut in se et
veritatem humane infirmitatis ostenderet et occa-
sionem temptandi dyabolo daret ac infestatus
mirabiliter quasi superare et vincere oporteret.
Secundum Crisostomum per xl dies non esurire non erat
hominis postea autem esurire non erat dei et ideo
dyabolus sicut dubius de xpo accepit occasionem temp-
tandi ipsum. Moysi et helias xl diebus ie-
iunaverunt sed ieiunantes sitiebant esurie-
bant. Xpus vero xl diebus non esuriit sed postea
xpus autem voluit ieiunare plus quam illi
ne deus a dyabolo putaretur nec minus ne
purus homo putaretur. Tunc ergo dyabolus senti-
ens dominum esurire accessit ut temptaret
si posset eum in peccatum deicere et ut exploraret
an filius dei esset quem sciebat quandoque ventum
a sua per eum potestate amissurum. Secundum Gregorium
temptavit dyabolus dominum eisdem tribus modis
quibus primum hominem dicerat superavit eum
in cibo dicentes vana gloria eritis sicut dii et
avaricia et omnia tibi tradam et avaricia
etiam dicitur sublimitas et sicut ambicio. Sic et
dominum temptavit sed victus recessit. David
goliam prostravit tribus lapidibus de torrente
xpus dyabolum tribus testimoniis de lege. Et
primum eundem Gregorium cum temptacio tribus modis
fiat si suggestione delectacione et consensu
dominus sola suggestione temptatus est quia dele-
ctacio peccati eius mentem non momordit
nec consensus eum superavit. Ideo omnis illa
temptacio foris non intus fuit quia nichil quod
iccionis in se ipso tolleravit. Utrum autem omnes
iste temptaciones facte sunt una die vel diver-
sis non est expressum in scripturis. Primo itaque
temptavit eum de gula dicens si filius dei es
si naturalis et per quem ei in potestate equalis dic
ut isti lapides panes fiant. Cogitabat
enim intra se dicens si lapides in panes quere-
rit filius dei erit. Si autem quere non poterit
homo purus erit. Hoc etiam esurienti congruo
dicebat ut panes videns in moderato
cibi appetitu accenderetur. Non solum enim experiri
voluit an deus esset sed etiam quia hominem vo-
luit allicere ut esuriens in debite delecta-
retur in cibo et sic vicio gule peccaret. Unde
Hylarius intendebat demonum princeps
ex mutacione lapidum in panes virtutem potestatis
in deo agnoscere et in homine oblectamento cibi
paciam esuricionis illudere. Sed non potuit
dyabolus magistrum decipere. Taliter enim respondit
ut sic se habuit quod nec ipsum ad gulam poterat
inducere nec deitatem eius perpendere. Ideo enim
in temptacione succubuit. Sed quia filium dei esse

nec negavit nec asseruit sed eum auctoritate
scripture devicit dicens non in solo pane
sed corporali vivit homo et sustentatur sed in omni
verbo quod procedit de ore dei omnis voluntatem
suam per scripturas revelat. Unde Augustinus Crisostomus
tractatu fratres [illegible] quale est [illegible]
tos dies percipit cibum tale est anima que pasci-
tur verbo dei. Hoc illo. Hoc etiam dictum dominum visu-
cat non solum de vite spirituali sed etiam de corporali
sicut patet de moyse qui ieiunavit xl
diebus et noctibus verbo et alloquicione dei spiritualiter
et corporaliter sustentatus est. Quia dicet non tamen
pane corporali sustentatur et vivit homo sed etiam
spirituali pane sed verbo dei pane operacionis
sancte et pane gracie tandem victurus in eternum pane
glorie. Et ideo non oportet de lapidibus panes facere
quia licet esuriam tamen dominus potest solo verbo esu-
rientem sustentare. Unde per sua sancta tua temp-
tacio est cum mencione faciat et in suadeat
tamen de cibo corporis non de cibo mentis. Secundum
Crisostomum de veteri testamento testimonium protulit
atque precepit ut sint fame sed aliquid aliud
paciamur nunquam tamen deum derelinquimus. Unde
quod Ihesus penes de lapidibus facere potuit
sed noluit nec decuit et ideo non fecit. Primo ut
dyabolum eius divinitas lateret. Secundo ut per humilitatem
et sapienciam magis quam per potenciam vincere nos doceret.
Tercio ut ons ostentacionem fugere suaderet. Quarto
ut voluntatem temptatoris contempneret
quia fas non erat dominum voluntati eius obtemp-
rare. Taliter temptator non vincitur nisi contemp-
natur. Quinto ut doceret nunquam esse credendum dya-
bolo et nichil faciendum eius imperium etiam si bonum
et utile quod sugerit vel videt. Moraliter sepe
suadet dyabolus ut lapis id est duricies pene
sub quadam specie discrecionis quantum in panem id est
in delicias et mollicies dicens iam filius dei
es doctrina tanta austeritate non indiges
sic athalia vineam aboth convertit in ortum
sic abanus convertit in chermel quod interpretatur
mollis quod fit frequenter honore festivitatis
vel causa societatis. Sic iudei pecierunt a pilato
ne corpus Ihesu maneret in cruce sabbato. Tunc
dyabolus ista suadenti est respondendum ut supra
secundum responsionem dominum. Et non hic est sed
resistendum esse gule nam ii ab ipsa inchoandum
est. Si certa vicia volumus superare videtur
nisi per quam gule succumbit in bestiis reddatur
ad alia vicia de vincenda. Unde Beda
nisi gula prius refrenet frustra quam alia vicia
laborat. Et primo ideo Ihesus ponit temptacio
de gula quia hec temptacio primo occurrit homini
ab infancia. Alie sequuntur [illegible]. Quare dominus
ieiunans temptatus est. Si tu ieiunaveris non

Hylarius

Crisostomus

Beda

dnm̄ ne temp̄ mei p̄nūd p̄dic. | si temptatis | nō se nō p̄sūt t̄ cū t̄m̄ tūt. at id temptacūl t̄ placet. q̄ nō a temptacūlis vincamur. Et aut nūa a carne nō vincūt nec ēnt dyab̄ temptacōr. resp̄ statt. et dr̄ recessit. Aug⁹ | Ecce ang̃ li ministrāt ei. Ecce tua die tue deo sūdt. nūa tua deleat virt. ut possis resistere. Ex. p. dyab̄ si vincere nō potuit. cognouit. apte se dicendo sic ait. Scriptū | ēnt. homo spe stue vita mūt. et si nō vincūt. de vicio fragilitatis t̄ vincūt. de alio. vicio. tamē gl̄a. Et ō ipse sit. dñs. p̄tauit. ei. t. scm̄. omittens. q̄. in ista. q̄. ex. aliis. t. quib⁹ ydola colebant. dicebat. Et. q. dñō cultū mancipata. p̄ templū. sta sset. q̄ erant. l. nō erant ligata. t. lege data. ibi. nec aut. dr̄. Et. scm̄. me redemptōis. p̄ paratū. Ecce | Et p̄ceps nō deū p̄. p̄ sūpsit. se assumi. h̄ corpāl. s̄m̄. glām. consimile. d. dyab̄. t. huāna. p̄. ascensū. Ecce. q. scr̄it. ps. ut a nemine videat. p̄. p̄. aliquos. ed. in brachus. p̄tuit. p̄. alios. ed. in brachus. p̄tuit. ad manū dnī. Et. Qui. sē. baptizatus. et. si. adhuc tenera. ad tēptacōm. p̄ne. p̄. sternū. Cumq̄. hec. beneficiata. p̄. p̄ceptū. dñi. p̄. visitatōne. se. temptum. portat. t. tractat. ab illa. antiqua. bestia. t. p̄. suos. amicos. suos. dñs. suggerere. nō. sinebat. ut. venīm. p̄. ei. si. se. ab. illo. p̄. mitte. duci. qui. se. p̄mittit. a. manibus. eo. cuiusq̄. Et. statuit. ac. illo. cauit. cum. sup̄. pinaculū. templi. ut. ei. d. vana. gl̄a. temptaret. Ubi. Secūd. p̄. in. templo. cōmittes. non. tentabis. dñm. tuum. ascendit. p̄. ad. p̄mū. primi. tabulati. su. Solarem. altitudinis. xx. cubitor. 2ū. a. p̄mo. solario. assi. ad. 3m. xx. alia. cubitor. 3. usq̄. ad. 3m. plavim. q̄. erat. tecti. templi. no. cuncta. Sūplin. altitudo. xl. cubitor. Qd. Quodlibz. aut. plavim. gebat. i. omnia. extra. vim. d. ambulatorū. ista. de ambulatoria. sm̄. magrm̄. i. hystoriis. dnt. primacula. sup̄. quib⁹. cum. dyab̄. x̄m. statuit. et. forte. t. communicaret. a. m. in. sinistra. Scribe. Scribtes. allegauit. Et. ex. horrendo. legem. dñi. Et. nō. s̄m̄. glām. p̄. eo. loco. dyab̄. x̄m. d. vana. gl̄a. temptāq̄. milies. p̄. vana. gl̄a. i. cathedrā. decipiat. Et. gl̄a. volens. explorare. ad. sūp̄. temptat. eū. d. vana. gl̄ia. Scr̄. Filius. dei. eb. mitte. te. deor. sum. Scr̄.

dicet. in. tue. p̄a. protectōne. p̄cla. te. mitte. deor. sum. et. ea. p̄. ministrūm. angelor. quite. custodiūt. Scr̄ptū. Et. p̄. ea. re. Volando. de. strudet. sūm. lesione. filij. dei. essūs. iactū. ut. se. de. ea. mittet. ut. secundū. scr̄p̄. no. ledendo. pedes. suos. ad. lapidē. tm̄. p̄. filius. dei. veniret. in. deo. casione. tamē. gl̄a. sanctū. et. eis. contrās. laudauit. eū. t. magnificauit. Ve. dyab̄. vere. q. nō. ad. celi. ostensū. t. ad. destensū. p̄uertit. t. mente. horū. de. alterio. gradu. meritor. p̄pitauit. stendit. Ad. m. quē. decipit. sursū. ostende. monet. p̄. dyab̄. tu. cui. Et. deorsū. tue. suadet. ut. apparet. omn̄. gnde. q̄. se. dedit. p̄. orbi. cendisse. dyab̄. q̄. tu. de. strues. d. orsū. mitte. dei. aut. iacentes. sursū. erige. Dicens. aut. mitte. te. deor. sum. Scr̄ptura. sua. manifestat. q̄. nem̄. p̄. nocēn. p̄. deor. sum. se. mittit. nā. p̄. qui. sum. deorsū. cadē. desiderat. p̄. suade. quod. p̄. p̄pitatus. nō. p̄. Ihesū. Christū. no. dixit. mitta. te. ne. vim. facē. videret. Et. mitte. te. deor. sū. dixit. ut. iudex. q̄. omnipotēs. nūm. ubique. arbitrij. voluntatis. sue. culpa. sua. cadit. i. mortem. illig. p̄. q̄. quid. suade. nūm. aut. p̄. persuasionē. eius. p̄. legis. obs. numerat. sup̄. are. Et. q̄. sup̄. osus. q̄. audē. id. et. dat. p̄. auctorē. assumit. sp̄ūs. Ho. nō. ut. veteres. asseuat. Et. dicit. Et. ut. omnes. ingēs. Et. illud. Nō. stringit. scr̄ptor. Et. ea. de. tex. impl̄. p̄. angel. suis. mandat. de. te. ut. custodiant. te. a. nocumēto. t. manibus. tollant. te. ne. quando. ne. forte. offendas. ad. lapidē. pedem. tuū. matūi. in. omnēdo. Magna. angelor. dr̄i. p̄tis. est. Impleta. Septies. Sanctū. Annales. p. monendi. ad. bonū. ita. q̄. p̄na. d. sinistra. xp̄i. dēi. Auctas. Et. no. d. ad. Ho. m. p̄. p̄mittere. no. nitellū. d. x̄pe. xp̄i. no. poterit. nambig. angelor. Et. pe. ho. vētus. sue. stat. angelos. domēj. datum. nē. indiget. auxilio. est. qui. malos. et. angelis. Est. go. Auctus. illa. p̄ma. glosa. se. extendendo. q̄. angeli. sunt. a. m. spiratorus. Et. nambig. deus. mandauit. de. te. vivo. instō. quicūq̄. sicut. tollant. te. in. manibus. suis. d. angelis. suis. sistant. te. et. ita. custodiant. te. ne. offendas. ad. pedem. tuum. ad. lapidem. d. alicui. offendiculum. p̄. lapidē. ut. dr̄. Et. pedem. tuum. ad. lapidem. offendas. Et. ad. quā. Et. offendi. affectus. mentis. nocē. lapidis. nitellū. Et. ex. sensus. d. angeli. mandauit. deus. ut. custodiant. [illegible]. Non. q.

bonus [illegible] confidens de custodia angelorum debeat
se sponte exponere ad suggestionem demonum. Et
suo loco illud cognoscitur quod ad custodiam bonorum
singulorum vitam angeli deputantur. Sed tale aut
dyabolus intelligit scripturam et intellectum eius pervertit
et in pertinenter allegavit. Sed allegavit
incomplete [illegible] etiam illud quod sequitur
debuit [illegible] super aspidem et basiliscum
ambulabis et conculcabis leonem et draconem. Ipse enim dyabolus
est basiliscus aspis ipse leo et draco. [illegible]
temptantibus conculcavit [illegible] spiritualiter
[illegible] sic facit loquitur [illegible] tamquam [illegible]
committit [illegible] angelorum [illegible] ad [illegible]
loquitur [illegible] [illegible]
et [illegible] ante [illegible] adversarius domini
et sua intencione frustratur. [illegible] Jeronimus [illegible]
his temptacionibus dyabolus hoc agit ut intelligeret
si dei filius sit. Sed dominus responsionem
sic temperat ut eum ambiguum relinquat.
Unde respondens ait illi: Scriptum est et dominum
deum tuum [illegible] non temptabis dominum deum tuum.
[illegible] alius suadere potes ego autem [illegible]
aliter possum descendere [illegible] iactancia
me iactare et propterea et [illegible] nolo deum
temptare. Aliter autem temptatur [illegible] deus
[illegible] in debite explorando dei [illegible] in
debite exquirendo eius voluntatem vel in de-
bite inquirendo eius [illegible] vel in debite
expiando [illegible] apud deum. Sed hoc
[illegible] [illegible] ex humana [illegible]
aliud [illegible] faciat [illegible] facultate [illegible]
[illegible] [illegible]
humane [illegible] ad [illegible]
[illegible] non [illegible] illud obtinere [illegible] ex-
perimentum [illegible] Augustinus [illegible] pericu-
[illegible] non [illegible] temptaret deum
[illegible] speraret [illegible] deus [illegible]
[illegible] discipulis [illegible]
[illegible] fugite ad aliam
[illegible] fugit [illegible]
[illegible] monomachie [illegible] duelli
[illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] aliud [illegible] faciat [illegible]
[illegible] ad dei [illegible] se committat [illegible]
[illegible] non temptando [illegible]
[illegible] non [illegible] temptacio
[illegible] ad [illegible] bonum
[illegible] gradus [illegible] de pinnaculo de-
scendere poterat [illegible] dyabolo sic respondebat.
[illegible] Crisostomus [illegible] Crisostomus
cum multa modestia scripturarum ei [illegible]
[illegible] respondit nos [illegible] dyabolum
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] gloriandi.

Et iterum [illegible] non turbatus [illegible]
[illegible] de scripturis [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] meritis Christi [illegible]
[illegible] arma [illegible] [illegible]
[illegible] exhibuit [illegible]
[illegible] vidimus hominem [illegible] dyabolus
[illegible] [illegible] doctas
[illegible] formare [illegible] Christi
[illegible] [illegible] index forsan
non exaudiet responsum [illegible] non
loqui sic [illegible] [illegible] non
exaudiet te [illegible] Crisostomus.
Moraliter multos dyabolus elevat in altum
ut [illegible] trahat ad graviorem casum. Sed
cornix [illegible] elevat ut ab alto descendens
frangatur [illegible] secundum [illegible] sicut
ut [illegible] in alto
[illegible] ibi qui in valle sim-
plicis status fuerunt [illegible] in montibus
[illegible] [illegible] Augustinus [illegible]
[illegible] in loco altiori tanto in periculo maiori
[illegible] secundum Crisostomum [illegible]
elacio [illegible] ad talem [illegible] dominus se assumi
permisit [illegible] dyabolo consensit ut [illegible]
[illegible] dyabolo [illegible] supra
pinnaculum templi [illegible] dyabolus hominem [illegible]
[illegible] meliorem estimat et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] dominus [illegible] arbi-
[illegible] hominem temptat [illegible]
[illegible] ut hominem [illegible]
reportavit eum in montem valde excelsum
[illegible] a Jerusalem [illegible] galilea
[illegible] temptacionis ut sic
[illegible] temptatur [illegible]
[illegible] doctorum
[illegible] in monte [illegible]
hec temporalia temptat [illegible]
[illegible] omnia regna mundi non [illegible]
[illegible] secundum Crisostomum [illegible] ut si
[illegible] in loco alto positus extendit manum
dicens [illegible] ex illa parte est affrica [illegible] ex illa
palestina [illegible] ex illa grecia [illegible] ex illa italia et
[illegible] ostendit [illegible] exposuit [illegible]
[illegible] in monte omnia regna mundi [illegible]
[illegible] gloriam ac magnitudinem
[illegible] [illegible] ut [illegible]
delicie [illegible] ut [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] transitus
[illegible] temporalium mundi [illegible] Ambrosius
[illegible] in monte [illegible]
[illegible] [illegible] tam [illegible]

Jero[nimus]

Criso[stomus]

Mora[liter]

Amb[rosius]

celeritatis indicat et corda ne fragilitatis spiritus exprimit. In momento ei ostendit illa preterita et sepe homines stultos abit, antequam venerit. Et temptavit eum de avaricia dum summa extravagancia et iactancia promittens mendaciter quod dare non poterat, dicens: Hec omnia tibi dabo etc. [illegible] si cadens tamquam inferior adoraveris me tamquam superiorem. Et vere est fides et dyabolus se subicit.

Criso. Unde Crisostomus: nichil enim sic dyabolus hominem sibi facit ut inquinare operibus [illegible] amore superari. Et istud regnum mundi promittit illi qui regnum celorum credentibus [illegible] solam stolam pollicet ei qui dominus est glorie celestis. Respondet se velle sibi dare qui vel spem ei qui omnia possidet. Adeo se iubet adorari [illegible] angeli et archangeli adorant in celo [illegible] et glo. Ecce magna dyaboli superbia [illegible] in principio voluit se similem deo facere [illegible] volebat sibi divinam gloriam usurpare. Et est hic notandum [illegible] principium huius temptacionis tamen temptatus est de avaricia [illegible] que ydolatrie [illegible] ydolorum servitus. Considerandum etiam quod gloria mundi [illegible] in mundo [illegible] in monte [illegible] superbie [illegible] dyabolus hominem ducit ad montem [illegible] ut [illegible] suadens [illegible] negligens iusticia dei [illegible] liber nos [illegible] temptatus et passus [illegible] ad campestria et humilia descendit ut dyabolum humilitate superaret [illegible] sibi [illegible] oculo concupiscencie [illegible] medici in lesione vident morbum [illegible] volueris fieri magnus [illegible] ad oculos mentis [illegible] dyabolus [illegible] regna mundi promittit et ostendit [illegible] dyabolum adoret [illegible] adoratus dyabolus [illegible] cum casu dyabolus adorat. Unde Ambrosius: [illegible] ambicio domesticum [illegible] ut ducit alios [illegible] dominari [illegible] fit remissior [illegible] mala [illegible] faciat omnia mala [illegible] docemur [illegible] Ambrosium abiecit [illegible] dyabolo [illegible] et hic [illegible] ille succubuit [illegible] victor [illegible] ei abiecit [illegible] abscede [illegible] Vade retro [illegible] igne eterno Sathana [illegible]

Criso. [illegible] ut ait Crisostomus [illegible] temptandi dyabolus [illegible] ne perderet [illegible] temptantis. Continuo [illegible] nec [illegible] temptacionibus [illegible] docemur [illegible] iniurias portare [illegible] dei iniurias tollerare. Unde secundum Crisostomum

sibi temptandi. Christus dum passus fuisset iniuriam dicente sibi dyabolo: Si filius dei es, mitte te deorsum, non est perpessus ut dyabolus [illegible] quod sibi usurparet dei honorem dicens: Hec omnia tibi dabo si cadens adoraveris me, ex [illegible] et repulit eum dicens: Vade Sathana. Ut nos illius discamus exemplum [illegible] iniurias magna [illegible] suspicere. Dei autem iniurias neque usque ad auditum sufferre [illegible] in propriis iniuriis esse [illegible] pacientem laudabile est, iniurias autem dei dissimulare nimis impium est.

Jeron. Unde Jeronimus: Non ut plerique putant eadem [illegible] Sathanas et apostolus Petrus sunt condempnati. Petro enim dicitur: Vade retro Sathana, id est sequere me qui contrarius es voluntati mee. Hic vero audit: Vade Sathana, et non ei dicitur retro, ut subaudiatur: vade in ignem eternum qui paratus est tibi et angelis tuis. Deinde dominus subiungit: Scriptum est [illegible] potencia dei [illegible] debet esse [illegible] adorabis [illegible] fide spe et caritate [illegible] soli servies [illegible]

Aug. [illegible] latrie [illegible] debitum domino temporalibus. Et secundum [illegible] iubemur [illegible] soli deo servire servitute latrie [illegible] servitutis cultum debet [illegible] ydolatrie [illegible] apostolus iubeat [illegible] servitute dicens: Servite [illegible] servitute [illegible] veritate [illegible]

Beda. Itaque ut ait Beda: [illegible] Salvatori [illegible] cadens adoraveris me [illegible] audivit [illegible] adorare eum deberet [illegible] deum suum [illegible] sibi diceret: Non ego te [illegible] me debes ut deum adorare. [illegible] adoracio dyaboli [illegible] et non devocionis. [illegible] ordine temptacionis [illegible] per dyabolum incepit a lemoribus [illegible] procedit ad gravia [illegible] deinde ad gravissima. [illegible] temperancie [illegible] gula [illegible] tempore maxime [illegible] ad gravissima [illegible] temptat de ydolatria [illegible] autem Christus [illegible] temptacionis [illegible] principiis obviando [illegible] mox cum dyabolus temptaciones [illegible] Christus eas repellebat [illegible] mox ut dyaboli temptaciones sensit eas [illegible] debet eas repellere. Nam ut dicit Jeronimus: lubricus est serpens antiquus [illegible] capite teneat totus [illegible] habet [illegible] serpens in [illegible] caput [illegible] mala suggestio [illegible] corpus [illegible] consensus [illegible] cauda [illegible] ubi autem ponit caput suggestionis statim ponit totum consensum [illegible] corpus consensus statim ponit caudam operis [illegible] capite [illegible] in sua suggestione est conterendus [illegible] patitur [illegible] ad corpus [illegible] ad caudam [illegible] amputato capite suggestionis

v. sustinent contra temptaciones Ihesum xpm cum abstinencia
uti male. Unde nota quod quamuis in sanctis fuit sicut scribit
dicens quod in xpo semper tamen. Ut hoc temptacio sit prima
quod in victoria temptacionis gloriacionem operit
ut sit cum iactancie / fuge exaltacionem cordis
ne pacieris ruinam / Ascensio autem mon-
tis est processio ad altitudinem diviciarum et
glorie quod medio in de superbia qua cordis descen-
dit. Ut autem dicit Ieronimus: Unde quartam tempta-
cionem dedicit non legit requirat sapientiam
et sic temptatur in vita hominis super terram. Apostolus
sicut dicit cum fuisset temptatum per omnia conformiter
absque peccato. Voluit autem xpus temptari plu-
ribus de causis / Prima est secundum glossam ut per suam
temptacionem nos a nostris liberaret sicut per
suam mortem nos a nostra morte liberavit.
Secunda est secundum Hylarium ut cautos nos faceret
ne aliquis quamvis sanctus presumat de se si
de temptacionibus sit immunis. Ideo post bap-
tismum accepto spiritu sancto temptari voluit ut
ostenderet quod sanctificatis maior pugna incumbit.
Tercia est secundum Augustinum ut nobis xpus pugnandi da-
ret ... ut nos instrueret Et ut esset mediator
non solum per adiutorium sed etiam per exemplum. Quarta est
secundum Crisostomum ut nos doceret ut si nemo eva-
det de temptacionibus sed semper ... ibus
cum etiam secundum ... temptacionibus ... Quinta est
secundum Leonem ut dyabolum vinceret et vincendo
cum virtute ... reciperet. Sexta est secundum
secundum Apostolum ut temptatis melius compaciens
fieret. Et nobis de sua misericordia ...
... temptatis facilius misereretur et appareret
temptatis. Iste temptari voluit ut temptatis
consolacionem daret fuit enim temptatus statim
quod fuit baptizatus cum a patre filius est appella-
tus ... et super eum descendit
de celo spiritus sanctus / fuit ... xl diebus et
noctibus ieiunavit ut per hoc detur intelligi
quod si aliquis temptatur ... non est minus a
peccato mundatus non est minus dei filius ... dignus
non est minus spiritu sancto plenus non est minus
celo dignus non est minus deo in sua pena acce-
ptus ... quod dominus sic fuit ... temp-
tatus non miremur si nos temptamur ... in tabulis
vicit ... et nos eius adiutorio ut vin-
camus ... confidamus ... totis
... et fiducia in adiutorio altissimi po-
namus ... dominus adversarium ... non
vincere potuerit ... auctoritate scripture ...
scriptum est ... humilitate non potuit eum vin-
cere ... pacie nobis xpus ... volebat
sed nos ... a ... aliquis
... ad ... ad vindictam
... ad ... humilitate et paciencia

magis quam superbia et potencia vincuntur. Attende
... ex predictis dicit ... quod dominus in omnibus tempta-
cionibus suis usus est auctoritate scripture ad nos in-
formandum. Attende quod ille respondit et cum
tali temptacio advenit dic illud. Et tu semper
viz resistendo per scripturam sicut ipse fecit. Unde si
temptaret de appetitu honorum debemus videre
scripturam et quod superbus erat contra omnes. Omnis
potentatus brevis est vita. Si temptat de
appetitu diviciarum respondeamus scripturam est
Nichil in vita ... nec auferre possu-
mus. Et nudi egressi sumus de utero
matris. Si de appetitu deliciarum carnalium
respondeamus scripturam est Caro et sanguis
regnum dei non possidebunt. Unde secundum glossam per carnem
et sanguinem ventris et libidinis opera car-
nalia designat. Et ita de aliis quibuscumque
viciis impugnantibus semper verum clipeus sit
scripture ad defensionem nostram. Illud vi-
cium ... de premissis dominus fecit. Dicit ut Augustinus. Aug.
... de baptismo in desertum in spiritu fortitudinis
ingressus est ut vite in te solitarie non
deesset exemplum. Solitudine xpus Ihesum xl diebus
suis arbitratu temptamenta illusionis spiritus
eius ... tolleravit ut omnia hec nobis to-
llerabilia redderet. Et ideo deinde dilectissimi
... Solitudo ... sibi secreta dignavit. Et
sanctificavit ibi Ihesum ibi ... de-
tenis cum callido hoste conflictum. Hec tibi
facta ... et te facta et quo ... facta
sunt diligenter attendens / diligens cum a quo
facta sunt / et mutare que facta sunt ... ille.
Eya nunc ... discipule cum pio ... solitu-
dinis secreta perquire ut ... ferarum effectus
... silencii ... devote ...
... conflictacionis cum callido hoste
sias imitator et particeps. Et in omni tempta-
cionis discrimine ad ipsum ... hunc recurre.
Neque quod non habemus pontificem qui non possit
compati infirmitatibus nostris / temptatum per
omnia / ... solitudine absque peccato / Nec timere de-
bes temptaciones / ... dubitare in eis / quia quos deus
diligit sepe castigat / et multe tribulaciones
... quorumcumque ... ut cum probati fue-
rint coronam vite accipiant. Unde Ambrosius Amb°
docet te quod scriptura ... non solum tibi cum
carne et sanguine sed etiam contra insidias spiritu-
ales esse certamen. Corona proposita est. Sub-
eundum certamen est. Nemo potest nisi vicerit
coronari. Nemo autem vincere nisi cum certaverit
... propter corone maior est fructus ... laboris

maior est. Et ideo temptationem nunquam timere debemus. Est enim victorie materia triumphorum. Non timeamus temptationes sed magis in temptationibus glorie nostre dicentes. Cum infirmamur tunc potentes sumus. Tunc enim nectitur corona iustitie. Tolle martyrum certamina tulisti coronas. Tolle cruciatus tulisti beatitudines. Non debemus temptationes seculi pro malis timere quibus bona premia comparantur. Sed magis rogare contemplatione conditionis humane ut eas temptationes subeamus quas ferre possimus. Hec Ambrosius. Unde et Prosper. Ad magnam utilitatem fidelium reservata est nostra certaminum ut non superbiat sanitas quam diu hostium incursus sentit infirmitas. Temptat autem dyabolus specialiter ex modis. In bonis per elationem. In malis per desperationem. In otio per luxuriam. In negotiis per turbationem. In iustitia per crudelitatem. In misericordia per adulationem. Et quamvis multis modis temptet quatuor tamen modis specialiter fallit et decipit. Primo suadendo bonum propter malum ut cum homini instabili suadet religionis ingressum propter hoc ut apostatet. Secundo suadendo malum sub specie boni ut ut pervertat per rebus alterius consuetudinis. Tertio dissuadendo bonum tamquam nocivum ut cum dissuadet bono viro religionis ingressum ne de hoc peniteat et egrediens confundatur. Vel quando dissuadet alicui orationem vel elemosinam ne per hoc incurrat vanam gloriam. Quarto dissuadendo malum ut peius adducat ut quando dissuadet intemperantiam victus et sompni ut in non discretam abstinentiam quod peius est inducat. Multa ergo sollicitudine precavendi est omnibus ne dyabolicis capiantur insidiis et eius involvantur laqueis quos vero prendit modis variis. Unde Leo papa. Non desinit hostis antiquus transfigurans se in angelum lucis deceptionum laqueos vero prendere. Novit cui adhibeat estus cupiditatis. Cui illecebras gule ingerit. Cui apponat incitamenta luxurie. Cui infundat virus invidie. Novit quem merore conturbet. Quem gaudio fallat. Quem metu opprimat. Quem admiratione seducat. Omnium discutit consuetudinem. Ventilat curas. Scrutatur affectus. Et inquirit causas nocendi. Quemquam studiosius vidit occupari. Hec ille. Sollicite igitur quilibet vigilet quia nullus sine temptatione est. Unde Bernardus. Hoc premonitos vos esse volo quia nemo in corpore vivens potest sine temptatione et qui ab una liberatur statim exspectet aliam et sic petat ab ea liberari ut noverit aliam

protinus esse ventam. Sepius enim fit ut unam dominus paciatur divitiis immorari ne alia possit accedere. Nam ab una citius liberet ut alia possit excedere. Hec Bernardus. Victoria itaque facta et temptatore victo per confusionem recedente venerunt et redierunt angeli ut servientes et subiecti sibi ad obsequium paratis et accedentes ministrabant ei sicut vero domino proprio servi voluntatem eius implentes qui percipientes domino ad tempus recessisse agonem ei procul afficientes ut divinitas eius dyabolum magis lateret et ut quiescentis locum temptandi haberet ne forte videns circa eum angelos ad eum non appropinquaret et ut victoria Christi excellentior appareret. Ex hoc quod solus ipsum devinceret et ne eorum presidio egisse et vicisse videretur precedit temptatio ut victoria sequatur post victoriam statim sumunt angeli ut victoris dignitas comprobet. Ex hoc enim divinitas Christi apparet et fit manifesta quia nulla natura est supra angelicam nisi divina. Et secundum Gregorium. Ex hac re unius persone utraque natura ostenditur quia et homo est quem dyabolus temptat et deus est cui ab angelis ministratur. Hec autem ministratio triplicitur potest accipi. Primo de corporali subventione ut sit sensus ministrabant. Secundo de esurienti in cibo subveniebant. Tertio de adoratione ut sit sensus ministrabant. Quarto ipsum tamquam deum suppliciter adorabant. Tertio de congratulatione et laudatione ut sit sensus ministrabant. Quinto sibi pugnati et vincenti congaudebant et eum laudabant. De hac victoria et ministerio angelorum sic dicit Augustinus. Quadraginta dierum completo Jesus dyabolum cum suis temptamentis superans angelico est ministerio glorificatus edocens nos toto vite temporis presentis delectationes rerum temporalium declinando mundum cum suo principe pedibus nostris substernere et angelicis presidiis communiri. Unde Bernardus. De inde temptationibus superatis et temptatore fugato accesserunt angeli et ministrabant ei. Et tu ergo si vis habere ministerium angelorum fuge consolationes seculi et temptationibus resiste dyaboli. Remuneratur consolari anima tua in aliis si vis in dei memoria delectari. Unde etiam Crisostomus. Quidam enim fuit in conflictu positus nequaquam angelos apparere permisit ne scilicet ante victoriam superandi fugaret. Postquam vero pervincta illum devicit et victum fugere precepit tunc angeli quasi apparent ut tu discas quod te quoque post confectam de dyabolo victoriam angeli repente suscipiant tibi.

Aug

Laudantes.

plaudentes tibi regi spatores more regi
cumbentes et ante hoc genuflectentes si
ungi et lavari pd formate pueritie
et flumb toris pfectus augustie susti
pientes ad regnu p duxerit et trin
angeli agonem xpi pcul spectabat
ne vidit cor fidei domu et
victoria fuit accessurus et ministrabit
ei p ipd ministrabunt septa no exprimit
hystoria credibile e p ministraturi ei
aliq cone possibile ut sui ministri
legit et scripsit ho no pt ministrare
impotenti ei ministrabant p adventu
eam exhibendam p honorificentia
ptatis no modo p admirant p ipd
ministrant hystoria hic diligent
attende p pie dum comedentes
solu cu ministrabi angeli consideri bn
oia p pulch et valde devota et
gte p angeli ministrabant ut pt tam
longa hora in comedendi pane
no legat Possumus ut victoriosi
prudentes sic volumus ordinate et
prudenter secu prius consideremus petrum
ceteros quos vellet esse p sue voluntate
arbitrio creatos hic dicimus ipsum
p se ipsos discipulos vsus
fuit p tribus vel usus fuit plus
quibusdam diebus et multitudine magna
p tempus tamen fuit discipul
aut legimus p eo fuisse vellebant
plures p sine quo medebant sibi
in strictis exuti me sed erat sup pu
ros longius et samaritana no dicit
erant ibos p ipd mi serit discipulos
tentato ad tempd eos vel p vi
similes p miracula sibi prodest p mi
racula ad alios edificationem impetrat
plurimi sanabat et ho no erant alq
n angeli Quid ge cu ho meditabuntur
in monte nauq illo no creatu ha
bitat ipsum et ibi paratis et in alibi
pena cibatus preuerit ei angelis se
contigit domesticis cu in Babilonia
ad pulmentu messabiq sub pena
mittit cu angelo dm p capillos
p Judea pabilone ad danielem ut
comedet et pcepit cibu quem reputauit
cu summorem go ho et ipse modo
similiq cu deo ho in suos pedes
secundu socratis ut sua dicta
firma et hoc cedit p verecundie

atq victoria Hoc exemplu atq deuote sic
meditem ipse dus exemplu ad am
onte ei monitu fuerut cora me ac ei
reuert salutantes de sibi sui socios sibi
narrant et modica pulmenta de sibi et
Joseph parumat ac pane cu aliis ep
tantis reportant Pensi ge peranni mtis
plana et mensa bis sedentem sollempnit
pagine Compone hi ei bis in singul
lectis et sedet Ei mtis compositis et
quedit plures cir cu suis angeli cu
strumentis dni sui cymbalis cymbalant
et cantabant hymnos ac jocundant et due
festis agnis cu eis Ez si dia liceat puncte
est ipsi passione magis ipse quos plo
rare debemus Comp cu et cu tremo
ore et consolantes dei ac dni sui et
xpi indi salvatore et redemptorem
ipi dit estimo et cu mi sic hostiarii
et sustinentes cibi corpal diligentes
comedere sic ceteros de illo monent
passione sue et de arde si cor deuo
ctius so cu exercitio et cu aliquam du
ctes ex valida compassione plorare
dnd sustinentes abi et repan et stra
uerat redditu dni ipse volens ad mtes
redire cepit demonte descendere con
spice cetera ne sim cu eos solus vadit
modis pedibq dni sui et ei vehem
cupata et vade semp cu eo ipse menti
sibi ydolu studiose Deuocio bona.

Jhu bone qui dulcis indelitu

A pu sem nos qd dicbq et noctibq
a pessima esurgens tempt tore supasti
dei m ihu mitens utrutem ab sumendo
a gnendo semnare a vigilo a pene
esurire a sitire insticia ut temptatur
mei ymo temptatio tei meq vidu
tuus dyam deus tua gra deus tuo
auxilio valeo superare de pt tempt me
e vita mea et miserui sup tua me
mento huc usq miserie ac labores
da nob temptatoe no cadere a pt tuu
temptatorem semp vincere et tuu ab
sibq temptatoribq mundi liberare dem

De Testimonio Johis de xpo Cam. zzm

Litera mit de pest rgrellu
Adesto venit ihc ad Johem
Ihc videns

208

Theorema

tantem tuū? salute mea p̄curandam
undam p̄ficiente? sp̄e ip̄m loqr̄ ō
ohes stabat p̄ the p̄ph̄ a the est
baptizatus ad templ̄ the loqr̄ illūmo-
rabat? et fr̄ēs e⁹ thi simulatrio ut
sic ihēs fec̄it testimoniū i sua p̄pria
dict et x̄s sic ab alīs cognoscet?
Unquis emendat? ihēs constanca
p̄ nō vna die ⁊ semel tm̄ ⁊ plu-
bus diebz et multiplicat phlebotat
testimoniū ⁊ sibiq? eiq testimoniū
itatē fem̄ p̄ ea videt ⁊ dixt ⁊ ⁊
dei ⁊ vere vnex ⁊ fidā
e sic dux ihēs ⁊ cessauit repetere
ewāl testimoniū p̄ fuat sepiꝰ dom
sqm tollit p̄m̄ mdi ⁊ habitat
sp̄ p̄ ihēm p̄dicator euāgelij
de signat? ⁊ p̄ hō p̄ dr hic stat
bit et dixt ihēm ambulantem et
dixt ⁊ ⁊ dei signat? euāgl
p̄dicatōr debz ea cōmunit p̄di
care vbi dei ⁊ diligent? confidere
p̄ssū vite x̄ nō solū p̄sidere
ea p̄dicare ⁊ audientes delec-
denote recipē talem p̄dicatōrem ⁊
dns ihē ad caleb conuict? p̄clamauit
ac recepit p̄ gram et eos instruit
d nūcijs ad salūm ⁊ sibi? fructy
testimonij Et audientes illi duo
discipuli accidant magr̄ recipit ac
quendam ihēm ihēm et de eo testimo
phibenti et sequa sp̄m ne p̄cipiū
illū p̄ ihēm credentes audierunt
ut illū imitarent de quo testimo
ihēm loquebat? ecce agnus
stoli sp̄ nō tm̄ possibz p̄dā ⁊ ecclā
deuocē fidei et imitacē apud eū
pē ipm testimoniū cognoscentes ipm
quasi ihēm ē magr̄m desiderantes
ē ad hoc et eis doctrinā audire
admirare simplicē humilem ⁊
talem discipulos? veritatem sm̄ di
abicabo ⁊ p̄sentacē sanū benignū
aut, dns sicens eos ⁊ am salute
consus ad eos ex sua benignitate
⁊ semp̄ cōmitt? ad eos qui ad se con
uertunt ⁊ recipit venientes indeus
p̄ caritē mīe et benignitatis est sp̄
sequtes ut daret eis de sp̄ fiducia
et audaciā dixt Quid queritis
sp̄ dicit p̄ncipiū sic ad veram volū-
tatem Non dixit quid queritis ⁊

de ppōne illuminati erant ⁊ ihēm ⁊ diat
quid queritis ⁊ sic sequit ⁊ de sillabe duy
dyte sitebant Hec petiit d̄ exqui-
rauia ut alīq̄ discip̄l ⁊ ut p̄ interroga-
tem magr̄ familiarē sciat ⁊ ut
exam̄ insone cōueniencia eos dire
gat ⁊ dns ad eos cōmutat? sp̄ cō re-
spicit ⁊ cū eis loquit? clemēcie ⁊ bone
voluntatis ē mdiū stetat ei quo affec
sētiam? cū ⁊ dat? nō intelligi
sp̄ eiq̄ qui x̄m̄ seqū nō cp̄it p̄mo
corde dat fiducia ⁊ spem mie ⁊ d
eos se cōuertit ut opem mīe sue eis
impendat ⁊ dn̄ David hanc eruditi?
p̄ ea nos sim velle in cepimus tue mi-
tis dat nob salutis gaudiū ⁊ ⁊
Theophil Vide mīe sp̄ sequitur se dns
iuste facē ⁊ respexit ⁊ misit p̄ bona
pacem q̄m sanctā fuerit ad visionē fa-
cici eiq mīe p̄ringes nesci ad dom eiq
potis p̄ncipē Qui dixerit ei Rabi
magr̄ ⁊ hebre Quasi dicant ma-
gistra mī ⁊ doctrā tuā seqū ⁊
p̄mas voluntat sua ⁊ am ea sectare?
timant sapienti ea multa expugnā
notescit Ubi habes Quasi dicat
ō hospicium tuū ubi tuus transe-
unt comsuris ⁊ de hospitalo sunt
no dedimus ei qua no habeat ⁊ si
horū no habeat ubi caput sūm reclī-
nil habuit dns intra pt ⁊ mūn
tytulat ⁊ plati ⁊ nob plures tytuli
no sufficiūt ⁊ Moralit x̄m intro-
gauit ⁊ hēm ⁊ vellent sue quales
debent ea hōdē qui dignī sp̄ ut
x̄s in eis habitet ut ex eor ⁊ tales
exhibeant in quib hēm velit:
⁊ Egressus aut delectabil? ista quesp
stemplancum luce in qua deus habit
dn̄ p̄ Die dilexi decore domꝰ
cie ⁊ lor hūmodi gle tue Quere-
bant ⁊ hēm eis ⁊ sic ⁊ studiosi
discipuli ut possent ad eū frequē
tare ⁊ ab eo in strm ⁊ unde Vedi
volebant transitorē magistrum
veritatis ⁊ frui ⁊ man sonus stebant
ut plenius possent ab eo instrui ⁊
nos quoq̄ in carnalib⁹ ⁊ tem
sitis ad mentē reducam sollicito
corde ea rogem ut nam sonus et-
ne hūmodi dignet? nob ostendere
ipse qui liberalit? cor? pericom̄ dn̄.

⁊ p̄ dns hmōi intra
dñm moralit

descendens eorum peccatorum rudit eis. Venite et videte. Venite testimonio Johannis ab onere legis ad fontem gratie et videte revelata fide tandem visuri specie. Quasi dicat secundum Alcuinum: Habitaculum meum explicari non potest sermone sed opere demonstratur. Venite ergo credendo et bene operando et videte intelligendo. Vel secundum Origenem: Per hoc quod dicit venite ad actionem invitat. Per hoc autem quod dicit videte ad contemplationem. Non dixit in illo loco vel illo loco quod si dixisset potius locum ostendere quam eos invitare videtur. Et duxit eos ad domum in qua se tunc temporis in partibus illis reducebat sed quia proprium habitaculum non habebat. Et manserunt apud eum die illo hoc est diei illius residuo. Et sequentis sue noctis spatio audientes verba vite abeo. Et dicit autem die quia ubi est Christus lux virtutum et sol iustitie in nulla tenebre possunt esse. O quam beatam diem et quam beatam noctem duxerunt audientes et videntes eum quem multi videre et audire volentes non viderunt neque audierunt. Quis est qui nobis dicat quid audierunt a domino. Discamus ergo nos in corde nostro ubi habitet et in nobis metipsis faciamus domum quo veniat et nobis colloquatur et nos doceat. Hora erat autem quasi decima vel prope vesperam. Ubi infirmat commendationem Christi et discipulorum. Hora enim decima est in occasu diei ex quo et Christus commendatur a diligentia quod tam studiosus ad docendum fuit quod nec propter temporis tarditatem eos docere distulit. Et discipuli commendantur a fervore quod audiendi Christum quamvis tarde esset et adhuc forte ieiunaret non tamen retardabantur a sequendo eum et cum vespertina soleant homines reverti ad loca propria tamen omnibus dimissis manserunt cum eo in crastinum desiderio audiendi ipsum. Secundum Crisostomum: Hinc docemur omne tempus ponere ad divinam audiendum quia omne tempus ad eam aptum est et nullum intemperamentum. Unde et Theophilus: Non frustra tempus notavit evangelista ut tam doctores quam discipulos erudiret quod doctrina propter tempus non est pretermittenda. Hec ille. Horum exemplo nullam horam pretermittamus. Ad disponendum nos ut Christum recipiamus et cum eo habitemus quia nescimus quando dominus sive in nocte sive in die sive mane sive in sero sive in galli cantu ventus sit iuxta mundi huius iudicare et damnare amaritudinem peccatorum que fecimus. Queramus ergo in nocte culpe ubi Christus habitet eum.

Requiramus per veram penitentiam ut nos clementer respiciat rogemus eum sollicite corde ut habitationem mansionis eterne nobis vigneat ostendere et ut nos secum habitare faciat in eius domo beati qui habitant. Per decimam etiam horam exprimuntur hii discipuli fuisse observatores decalogi quia venerat hora ipsum implendi. Unde Augustinus: Nisi etiam iste legem significat quia in decem preceptis data est. Venerat tempus ut impleretur lex per dilectionem que ad a iudeis impleri non poterat per timorem. Secundum Crisostomum: Non alterius alicuius causa ut gratia Christum secuti sunt vel ipse eos attraxit quam propter doctrinam qua ita copiose voluptati sunt in nocte una ut confestim alterutrum et ad aliorum venationem veniret. Unde Andreas audita Christi doctrina statim vivit ad querendum fratrem suum ad audiendum Christum. Et hoc est quod sequitur: Invenit hic scilicet Andreas primum Symonem fratrem suum cui ex cognatione carnis plus tenebatur quam aliis. Non invenit eum a casu sed diligenter quesitum desiderans eum habere fratrem in religione fidei sicut et in propinquitate carnali quam illos qui proprios amicos retrahunt ab ingressu religionis vel aliquos a via veritatis et virtutis. Et dixit ei: Invenimus sicut lapidem preciosum et sicut thesaurum abscondit messiam in lege et prophetis promissum ac diu expectatum et quesitum quod est interpretatum Christus vel unctus. Et bene dicit invenimus quia sufficienter fuerat a Christo instructus quod ipse erat vere Christus. Et ut dicit Beda hoc est vere dominum invenire vere illius dilectione fervere fratrem quem salutis curam gerere. Messias hebraice Christus grece. Unctus latine dicitur. Christus a crismate. Unctus ab unctione dicitur a quo omnes Christiani unguntur. Ille autem singulariter unctus est oleo invisibili scilicet spiritus sancti per participia suis participibus. Nam sunt omnes sancti quia isto oleo unguntur. Ille est singulariter sanctus singulariter unctus. Unde Cirillus: Fuit autem unctus salvator spiritu sancto humanitatis in forma servi ungens ut deus spiritu sancto credentes in eum. Christus ergo est rex et sacerdos unctus non unctione humana sed divina quia in humanitate pro nobis assumpta fuit unctus a deo patre. Primo a tota trinitate plenitudine gratie sicut et reges et sacerdotes in veteri testamento ungebantur corporali unctione. Unde dicit Albinus: In fide non queritur annorum multitudo nec paucitas. Andreas erat minor Symone etate. Et ibi Ihesu primo invenit

statim

statimque in ventum nunciavit. Sed tradi-
turus ei bona que suscepit ut sic sanguine
sic germanus esset fide. Vera pietas statim
Jhesu in ventum fratri nunciavit quia eum
primum invenit. Et si alium prius invenisset
ei nunciasset. Et ad salvatorem eum adduxisset
nullius enim bono invidit. Et adduxit
eum ad Jhesum salvatorem quia non confidebat
de se quod posset eum sufficienter instruere.
Et ex hoc accepit ecclesia in sacro baptismi
confirmationis utitur a ducentibus qui pre-
sentent suscipientes sacrum qui patrini
solent vocari. Jhesus vero alacriter eum su-
scepit. Sciebat enim quid de ipso facturus
erat. Vide hic petri humilitatem et
obedientiam quia non dedignatur maior sequi
minorem sed confestim occurrit et nichil
tardius obedit. Intuitus autem eum
Jhesus oculo mentis sed non solum exterius sed
interius videns devotionem quia cor intuetur
dixit ei. Tu es Symon id est vere obediens
id est nomen tuum est proprietati tue consonum
filius Johanna seu Bariona id est eius in
quo gratia seu columbe id est hoc cognomen con-
sonat tuo nomini quia ille qui est vere obediens
est filius gratie spiritus sancti qui per columbam desig-
natur. Symon enim interpretatur obediens Jo-
hanna gratia Bar filius et Jona columba
Quasi ei diceret. Tu es obediens filius gratie
vel filius columbe id est spiritus sancti quia humilitatem
de gratia spiritus sancti accepisti ut vocante
Andrea videre me desiderares. Congru-
unt ergo hec nomina misterio ut insinuetur
quod obedientia necessaria est conversis ad Christum per fidem
et quod homines per gratiam veniunt ad fidem
Christi et quod per spiritum sanctum firmamur in amore
dei. Tu vocaberis Cephas quod latine
interpretatur petrus et in greco caput sive ca-
pitaneus et congruit misterio ut ille
qui debeat aliorum esse caput et Christi vi-
carius firmitatem habeat quam designat
petrus. Symon quippe erat nomen eius
ante vocationem et conversionem sed postquam impo-
situm fuit sibi nomen petrus sicut etiam
quando baptizatur adultus et quando quis ad
prelatum creatur mutatur nomen. Symon
ergo proprium nomen petrus vero est cognomen
Bariona est hebreum et sonat filius Jona
sed secundum alium evangelistam dicitur filius Johanna
quia secundum quosdam idem erat nomen patris
eius Jona et Johanna aliquantulum propter
subtractionem unius sillabe diversificatum
sicut in latino nicolaus et colinus. Vel di-
cendum quod pater petri erat bynomius et sic
Jona et Johanna sunt duo nomina et hoc

videtur ex eorum interpretatione diversa quia
Johanna interpretatur in quo gratia et Jona interpretatur
columba. Cephas hebreum est et syrum petrus
grecum et latinum et in utroque lingua nomen
nomen petri a petra est dermatum. Vocatur
enim petrus quod interpretatur firmus ob roburmentis
et firmitatem fidei et propter fidelem confessio-
nem Christi quam dixit. Tu es Christus filius dei vivi
cui tamquam solidissime petre adhesit.
Verum autem hoc nomen modo ei imposuit aut
an promisit imponendum est incertum. Tuncius tamen
dici potest quod modo promisit quia cum dicitur vocabi-
eris non impositio est sed predictio id est de futuro
nominis impositione loquendo et tunc imposuit cum
dixit. Tu es petrus et super hanc petram
edificabo ecclesiam meam. Vel in electione xii
ubi dicitur et imposuit Symoni nomen petrus
sicut et claves ante resurrectionem promisit sed postquam
dedit. Sed vero nomen imposuit tunc in sequen-
tibus confirmavit et sic hii predicti discipuli
primo ad fidem vocati in aliqualem noticiam
et familiaritatem Jhesu venerunt et deinde
ad propria redierunt. Incrastina autem post
petri et Andree vocationem volens Jhesus
de Judea large ubi Johannes
baptizabat redire in galileam de qua prima
discipulos vocavit et ad matrem quam ibi
reliquerat. Invenit Philippum qui erat
de Bethsaida civitate supra mare galilee
concivis petri et Andree. Et hoc congruit
misterio. Bethsaida enim domus venatorum
interpretatur ut ostendat quod de domo venatorum
congrue venatores ad capiendas animas
ad vitam vocaret non a casu vel ignotum
sed ex sua preordinatione et extra extentionem
quesitum invenit eum ut eum illuminaret et ad
fidem vocaret. Unde sequitur. Et dixit ei sequere
me hoc est doctrinam et exemplum mutare ut
dicit Alchwinus sequitur eum qui mutatur humilitatem
et passionem eius sicut Philippus crucifixus
est ut sic sit socius resurrectionis et ascensionis
Qui statim sine ulla contradictione sicut bonus
obediens secutus est eum. Exemplum hic dicta primus
omnium apostolorum videtur Philippus esse vocatus hii
xxor predicti scilicet Andreas et alter cuius nomen
tacetur ac petrus et Philippus fuerunt discipuli
Johannis. Qui videntes quod Johannes de Jhesu testimonium
dederat adiuncti sunt ei. Philippus autem ex
instructus fuit ivit ad querendum Natha-
naelem fratrem suum desiderans eum habere fratrem
in fide sancta in carne. Et invenit absque fratre
non a casu sed diligenter quesitum et dixit
ei. Quem scripsit Moyses in lege et
prophete premicianere invenimus diu exspe-
ctatum Jhesum salutis auctorem filium

Cam

Ioseph ꝙ putabat̃ a nazareth ꝙ ibi conceptꝰ
et nutritꝰ erat. ꝙ de eo ꝙ philꝰ audi
uit ipm nazarenꝰ vocabit̃. philippus ei
dem mod' loquit̃ ꝙ filiꝰ ioseph
cui desponsata mr ei⁹ erat puellaꝝ
& uirgo nathanael ꝙ de galilea ve
nit̃ de indeis fuisset dixit xpm in bethleem nasciturꝰ dic̃ ei
gatur̃ & subintrauit ihm. deus nazareth
ꝙ alicꝰ bonꝰ ee dicit̃ ei ꝙ ipe
legislatꝰ legat in ihm alio nazareno
cubitur̃ & signa dum adhuc̃ ꝑtes ve
niret in ea mr nazareth statim exorta
in ipo die volebat ihm negm affirmare
et asserere mr tam' a nazareth ꝙ alicꝰ
bonꝰ ee & ꝙ philippus nō erat ita ꝑ
instructꝰ to dixit ei ad ihm ut ab illo ple
nius audiret. ꝙ ꝓ[pter] ꝙ philippus ven
et vide. ab eo addisce ꝙ experimento ita
bit̃ q̃ e in ipo & addixit ei philippus ad
ihm. trahit deꝰ trahit quod ei ad
xpm sicut̃ de ecclia quo ei no⁹ fuerit
si ꝑbia doctꝛina illoꝝ ꝓfanat̃ nathana
el nūpt̃ dum dei & ꝙ ab ad xm aquita
ꝓ ꝓ dum dei & vidit ihm in tempi di
recto nathanaelꝫ ad se venientꝫ et ma
gis intꝰ ꝙ ex appiatu quanto ꝙ nō solum vi
dit corpaliter̃ q̃ uidit uerum et
dixit de eo emphatice ecce vere israhelita
deꝰ videns magno dolore & silentio nouꝫ
na sui ut eum ad ihm et falsitatis veneratꝫ
ut virtutem cognosceret ihs ei ꝙ ꝑ eum
confirmat̃ ei nō negat ei esse ꝓphetam
laudat eo ꝙ israhelita dolosi quippe sꝫ
qui se ꝓ dicunt instrui et bonos ei sunt
multi et ꝓuerb. magna uir iste nathana
el ei xpe dne the testis ꝙ libet
israhelita videns deꝰ in ihs vere
israhelita sine exfide qua in deū vide
ret ei arcte intuebat ꝙ in scripturis
legis ꝙ fidem et intelligentia spiritus
altis ꝙ stricte et in emphatice deū vi
debat ei ex confessione qua xꝝ respon
dendo fatebat videns deꝰ nathanael
q̃ tandem sue mentis exstitit
ihs in spm sanctꝫ dicens unde
me nosti ex qua ꝑte tu hō sit simꝫ
ꝑte humanitatis & ex ꝙ respondit
ei p reuelationem alicꝰ occulti dicens
priusꝫ qua te philippus vocaret et tibi
de me loqueret̃ ei esse sicut̃ vidi
te ei ꝓsitꝰ cordis tui ad ihm
sub quadā ficꝰ sedente forte cogitans
de futꝰ messia & saluatore tibi philꝰ

ppus supernus deꝰ ei⁹ singularis alis ꝑ sone loquit̃ & ei ꝙ h⁹ signi
et ꝓcedens nathanael statim confi
tet̃ e ihm ee xpm & ꝙ nathanael
nathanael et ait. rabi tu es filius
dei tu es rex israel. xpus expectatꝰ
ab israel in regem et desiderium & ꝓs
cetatis ei omnis mundi messias tempale
futꝰ regem & h⁹ mō vi loqui ipe
nathanael ꝙ nō habet ignoratꝫ
ꝑfecta deꝝ nō ei videt̃ intellexisse
tue ꝓpig fiducie ꝙ nō dixit tu es
xrex israel & tocꝫ mundi & ꝙ ei
dixit tu es filius dei nō fuit confes
sio sui similem & intellexit ihm filiꝫ
adem ꝙ ꝗda gre excellentia
et deitas ꝙ adhuc credens ee ꝓpi
orem qui exalqua reuelatꝰ dei
secreta uenerit ꝓbaret̃ ei esse filiꝫ
dei nō ꝙ natiuꝫ & ꝙ adoptiꝰ ipm
ꝙ adhuc nō erat plene illuminꝫ de
fide trinitatis alij ti dubit ꝙ hoc ex
corde credidit sic ore confessus fuit
ꝙ mus ꝙ habilius ei sic in fieri pote
bit dns docet ei implicite
ius ei ad maiora ꝙ ad singulatis
sue ignorem obstinatꝫ angloꝝ sibi
tuisꝫ superiꝰ exhibend' milla ei ratꝫ
et supra angelici n' dignia & ꝙ est
ꝙ dr. videbit ihs et dixit ei quia
dixi tibi vidi te sub ficu credis me
ee xm ꝙ ꝙ ad excellentia gre maio
ribus videbis cognoscendi virtutem dne
tice ubi dicit quasi dicat tibi
visu e ꝙ ee ꝙ dni & israel rege
stat̃ me confessa es quod ego dicebā
et maio videris & ꝙ sit simul mag
nificatꝰ ꝙ nathanaeli. am
odietꝰ ꝙ philippo & nathanaeli. am
bus dico vob̃ am ab e ꝙ fidelit
io ꝙ implicite e signū magꝫ
et firmitatis videbitis celū apti
et angelos dei ascendentes et descen
dentes sup filiū hoīs obsequiū dei
tatis & humana natā latentes sup
stione ei ꝙmut angelꝫ d' celo conspi
cui et in ꝑsne ꝑsi st angeli circa
sepulchrū eius et in ascensione aste
tuꝫ duo viri in vestibꝫ albis &
ante hoc accesserat te ministrabant
ei & euangelizabant eis nativitatē
ihi xpi. vide quat paulatim ou
ratia subiecit & fecit ꝙ nō ulna
estimet in hoc ei plū dicit angeli
ministrant quat hic ꝙ hō esse
ihi i[n]cipit audet angloꝝ ꝙ ee ministri
hierusalem certū ꝙ ipse nathanael

dectissimus

dotissimus & potissimus erat in lege no-
mine eo dns in aplm an aliud eligo ne-
cessa michi dem de quo in fra dr eo qd
et qd primo de doctr esse ne & sua
gram se electos docent ul' p simenr
Voluit ne xc aplos primos fundatores
eccie ydiotas & simplices h'ces eligi
ne doctrina fidei
tanto hoim humane sapie asserer
h dme hoc ecia io fecit ut nr' & sa-
pientes eig confunderet Inuenit tn
nathanael & nicodemu a pmo ad fide
veritr ne doctrina fidei a plis simpli-
bus recepta h'ce & temptni et ne a
principio si omes fuissent simplices
credent & sic sicut p hmoi mia
decepti destrr vr fides catholica
radicata fuit Vocauit ad aplatu vocatu
e quos habuit fuit & andream et phi
lippu qu ax edocti de salute ipm suor
solliciti fuert significare hi qu pr
mos suos p bona ex & nia possunt
ad pfectam x nducit qd si multos
im no solu no nducerit h p suo posse
nduit sic ille cathedr & consulem qui
paulu recitate p posuit Et egressus
e ihc in phylippi i galilea et venies
nazareth ad mare fuit in diebus illis
gnales recepti pcam Attende qd p q
baptism pq victoria temptois mu xpc
redit nazareth qd interp flos et sigm
fert qd ipse xc in q loco sit a pcis
& in q temptacois supauit ut iesus homo
fore semp dr se reputare in flore &
in principio ee & d' meatu p illa dmon
ihc in galilea remansit nr alias ewa
gelista ponit qd inter eum usq ad nupcias
as fuit Nam duos ex abruptissimo usq
ad nupcias nichil aliud legit xc fecisse
n qd xc nus in deserto et de tempta-
toe dya et de testimo baptiste et
discipulor vocacoe & domo sua ihc
Judee gardiani & oppmachi capti &
micelli & johes Nupcie dic euge
abrimico aphdi straßburg bulgerin von
hendorff — Id Clara · S ·

Deus Jhu redemptor

pdictor salvator redemptor
pcos exulu pugnd Jhu Jule
solacia laborantib requies

lassdo regnas triumphantiu corona sup
nos tuis tuor mercedib & letaia nichts
plebs summi dei et structa sublimis visio
finalis pus gratis omi dei plenitudine
nos omes accipiam ante ut finis omi ne-
deus et pcamus & amans feram desi-
deriis Jhu ad te addiscam ad te te sequar
p te plus sufficiat te plus salua & tu plus
bona et suaues gbe te tue verba & diligen-
tibus nom tuu Jhu.

Ea m zh m

Vedi

Cepit ihc signis mirificis nr dni illu-
strare et primo apbatus quidam nupcias
nutrisuit et adp t vinu fuit Ad' cad' hic
qua baptizatu fuit & translato fecit
Deus sua corpali pncia ac nichilomin suor
sequor in eo nupcias quas in spiritu tanq
liantas & honestas honorauit et emendare
voluit ne eas hetici despice & inupna
re p simenr Vn Vedi & nia bona &
castitas quigal' melior gnecia vodual'
optima vgmal' ad pband omn electoru
gradu dispensat tn meruit singulos p
exu temerite vgnis vto nasti dignacr
& Aplico nupcie vduis ore nox nuptiar
budicat & nupciary celebtoribus ia nue-
nis in virtute spe pcia sue utrisq spoiare
Die tertio tace & tio ab ewan nuptiar
pq primos duos quibus usq pq egressum
desertu ad johem Venit quib nr eos
multi dies fluxerut nupcie facte sr in
chana galilee & in quod vico fu villa
p vnacie galilee sic dicta Quib ante dubiu
sit eg nupcie fuerut nos tn meditem
eas fuisse Johis ewan sic inplet
sup johem ylem vt affirmare que vo
lente nulle xc uramur d nupcias et
extitit johes xc ff indicat gmeniare vgi
nal' magis familiares fuit he ecia vt
exeo q xc nis legit fuisse i nupciis aliud
et p qd nr ihc emt ibi tanq in nup-
tiis nepotis sui nisi eo q ipa venissi
u sibi multu attinuisse Nec unit ad ebriet
quiete sua pmpsit p nupcias dnc nia
fuit vt tanq exnea vitacia & tanq
pnegligentia & dignior nec secretes fuit
idonio sponsor in domo sua Ubi et
soror eius maria salome uxor zebedei
bellz fuit nupcias filio suo johe vadens.

ad dnam nram in nazareth quarta achana
miliario intimauit ei et sic ipa an alios
venit ad preparacionem nupciarum. Unde legitur
quod mater Ihesu erat ibi sed Ihesu et de discipuli
de discipulis eius dicitur quod fuerunt vocati qui tamen
discipuli ad hunc primum non adherebant
sed sequebantur gratia familiaritatis ubi cu-
pientes eius doctrinis. De Joseph autem
sponso virginis non fit mencio. Nam
quidam dicunt eum tunc mortuum fuisse et
virginem in custodiam filii transisse quia nec
eciam de eo legitur in euangelio.
Et si vidit mortuus fuit tamen in passio-
ne domini sine dubio mortuus erat quia uxor
illius alii commendata est. Conspice tamen dominum
Ihesum inter alios sicut unum quemvis de populo
commedentes et humiliter in loco infimo non
inter maiores sedentes. Nam doctrina erat
imposterum cum invitatus fuerit ad nupcias
recumbe in novissimo loco ipse vero primus
cepit facere quod docet. Respice eciam dominam
obsequiosam et in cunctis recte faciendis
sollicitam. Quia ipse in fine quinque cognouit
vinum deficere iuit ad filium et dixit ad eum non
habent vinum. Non casu vel fortuitu accidisse
putandum est ut domino veniente ad nupcias vi-
num deficeret sed eo magis ut occasio miracli
fieret. Unde intelligens sancta dei genitrix
iam tempus perfecte etatis quo per miracula
se ipsum deum mundo innotesceret et non filius
Joseph sed dei et marie virginis crederetur
dicit vinum non habent sed ad sufficienciam.
Quasi diceret fili mi vinum hic defi-
cit. Solum insinuauit defectum nichil petens
dicens quod amanti sufficit solum insinuare
necessitatem absque aliqua peticione. Unde
non dicit da eis vinum ut reverenciam servet
et in liberalitate filii et misericordia spem po-
nens tamen defectum proponit. Ex corde enim
piissimo voluit prevenire totalem defectum
ne confusio appareret et ideo invitauit filium
quem ad hoc potenter sciebat plena quippe
spiritu sancto iam tunc illud miraculum previdebat
quod filius eius facturus erat. Et ideo facere cogi-
tabat hoc illa ut faceret admonebat.
Secundum Jeronimum congruum est quod ubi deus
invitatur vinum temporalis iocunditatis de-
ficere debeat hoc in vino sancti non delectantur
quia inebriat ad dei oblivionem et incendit
ad concupiscentiam. Nec dubium est quin Christus ad dele-
ctantes in vino temporalis iocunditatis numquam
introisset et ideo congruum est ut in nupciis
Christi tale vinum deficiat. Respondit Ihesus

Quid mihi et tibi est mulier. Quid me mole-
stas. Secundum Augustinum maria mulier dicta est
non corrupta virginitate sed appellacione gentis
sue. Mulieres enim omnes feminas illi appe-
llauerunt proprietate lingue hebraice. Unde
et mulier sua dicta est que tamen virgo erat,
dum adhuc esset in paradiso. Mulier inquit
quam dedisti sociam mihi. Secundum Origenem
congrue vocat mariam mulierem pro sexu
et proprietate cordis. Per miram emollit qui
misericordia emollita mollia sensit de nupciis
celebrantibus qui ex paupertate vini in
proximo manifestanda verecundati fuissent.
Et addidit nondum venit hora mea
sed nondum vinum defectum sensuit qui assunt
sine ergo eos hoc primum sentire quia
cum necessitatem noverint maius reputabunt
nam secundum Augustinum beata virgo expectare mota
voluit per occupare tempus debitum facien-
di miraculum. Et quia istud miraculum erat
primum inter miracula et confirmacionem discipulorum
ideo debuit esse notum ibi existentibus et gratum
ipsis communicantibus hoc autem magis fuit ex
eo quod factum est post totalem vini defectum
quam si ante fuisset factum. Et quia ut dictum est mater
Ihesu voluit prevenire totalem defectum et
quia statim antequam esset oportunum Christus faceret
miraculum ideo Christus matre habuit dubium sapien-
cior eam repressit dicens. Quid mihi et tibi
Quasi diceret dicere tempus aptum ad
faciendum miraculum fiendum non est mihi et tibi
commune sed solum convenit propter quod subdit. Non
dum venit hora mea. Hora quoniam
faciendi miraculum a me solo cognita.
Secundum Augustinum facere competebat Christus secundum
divinam naturam quam a matre non habuit ideo predicto
modo respondendo matri ostendere voluit quod in
hoc non tenebatur ei obedire quia in natura divina
nichil habuit a matre nec per quod aliquid cum ea commune
ostendit. Quid mihi et tibi est mulier. Quasi
diceret vis fieri miraculum sed ad hoc agendum
quid commune habeo tecum. Quasi exnatura communi tecum
hoc non ago sed ex eo quod habeo a patre quia virtutem
faciendi miraculum non habeo a te sed a patre
Secundum quod humanitatem in qua possibilis est traxit
a matre ideo addit. Nondum venit hora mea
a me disposita hora sed voluntatis non
necessitatis et tempus faciendi ex communi mihi et
tibi sed in natura quam ex te habeo et tunc te
recognoscam et tibi condescendam. Unde
cum venisset hora qua ut homo moreretur de-
cruce cognitam matrem requiendam discipulo
quem preceteris diligebat. Prime tamen sine ma-
gis consonat hoc sequens quia mater Ihesu ex eius
responsione non ostendit peticionem suam re-

pulsam

Ca m

tulsam ſ̄ q̄nemꝰ dilatꝰ ⁊ dedꝰ
responsione nō diffidens ſ̄ de sua be
nignitate confidens/ redit ad mulieres
q̄ sue[bant] tuq̄ſ̄ illi[s] et fiducia
mittens illo ad filiā ſuā/ dixit eis
Deus dixit nobis frater/ exſpectans
hora q̄ nemo[ri] filio ſuo congrua m
plectem petitois ſue Quasi dicat
licet abnegare videat[ur] in fratre/ in
tellexit ⁊ ille/ ubis dimiſe nō exaſp
ratus/ et ꝺ fiducialit impetrauit mag
ſtrib⁹ ut p̄cepta implerent filiū inuen
tis Scribit ei cum tanta mē ⁊
pietatis p̄ compatr̄ indigentib⁹
et facit quod potebat licet aſpa lex
⁊ negare videret Sana doctina
ſ̄gnis marie ut ſ̄mp debeamꝰ xō
obedire ⁊ p̄ hō erit monem xīus
nō desperare ſi not⁹ ⁊ omnis indea
defectu diuig reſpondē ſ̄ ⁊ bñ vgi
ne fiducial[ur] eig multꝰ exſpectare/ ⁊
⁊ xō magnam tenebrā nīa detulerit
murū videt[ur] q̄ ſic exuce uſq̄ licet uid
frembliſ ei reſpondit Dura videt[ur]
dñi reſponſio ⁊ ſ̄m Augꝰ inſtructo
ria ē Quia i ſtimꝰ ⁊ dei ſ̄ mulier ne
cognoſce nō debemꝰ/ ⁊ ſ̄m Augꝰ
filie adinſtructionē mulier fuit Quo
de hoc loco ſ̄ ⁊ Quid tibi ⁊ illi
dñe Nomē q̄ filio ⁊ mr̄ Quid ad
illā p̄tes tuos ⁊ ſi ſic būtꝰ fructꝰ
ſui nō maculati/ Nōme ipi ⁊ q̄ ſalua
pudore concepit/ ⁊ ſ̄ corrupte te
peperit/ Nōme ipa ⁊ nichil uto⁹ no
uem mensibꝰ mortuꝰ eſt ⁊ ⁊ vgineꝰ
uberibꝰ lactatꝰ eſt ⁊ qua ⁊ Augꝰ
ſtus ⁊ uirtus, deſpendiſſ ⁊ cum ſibiꝰ
illi Dicās q̄ nō ⁊ tibi Nullū p̄mer
mus ⁊ manifeſte ⁊ uides q̄nā
uelut indignans ⁊ aſſumꝰ uolens ꝑ
gnib⁹ ⁊ nīs Tenuam uē comodia dixīs
q̄ nō ⁊ tibi ⁊ ueniēntib⁹ ad te nīe
p̄cepta eig miſſ⁹ nichil cōmutatꝰ
faciāb⁹ q̄ ſuggeſſit ⁊ q̄ ⁊ ſuā ut
q̄ ſic tuderāt p̄mis ⁊ ⁊ nos
⁊ quos ad dñm ut ita nō ſollicitet cō
natā cum pauꝰ et nichil tnd nīe ille
nō impediant exercū ſpiale q̄ dñi
nī d̄nde ſumꝰ debitores nos conſpice
⁊ p̄mabꝰ deprēſ ⁊ eluigna nos met
q̄ miſſ⁹ mag⁹ abiturꝰ ſollicitꝰ me
libenter ſumꝰ ⁊ legimꝰ ſ̄m Iuda
inſpremo q̄ ſanctorū ⁊ odē cōmun
ſe angelū ſm aduocatiſſ uidiſſent

Ah m

dixit alīq ſ̄m eox cū ille utiq⁹ non
diſſet Cuius admirata q̄ uocat reſpon
dent q̄ dic⁹ dñm ⁊ ſe obſſe
quit optime ⁊ nos docuit dñs noſtꝰ
ti ſuis ſ̄ magiſtꝰ nīe ⁊ plus q̄
religio exuſtulit Dñe q̄ mīa reſpō
dit ⁊ et tibi ⁊ mulier ⁊ et in
alio loco ad ſuggerent ei quidā ſm mr̄
eig et frēs foris ſtāt querentes loqui
ei ⁊ dicit q̄ ⁊ mr̄ mea et q̄ fecerit uo
luntatē patris mei q̄ in celis ē ipe mr̄ mea
⁊ ſoror ⁊ mr̄ Nō ſ̄ q̄ mr̄ tm̄ carnaliter et ꝺ amit
ſpalit carnalibꝰ ſ̄ q̄ ſuis ſ̄ ⁊ ſollicitꝰ
ut ſi ad hoc uenerunt et q̄ ei⁹ ⁊
dñi Erant aut ibi lapidee ydrie ſex
poſite ſ̄m purificationē iudeoꝝ hoc ē uaſa
aquā ⁊ aqua receptui parata ab ydor
q̄ ſic dicta ut ſi forte ꝺ ſ̄ aliq⁹
de q̄nib⁹ ul miſtꝰ lauare ſe/ ut uaſa
aquā ad hoc in uenit et ꝺ patri
familie Crebro ⁊ manꝰ ⁊ uſq⁹ ep̄ulatoriū mū
di baptizabant ⁊ lauabant/ et p̄ci
pientib⁹ ut/ et ſi casu ⁊ minꝰ aliq⁹
tergeſſent ⁊ p̄mis lotis nō comedebāt
Capiebant aut ſingule ydrie metre
tas ⁊ mensuras binas ut ternas ⁊
metretas q̄ ⁊ mensura ſ̄ dicta ⁊ ⁊
ydrie metrete quib⁹ mensura ē gal
lonꝰ decem ſextarios ⁊ ſ̄m emin⁹ ſex
tarius cōtinet tm̄ duas libras q̄ bis
aſſūpta uocē bibliē ⁊ ⁊ mīs
Implete ydrias ait Illi ⁊ de aqua q̄s
hauſit inde, aſſūpſerant ad purificatōm
uaſor ⁊ ⁊ miſit ihc ſupplen ⁊ fiat
q̄ntū ⁊ Quicq̄ ⁊ miſm̄ hauſerunt aq̄
ſeptuo q̄ adhuc ⁊ dñi ex uoluit
et implerent ydrias uſq⁹ ad ſummū Quo
en fuſſent implete aqua q̄ ſa ꝺ uinū
dūa uirtute non dr hic q̄ aliq⁹ uba ad
hoc ducit ⁊ ⁊ in transfigurē p̄mis et
uīs meis ſum et ſum⁹ ⁊ occulta
ſimilitudo uirtutis ſpiritus ⁊ ſine ⁊ ꝺ
uno ſola dñs aq̄ uinū effecit ꝺ aq̄
cū ⁊ alia mir̄ acta ⁊ uidet ⁊ tactu cor
poreo ⁊ aliq⁹ ſicut ⁊ ꝺ ſuis
eis ihc humanitꝰ ⁊ et ſpiritu deitatis
ſue ihc duo nomina ⁊ nīa diſcre
tio dei q̄ p̄mo miſit magiſtꝰ ignoran
nec in hō finit ⁊ ſuaꝝ acceptor ⁊ ꝑ
dñi nō ad horas ihc ſed ⁊ ſuis
gradib⁹ honorauit cui ⁊ mīe ⁊ q̄
ſuas accipiamꝰ ⁊ hūlitas ſui q̄
pater ⁊ ſedeat longe ab architriclino

Et hoc in fide solidati fuerunt. Unde Augustinus
Scriptura non solum duodenos appellat
discipulos eius sed omnes qui in eum credentes
magisterio eius ad regnum celorum
erudiebantur. Nondum hic quod secundum quatuor
sensum scripture quadruplices sunt nup-
cie scilicet
Carnalis copulacionis secundum sensum litteralem
divine incarnacionis secundum sensum allegoricum
spiritualis coniunctionis secundum sensum tropologicum
vite fruicionis secundum sensum anagogicum. Unde
primis nupciis ad litteram est prius evangelium
istis nupciis interesse debet mater Ihesu
et ipse cum discipulis suis. Per tres istos
intelliguntur tria bona matrimonii
primum est fides castitatis quod signat
casta mater domini. Secundum est sacramentum signi-
ficat et coniunctionem divinitatis et huma-
nitatis in Christo ut Christus et ecclesie quam sa-
cramentum rem significat et efficit Christus
qui interfuit nupciis. Tercium est proles
suscipienda et nutrienda in fide Christi
quod significant Christi discipuli. Secunde
nupcie allegorice sunt divine incarna-
cionis. In hiis nupciis sponsus est dei
filius verbum eternum. Sponsa vero humana
natura. In hiis nupciis realiter fuit mater
Ihesu et ipse Ihesus et discipuli eius fuerunt
quos elegit in ipso ante mundi constitucionem
Harum nupciarum proles sunt omnes qui credunt
in eum. Aliter iste nupcie allegorice dicuntur
esse inter Christum sponsum et ecclesiam sponsam
quarum nupciarum proles sunt omnes fideles
et redit in idem cum iam premissis. Tercie
nupcie sunt tropologice spiritualis videlicet coniunc-
cionis dei et anime. In hiis nupciis con-
sistunt tria bona coniugii fides proles et
sacramentum. Quarte sunt anagogice et celestes
in quibus gaudium nostrum erit plenum. Unde
14 Apocalipsis. Gaudeamus et exultemus
et demus gloriam deo quia venerunt nupcie
Agni et uxor eius preparavit se. Ad has
non intrant nisi beati. Ad cenam nupciarum
vocati sunt quales sunt virgines prudentes
que intraverunt cum sponso et clausa est
Ianua. Sic ergo sunt nupcie hominis et
hominis in carnali copulacione. Ita sunt nup-
cie dei et hominis in naturarum coniunctione in
spiritus creati et spiritus increati societate
et hoc in gracia et gloria prime nupcie
dei et hominis facte sunt cum humana pro-

natura divine nature in unitate persone copulata.
Secunde sunt dei et hominis in uno spiritu in gracia cari-
tatis coniuncta. Tercie sunt dei et hominis in gloria
ipsius fidelis anima ingreditur thalamum sponsi
in secreto celestis luminis. In omnibus autem
hiis aqua terrene consolacionis in sipide tran-
sit in vinum iocunditatis eterne. Possumus
etiam dicere quod per nupcias de quibus hic
secundum sensum litteralem dicitur coniunctio Christi et
ecclesie intelligitur et quod istud matrimonium in utero
virginali iniciatum sit quando deus pater filio
humanam naturam in unitate persone uni-
vit et sic thalamus huius coniunctionis fuit
uterus virginalis publicatum autem fuit quando
ecclesia sibi per fidem coniuncta est. Consummatum
vero fuit erit quando sponsus scilicet ecclesia intro-
ducetur in thalamum sponsi in celestem
scilicet gloriam. Et secundum Bedam non vacat
a ministerio per die tercia nupcie facte
referuntur. Primus namque dies est tempus
legis nature quo patriarcharum extra. Secundus
tempus legis scripture quo prophetarum scriptis.
Tercius tempus gracie quo evangelistarum
preconiis quasi tercie diei luce mundo refulsit
in quo dominus in carne natus apparuit
et nupcias celebravit. Unde Osee
vivificabit nos post dies duos in die
tercia suscitabit nos. Sed et hoc quod
in chana galilee scilicet in zelo transmi-
gracionis eedem nupcie facte prohibentur
significat eos gracia dei dignos esse qui
zelo devocionis ferveant ac de vicio ad
virtutes et de terrenis ad eterna norunt
transmigrare. Et secundum Augustinum miste-
ria que in illo miraculo domini latent vi-
deamus. Oportebat impleri in Christo
que de illo scripta erant. Illa erat
aqua fecit autem de aqua vinum cum appe-
ruit eis sensum et exposuit. Sic
enim sapit quod non sapiebat et inebriat
quod non inebriabat. Ut autem dicit
Alchwinus ministri sunt doctores novi
testamenti qui scripturas spiritualiter aliis
interpretantur. Architriclinus vero est aliquis legis
peritus ut nichodemus gamaliel vel
Saulus. Unde ergo evangelii verbum
talibus committitur quod in littera legis
occultabatur scilicet vinum de aqua factum
architriclino proponebatur. Et bene in do-
mo nupciarum tres ordines distum-
bencium altitudine inter se distantes

obedierant ei hec sunt sex ydrie posite
in purificacionem iudeorum quia vacue sunt et
plene vento sunt et in anima gloria obstruunt
aqua repleantur . si timore dei custo
diantur quia timor domini fons vite . Unde
in quo timor domini est et si nimis sapidus
sed optime refrigerans nam noxius
desiderius estimantis . Aqua est que la
cula ignita nunquam possit extinguere
Sed sua virtute aquam mutatur in vinum quia
perfecta caritas foris mittit timorem
Erant autem lapidee ydrie non tamen propter
duriciam sed propter stabilitatem capientes
singule metretas binas vel ternas
Due metrete timor gehenne in con
cendendo timor gloria amittendo Unde super hoc
de gaudio et fletu et blandiri pro sibi
ad D . et alijs dum in voluptatibus
tuis vivens agis penas ut non ipsam pe
das nec illam in eternas bonum ad habere
Tercia qui vult spiritualibus nobis ostendere
eo verbo quo de pane comment
qui noverit Abalon cibum neque for
te fraudem eo . Ipse est panis in
galorum panis vivus panis cottidianus
Hic est decem nobis promissum est quia contem
plum accipiemus in hoc seculo Nam
in eternum et nobis cottidianus datum
tempus in eternum sunt in fine Sic dominus
vitam eternam in fine reddet et interim
centuplum repromittit et exhibet Quando
Famuli si timeret ne perdat hanc
graciam qui iam consecuta est causa Hec
metreta tria quia sub dimensione signi
antur posuit eo quod non omni sit perfecto
vobis centuplum repromittit Et sic de
Erant autem per mensuras quatuor ydrie
capiebant binas aut ternas Ita et sal
vator triplicem nobis aquam apponit
Prima omnis erit qui habent metretas
hec potuit Plorat ipse super lazarum
et super civitatem Ierusalem Hec est aqua prima
Fundat in inmanente passionis hora
et hec est secunda non abscondit hoc sed a toto
corpore manans rubea quod et sangui
nea Tercia vero una cum sanguine ma
nauit ex eius latere Et in hoc prima
habes si de peccatis compunctus conspiciens fuit
lacrimis rigabis Secundam habes si in sudore
vultus tui vesceris pane tuo et la
bore tuo corpus tuum castiges Ita et
colore sanguineo sui per laborem sui . Et primum
amplius quem extinguit ignem Quam

non sit perfecto potest usque ad granum duorum
potuerit . ut ibi salutaris . Unde sunt qui
super mel dulcis quia inde fiet panis et vite
vinum eternum sapiencie Et memento hoc
hunc eo aqua quod delectare dormientis
credit et sui in molestia fuit Oportet
enim quia modo mortuus sit qui in hac vita
delectari voluit Sed unde quod a peccatis
delictis abluit constans Et ut fuit corpus
extinguit gaudium Et ut si ad eum pue
nire meruerit sicionem potuit quam Et
primum miraculo aut quinto dominus Ihesus vocavit
Iohannem seorsum et dixit ad eum dimitte
hanc uxorem sequere me Deum visum uxori
culo tempus eius nupciis facto statim relicta spon
sa sua secuta est eum Et hic fuit prima
vocacio Iohannis qui ad Christum venit familiaritate
et notoria sponsa vero eius anima christi vide Iohannem evangelistam
nomen vel secundum alios maria magdalena
voluntarie sic sponsus eius cum alijs
sanctis mulieribus dominum est secuta Dei et
Christum sub opera quando quaerens fuit ex quo
vocavit unum quod ignoraret et alterum
quod honeste quando dominus nupcias interfuit car
nale unionem approbavit Sed eo quod Iohannem
de nupciis vocavit apte dedit intelligi
quod longe nobilius est unionem spiritualem quam
carnalem In tercio obseruat quam ante
copulam carnalem potest licite alter coniugum
intrare religionem ut habetur in De .

Oracio

Domine Ihesu Christe qui die tercia
tempore gracie ad nupcias quondam tu
et omne parvum venisti Nam et in vinum
convertisti dum ea quod in scriptura veteri carna
lia videbantur spiritualia ondisti Fac ple
ne sunt ydrie quam inplere sunt Et ecce
quesumus animam meam frigidam in caritatis tue
fervore insipidam in suauitatis tue
sapore flexibilem et instabilem in virtutis
et gracie tue constancia mutans aquam
tepidam mee in devocionis vinum fructuo
se compunccionis quo me inseram semper
potare et in caritate ac illud tandem in
vinum iocunditatis gustare detur mea
digneris Amen . Pater noster . Ave Maria .

De prima eieccione vendencium
de templo et de nichodemo 26m
reliquo miraculo in
mense ianuarii

127

facto moram traxit Ihesus in galilea usque dum
appropinquaret mensis aprilis in quo tunc erat
pascha iudeorum et tunc descendit secundum loci
situm de chana in capharnaum metropolim
galilee ipse et mater eius descendere scilicet et
mater eius et cognati eius secundum carnem scilicet consanguinei
nostri ut Ioseph qui pater putabatur
et discipuli eius qui per eum erudiebantur Non
autem capharnaum que erat civitas metropolis
voluit venire quia iam in ceperat gloriam
suam manifestare Et manserunt ibi non
multis diebus quia cives capharnaum valde
corrupti non se exhibuerunt devotos ad
suscipiendum Christi doctrinam et quia imminebat tem-
pus eundi in ierusalem ad proximum pascha iudeorum
Appropinquante ergo pascha iudeorum ascendit Ihesus
cum discipulis suis iresolimam metropolim
iudee secundum legis preceptum Et invenit in
templo vendentes boves et oves et colum-
bas et nummularios sedentes Nomine tem-
pli non accipitur hic ipsa domus dei consecra-
ta in qua erat altare thimiamatis et candela-
brum nec atrium sacerdotum in quo erat al-
tare holocaustorum sed quoddam atrium ubi homines
orabant et doctores docebant et ibi ven-
debantur ea que in templo offerebantur Et
quia de longinquo adduci non poterant
ut sacerdotes qui propter cupiditatem diversis ad
inventionibus populum depauperabant statuerunt
homines qui talia vendebant ut venien-
tes de longinquo ex custodiam de ~~longinquo~~
oblationibus dimittendis non haberent Aliqui
aliqui etiam ad venientium non habebant
pecuniam et ideo statuerunt ibi campsores
qui sub cautione tradebant eam et cum hoc ultra
sortem recipiebant aliqua munuscula non
tamen pecuniam ne arguerentur manifeste fa-
cere contra legem dando ad usuram Et flagello
de funiculis facto eiecit omnes scilicet vendentes
et nummularios ac boves et oves de temp-
lo et nummulariorum es scilicet pecuniam effudit
et in diversa sparsit et mensas eorum que erant
quasi vasa denariorum evertit et deiecit Et
his qui columbas vendebant dixit Aufer-
te ista hinc de loco isto et nolite facere
opere vestro illicito domum patris mei que est do-
mus orationis domum negociationis et mercati-
onis Ris legimus Ihesum ascendisse ierusalem
in pascha semel in primo anno predica-
tionis ut hic et iterum illo anno quo passus
fuit Et quidem hic in principio signorum ex-
pulit vendentes et ementes durius a-
gendo multo quippe maior numerus
erat ementium quam vendentium Hic quoque

remissa quodam modo increpatione utitur dicens
nolite facere domum patris mei domum ne-
gociationis ibi autem durioribus sermonibus
utebatur dicens nolite facere domum meam
spelunca latronum Fecit autem flagellum
de funiculis quia secundum Augustinum de peccatis nostris
sumit matam unde nos punivit ipsa
in protelatio peccatorum secundum quod peccata peccatis
adduntur quidam funiculi dicuntur unde in prov.
dicitur quod impius funiculis peccatorum suorum conspi-
gitur Iustice secundum Augustinum Cotidie
deus spiritualiter ecclesiam suam intrat et
quasi unusquisque conversetur attendit Cave-
amus ergo ne in ecclesia dei fabulis vel risibus
vel odiis vel cupiditatibus vacemus ne in
provisus venientes nos flagellet et de ecclesia
sua nos eiciat Bonum Augustinum in ecclesia venden-
tes sunt qui que sua sunt querunt non que Ihesu Christi vena-
le totum habent quia redimi volunt Et non
quod per oves innocentes que sua vellera vesti-
endis prebent opera mundicie et pietatis
significantur que venduntur dum pro humana lau-
de sub Christo et in vestibus omnium geruntur
Christo nam mente lupina habent
sub omnia pelle Per boves qui arant predi-
catores celestis doctrine significantur quibus
aratur terra domini et semine ubi seminantur
quos vendunt qui non amore dei sed pro questu
temporali predicant Per boves etiam qui
laboriosi sunt significari possunt illi qui magnos
labores sustinent pro divinis ut in ecclesia
dei valeant promoveri Columbam
vendunt qui acceptam spiritus sancti gratiam non
gratis ad premium dant et si non ad questum
pecunie ad vulgi tamen favorem tribuunt
non ad vite meritum sed ad gratiam lar-
giuntur Nummos mutuo in ecclesia dant
qui non simulate celestibus sed aperte terre-
nis rebus in ecclesia deserviunt et sua non
que Ihesu Christi querunt Domum etiam domini querunt
et domum negociationis faciunt non solum
hii sed etiam qui gradum vel gratiam spiritualem
quam in ecclesia perceperunt non simplici
intentione sed causa humane retributionis
exercent Dominus istos eicit de templo Christus
significans quod exclusi sunt de templo glorie
sancte dei Qui ergo volunt de ecclesia et de
domo celesti venienti domino auferri
auferant et ista de actibus suis et ab
avaritie et symonie cessent negociis
Sicuti enim de parte sanctorum sortis qui
inter sanctos positi vel ficte bona vel aperte
ter mala faciunt et funiculis peccatorum
modo flagellantur ad correctionem quibus

in correcti in fine ligabuntur ad dampna-
cionem. Posuit autem dominus remedium et
operis et verbi ut docet eos qui curam habent
ecclesie subditos et facto et verbo debere corri-
gere. Sed ergo in figurali templo eciam in
atrio eius quod est domus orationis prohibet
negociacionem que honesta putatur
cum sit de hiis que in templo offeruntur
multo magis prohibet comessaciones, po-
taciones, risus, lites, vaniloquium et hui-
us fieri in ecclesia dei. Ergo cum omnis christi actio
nobis debeat esse lex et preceptio non
licet candelas vel aliquas merces eciam
domino offerendas in ecclesia vendi, nec aliquod
officium nisi merum ecclesiasticum exerceri.
Recordati vero discipuli eius quia scriptum
est in psalmo de christo zelus domus tue com-
medit me. Accendit Christum. Facto
recordati sunt scripture illius in plecionis
eius in christo. Domus zelus est animi fer-
vor in bonum quo mens relicto et abiecto
humano timore pro defensione veritatis accen-
ditur. Unde Augustinus: Fratres unusquisque christianus
in membris christi zelo domus dei comedat.
Quis comeditur zelo domus dei qui
omnia forte que ibi videt perversa satagit
corrigi cupit emendari non quiescit.
Si emendare non potes tollera, geme
sustine, paleam verbi gratia vides fratrem
currere ad theatrum prohibe contrahere mone
sic zelus domus dei comedit te. Vides
alios currere et inebriari velle prohibe
quos potes, quibus non potes blandire
noli quiescere. Si autem fueris frigidus et
marcidus ad te solum expectans, et quod tibi
sufficiens dixis in corde tuo quid mihi
est curare aliena peccata. Sufficit mihi anima
mea ut ipsam integram servem deo meo.
Sed non venit tibi in mentem servus ille
qui abscondit talentum et noluit ero-
gare. Nunquid non accusatus est quia perdidit
et non quia sine lucro servavit. Sic ergo au-
dite fratres mei ut non quiescatis noli
quiescere lucrari christo quia lucrati estis a
christo. Hec Augustinus. Ubi sciendum quod zelus
proprie dicitur quandam intensionem amoris qui
intense deum diligens nichil sustinet
quod amori suo repugnet. Ille igitur proprie
zelum dei habet qui nichil patienter sustinere
potest quod honorem dei quem maxime dili-
git. Nos autem debemus diligere domum
dei et in tantum quod zelus eius nos comedat
cum si quid contrarii fieri videmus studemus
eciam quantumcumque cari nostri sint qui hoc faciunt

removere nec timemus. Sed hoc aliqua mala
propheti attendendum autem est quanti meriti
sit domus dei et generaliter omnis zelus
bonus cum actum inter prima opera christus ostendit
cum merito phynees pactum sempiterni
sacerdocii accepit, cum fervore matha-
thias legem defendit, cum igne succensus
helyas prophetas baal interfecit. Et dixerunt
ei iudei: Quod signum ostendis nobis quia hec
facis, cum tanta auctoritate et potestate nos expellis.
Non videtur hoc tui officii esse nec credimus tibi
licere. Ergo unde nobis signum quo credamus.
Quis enim factum esset bonum de se non tamen per-
tinebat ad quemlibet hoc facere sed solum ad eum
qui haberet auctoritatem corrigendi excessus sa-
cerdotum quod non conveniebat alicui de co-
mplo cum sacerdotes essent superiores in populo
illo sed prophete quandoque mittebantur ad hoc specialiter
a deo. Cum ergo christus non esset filius aaron et
per consequens nec pontifex secundum legem nec esset
rex in conspectu populi non apparebat eis quare
sic auctoritative eos eiceret mensas quas
subverteret nisi divina auctoritate propheta magnus
missus esset. Ideo petierunt signum missionis
sue. Non ausi manus in eum mittere, signum
petunt ut sue potencie fidem capiant
familiare. Nec erat iudeis signa querere
ut pote per ea ad legem et fidem vocati.
Querebant autem nunc signum non ut
crederent et venerarentur sed quasi de-
sperantes quod signum ostendere non possit
et sic eum deriderent et impugnarent.
Dedit ergo eis signum potestatis divine in
suscitacione sui corporis propria virtute et quia
prave querebant non dedit eis signum apertum
sed occultum et in figura de sua resurrectione
quia digni non erant ut eis predicaret
resurrectionem sui corporis manifeste. Unde respon-
dit et dixit eis: Solvite templum
hoc et in tribus diebus excitabo illud.
Hoc autem dicebat spiritualiter de templo
corporis sui. Sed intransitive hoc est de templo
quod est corpus suum loquendo de corpore suo
sub nomine templi quia humanitas christi erat
erat speciale templum et habitaculum ipsius
deitatis. Templum enim dicitur in quo deus
inhabitat et quia in christi corpore divinitas in-
habitat non corpus christi templum dei non solum
secundum animam sed eciam secundum corpus dicitur. Nec dice-
bat hoc imperando vel consulendo aut hortan-
do sed id quod facturi erant predicendo
et denunciando. Non enim est verbum inductivum
ad hoc faciendum cum fuerit simpliciter malum ex
parte iudeorum. Christus autem non potuit inducere
ad malum sed est verbum denunciativum eius

c. 230
s. Blas. 5,98 r

eius qd' erat p ipos fiend' quo h° qd' affecta-
bant d'mirat sibi no ee abstondit Qua-
si dicet solvite x solvetis qr in passione
dni dicet solvite qr in passione sua
dicet solvite

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST